

**ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ
ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΔΗΜΟΣ ΚΑΜΑΤΕΡΟΥ**

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

N. 3463/2006

Π.Δ. 185/2007

Υ.Α. 18183/2007

ΟΜΑΔΑ ΕΡΓΟΥ

ΟΡΙΣΘΗΚΕ ΜΕ ΤΗΝ 167/2007 ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΑΡΧΟΥ

1. Δημήτριος Χρυσοβέργης Πρόεδρος Δ.Σ. ως πρόεδρος της επιτροπής.
2. Ιωάννης Ζαζόπουλος Αντιδήμαρχος Τ.Υ ως μέλος.
3. Μανώλης Σπαθαριώτης Αντιδήμαρχος περιβάλλοντος ως μέλος.
4. Δημήτριος Φραντζολάς υπάλληλος της Τεχνικής Υπηρεσίας ως μέλος.
5. Ελένη Καλτσά υπάλληλος των Διοικητικών Υπηρεσιών ως μέλος.
6. Νέστορας Αποστολόπουλος υπάλληλος της Τεχνικής Υπηρεσίας ως μέλος.

ΣΥΝΤΑΧΘΗΚΕ ΜΕ ΤΗΝ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΚΑΙ ΤΙΣ ΟΔΗΓΙΕΣ ΤΗΣ ΕΕΤΑΑ

ΚΑΜΑΤΕΡΟ ΙΟΥΝΙΟΣ 2008

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	4
ΤΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ.....	4
Η ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΣΥΝΤΑΞΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ	5
Η ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΣΥΝΤΑΞΗΣ ΤΟΥ Ε.Π. - Η ΟΜΑΔΑ ΕΡΓΟΥ	7
ΤΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΤΟΥ Ε.Π.	9
1. ΒΑΣΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ - ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΗ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ	
ΕΝΤΑΞΗ.....	11
1.1. ΒΑΣΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ	11
1.2. ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ	14
1.3. Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΑΜΑΤΕΡΟΥ ΣΤΟ ΕΥΡΥΤΕΡΟ ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟ	
ΠΛΑΙΣΙΟ	15
2. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΑΝΑ ΘΕΜΑΤΙΚΟ ΤΟΜΕΑ.....	28
2.1 ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ.....	28
2.1.1 Φυσικό - Πολιτιστικό περιβάλλον.....	28
2.1.2 Οικιστικό και δομημένο περιβάλλον.....	34
2.1.3 Τεχνικές υποδομές - Δίκτυα.....	42
2.1.4 Τα κρίσιμα ζητήματα του τομέα.....	56
2.2. ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ.....	59
3. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΝΟΜΙΚΩΝ	
ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΤΟΥ	69
3.1. ΓΕΝΙΚΟ ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ	69
3.1.1. Όργανα διοίκησης.....	69
3.1.2. Οργανόγραμμα Υπηρεσιών	70
3.1.3. Νομικά Πρόσωπα και Επιχειρήσεις ΟΤΑ	70
3.1.4. Συνεργασίες.....	71
3.2. ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΣΤΕΛΕΧΩΣΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	72
3.2.1. Τυπικό Οργανόγραμμα	72
3.2.2. Τρέχουσα οργανωτική δομή και στελέχωση.....	74
3.3. ΥΛΙΚΟΤΕΧΝΙΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ ΚΑΙ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ	74
3.4. ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΚΑΙ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ.....	74
3.4.1. Συνοπτική περιγραφή και αξιολόγηση των Νομικών Προσώπων.....	74
3.4.2. Συνοπτική περιγραφή και αξιολόγηση των Συνεργασιών.....	82
3.5. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΩΝ Ο.Τ.Α.	86
ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	86
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΙ ΔΗΜΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ	88
ΠΛΑΙΣΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ	89
<i>Ανάλυση εσόδων.....</i>	<i>92</i>
Η ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ : ΕΙΣΠΡΑΧΘΕΝΤΑ ΕΣΟΔΑ	92
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ : ΕΙΣΠΡΑΧΘΕΝΤΑ ΠΡΟΣ ΒΕΒΑΙΩΘΕΝΤΑ ΕΣΟΔΑ.....	96
ΣΤΑΘΕΡΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΣΤΑΘΕΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΜΕΓΕΘΩΝ : ΑΡΧΙΚΑ ΠΡΟΣ ΤΕΛΙΚΑ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΘΕΝΤΑ	
(ΔΙΑΜΟΡΦΩΘΕΝΤΑ) ΕΣΟΔΑ.....	96

ΒΑΘΜΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ : ΒΕΒΑΙΩΘΕΝΤΑ ΠΡΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΘΕΝΤΑ ΕΣΟΔΑ	97
ΤΟΠΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	100
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΣΟΔΩΝ	103
ΑΝΑΛΥΣΗ ΕΞΟΔΩΝ.....	112
ΟΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ : ΠΛΗΡΩΘΕΝΤΑ ΕΞΟΔΑ.....	112
<i>Ανάλυση ανά υπηρεσία</i>	<i>113</i>
ΣΤΑΘΕΡΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΣΤΑΘΕΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΜΕΓΕΘΩΝ : ΑΡΧΙΚΑ ΠΡΟΣ ΤΕΛΙΚΑ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΘΕΝΤΑ (ΔΙΑΜΟΡΦΩΘΕΝΤΑ) ΕΞΟΔΑ.....	114
ΒΑΘΜΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ : ΠΛΗΡΩΘΕΝΤΑ ΠΡΟΣ ΤΕΛΙΚΑ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΘΕΝΤΑ ΕΞΟΔΑ	115
<i>Ανάλυση ανά υπηρεσία</i>	<i>116</i>
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΞΟΔΩΝ.....	117
ΘΥΓΑΤΡΙΚΑ ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ	126
<i>Πνευματικό - Πολιτιστικό Κέντρο</i>	<i>126</i>
<i>Δημοτικό Στάδιο.....</i>	<i>127</i>
<i>Δημοτικό Γυμναστήριο</i>	<i>128</i>
<i>ΚΑΠΗ.....</i>	<i>128</i>
<i>Παιδικοί Σταθμοί</i>	<i>129</i>
ΔΕΙΚΤΕΣ.....	131
ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΣΟΔΩΝ.....	131
ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΠΟΡΩΝ	134
ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ.....	134
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ	135
ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΔΑΝΕΙΑΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΔΗΜΟΥ ΚΑΜΑΤΕΡΟΥ	137
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	138
ΚΡΙΣΙΜΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ	139
3.5. ΚΡΙΣΙΜΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ	141
4. ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ	142
4.1. Ο ΕΘΝΙΚΟΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2007-2013	142
4.1.1. <i>Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αττικής 2007-2013.....</i>	<i>142</i>
4.1.2. <i>Ειδικό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα Δυτικής Αθήνας.....</i>	<i>146</i>
4.2. Η ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ	152
4.2.1. <i>Συνοπτική περιγραφή των γενικών στόχων τοπικής ανάπτυξης.....</i>	<i>154</i>
4.2.2. <i>Συνοπτική περιγραφή των γενικών στόχων εσωτερικής ανάπτυξης.....</i>	<i>170</i>
4.3. ΤΟ ΟΡΑΜΑ ΚΑΙ ΟΙ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΑΜΑΤΕΡΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΟΜΕΝΗ ΠΕΡΙΟΔΟ.....	176

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΤΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Ο νέος **Δημοτικός και Κοινοτικός Κώδικας** (ν. 3463/2006), στο Κεφάλαιο Ζ' και στα άρθρα 203 έως 207 εισάγει, για πρώτη φορά, την υποχρέωση των Δήμων, Κοινοτήτων και Συνδέσμων να εκπονούν Επιχειρησιακά Προγράμματα.

Σύμφωνα με το άρθρο 204, υποχρέωση εκπόνησης έχουν οι Δήμοι με πληθυσμό άνω των 10.000 κατοίκων, οι Δήμοι που προέρχονται από εθελούσια συνένωση και Δήμοι, Κοινότητες και Σύνδεσμοι που καλύπτουν τις προϋποθέσεις που καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών και μετά από γνώμη της Κεντρικής Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων.

Στο άρθρο 205 καθορίζεται ο χρόνος κατάρτισης των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων, ο οποίος ακολουθεί τη δημοτική περίοδο και τέλος, στο άρθρο 206 ρυθμίζεται το περιεχόμενο και η δομή των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων.

Η **Υπουργική Απόφαση 18183/2007** εξειδίκευσε περαιτέρω το περιεχόμενο, τη δομή και τον τρόπο υποβολής των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων στην Περιφέρεια και το **Προεδρικό Διάταγμα 185/2007**, όρισε τα όργανα και τη διαδικασία κατάρτισης, παρακολούθησης και αξιολόγησης των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων των ΟΤΑ α' βαθμού.

Οι **εγκύκλιοι 45/2006, 66/2007 και 8/2008** διευκρίνισαν και ερμήνευσαν περαιτέρω ζητήματα του περιεχομένου και της διαδικασίας σύνταξης Επιχειρησιακών Προγραμμάτων.

Στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Εσωτερικών (www.ypes.gr) υπάρχουν τα προαναφερθέντα νομικά κείμενα.

Η τρέχουσα περίοδος, είναι η πρώτη περίοδος εφαρμογής των προβλέψεων του ΔΚΚ και ως εκ τούτου αποφασίστηκαν ορισμένες ρυθμίσεις τόσο σε σχέση με το χρόνο εκπόνησης και την προθεσμία υποβολής όσο και σε σχέση με την εξειδίκευση των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων σε ετήσια προγράμματα δράσης. Συγκεκριμένα:

- Η προθεσμία υποβολής των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων στις Περιφέρειες, είναι η 31^η Ιουλίου 2008. Οι ΟΤΑ, μέχρι την 31^η Ιουλίου θα πρέπει να έχουν υποβάλει στην Περιφέρεια, με ευθύνη του Δημάρχου, Έκθεση με τις διαδικασίες κατάρτισης του Επιχειρησιακού τους Προγράμματος, εγκεκριμένη από το Δημοτικό Συμβούλιο (αρ.9 της Υ.Α. 18183/2-4-

2007). Η Έκθεση με τις διαδικασίες κατάρτισης του Επιχειρησιακού Προγράμματος, υποβάλλεται στη Διεύθυνση Τοπικής Αυτοδιοίκησης της Περιφέρειας και κοινοποιείται στη Διεύθυνση Σχεδιασμού και Ανάπτυξης.

- Ετήσιο πρόγραμμα δράσης του Δήμου για το έτος 2008 αποτελεί το τεχνικό πρόγραμμα και ο οικονομικός προγραμματισμός του έτους 2008.
- Τα Νομικά Πρόσωπα για τη φετινή χρονιά (2008) θα υποβάλλουν μόνο τον οικονομικό τους προϋπολογισμό.
- Δεν απαιτείται η σύνταξη δεικτών αξιολόγησης.

Η ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΣΥΝΤΑΞΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Η διαδικασία προγραμματισμού στους Δήμους, μέχρι σήμερα, περιελάμβανε τη σύνταξη του τεχνικού προγράμματος και του οικονομικού προγραμματισμού, που σύμφωνα με το ΔΚΚ καταρτίζονται κάθε χρόνο, τουλάχιστον δύο μήνες πριν την έναρξη του οικονομικού έτους.

Βεβαίως, οι διαδικασίες αυτές απέχουν πολύ από το να χαρακτηρισθούν διαδικασίες προγραμματισμού με βάση τη διοικητική θεωρία και την πρακτική προγραμματισμού που εφαρμόζεται σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες.

Η ανάγκη εισαγωγής διαδικασιών προγραμματισμού στους ΟΤΑ υπαγορεύεται από πολλούς παράγοντες. Ορισμένοι είναι οι ακόλουθοι:

- Τα προβλήματα που έχει να επιλύσει η Τοπική Αυτοδιοίκηση είναι πολύπλευρα και σύνθετα.
- Οι συνεργασίες και ο εναρμονισμός με άλλα επίπεδα προγραμματισμού είναι αναγκαίος.
- Η εξεύρεση πόρων, περιορισμένων συνήθως, αποδεικνύεται μια πολύπλοκη διαδικασία.
- Η ετοιμότητα ανταπόκρισης σε προγράμματα εθνικών και ευρωπαϊκών φορέων είναι προϋπόθεση για την αξιοποίηση ευκαιριών.

Η πρώτη εγκύκλιος, 45/2006, που απεστάλη στους ΟΤΑ με πληθυσμό άνω των 10.000, τον Οκτώβριο του 2006, αναλύει σε μεγάλη έκταση το σκοπό, του νέου για τους ΟΤΑ, θεσμού. Συνοπτικά, σημειώνεται ότι:

«σκοπό αποτελεί η δημιουργία μόνιμων εσωτερικών διαδικασιών και συστημάτων προγραμματισμού, υλοποίησης και παρακολούθησης των αποτελεσμάτων της δράσης της πρωτοβάθμια αυτοδιοίκηση» ...

«στόχος είναι η διαδικασία του προγραμματισμού, της παρακολούθησης και της μέτρησης των αποτελεσμάτων των δράσεων του Ο.Τ.Α., να αποτελέσει μια σταθερή εσωτερική λειτουργία και διαδικασία, στην οποία θα συμμετέχει σε όλες τις φάσεις, με συγκεκριμένο ρόλο, το ανθρώπινο δυναμικό του».

Τα αναμενόμενα οφέλη για τους ΟΤΑ, αφορούν:

- ✓ στη βελτίωση της αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας της λειτουργίας τους,
- ✓ στην προώθηση του αναπτυξιακού και κοινωνικού τους ρόλου,
- ✓ στην καλλίτερη εξυπηρέτηση των πολιτών,
- ✓ στην αποδοτικότερη και αποτελεσματικότερη κατανομή και αξιοποίηση των πόρων,
- ✓ στην προσέλκυση πρόσθετων οικονομικών πόρων,
- ✓ στην επίσπευση της ωρίμανσης και της υλοποίησης των δράσεων,
- ✓ στον περιορισμό της αποσπασματικής αντιμετώπισης των προβλημάτων,
- ✓ στο συντονισμό των δομών του Ο.Τ.Α., τη βελτίωση του τρόπου διοίκησης και την προώθηση του εσωτερικού μετασχηματισμού των Ο.Τ.Α.,
- ✓ στην ανάπτυξη συνεργασιών με πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα,
- ✓ στην ενίσχυση της τοπικής δημοκρατίας και την αύξηση της δυνατότητας κοινωνικού ελέγχου.

Βεβαίως, προκειμένου να επιτευχθεί ο συγκεκριμένος σκοπός απαιτείται ένα σύνολο ενεργειών, όπως π.χ. η κατάρτιση και η εξειδίκευση στελεχών των ΟΤΑ, η δημιουργία αρμόδιων οργάνων και λειτουργιών στο πλαίσιο της οργανωτικής δομής των ΟΤΑ, η παροχή ειδικών εργαλείων και συστημάτων στους ΟΤΑ και, τέλος, η ευαισθητοποίηση των διοικήσεων των ΟΤΑ σε θέματα προγραμματισμού. Το επιχειρησιακό πρόγραμμα αποτελεί μια αφορμή για να ξεκινήσει η διαδικασία προγραμματισμού και είναι σκόπιμο να μην αντιμετωπισθεί μόνον ως μια μελέτη, αλλά ως ένα εργαλείο που θα χρησιμοποιηθεί από όλες τις διοικητικές ενότητες και τη διοίκηση του Δήμου.

Όσον αφορά τη σταδιακή προσαρμογή του ανθρώπινου δυναμικού του Δήμου, οι διαδικασίες σύνταξης του Επιχειρησιακού Προγράμματος που ορίζει το Π.Δ. 185/2007, εκτιμάται ότι συνεισφέρουν στην κατεύθυνση αυτή.

Η ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΣΥΝΤΑΞΗΣ ΤΟΥ Ε.Π.- Η ΟΜΑΔΑ ΕΡΓΟΥ

Ο Δήμαρχος με την υπ' αριθμ. 167/2007 απόφασή του όρισε τη Διεπιστημονική Ομάδα Έργου (Δ.Ο.Ε.) με μέλη τους:

- Δημήτριο Χρυσοβέργη, Πρόεδρο Δ.Σ., ως πρόεδρο της Δ.Ο.Ε.
- Ιωάννη Ζαζόπουλο, Αντιδήμαρχο Τεχνικών Υπηρεσιών ως μέλος.
- Μανώλη Σπαθαριώτη, Αντιδήμαρχο περιβάλλοντος, ως μέλος.
- Δημήτριο Φραντζολά, υπάλληλο της Τεχνικής Υπηρεσίας, ως μέλος.
- Ελένη Καλτσά, υπάλληλο των Διοικητικών Υπηρεσιών, ως μέλος.
- Νέστορα Αποστολόπουλο, υπάλληλο της Τεχνικής Υπηρεσίας, ως μέλος.

Στη συνέχεια η Δημοτική Αρχή, ακολουθώντας τις διατάξεις του Π.Δ. 185/2007, που αναφέρεται στα όργανα και στη διαδικασία σύνταξης Επιχειρησιακών Προγραμμάτων από τους ΟΤΑ, καθόρισε τις κατευθύνσεις, που σύμφωνα με το πρόγραμμά της έχει θέσει για την τετραετία που εξελέγη.

Στον πίνακα με τις κατευθύνσεις που κοινοποιήθηκε στην εξαμελή Διεπιστημονική Ομάδα Έργου δεν καθορίζεται η απόλυτη σειρά προτεραιότητας, η οποία σύμφωνα με τις οδηγίες που διετέθησαν από το ΥΠΕΣΔΔΑ και την ΕΕΤΑΑ θα πρέπει να είναι αποτέλεσμα διαβούλευσης με τους δημότες .

Στο πλαίσιο αυτό, συντάχθηκε ερωτηματολόγιο, το οποίο με ευθύνη των υπηρεσιών του Δήμου, μοιράσθηκε σε μικρό δείγμα 300 αντιγράφων σε όλες τις περιοχές του Δήμου, με σκοπό οι δημότες, σε κλίμακα από 1 έως 5 να καθορίσουν τις προτεραιότητες των έργων αναβάθμισης της ποιότητας ζωής που προτείνονται και, εφόσον το επιθυμούν, να προσθέσουν και έργα επιλογής τους.

Μέχρι την ημερομηνία σύνταξης του Στρατηγικού Σχεδίου έχει ολοκληρωθεί η συλλογή και επεξεργασία 50 περίπου ερωτηματολογίων. Στο παράρτημα της μελέτης παρουσιάζονται αυτά τα στοιχεία.

Σημειώνεται ότι η καταγραφή και επεξεργασία των απαντήσεων θα παίξει επικουρικό αλλά σημαντικό ρόλο στην από το Π.Δ. 185/2007 προβλεπόμενη διαδικασία διαβούλευσης, η οποία θα είναι ευρύτερη, άμεση και σε συνδυασμό με τα ηλεκτρονικά μέσα επικοινωνίας που διαθέτει πλέον ο Δήμος (ιστοσελίδα).

Την 9^η Ιουνίου υπογράφηκε Προγραμματική Σύμβαση με μέλη:

- Το Υπουργείο Εσωτερικών
- Την Ελληνική Εταιρία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης Α.Ε.
- Τον Αναπτυξιακό Σύνδεσμο Δυτικής Αθήνας
- Το Δήμο Πετρούπολης
- Το Δήμο Αγίας Βαρβάρας και
- Το Δήμο Καματερού

Ως αντικείμενο της Προγραμματικής Σύμβασης ορίστηκε «... η συνεργασία των συμβαλλομένων μερών, ώστε με τη συμβολή των ενεργειών και την παροχή υπηρεσιών καθενός συμβαλλόμενου μέρους, στα όρια των αρμοδιοτήτων του να εκπονηθούν τα επιχειρησιακά προγράμματα των τριών Δήμων και του Α.Σ.Δ.Α. Τα επιχειρησιακά προγράμματα θα εκπονηθούν σύμφωνα με τις προδιαγραφές και τη διαδικασία που ορίζει η Υπουργική Απόφαση 18183/07 και το Προεδρικό Διάταγμα 185/07 και αναπτύσσει ο οδηγός σύνταξης επιχειρησιακών προγραμμάτων που εκπόνησε η ΕΕΤΑΑ».

Στο πλαίσιο της ως άνω Προγραμματικής Σύμβασης, συντάχθηκε αναλυτικό χρονοδιάγραμμα ενεργειών και έγινε κατανομή υπευθύνων από την πλευρά όλων των φορέων για την υλοποίηση των προβλεπόμενων ενεργειών.

Συνοπτικά, σημειώνεται ότι έγιναν ενημερωτικές συναντήσεις εργασίας, συντάχθηκαν και συμπληρώθηκαν ερωτηματολόγια για τη συλλογή στοιχείων αλλά και απόψεων των διευθυντών και τμηματάρχων των Δήμων, έγιναν συνεντεύξεις με όλους τους υπευθύνους διοικητικών ενοτήτων, συνεργασίες με τις Διεπιστημονικές Ομάδες Έργου για τον προσδιορισμό των κρίσιμων ζητημάτων, ενημέρωση των Δημοτικών Συμβουλίων, διοργάνωση διαδικασιών διαβούλευσης, κ.ο.κ.

Στο παράρτημα του παρόντος τεύχους επισυνάπτεται η αναλυτική παρουσίαση της διαδικασίας που ακολουθήθηκε.

Τη Διεπιστημονική Ομάδα Έργου του Δήμου υποστήριξε ομάδα στελεχών και εξωτερικών συνεργατών της Ε.Ε.Τ.Α.Α. αποτελούμενη από τους:

- Βίκυ Φλέγγα, Οικονομολόγο, Msc Περιφερειακή ανάπτυξη, στέλεχος της Διεύθυνσης Οργάνωσης και Πληροφορικής της ΕΕΤΑΑ,
- Ντίνα Γκούτη, Χημικό μηχανικό, Msc Διαχείριση περιβάλλοντος, στέλεχος της Διεύθυνσης Ανάπτυξης της ΕΕΤΑΑ,

- Αλέξανδρο Γεωργίου, Κοινωνικό ανθρωπολόγο, στέλεχος της Διεύθυνσης Ανάπτυξης της ΕΕΤΑΑ,
- Τάσο Σαπουνάκη, Οικονομολόγο, σύμβουλο τοπικής ανάπτυξης
- Κική Βάσσου, Αρχιτέκτονα – πολεοδόμο, σύμβουλο τοπικής ανάπτυξης και
- Βασίλη Ξυδιά, Μηχανικό οργάνωσης και προγραμματισμού.

Για την εκπόνηση του Επιχειρησιακού Προγράμματος αξιοποιήθηκαν:

- Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Περιφέρειας Αττικής 2006 – 2013.
- Το Ειδικό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα Δυτικής Αθήνας (Ε.Α.Π.Δ.Α) που εκπονήθηκε από τον ΑΣΔΑ.
- Το Πρότυπο Καινοτόμο Σχέδιο Δυτικής Αθήνας, που εκπονήθηκε από τον ΑΣΔΑ.
- Οι αρχικές κατευθύνσεις της Δημοτικής Αρχής.
- Οι απόψεις των δημοτών σε σχέση με τις κατευθύνσεις της Δημοτικής Αρχής, όπως αυτές αποτυπώνονται στα ερωτηματολόγια που διένειμε ο Δήμος Καματερού.
- Τα στοιχεία και οι απόψεις των υπηρεσιακών παραγόντων του Δήμου, Διευθυντών και Τμηματάρχων.
- Οι απόψεις των αντιδημάρχων, με αρμοδιότητες σε θέματα οικονομικά, διοικητικά, τεχνικά, περιβαλλοντικά, παιδείας, κ.α.

ΤΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΤΟΥ Ε.Π.

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα αποτελείται από δύο μέρη: το Στρατηγικό Σχεδιασμό και τον Επιχειρησιακό και Οικονομικό Προγραμματισμό.

Το πρώτο μέρος περιλαμβάνει τα ακόλουθα κεφάλαια:

Α΄ : Συνοπτική περιγραφή και αξιολόγηση της κατάστασης της περιοχής

Β΄ : Συνοπτική περιγραφή και αξιολόγηση του Δήμου και των Νομικών του Προσώπων

Γ΄ : Στρατηγική του Δήμου και αναπτυξιακές προτεραιότητες

Το παρόν τεύχος περιλαμβάνει το Στρατηγικό Σχεδιασμό του Δήμου για την περίοδο 2007-2010 και αποτελεί το τελικό προϊόν μιας διαδικασίας διαβουλεύσεων, η οποία διοργανώθηκε

από το Δήμο Καματερού, προκειμένου να διασφαλιστεί η απαιτούμενη ενημέρωση και συμμετοχή των συλλογικών φορέων και των δημοτών.

Στο κεφάλαιο Α γίνεται συνοπτική περιγραφή και αξιολόγηση της κατάστασης της περιοχής του Δήμου σε θεματικούς άξονες:

- Περιβάλλον και ποιότητα ζωής, όπου εξετάζονται τα θέματα του φυσικού και οικιστικού περιβάλλοντος, των τεχνικών υποδομών και των δικτύων.
- Κοινωνική πολιτική, απασχόληση, παιδεία, πολιτισμός και αθλητισμός.

Η αξιολόγηση καταλήγει στον εντοπισμό των κρίσιμων ζητημάτων με τα οποία πρέπει να ασχοληθεί ο Δήμος την επόμενη περίοδο, με στόχο την ανάπτυξη της περιοχής του και την εξυπηρέτηση των πολιτών του.

Στο κεφάλαιο Β εξετάζεται το εσωτερικό περιβάλλον του Δήμου και των Νομικών του προσώπων και αξιολογούνται:

- Η οργάνωση του Δήμου και οι συνεργασίες του.
- Οι δραστηριότητες και οι διαδικασίες των υπηρεσιών.
- Το ανθρώπινο δυναμικό και η υποδομή του Δήμου.
- Τα οικονομικά του Δήμου.

Το κεφάλαιο καταλήγει με τον εντοπισμό των κρίσιμων ζητημάτων (αδυναμιών ή και δυνατοτήτων), που πρέπει να αντιμετωπίσει ο Δήμος με στόχο τη βελτίωση της διοικητικής του ικανότητας.

Στο κεφάλαιο Γ παρουσιάζεται η Στρατηγική, το Όραμα και οι προτεραιότητες του Δήμου για την περίοδο 2007- 2010.

Η Στρατηγική είναι το σύνολο των στόχων τόσο για την ανάπτυξη της περιοχής και την ικανοποίηση των αναγκών των πολιτών, όσο και για βελτίωση της διοικητικής ικανότητας του Δήμου.

Οι προτεραιότητες του Δήμου αντικατοπτρίζονται στους άξονες και τα μέτρα του Επιχειρησιακού Προγράμματος.

1. ΒΑΣΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ - ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΗ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΕΝΤΑΞΗ

1.1. ΒΑΣΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

Ο Δήμος Καματερού βρίσκεται στο βορειοδυτικό τμήμα της Περιφέρειας Πρωτευούσης, η οποία περιλαμβάνει το Πολεοδομικό Συγκρότημα της Αθήνας και οριοθετείται από τα βουνά της Πάρνηθας, του Υμηττού, της Πεντέλης και του Αιγάλεω - Ποικίλου (λεκανοπέδιο της Αθήνας). Βόρεια έχει όρια με το Δήμο Άνω Λιοσίων, βορειοανατολικά με το Δήμο Ζεφυρίου, ανατολικά με το Δήμο Αχαρνών, νοτιοανατολικά με το Δήμο Αγίων Αναργύρων, νότια - νοτιοδυτικά με το Δήμο Ιλίου και δυτικά – για μικρό μήκος – με το Δήμο Πετρούπολης. Με το Δήμο Άνω Λιοσίων τα όρια είναι επί του Ποικίλου.

Το χαμηλότερο σημείο της περιοχής του Δήμου βρίσκεται επί της Λ. Φυλής στα όρια με τον Δήμο Ιλίου και έχει υψόμετρο 105 μ. Το υψηλότερο σημείο του αστικού ιστού, στις παρειές του Ποικίλου Όρους, έχει υψόμετρο 220 μ., ενώ η κορυφή του Όρους με την ονομασία Ζαχαρίτσα έχει υψόμετρο 440 μ. Στην ανατολική περιοχή του Δήμου (ανατολικά της Λ. Φυλής), στην περιοχή με την ονομασία Γεροβουνό υπάρχουν δύο λόφοι με υψόμετρα 130μ.και 170 μ., αντίστοιχα.

Η Λ. Φυλής καθώς και οι γραμμές του τρένου με κατεύθυνση προς Πελοπόννησο διασχίζουν από Βορά προς Νότο την περιοχή και την χωρίζουν στα δύο, με περιορισμένες διαβάσεις που να ενώνουν τις δύο πλευρές.

Την περιοχή διασχίζει, επίσης, το ρέμα Εσχατέας, το οποίο καταλήγει στον Κηφισό αφού διασχίσει το Δήμο Ιλίου. Το ρέμα δέχεται καθημερινά 4.500 μ³ νερού από τα απόβλητα των διυλιστηρίων της ΕΥΔΑΠ στο Δήμο Αχαρνών.

Ο Δήμος Καματερού σύμφωνα με την τελευταία απογραφή έχει καταγεγραμμένους 22.000 κατοίκους.

Το 1981 η απογραφή κατέγραψε 15.593 κατοίκους, ενώ το 1991 ο πληθυσμός του Δήμου έφθασε τους 17.410 κατοίκους.

Εξέλιξη πραγματικού πληθυσμού 1971-2001

ΔΗΜΟΙ	1971	1981	1991	2001
Αγίας Βαρβάρας	26.409	29.259	28.706	30.562
Αγίων Αναργύρων	26.094	30.320	30.739	32.957
Αιγάλεω	79.961	81.744	78.563	74.046
Ζεφυρίου	2.572	4.906	8.985	8.860
Ιλίου	52.217	72.427	78.326	80.859
Καματερού	11.382	15.593	17.410	22.234
Κορυδαλλού	47.335	61.313	63.184	67.456
Περιστερίου	118.413	140.858	137.288	137.918
Πετρούπολης	18.631	27.902	38.278	48.327
Χαϊδαρίου	38.121	47.396	47.437	46.276
Σύνολο Δυτικής Αθήνας	421.135	511.718	528.916	549.495
% μεταβολή Δ.Α.		21,5	3,4	3,8
Σύνολο Περιφέρειας	2.540.232	3.027.560	3.096.775	3.322.631
% μεταβολή Περιφέρειας		19,2	2,3	7,3

Πηγή: ΕΣΥΕ

Ποσοστιαίες μεταβολές πληθυσμού

ΔΗΜΟΙ	1971/81	1981/91	1991/2001
Αγίας Βαρβάρας	10,79	-1,89	6,47
Αγίων Αναργύρων	16,20	1,38	7,22
Αιγάλεω	2,23	-3,89	-5,75
Ζεφυρίου	90,75	83,14	-1,39
Ιλίου	38,70	8,14	3,23
Καματερού	37,00	11,65	27,71
Κορυδαλλού	29,53	3,05	6,76
Περιστερίου	18,95	-2,53	0,46
Πετρούπολης	49,76	37,19	26,25
Χαϊδαρίου	24,33	0,09	-2,45
Δυτική Αθήνα	21,51	3,36	3,89

Πηγή: επεξεργασία στοιχείων ΕΣΥΕ

Ο πραγματικός πληθυσμός, ιδιαίτερα μετά το 1981, πρέπει να είναι κατά τι μεγαλύτερος από αυτόν της απογραφής, δεδομένου ότι η συντριπτική πλειοψηφία των κατοίκων είναι εσωτερικοί μετανάστες, οι οποίοι πολλές φορές προτιμούν να απογράφονται στον τόπο καταγωγής τους. Η πληθυσμιακή αύξηση στο Δήμο Καματερού, μέσα στη δεκαετία 1991-2001, είναι η μεγαλύτερη μεταξύ των Δήμων της Δυτικής Αθήνας.

Η αύξηση αυτή του πληθυσμού πιθανότατα οφείλεται στην ένταξη στο Σχέδιο Πόλης και την οικοδομική δραστηριότητα που την ακολούθησε. Διαπιστώνεται επίσης αύξηση της εσωτερικής μετακίνησης (προαστιοποίηση) λόγω της ελκυστικότητας της γεωγραφικής θέσης του Δήμου που εκτείνεται μεταξύ του Ποικίλου και του Πάρκου Περιβαλλοντικής Ευαισθητοποίησης «Αντώνης Τρίτης».

Σύμφωνα με τα στοιχεία του δημοτολογίου υπάρχουν καταγεγραμμένες 9.900 οικογενειακές μερίδες. Στην περιοχή του Δήμου τα τελευταία χρόνια έχουν εγκατασταθεί, όπως και σε όλη την ευρύτερη περιοχή, πολλοί οικονομικοί μετανάστες. Η σύνθεση του πληθυσμού δεν παρουσιάζει ιδιομορφίες.

Μέχρι το 1986, η περιοχή στο μεγαλύτερο μέρος της ήταν εκτός σχεδίου με εξαίρεση τον παλαιό οικισμό και την περιοχή του Αγίου Νικολάου που εφάπτεται με το Δήμο Ιλίου (ποσοστό επί του συνόλου περίπου 10%). Η υπόλοιπη περιοχή εντάχθηκε στο σχέδιο το 1986 με τον Ν. 1337/83.

Στην περιοχή του Δήμου υπολείπονται οι κοινωνικές υποδομές από το επιθυμητό επίπεδο.

Ο Δήμος έχει ιδρύσει τρία ΚΑΠΗ και τέσσερις δημοτικούς παιδικούς σταθμούς.

Στην πόλη υπάρχει Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο, ΟΑΕΔ, Αστυνομικό Τμήμα, Ιατρεία ΙΚΑ στην περιοχή Γεροβουνού. Στην περιοχή του Δήμου λειτουργεί Τοπικό Υποκατάστημα ΙΚΑ με διοικητικές και ιατρικές υπηρεσίες. Δεν υφίστανται νοσηλευτικό ίδρυμα, υποκατάστημα ΔΟΥ, Υποθηκοφυλακείο και Ειρηνοδικείο.

Η σχολική στέγη έχει αντιμετωπισθεί ικανοποιητικά μέχρι σήμερα και μπορούμε να πούμε ότι τα σχολεία του Καματερού βρίσκονται σε αρκετά καλή κατάσταση.

Η υποβαθμισμένη παρουσία εμπορίου και υπηρεσιών, όπως Τράπεζες, η οποία χαρακτήριζε την περιοχή του Καματερού μέχρι τα μέσα της δεκαετίας του 1990, έχει πλέον αρχίσει να αλ-

λάζει. Για παράδειγμα, ενώ πριν από πέντε χρόνια δεν υπήρχε καμία τράπεζα στο Καματερό, σήμερα όλες σχεδόν οι μεγάλες τράπεζες έχουν υποκαταστήματα στην περιοχή.

Κατανομή των οικονομικών τομέων το 2000

ΔΗΜΟΙ	Α' γενης	Β' γενης	Γ' γενης	ΛΟΙΠΕΣ
Αγίων Αναργύρων	0,23	25,14	73,55	1,08
Αγίας Βαρβάρας	0,46	25,66	70,53	3,34
Αιγάλεω	0,10	29,28	68,85	1,77
Καματερού	0,00	46,61	52,08	1,31
Κορυδαλλού	0,08	22,25	75,72	1,95
Ιλίου	0,08	31,51	66,27	2,15
Περιστερίου	0,05	29,82	68,30	1,84
Πετρούπολης	0,04	31,29	67,76	0,91
Χαϊδαρίου	0,04	18,95	78,55	2,46
Δυτική Αθήνα	0,09	29,02	69,04	1,85

Πηγή: Π.Κ.Σ.Α.

Ο Δήμος είναι παρουσιάζει στέρηση από πλευράς τεχνικών υποδομών και δικτύων, κυρίως όσον αφορά το οδικό δίκτυο και το δίκτυο διάθεσης όμβριων.

Σοβαρό είναι επίσης το πρόβλημα της έλλειψης κοινοχρήστων χώρων και χώρων πρασίνου οι οποίοι κινδυνεύουν να αποχαρακτηρισθούν μιας και οι οικονομικές δυνατότητες του Δήμου αδυνατούν να τους διασφαλίσουν στο σύνολό τους.

1.2. ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ

Στο Καματερό καταγράφονται αρχαιολογικά ευρήματα, όπως το αρχαίο τείχος στην κορυφή του υψώματος «Γεροβουνό», τάφοι της Ελληνορωμαϊκής περιόδου και πρόσφατα η ανεύρεση μνημειακών τάφων μεγάλης αρχαιολογικής αξίας, στην περιοχή του Κέντρου του Δήμου, που αποδεικνύουν ότι η περιοχή κατοικείται από τους ιστορικούς χρόνους.

Ιστορικές πηγές αναφέρουν ότι το όνομα της περιοχής προέρχεται από το όνομα του βυζαντινού άρχοντα Επιφανίου Καματηρού, η οικογένεια του οποίου την κατείχε ως φέουδο περί το 1000 μ. Χ. Οι πρώτοι κάτοικοι ήταν Αρβανίτες που εγκαταστάθηκαν στην περιοχή μεταξύ 1350 -1450 μ.Χ.

Στις 27 Ιανουαρίου 1827, στις παρυφές του οικισμού, στην τοποθεσία Ταμπούρι του Ποικίλου όρους, έγινε η μάχη του Καματερού, όπου ο συνταγματάρχης Βούρβαχης με 300 συμπολεμιστές θυσιάστηκαν ηρωικά πεσόντες μαχόμενοι για την απελευθέρωση της Αθήνας. Σε ανάμνηση της θυσίας κάθε χρόνο (προς το τέλος Ιανουαρίου) διοργανώνονται πολιτιστικές – αθλητικές τριήμερες εκδηλώσεις στον Δήμο Καματερού με τον γενικό τίτλο «ΒΟΥΡΒΑΧΕΙΑ»

Το 1928 ο οικισμός του Καματερού είχε 388 κατοίκους.

Το Καματερό υπήρξε ένα μικρό αγροτικό χωριό μέχρι και τα τέλη της δεκαετίας του '50. Μέχρι τότε, κύρια απασχόληση των κατοίκων ήταν η γεωργία και η κτηνοτροφία, ενώ πολλοί εργαζόνταν στα κτήματα του «Πύργου Βασιλίσσης». Αλματώδης ήταν η εξέλιξη του Καματερού, δημογραφική και οικιστική, στις επόμενες δεκαετίες: από 783 κατοίκους το 1950 έφθασε στους 3.304 κατοίκους το 1961. Το Καματερό αναπτύχθηκε μεταπολεμικά από την εγκατάσταση εσωτερικών μεταναστών.

Το Καματερό «...αναγνωρίζεται ως κοινότητα αποσπώμενη από το Δήμο Αθηναίων» το 1934 (ΦΕΚ Α22/1934). Το 1972 προάγεται σε Δήμο. Διοικητικά ανήκει στη Νομαρχία Αθηνών της Περιφέρειας Αττικής. Το 1989, από κοινού με τους Δήμους Αγίας Βαρβάρας, Αγίων Αναργύρων, Αιγάλεω, Ζεφυρίου, Ιλίου, Περιστερίου, Πετρούπολης και Χαϊδαρίου, ιδρύει τον Αναπτυξιακό Σύνδεσμο Δυτικής Αθήνας (ΑΣΔΑ), στον οποίο σήμερα, συμμετέχει και ο Δήμος Κορυδαλλού.

1.3. Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΑΜΑΤΕΡΟΥ ΣΤΟ ΕΥΡΥΤΕΡΟ ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Οι χωροταξικές και αναπτυξιακές επιλογές για το ευρύτερο χωροταξικό πλαίσιο του Δήμου Καματερού, δηλαδή την Περιφέρεια Αττικής και τη Δυτική Αθήνα, προκύπτουν από:

Το Ν.1515/85 «Ρυθμιστικό Σχέδιο και Πρόγραμμα προστασίας περιβάλλοντος της ευρύτερης περιοχής της Αθήνας»,

Το Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα (ΠΕΠ) Αττικής 2007-2013.

Ειδικότερα, για την περιοχή της Δυτικής Αθήνας, η υφιστάμενη κατάσταση και οι προοπτικές της στην κατεύθυνση της αειφόρου ανάπτυξης έχουν μελετηθεί στο πλαίσιο του Ειδικού Αναπτυξιακού Προγράμματος Δυτικής Αθήνας (ΕΑΠΔΑ - αρχική εκπόνηση 1995, επικαιροποίηση 1999).

Στη συνέχεια, αναφέρονται βασικά στοιχεία από το Π.Ε.Π. Αττικής 2007 – 2013 και το ΕΑΠΔΑ, θεωρώντας, παράλληλα, ότι όσες από τις αναλύσεις / κατευθύνσεις του Ρυθμιστικού Σχεδίου Αθήνας εξακολουθούν να διατηρούν την επικαιρότητά τους, έχουν ληφθεί υπόψη και από τα δύο προγραμματικά κείμενα.

Το Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα (Π.Ε.Π.) Αττικής περιλαμβάνει την πλέον επίκαιρη ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης της Περιφέρειας, των πλεονεκτημάτων / μειονεκτημάτων και των ευκαιριών / απειλών, απολύτως χρήσιμη για την κατανόηση της κατεύθυνσης προς την οποία αναπτύσσεται η πρωτεύουσα της χώρας και το ευρύτερο πολεοδομικό της συγκρότημα.

Από την ανάλυση αυτή παρουσιάζουμε μια σύνοψη των βασικών χαρακτηριστικών της Περιφέρειας, ορισμένα εκ των οποίων συνιστούν προβλήματα και άλλα από αυτά υποδεικνύουν αναπτυξιακές δυνατότητες.

Η Περιφέρεια Αττικής αποτελεί ουσιαστικά ένα ενιαίο πολεοδομικό συγκρότημα. Εμφανίζει τάσεις οικιστικής διεύρυνσης (προαστιοποίηση), αλλά και οικιστικής πύκνωσης του Πολεοδομικού Συγκροτήματος της Πρωτεύουσας (μητροπολιτικός πυρήνας). Η ζώνη επιρροής της καλύπτει σημαντικό τμήμα της χώρας.

Κύριο χαρακτηριστικό της Περιφέρειας Αττικής είναι η ύπαρξη του πρώτου μητροπολιτικού κέντρου της χώρας και η γεωγραφική της θέση που χαρακτηρίζεται από την κεντροβαρικότητά της σε σχέση με τις υφιστάμενες και προγραμματιζόμενες αναπτυξιακές υποδομές σε εθνικό επίπεδο.

Η μητροπολιτική λειτουργία του Πολεοδομικού Συγκροτήματος της Αθήνας, σε εθνική κλίμακα, στηρίζεται, στα καταλυτικά για όλη τη χώρα, μεγέθη της μεταποίησης, των υπηρεσιών και των σχετικών υποδομών. Η ευρύτερη περιοχή της Αθήνας αποτελεί το κύριο κέντρο διοικητικών

υπηρεσιών και κέντρο παροχής προηγμένων υπηρεσιών προς τις επιχειρήσεις. Είναι ισχυρός διαμετακομιστικός σταθμός εμπορευμάτων και συγκοινωνιακός κόμβος διεθνούς επιρροής.

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Απογραφής Πληθυσμού του 2001 της ΕΣΥΕ, ο πραγματικός **πληθυσμός** της Περιφέρειας Αττικής κατά τη δεκαετία 1991-2001, παρουσίασε αύξηση 6,77% και ανήλθε σε 3.761.810 κατοίκους. Έτσι η Περιφέρεια, αν και καλύπτει το 2,9% της συνολικής έκτασης της χώρας, συγκεντρώνει το 34,3% του συνολικού πληθυσμού της.

Παρά το γεγονός της καλύτερης, σε σχέση με το μέσο όρο της χώρας, δημογραφικής σύνθεσης, ο δείκτης γήρανσης είναι ιδιαίτερα υψηλός (1,01 έναντι 1,09 για το σύνολο της χώρας και 0,94 για την Ε.Ε.), σηματοδοτώντας, εκτός των μακροοικονομικών επιπτώσεων, την αναγκαιότητα επαναπροσδιορισμού και των υποδομών υγείας και κοινωνικής πρόνοιας.

Η ενδοπεριφερειακή ανακατανομή του πληθυσμού γίνεται υπέρ των περιοχών που ανήκουν στις Νομαρχίες της Ανατολικής και της Δυτικής Αττικής.

Η οικονομία της Περιφέρειας είναι σε μεγάλο βαθμό εξωστρεφής, δεδομένου ότι μεγάλο τμήμα της μεταποιητικής παραγωγής καθώς και των υπηρεσιών του τριτογενή τομέα απευθύνεται στις διεθνείς αγορές.

Η Αττική παράγει το 40% περίπου, του συνολικού ΑΕΠ της χώρας και διατηρεί την κυρίαρχη θέση της στην εθνική οικονομία.

Η Περιφέρεια Αττικής εξακολουθεί να αποτελεί το βασικό πόλο συγκέντρωσης της **βιομηχανικής δραστηριότητας** της χώρας, παρά το γεγονός της μείωσης των μεταποιητικών μονάδων και της απασχόλησης. Κατά το 2003, στην Αττική συγκεντρώνεται το 43,7% των βιομηχανικών μονάδων και το 43,4% των εργαζομένων του τομέα, παράγοντας το 42% της ακαθάριστης αξίας παραγωγής στο σύνολο της βιομηχανίας της χώρας. Επισημαίνεται η χωρική και μη οργανωμένη διασπορά των βιομηχανικών μονάδων, με άμεσες επιπτώσεις στο περιβάλλον, καθώς και η έλλειψη οργανωμένων χώρων υποδοχής και λειτουργίας τους.

Η Αττική αποτελεί τον κύριο πόλο συγκέντρωσης των δραστηριοτήτων του **τριτογενή τομέα**. Συγκεντρώνει το 36,2% των επιχειρήσεων, το 65,3% των απασχολούμενων στον τομέα και το 65,3% του κύκλου εργασιών. Οι μετασχηματισμοί «αναδιαρθρωτικού» χαρακτήρα που σημειώνονται στην Περιφέρεια, προσελκύουν νέες δραστηριότητες «μητροπολιτικού» επιπέδου στους κλάδους του χονδρεμπορίου, των αντιπροσωπειών, του εμπορίου, της αναψυχής και των μεταφορών, οι οποίες παρουσιάζουν τάσεις συγκέντρωσης σε συγκεκριμένες ζώνες.

Παρά την ύπαρξη σημαντικών πλεονεκτημάτων της Περιφέρειας Αττικής, η Αθήνα για το 2006 κατατάσσεται προτελευταία (32^η) στον πίνακα με τις ελκυστικότερες ευρωπαϊκές πόλεις ως επιχειρηματικά κέντρα.

Στον τομέα του τουρισμού, η Αττική, παρουσιάζει μειωμένη ελκυστικότητα ως τουριστικός προορισμός, όπως προκύπτει από τη μείωση της τουριστικής κίνησης κατά την τελευταία δεκαετία.

Στους τομείς της καινοτομίας και έρευνας καθώς και της χρήσης ΤΠΕ, η Περιφέρεια υπερισχύει μεν σε όλους τους δείκτες σε επίπεδο χώρας, παρουσιάζει σημαντική υστέρηση δε σε σχέση με την Ε.Ε.

Στην Περιφέρεια εξακολουθεί να συγκεντρώνεται ολοένα και μεγαλύτερο μέρος του **Οικονομικά Ενεργού Πληθυσμού** της χώρας και της απασχόλησης, φθάνοντας το 36,7% και 37,1% αντίστοιχα.

Η ανεργία μετά το 2001 μειώνεται και βρίσκεται σε χαμηλότερο επίπεδο από το μέσο όρο της χώρας, (στη διαμόρφωση αυτού του δείκτη πιθανότατα συμβάλλουν οι ευέλικτες μορφές εργασίας, όπως π. χ stage κλπ) ενώ σημαντικό πρόβλημα αποτελεί το υψηλό ποσοστό μακροχρόνιας ανεργίας καθώς και ανεργίας αποφοίτων Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης. Τα προβλήματα απασχόλησης και ανεργίας διαφοροποιούνται σημαντικά ανάμεσα στις επί μέρους περιοχές της Περιφέρειας.

Στον τομέα της παιδείας, η Περιφέρεια Αττικής χαρακτηρίζεται από σχετικά χαμηλή συγκέντρωση σχολικών μονάδων σε σχέση με την υψηλή συγκέντρωση εκπαιδευόμενου πληθυσμού, σημαντικά υψηλότερη αναλογία μαθητών ανά εκπαιδευτικό σε όλες τις βαθμίδες και σημαντικά υψηλότερη αναλογία μαθητών ανά τμήμα. Το 7,3% των σχολείων εξακολουθεί να λειτουργεί σε διπλοβάρδια. Εξακολουθούν να υπάρχουν σημαντικές ελλείψεις και ανάγκες σε εξοπλισμό και υποδομές σε όλες τις βαθμίδες και τα είδη της εκπαίδευσης.

Στον τομέα της υγείας, η Περιφέρεια Αττικής, αποτελεί τον τόπο συγκέντρωσης του κύριου όγκου των υπηρεσιών υγείας – πρόνοιας και του ιατρικού προσωπικού. Στο σχετικό έγγραφο επισημαίνεται ότι, παρά τις βελτιώσεις, οι συνθήκες λειτουργίας πολλών νοσοκομειακών εγκαταστάσεων είναι υποβαθμισμένες, παρατηρούνται ελλείψεις σε εξοπλισμό και ιατρικό - νοσηλευτικό προσωπικό καθώς και κατακερματισμός και πολυδιάσπαση του δικτύου πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας.

Όσον αφορά **το φυσικό και αστικό περιβάλλον** στην Αττική, η παρούσα κατάσταση έχει ως βασικά χαρακτηριστικά την άναρχη οικιστική επέκταση και δόμηση, τα προβλήματα κυκλοφορίας, το ελλειμματικό αστικό και περιαστικό πράσινο και την έλλειψη ελεύθερων κοινόχρηστων χώρων, που αποτελούν σημαντικά και συνεχώς επιδεινούμενα προβλήματα. Η συσσώρευση πληθυσμού και δραστηριοτήτων στην Αττική, σε συνδυασμό με την οικιστική ανάπτυξη, δημιουργεί νέες ανάγκες για την οργάνωση του αστικού χώρου.

Σημαντικά περιβαλλοντικά προβλήματα για την Αττική εξακολουθούν να παραμένουν το κυκλοφοριακό καθώς και η λειτουργία της μοναδικής στο Λεκανοπέδιο Αττικής χωματερής Άνω Λιοσίων, η εμφάνιση νέων ατμοσφαιρικών ρύπων και η συρρίκνωση του φυσικού, αδόμητου χώρου. Επίσης, οι ελλιπείς υποδομές αποχέτευσης όμβριων υδάτων και υγρών αποβλήτων σε διάφορες μικρότερες ενότητες (υποπεριοχές)

Στον τομέα των υποδομών μεταφορών - συγκοινωνιών, στην Περιφέρεια Αττικής, κατά τα τελευταία χρόνια, με αφορμή και τη διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων, ολοκληρώθηκαν σημαντικά έργα (Μετρό, ΗΣΑΠ, Τραμ, Προαστιακός, Αττική Οδός, κλπ). Εκτιμάται ότι τα έργα αυτά έχουν αρχίσει να συμβάλλουν στη βελτίωση των κυκλοφοριακών συνθηκών και εν μέρει στην αναβάθμιση του αστικού περιβάλλοντος. Ωστόσο, η συνεχιζόμενη αύξηση του αριθμού των ιδιωτικών οχημάτων σε συνδυασμό με το γεγονός ότι τα αναβαθμισμένα ΜΜΜ δεν εξυπηρετούν με τον καλύτερο τρόπο όλες τις περιοχές της πρωτεύουσας, ενώ σημαντική εξακολουθεί να παραμένει η έλλειψη χώρων στάθμευσης, έχει ως αποτέλεσμα η χρήση των νέων υποδομών να μην αντικαθιστά στον αναγκαίο βαθμό τη χρήση του ιδιωτικού αυτοκινήτου ως μέσου μετακίνησης. Η κατάσταση επιδεινώνεται με την πάροδο του χρόνου, λόγω της αυξανόμενης ζήτησης για μεταφορές. Η κυκλοφοριακή συμφόρηση δημιουργεί αρνητικές συνέπειες στην ομαλή λειτουργία των αστικών περιοχών και στην ποιότητα ζωής των κατοίκων, ενώ παράλληλα μειώνει την ελκυστικότητα της πόλης.

Ιδιαίτερα σημαντικές για την περιοχή της Δυτικής Αθήνας θεωρούμε τις εκτιμήσεις του ΠΕΠ Αττικής, που αφορούν στις ενδοπεριφερειακές ανισότητες και γι αυτό θα αναφερθούμε εκτενέστερα σε αυτές.

Η μορφή του κοινωνικού και χωρικού διαχωρισμού στην Αττική, μπορεί να συνοψισθεί σήμερα, στη γνωστή διάκριση μεταξύ Ανατολικής και Δυτικής ζώνης της Περιφέρειας, σε αντίστοιχο διαχωρισμό του Πολεοδομικού Συγκροτήματος Πρωτεύουσας, στη διαμόρφωση πόλων συγκέντρωσης των υψηλότερων κοινωνικο – επαγγελματικών κατηγοριών στα βορειοανατολικά,

τα νότια προάστια και σε ορισμένα τμήματα του κέντρου, στην αντίστοιχη συγκέντρωση των χαμηλότερων εισοδηματικών κατηγοριών σε περιοχές του ευρύτερου Πειραιά, στα βορειοδυτικά και σε περιοχές εκτός του ΠΣΠ, στη διαμόρφωση μιας ομάδας χαμηλών – μεσαίων στρωμάτων γύρω από το παραδοσιακό κέντρο της Αθήνας και σε σημειακές συγκεντρώσεις ειδικών ομάδων πληθυσμού σε διάφορες περιοχές, ιδιαίτερα στη δυτική χωρική ενότητα.

Στο πλαίσιο της εξέτασης της χωρικής κατανομής των κοινωνικο – δημογραφικών χαρακτηριστικών του πληθυσμού της Περιφέρειας, προκύπτουν κρίσιμα στοιχεία που αφορούν ειδικότερα το Δυτικό τομέα της Νομαρχίας Αθηνών. Συγκεκριμένα:

- εντός της ΝΑ Αθηνών, η ανεργία συγκεντρώνεται προς τα δυτικά καθώς ανέρχεται σε 10,3% έναντι 9,2% που είναι ο μέσος όρος,
- ο Δυτικός τομέας παρουσιάζει χαμηλότερο μορφωτικό επίπεδο συγκλίνοντας περισσότερο προς το αντίστοιχο της ΝΑ Δυτικής Αττικής, που είναι και το χαμηλότερο σε επίπεδο Περιφέρειας,
- η χωρική κατανομή των μεταναστών, ακολουθώντας το ιδιαίτερο κοινωνικό αλλά και παραγωγικό προφίλ των Δήμων και των επιμέρους περιοχών τους, ακολουθεί σε μέτριο βαθμό το βασικό σχήμα κοινωνικής διαφοροποίησης της Περιφέρειας,
- το Λεκανοπέδιο της Αθήνας, από τις αρχές της δεκαετίας του '90, χάνει συνεχώς θέσεις απασχόλησης στη μεταποίηση. Σε μια σειρά από τις παλαιές βιομηχανικές ζώνες όπως, Ελαιώνας, ζώνη Περιστερίου – Αιγάλεω – Αγίας Βαρβάρας, ζώνη Ν. Ιωνίας – Φιλαδέλφειας – Ηρακλείου, Πειραιάς, οι μεταποιητικές μονάδες και η απασχόληση μειώνονται σημαντικά,
- παρόλο που ενισχύονται σημαντικά ορισμένοι κλάδοι υπηρεσιών και στις Δυτικές ζώνες, υπάρχει έλλειμμα οικονομικού δυναμικού και απασχόλησης στις υπηρεσίες του τριτογενή τομέα σε αυτές τις ζώνες, το οποίο συνιστά απειλή, σαφώς χωρικά εντοπισμένη σε συνδυασμό με τη μείωση της μεταποίησης,
- τέλος, η ένταση των περιβαλλοντικών προβλημάτων στη ΝΑ Αθηνών εντοπίζεται στην ανεπάρκεια αντιπλημμυρικού δικτύου, απρογραμματίστη βιομηχανική ανάπτυξη, ατμοσφαιρική ρύπανση, έλλειψη αστικού πρασίνου, έλλειψη χώρων στάθμευσης, επιβάρυνση από μεγάλα έργα, κυκλοφοριακή συμφόρηση και ρυπαίνουσες βιομηχανίες και βιοτεχνίες.

Η Δυτική Αθήνα αποτελεί μια γεωγραφική και αστική ενότητα που εκτείνεται από Βορειοδυτικά έως Δυτικά του Λεκανοπεδίου και ανήκει στο Δυτικό Λεκανοπέδιο. Καλύπτει μια έκταση 7.005 εκταρίων και ο σημερινός πληθυσμός της ανέρχεται σε 600.000 κατοίκους.

Ως ενότητα η Δυτική Αθήνα παρουσιάζει ορισμένα χαρακτηριστικά με κυριότερα τους μεγάλους δείκτες ανεργίας, το χαμηλό επίπεδο εκπαίδευσης των κατοίκων και τα χαμηλά εισοδήματα. Το κατά κεφαλήν εισόδημα στη Δυτική Αθήνα είναι κατά πολύ χαμηλότερο από το μέσο της χώρας, συγκρινόμενο δε με το κοινοτικό μέσο κατά κεφαλή εισόδημα δεν ξεπερνά το 50% αυτού του εισοδήματος. Από περιβαλλοντικής πλευράς η περιοχή είναι αρκετά υποβαθμισμένη, ως συνέπεια της λειτουργίας της χωματερής ΧΥΤΑ Άνω Λιοσίων και της έλλειψης προστασίας του Ποικίλου όρους και του όρους Αιγάλεω. Πολεοδομικά η περιοχή είναι κορεσμένη. Η κατοικία αποτελεί τη βασική χρήση, καλύπτοντας το σύνολο σχεδόν του αστικού ιστού. Οι χώροι όπου είναι εγκατεστημένες χρήσεις εμπορίου, διοίκησης, υπηρεσιών, αναψυχής, παραγωγικών δραστηριοτήτων είναι ουσιαστικά ενσωματωμένοι στον ιστό της κατοικίας.

Τα προηγούμενα αναλύονται στο Ειδικό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα Δυτικής Αθήνας (ΕΑΠΔΑ), το οποίο εκπονήθηκε από τον ΑΣΔΑ και αποτελεί εξειδίκευση του Τοπικού Αναπτυξιακού Προγράμματος Δυτικής Αθήνας, 1988-1990. Παρουσιάζονται στη συνέχεια ορισμένα βασικά δεδομένα για τη χωροταξική διάρθρωση της περιοχής της Δυτικής Αθήνας (τάσεις, μειονεκτήματα, ευκαιρίες – πλεονεκτήματα), από τα οποία διαπιστώνεται η δυναμική και οι προοπτικές ανάπτυξης της περιοχής.

- Η παραδοσιακή βαριά υποβάθμιση της περιοχής ως οικιστικής ζώνης εργατικών βιομηχανικών στρωμάτων και περιοχή υποδοχής διαδοχικών κυμάτων εξωτερικής και εσωτερικής μετανάστευσης, αν και μεσολάβησε ο σεισμός του 1999 που αποτέλεσε έναν παράγοντα σοβαρής ανασχεσης, σταδιακά αίρεται. Ταυτόχρονα όμως, το γεγονός αυτό - ο σεισμός, δεν στάθηκε δυνατό να αποτελέσει ένα έναυσμα ανασυγκρότησης σε πολεοδομικό και οικιστικό επίπεδο και με προγράμματα ευρείας κλίμακας στο δημόσιο χώρο και στο οικιστικό απόθεμα και αντίστοιχα χρηματοδοτικά μέσα, η Δυτική Αθήνα να αρχίσει να παρουσιάζει σταδιακά μια νέα εικόνα. Οι πληγές κλείνουν και η Δυτική Αθήνα επανεμφανίζεται όπως ήταν, μετά την αποκατάσταση των σεισμοπλήκτων.
- Ο κυρίαρχος χαρακτήρας του βιομηχανικού εργατικού δυναμικού που από παλιά χαρακτήριζε τους κατοίκους της περιοχής μελέτης, οι οποίοι εργάζονταν στη βιομηχανία – μεταποίηση και τις οικοδομές του Ελαιώνα και του Θριασίου Πεδίου – παρότι η περιοχή εξα-

κολουθεί να υπερέχει στο δευτερογενή τομέα σε σύγκριση με άλλες αναβαθμισμένες περιοχές του Πολεοδομικού Συγκροτήματος – έχει αρχίσει εν τούτοις να μεταλλάσσεται. Τη θέση του παίρνουν οι δραστηριότητες του τριτογενούς τομέα, με μικρής αλλά και μεγάλης κλίμακας μονάδες εμπορίου κυρίως, και όχι «ευγενείς» κλάδους του τριτογενή, όπως είναι το ασφαλιστικό και πιστωτικό σύστημα, τα ηλεκτρονικά, οι υπηρεσίες υψηλής τεχνολογίας, αλλά και ούτε κτίρια γραφείων και διοίκησης, κ.λ.π. Η περιοχή εξακολουθεί να διατηρεί αξιόλογο παραγωγικό ιστό στις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις (βιοτεχνίας και επαγγελματικών εργαστηρίων), ο οποίος επλήγη από το σεισμό του 1999, και η αναζωογόνησή του σήμερα πρέπει να περάσει από διαδικασίες εκσυγχρονισμού και υποστήριξης, καθώς διατηρεί ικανό αριθμό θέσεων απασχόλησης.

- Η βιομηχανική ρύπανση που δημιουργούσε ιδιαίτερα προβλήματα στην περιοχή μελέτης έχει περιοριστεί κατ' αναλογία της αποβιομηχάνισης, έχει όμως αντικατασταθεί από τη ρύπανση από τα οχήματα, όχι όμως σε σοβαρό βαθμό, όπως συμβαίνει στην κεντρική περιοχή της Αθήνας και του Πειραιά.
- Η διάσπαρτη βιομηχανία – βιοτεχνία μέσα στον αστικό ιστό σταδιακά περιορίζεται, ταυτόχρονα δε με τα μέτρα εκσυγχρονισμού και τον προσδιορισμό περιβαλλοντικών όρων λειτουργίας των υφιστάμενων μονάδων βελτιώνεται σταδιακά η μείξη ασυμβίβαστων χρήσεων μέσα στις περιοχές κατοικίας. Όμως, η διασπορά του χονδρεμπορίου και άλλων οχληρών χρήσεων συνιστά παράγοντα υποβάθμισης σε αρκετές οικιστικές ζώνες.
- Σε κάθε περίπτωση η σταδιακή στροφή προς τις τριτογενείς δραστηριότητες, με έμφαση στο εμπόριο, χονδρεμπόριο, αντιπροσωπείες και πολύ λιγότερο τις υπόλοιπες υπηρεσίες, έχει γίνει εμφανής στο χώρο με την ανάπτυξη και δικτύωση των κεντρικών λειτουργιών με έμφαση στο λιανικό εμπόριο, τις καθημερινές υπηρεσίες, την αναψυχή, κ.λ.π.
- Το βόρειο τμήμα εξακολουθεί να αποτελεί υποδοχέα προσέλκυσης μεταναστών. Υπάρχουν ωστόσο περιοχές σε ορισμένους Δήμους που προσελκύουν νέα μεσαία εισοδηματικά στρώματα, τα οποία είτε αρχίζουν να δημιουργούνται στην περιοχή και τα οποία συγκεντρώνονται, είτε έρχονται από άλλες περιοχές.
- Οι κοινωνικοοικονομικές ανισότητες είναι σαφώς εγγεγραμμένες στο χώρο και μπορούν να εντοπισθούν σε:
 - Άξονες υπερτοπικής ανάπτυξης εξωγενείς, σε σχέση με την περιοχή και τις κοινωνικές και οικονομικές της δυνατότητες, σε λεωφόρους όπως ο Κηφισός – Ε.Ο. Αθηνών-Θεσσαλονίκης, που καθώς αποβιομηχανοποιούνται αποκτούν όλα τα χαρακτηριστικά δυναμικής ανάπτυξης στη βάση προτύπων των υπόλοιπων οδικών αξόνων της Μη-

τροπολιτικής Αθήνας. Στους άξονες αυτούς περιλαμβάνονται και οι υπόλοιποι μεγάλης κυκλοφορίας οδικοί άξονες και ιδιαίτερα η Λεωφόρος Αθηνών – δυτική πύλη της Μητροπολιτικής Αθήνας, αλλά και η Αττική οδός, η οποία θα επιφέρει σημαντικούς χωρικούς μετασχηματισμούς τόσο κατά μήκος της, όσο και κυρίως στους ανισόπεδους κόμβους της και στους οδικούς άξονες οι οποίοι καταλήγουν σε κόμβους της Αττικής οδού, όπως η Λεωφ. Δημοκρατίας .

- Άξονες ανάπτυξης ενδογενείς, όπως είναι η Θηβών, η Δημοκρατίας που ξεκινάει από τις Αχαρνές και καταλήγει στους Αγίους Αναργύρους. Στους άξονες αυτούς συγκεντρώνονται υπηρεσίες (εμπόριο, χονδρεμπόριο, διοίκηση, γραφεία) εξυπηρέτησης τοπικής και υπερτοπικής κλίμακας – επιρροής όμορων δήμων,.
- Τα μέτωπα που βρίσκονται πίσω από όλους αυτούς τους άξονες ανάπτυξης, που κατά κανόνα είναι υποβαθμισμένα, όπως ο Ελαιώνας, οι παρακηφίσιες ζώνες γενικότερα (βιομηχανικές και κατοικίας), αλλά και οι ζώνες κατοικίας των Τσιγγάνων κατά μήκος της Αττικής Οδού στο βόρειο τμήμα του Ζεφυρίου, που χαρακτηρίζονται από χωρική και κοινωνική απομόνωση.
- Υποβαθμισμένες περιοχές με βιομηχανικές δραστηριότητες, οι οποίες είτε είναι ενεργές και η υποβάθμισή τους είναι απόρροια της ποιότητας του δομημένου περιβάλλοντος και της ρύπανσης, είτε είναι πλέον ανενεργές εν όψει οικονομικών και χωρικών μετασχηματισμών. Ο Ελαιώνας δεν κατατάσσεται με αμιγή τρόπο στη μια από τις δύο κατηγορίες. Περιλαμβάνει ζώνες και των δύο μορφών και εν δυνάμει θα αποτελέσει σύντομα μια περιοχή σοβαρών οικονομικών παρεμβάσεων και χωρικών μετασχηματισμών, ελάχιστα με την αξιοποίηση του ισχύοντος θεσμικού πλαισίου, και κυρίως με την αναθεώρησή του, καθώς, όλη αυτή η περιοχή βρίσκεται πλησίον των μητροπολιτικών περιοχών της Αθήνας και του Πειραιά.
- Τους πόλους αναπλάσεων και ανάπτυξης μητροπολιτικής εμβέλειας όπως είναι τα ΤΕΙ, τα Πάρκα, το συνεχώς αξιοποιούμενο Ποικίλο Όρος, το Νοσοκομείο. Δομικές παρεμβάσεις και αναπλάσεις κυρίως σε χώρους αναψυχής και πολιτισμού μέσα στον αστικό χώρο ή και τον περιαστικό του Ποικίλου Όρους (Μπαρουτάδικο, Δυτική Πύλη, Πύργος Βασίλισσας, κ.ά.). Ο περιαστικός χώρος της περιοχής μελέτης έχει σταδιακά αναδειχθεί με σποραδικές επεμβάσεις σε χώρους αναψυχής και πολιτισμού, υπάρχουν όμως ακόμα πολλά περιθώρια παρεμβάσεων ορεινής αναψυχής – πολιτισμού, καθώς και εννοποίησης των ορεινών διαδρομών με τις αστικές εισόδους των περιοχών κατοικίας προς τον ορεινό όγκο του Αιγάλεω.

- Υποβαθμισμένες περιοχές κατοικίας συχνά στις άμεσα περιβάλλουσες περιοχές των προαναφερθέντων πόλων, κυρίως των παλαιών οικιστικών περιοχών ή των θυλάκων προσέλκυσης οικονομικών μεταναστών, με ελάχιστο εξοπλισμό κοινωνικής υποδομής, Κοινόχρηστους Χώρους και υψηλούς δείκτες πυκνοκατοίκησης με χαμηλή ποιότητα κτιρίων. Η ύπαρξη υπερτοπικής ή/και μητροπολιτικής σημασίας πόλων κοινωνικής υποδομής δεν συνοδεύεται από αντίστοιχη υποδομή επίπεδου τοπικής εξυπηρέτησης
- Νέες περιοχές των πιο πρόσφατων επεκτάσεων ιδιαίτερα προς τον ορεινό όγκο, που προσελκύουν τα υψηλότερα εισοδήματα, και χαρακτηρίζονται από σχετικά αναβαθμισμένο οικιστικό περιβάλλον, με σχετική, αλλά συχνά όχι επαρκή κοινωνική υποδομή και πράσινο τοπικής εξυπηρέτησης, πάντως όμως σαφώς καλύτερης από τις παλιές οικιστικές ζώνες.
- Η γεωγραφική – χωρική απομόνωση της περιοχής μελέτης που προκαλούσε έντονα φαινόμενα κοινωνικής απομόνωσης, αίρεται σε μια προοπτική με τις επεκτάσεις του Μετρό, την ανάπτυξη του προαστιακού τρένου και τη διέξοδο που δημιουργείται προς τον εξωτερικό οδικό δακτύλιο της Αττικής (Αττική Οδός). Όμως, το εσωτερικό οδικό δίκτυο παραμένει χωρίς ιεράρχηση, ανεπαρκή γεωμετρικά χαρακτηριστικά, κακή ποιότητα κατασκευής και συντήρησης και δυσχεραίνει τις προσπάθειες αναβάθμισης του δημόσιου χώρου. Επίσης είναι σχεδόν παντελής η έλλειψη χώρων στάθμευσης, καθώς και δικτύων πεζοδρόμων, όπως επίσης και επαρκών αντιπλημμυρικών έργων σε πολλές οικιστικές περιοχές.
- Τα μεγάλα έργα υποδομών – μεταφορών, καθώς και τα ολυμπιακά έργα μέσα στην περιοχή ή σε άμεση αλληλοσυσχέτιση με την ευρύτερη ζώνη του Δυτικού Λεκανοπεδίου που την περιβάλλει, παρέχουν ευκαιρίες δυναμικής προσέλκυσης επενδύσεων του ιδιωτικού τομέα μέσα από κατάλληλες παρεμβάσεις στο χώρο που δημιουργούν ευνοϊκό επιχειρηματικό περιβάλλον. Οι ευκαιρίες αυτές δεν αρκούν από μόνες τους για μια συνολική αναβάθμιση της Δυτικής Αθήνας, όμως αποτελούν κρίκους αναζωογόνησης της περιοχής, εφόσον συνοδευτούν με τις κατάλληλες δράσεις και παρεμβάσεις στο εσωτερικό της περιοχής, προκειμένου να εξισορροπηθούν οι ανισότητες στο χώρο και να διασφαλιστεί μια μεγαλύτερη πολυκεντρικότητα και δικτύωση των κεντρικών λειτουργιών με αναβάθμιση του δημόσιου χώρου, του κοινωνικού εξοπλισμού, του κτηριακού αποθέματος, της αρχιτεκτονικής φυσιογνωμίας, ιδιαίτερα δε με ενοποίηση των ελεύθερων χώρων και με αύξηση του πρασίνου.
- Η ανορθολογική διοικητική οργάνωση της Δυτικής Αθήνας πρέπει να αντικατασταθεί από μια νέα προσέγγιση ολοκληρωμένου σχεδιασμού και διαχείρισης του χώρου της, στο

Στη Δυτική Αθήνα, οι δεσμοί και συνεργασίες που έχουν αναπτυχθεί μεταξύ των Δήμων, έχουν δημιουργήσει ισχυρά ή ασθενέστερα δίκτυα, που δίνουν την προοπτική της δημιουργίας μιας συνεκτικής χωρικής ενότητας με ισχυρές δυνατότητες ολοκλήρωσης, με Κέντρο το Περιστερί. Η προοπτική αυτή βέβαια προσκρούει σε εμπόδια - προϋποθέσεις που πρέπει να διασφαλιστούν προκειμένου να ολοκληρωθεί.

Το Νότιο τμήμα της Δυτικής Αθήνας είναι περισσότερο συνεκτικό, σχηματίζει ήδη μια χωρική δικτύωση μεταξύ των Δήμων Περιστερίου – Αιγάλεω – Χαϊδαρίου και Ιλίου – Πετρούπολης – Αγ. Αναργύρων και Καματερού, ενώ στο Βόρειο οι σχέσεις είναι περισσότερο χαλαρές. Οι τάσεις αυτές οδηγούν στην προοπτική δημιουργίας δυο μεγάλων υποενοτήτων:

- Περιστερίου – Αιγάλεω – Χαϊδαρίου - Αγ. Βαρβάρας - Ιλίου - Πετρούπολης - Αγ. Αναργύρων, Καματερού. Η υποενοότητα αυτή έχει κύριο Κέντρο το Περιστερί, όπως και το σύνολο της Δυτικής Αθήνας.
- Αχαρνών – Ολυμπιακού Χωριού – Άνω Λιοσίων – Ζεφυρίου– Θρακομακεδόνων με κύριο Κέντρο τις Αχαρνές.

Επίσης, διακρίνονται τρεις υπο-ζώνες περιοχών με στοιχεία ομοιογένειας και εσωτερικών αλληλεξαρτήσεων που είναι:

- Η Βόρεια Ζώνη την οποία συναποτελούν οι ΟΤΑ του ΒΔ Λεκανοπεδίου (Αχαρνές, Άνω Λιόσια, Ζεφύρι, Θρακομακεδόνες), με υπερτοπικό κέντρο τις Αχαρνές
- Η ενδιάμεση ζώνη την οποία αποτελούν οι Δήμοι γύρω από το υπερτοπικό κέντρο Ιλίου (Άγιοι Ανάργυροι, Πετρούπολη, Καματερό) και τέλος
- Η νότια ζώνη την οποία αποτελούν οι Δήμοι Περιστερίου Αιγάλεω, Αγίας Βαρβάρας, Χαϊδαρίου, με εστίες τα υπερτοπικά κέντρα Περιστερίου και Αιγάλεω, αλλά και Χαϊδαρίου.

Το παραπάνω πλαίσιο οδηγεί στη διάκριση του ρόλου της κάθε επιμέρους περιοχής της Δυτικής Αθήνας, μέσα από διαφορετικές τυπολογίες χρήσεων και δραστηριοτήτων οι οποίες κυρίως εστιάζονται:

- Στις υπερτοπικές δραστηριότητες που έχουν αναπτυχθεί και οι οποίες δημιουργούν δυναμικές τάσεις ανάπτυξης, ως εν δυνάμει πλέγματα υπερτοπικών δραστηριοτήτων
- Στις νέες δυναμικές περιοχές κατοικίας που συγκεντρώνουν τα υψηλότερα εισοδήματα που αναδεικνύονται στη Δυτική Αθήνα
- Στους θύλακες οικιστικής υποβάθμισης και φτώχειας που αντίστοιχα οι μεν πρώτοι διατηρούνται στο εσωτερικό της περιοχής μελέτης και οι δεύτεροι την περιβάλλουν στα βόρεια.

Στη βάση αυτή, ο **Δήμος Καματερού** ως προς τις παραμέτρους, οι οποίες εν δυνάμει δημιουργούν πλέγματα υπερτοπικών δραστηριοτήτων με πολυδιάστατο χαρακτήρα και περιγράφουν το ρόλο του, χαρακτηρίζεται από:

- το «κλασσικό - πυρηνικό» Κέντρο των Δήμου. Το Κέντρο του Δήμου Καματερού, όπως είχε σχεδιαστεί στο ΓΠΣ, είναι ουσιαστικά ανύπαρκτο. Στη θέση και με τη μορφή που έχει αναπτυχθεί, είναι πολύ αποδυναμωμένο και κατά συνέπεια δεν έχει τη δυναμική που έχουν τα κέντρα άλλων δήμων. Σήμερα, λειτουργεί ως τοπικό κέντρο, σε επίπεδο Δυτικής Αθήνας, καθώς οι λειτουργίες που συγκεντρώνει είναι τοπικού επιπέδου για την εξυπηρέτηση των βασικών αναγκών των κατοίκων. Ο Δήμος Καματερού εξαρτάται από το πολεοδομικό κέντρο του Δήμου Αχαρνών σύμφωνα με τις απόψεις εκείνων που συνέταξαν το ρυθμιστικό σχέδιο Αθήνας, ενώ στην πραγματικότητα επηρεάζεται από το δίπολο κεντρικών λειτουργιών Αγίων Αναργύρων - Ιλίου, με το Ίλιον να αυξάνει διαρκώς το μερίδιό του.
- το Περιβαλλοντικό Πάρκο «Αντ. Τρίτσης»(Πύργος Βασιλίσσης) και το Ποικίλο. Η ανάπτυξη του Πύργου Βασιλίσσης και τμημάτων του Ποικίλου, ως πόλοι αναπλάσεων και δραστηριοτήτων μητροπολιτικής εμβέλειας, εκτιμάται ότι μπορεί να δώσει τη δυνατότητα στο Δήμο Καματερού να ισχυροποιήσει τη θέση του στην περιοχή και να διεκδικήσει μερίδιο από τις υπερτοπικού επιπέδου κεντρικές λειτουργίες που αναμένεται να προσελκυθούν από την ανάπτυξη των υπερτοπικών πόλων.
- τους άξονες της Λεωφ. Θηβών, της οδού Φυλής και της Λεωφ. Δημοκρατίας. Αποτελούν ενδογενείς άξονες ανάπτυξης καθώς ανήκουν στο βασικό οδικό δίκτυο της ευρύτερης περιοχής της Δυτικής Αθήνας και συγκεντρώνουν κεντρικές λειτουργίες, κυρίως η Λεωφ. Θηβών. Η οδός Αγίου Νικολάου που αναπτύσσεται με ραχοκοκαλιά τη Λ. Θηβών, οι οδοί Κ.

Παλαμά – Γούναρη που θα συνδέσουν τη Δημοκρατίας με τη Φυλής, καθώς και η οδός Καματερού σε τοπικό επίπεδο, μπορεί να συμβάλλουν επίσης, στην τόνωση του ρόλου του Δήμου, ιδιαίτερα μετά και την ολοκλήρωση της διάνοιξης των μεγάλων διαδημοτικών αξόνων.

- το ΒΙΟΠΑ . Η ζώνη ΒΙΟΠΑ έχει προβλεφθεί από το ΓΠΣ με σκοπό να συντελέσει στη σταδιακή εξυγίανση του οικιστικού ιστού με τη δημιουργία τεχνολογικού πάρκου με επιστημονικό χαρακτήρα και την εφαρμογή ήπιων μορφών ενέργειας φιλικών προς το περιβάλλον.

2. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΑΝΑ ΘΕΜΑΤΙΚΟ ΤΟΜΕΑ

2.1 ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ

2.1.1 Φυσικό - Πολιτιστικό περιβάλλον

Από τα 650 Ha που καταλαμβάνει η διοικητική περιφέρεια του Δήμου Καματερού, τα **181 Ha**, βρίσκονται εκτός του πολεοδομικού ιστού, στο **Ποικίλο** όρος της οροσειράς του **Αιγάλεω**.

Η οροσειρά του Αιγάλεω είναι μια επιμήκης οροσειρά ιδιαίτερα εκτεταμένη με έκταση της τάξης των 45.000 στρεμμάτων και με υψηλότερες οροσειρές τον Κορυδαλλό (468 μέτρα) και τη **Ζαχαρίτσα** (453 μέτρα). Εκτός από αυτές τις δύο κορυφές, υπάρχει αριθμός κορυφών με μικρότερα υψόμετρα – από 100μ έως 450- με χαρακτηριστικές κορυφές το Δαφνί (418 μ.), τη Βέρδη (366 μ.), το Βορινό (371 μ.).

Ο Αιγάλεως ή το όρος Αιγάλεω υποδιαιρείται σε τρία τμήματα από τους αυχένες του Δαφνίου και του **Καματερού**:

- Το νότιο τμήμα (Κορυδαλλός) εκτείνεται από τη θάλασσα μέχρι το Χαϊδάρι έχοντας προς νότο το Πέραμα και τους Δήμους του Πειραιά. Η υψηλότερη κορυφή (468μ.) βρίσκεται στο νότιο Αιγάλεω .
- Το μεσαίο τμήμα (**Ποικίλο**). αργότερα γνωστό και ως Δαφνοβούνι, εκτείνεται από το διάσελο των Άνω Λιοσίων και το **Καματερό** και καταλήγει στη θάλασσα στο Σκαραμαγκά, με κυριότερες κορυφές το Δαφνί (418 μ.) και τη **Ζαχαρίτσα** (452 μ.).
- Το βορειότερο τμήμα εκτείνεται από τον Ασπρόπυργο μέχρι την Πάρνηθα και έχει τις κορυφές Πυργάρι (223 μ.), Σκαλιστήρι (207 μ.), Μασούρι (173 μ.) και Ζάστανη (171 μ.). Η περιοχή είναι ιδιαίτερα υποβαθμισμένη λόγω της διασποράς σωρείας υπερτοπικών χρήσεων με αρνητικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις και οχλήσεις στο περιβάλλον (χωματερή Άνω Λιοσίων, Εγκαταστάσεις Ο.Δ.Δ.Υ., στρατοπέδων, διάσπαρτων βιομηχανιών και αραιών αυθαιρέτων.
- Μεταξύ της Πάρνηθας και του Αιγάλεω υπάρχει ο αυχένας **Δέμα (Καματερού)** με υψόμετρο 177 μ. και στο Αιγάλεω όρος ο αυχένας του Δαφνίου ή Πυθίου με υψόμετρο 126 μ. που συνδέει το Λεκανοπέδιο με το Θριάσιο Πεδίο.

Παρά τις απότομες γενικά κλίσεις που παρατηρούνται, λόγω της φύσης του πετρώματος (καρστικός ασβεστόλιθος), υπάρχουν σχετικά λίγα ρέματα (περίπου 20), που χαραδρώνουν την επιφάνεια του Αιγάλεω. Η μέση κλίση των φυσικών πρηνών κυμαίνεται από 35% έως 75%.

Στην εδαφολογική σύνθεση του Ποικίλου αφθονούν τα κροκαλοπαγή, ασβεστολιθικά και συμπαγή πετρώματα. Παλιότερα, τις πλαγιές της **Ζαχαρίτσας** διέσχιζαν πολλοί μικροί χείμαρροι, που έπεφταν στο μεγάλο ρέμα της **Εσχατιάς**.

Τη μεταπολεμική περίοδο, κατά τη διάρκεια της μεγάλης οικοδομικής δραστηριότητας, στην ανατολική πλαγιά της Ζαχαρίτσας, που ανήκει στην περιοχή του γειτονικού Δήμου Πετρούπολης, λειτούργησαν επτά λατομεία και δύο ασβεστοκάμινια, που πλήγωσαν το βουνό και αλλοίωσαν το φυσικό ανάγλυφο.

Η λατομική δραστηριότητα και οι καταπατήσεις δεν σταματούν ούτε με την κήρυξη του *Όρους Αιγάλεω* ως **τοπίο ιδιαίτερου φυσικού κάλλους**¹, το 1968, αφού η Απόφαση κήρυξης δεν συνοδεύτηκε και με οριοθέτηση της ζώνης προστασίας.

Κατά την περίοδο 1975-1979 κλείνουν, το ένα μετά το άλλο, τα λατομεία.

Με το ΦΕΚ 683/Β/76, όπως τροποποιήθηκε με την υπ. αριθμ. 2168/2-7-2001 απόφαση Δασαρχείου Αιγάλεω, ορίστηκε κυνηγετικό καταφύγιο άγριας ζωής σε έκταση 27.000 στρεμ. στο Δημόσιο Δάσος Αιγάλεω (Περιοχή: **Καματερού** – Πετρούπολης – Περιστερίου – Χαϊδαρίου – Κορυδαλλού, Αιγάλεω, και Ασπροπύργου) με όρια:

Ανατολικά: Όρια δημοσίου δάσους **Καματερού** – Πετρούπολης – Περιστερίου – Χαϊδαρίου

Βόρεια: Περιφερειακή οδός Αιγάλεω – οικισμός Νεόκτιστα Ασπροπύργου – ασφαλτόδρομος έως κορυφή Κασκανδάμι – δασικός δρόμος Ασπροπύργου έως τα όρια του δασαρχείου Πάρνηθας.

Νότια: Όρια δημοσίου δάσους Κορυδαλλού και Αγίας Βαρβάρας.

Δυτικά: Εθν. Οδός Αθηνών Κορίνθου – όρια δημοσίου δάσους οικισμού Αφαίας.

Από το 1978 και μετά, ξεκίνησαν προσπάθειες αναδάσωσης σε μεγάλη κλίμακα από το Υπ. Γεωργίας και σε μικρότερη κλίμακα από τους Δήμους της περιοχής, συλλόγους, κλπ., οι ο-

¹ ΥΑ Υπουργού Προεδρίας Κυβερνήσεως με αριθμ. 22323/23-11-1968 με την οποία κηρύσσονται ως τοπία ιδιαίτερου φυσικού κάλλους τα όρη Υμηττός, Πεντέλη, Πάρνηθα και Αιγάλεω.

ποίες όμως είχαν περιορισμένη επιτυχία, κυρίως, λόγω των δυσμενών κλιματικών και εδαφικών συνθηκών και της έλλειψης νερού.

Το 1985, η οροσειρά του Αιγάλεω ως ένας αξιοσημείωτος φυσικός και πολιτιστικός πόρος της Ευρύτερης Περιοχής της Αθήνας με μητροπολιτική σημασία, εντάσσεται από το Ρυθμιστικό Σχέδιο Αθήνας στις Ζώνες Προστασίας και Ανάδειξης Ορεινών Όγκων.

Το 1986, **οι Δήμοι Πετρούπολης και Καματερού** σε συνεργασία με το Υ.ΧΟ.Π. και το Υπουργείο Γεωργίας διαμορφώνουν πρόταση για τη συνολική αξιοποίηση του Ποικίλου.

Το Δεκέμβρη του 1989 ανατίθεται από τον ΑΣΔΑ η μελέτη «Διαμόρφωσης του Ποικίλου Όρους και του Στρατοπέδου Χαϊδαρίου» που αποτέλεσε το πρώτο συνολικό σχέδιο για την αναβάθμιση και την αξιοποίηση του Ποικίλου. Μεταξύ των άλλων προτάσεων, η μελέτη περιλάμβανε και πρόταση για τη «*θεσμοθέτηση ΖΟΕ για το σύνολο του βουνού που να περιλαμβάνει απαγόρευση κατάτμησης και χαρακτηρισμό όλης της περιοχής ως δασικής έκτασης*».

Αντίστοιχες προτάσεις για την προστασία του όρους και την μετατροπή του σε υπερτοπικό πόλο πρασίνου και αναψυχής περιλάμβαναν και μια σειρά άλλων μελετών που εκπονήθηκαν έκτοτε όπως, το Τοπικό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα (1991), το Ρυθμιστικό Σχέδιο Δυτικής Αθήνας, το Ειδικό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα της Δ. Α. (1994-1999), η πρόταση της Δ. Αθήνας για το ΣΠΑ 2000-2006, η Μελέτη προστασίας ορεινού όγκου Αιγάλεω του ΟΡΣΑ, το 1997.

Ορόσημο για την προστασία του βουνού αποτέλεσε το άρθρο 21 του Ν.2742/07-10-99, με βάση το οποίο καθορίζονται όρια ζωνών προστασίας καθώς και οι χρήσεις και οι όροι δόμησης σε αυτές τις ζώνες. Επίσης καθορίστηκαν ειδικές χρήσεις και όροι δόμησης ζωνών στην περιφέρεια του ορεινού όγκου.

Με τον Ν. 2742/1999 (άρθρο 21) καθορίζονται για πρώτη φορά τα όρια, οι χρήσεις γης και οι όροι δόμησης του Όρους Αιγάλεω. Ο χώρος του Αιγάλεω που ρυθμίζεται με αυτόν το νόμο βρίσκεται στην εκτός σχεδίου περιοχή των Δήμων Περάματος, Κερατσινίου, Νίκαιας, Κορυδαλλού, Αγίας Βαρβάρας, Χαϊδαρίου, Περιστερίου, Πετρούπολης, Ιλίου, **Καματερού**, Άνω Λιοσίων, Φυλής και Ασπροπύργου.

Σύμφωνα με το άρθρο 21 του Νόμου μέσα στα όρια του ορεινού όγκου προσδιορίζονται **ζώνες προστασίας** με στοιχεία Α, Α1, Β, Γ, Δ και Ζ (Ζ1, Ζ2, Ζ3), καθώς και **ζώνες ειδικών χρήσεων** με στοιχεία Ε, Ε1, Ε2, Ε3 και Ε4.

Το τμήμα του ορεινού όγκου, που ανήκει στα διοικητικά όρια του **Δήμου Καματερού**, περιλαμβάνεται στις **Ζώνες Προστασίας A και B**, για τις οποίες ισχύουν τα εξής:

Ζώνη A: Η ζώνη αυτή καθορίζεται ως **περιοχή απόλυτης προστασίας και αποκατάστασης του φυσικού περιβάλλοντος**, στην οποία επιτρέπεται μόνο η εγκατάσταση υπαίθριων ή ημι-υπαίθριων καθιστικών (περίπτερα αναψυχής) και ο χαρακτηρισμός του Ποικίλου Όρους ως Εθνικού Δρυμού

Ζώνη B: Η ζώνη αυτή καθορίζεται ως **περιοχή περιαστικού πάρκου** με λειτουργίες αναψυχής, αθλητισμού, ελεύθερου και οργανωμένου πρασίνου και πολιτιστικών εκδηλώσεων. Στην παραπάνω ζώνη επιτρέπεται η ανέγερση κτιρίων αναψυκτηρίων, καφενείων, εστιατορίων, πολιτιστικών χρήσεων, περιβαλλοντικής εκπαίδευσης και μικρών αθλητικών εγκαταστάσεων. Η χωροθέτηση των κτιρίων πραγματοποιείται μετά από έγκριση του ΟΡΣΑ μετά και γνώμη του Υπουργείου Γεωργίας.

Με τις παραπάνω ρυθμίσεις των χρήσεων γης στον Ορεινό Όγκο του Αιγάλεω:

- Διασφαλίζεται το καθεστώς δόμησης και προστασίας μιας περιβαλλοντικά ευαίσθητης περιοχής, η οποία ταυτόχρονα προσφέρεται ως περιοχή διεξόδου των κατοίκων της Δυτικής Αθήνας και συνολικά του ΠΣΠ προς τη φύση και το φυσικό περιβάλλον
- Παρέχονται σχεδιασμένες δυνατότητες δημιουργίας ήπιων πόλων περιαστικής αναψυχής, πολιτισμού, αθλητισμού και πρασίνου.
- Αποδίδεται ειδική έμφαση στις Πύλες Εισόδου, που αποκτούν μητροπολιτικό χαρακτήρα για τη Δυτική Αθήνα και το ΠΣΠ, τέλος δε
- Παρέχεται η δυνατότητα, με τις κατάλληλες διαμορφώσεις και διασυνδέσεις για την ενοποίηση της άμεσης περιαστικής ζώνης σε μια αδιάκοπη πορεία με τον αστικό ιστό.

Παράλληλα, ξεκίνησε η συστηματική προσπάθεια του ΑΣΔΑ με αναδασώσεις και αναπλάσεις υποβαθμισμένων και εγκαταλειμμένων χώρων σε χώρους άθλησης, αναψυχής, πολιτισμού, κλπ. Οι αναδασώσεις των τελευταίων χρόνων υπήρξαν πιο επιτυχημένες από ότι στο παρελθόν, δεδομένου ότι εξασφαλίστηκε η άρδευση, η πυροπροστασία και η ειδική παρακολούθηση και φροντίδα των αναδασωμένων εκτάσεων που ξεπέρασαν τα 5000 στρέμματα από τα συνολικά 45000 του όρους Αιγάλεω.

Σήμερα έχουν ήδη διαμορφωθεί **9 είσοδοι με χώρους αναψυχής, άθλησης, περιπάτου:** Πάρκο Νεολαίας στο Χαιδάρι, Πάρκο Φοίνικα στο Περιστέρι, Άσος Δαφνίου στο Χαιδάρι, **Είσοδοι Καματερού : Α. το λόφο και β. στο**, Πάρκο Προφήτη Ηλία στο Καματερό, Είσοδος Αγ.Βαρβάρας, Πάρκο Αγ.Δημητρίου (Ηλεκτρογεννήτρια) στην Πετρούπολη, Αθλητικό Πάρκο Γρηγορίου στην Πετρούπολη.

Παρά το νομικό καθεστώς προστασίας του Ποικίλου και τις μεγάλες προσπάθειες φορέων της Τ.Α., αρκετά παλαιά προβλήματα εξακολουθούν να παραμένουν, ενώ εμφανίζονται και νέα, που δεν είναι παρά ανακύκλωση παλαιότερων καταστάσεων. Έτσι, στον όμορο Δήμο Πετρούπολης μεγάλες εκτάσεις του Ποικίλου διεκδικούνται από την Ι.Μ. Λαμίας, ενώ και στο Δήμο Καματερού καταγράφονται διεκδικήσεις εκτάσεων από ιδιώτες, κυρίως στις παρυφές του βουνού προς την πόλη, καθώς και αυθαίρετη δόμηση έστω μικρής έντασης (30 – 40 σπίτια στο νοτιοδυτικό τμήμα πάνω από την Περιφερειακή).

Επειδή,

μετά και τις καταστροφικές πυρκαγιές του 2007 στην Πάρνηθα, δεν υπάρχει το ελάχιστο περιθώριο για τσιμεντοποίηση των ελάχιστων ελεύθερων χώρων της Αττικής, όπως αναλύεται στο κεφάλαιο 1.3 για τον αναπτυξιακό ρόλο του Καματερού, οι περιεσπαστικοί χώροι στο Ποικίλο αποτελούν έναν από τους εν δυνάμει πόλους της δικής του βιώσιμης ανάπτυξης,

για το **Καματερό**, το κρίσιμο ζήτημα έγκειται στην εξασφάλιση και θεσμική κατοχύρωση του δημόσιου χαρακτήρα όλων των εκτάσεων στις παρυφές και στον κύριο όγκο του Ποικίλου, με στόχο την απρόσκοπτη και έγκαιρη υλοποίηση παρεμβάσεων για την ενίσχυση του πράσινου και τη δημιουργία χώρων κοινόχρηστων δραστηριοτήτων και κοινωφελών λειτουργιών.

Εξ ίσου σημαντικό στοιχείο φυσικού περιβάλλοντος για το Δήμο Καματερού είναι και το **Οικολογικό Πάρκο Περιβαλλοντικής Ευαισθητοποίησης «Αντ. Τρίτσης» (Πύργος Βασιλίσσης)**, έκτασης 159,51 Ha. Το Πάρκο αναπτύσσεται σε έκταση εκτός σχεδίου μέσα στον αστικό ιστό και στα όρια μεταξύ των Δήμων Ιλίου – όπου και ανήκει διοικητικά-, Αγίων Αναργύρων και Καματερού.

Τον Ιανουάριο του 1996 εγκρίθηκε Π.Δ. (ΦΕΚ 20/Δ/01996) για τον καθορισμό «*Ζώνης Οικιστικού Ελέγχου χρήσεων γης και όρων και περιορισμών δόμησης (Οικολογικό Πάρκο Περιβαλ-*

λοντικής Ευαισθητοποίησης) στις εκτός σχεδίου και εκτός ορίων οικισμών προ του '23 περιοχές των Δήμων Ιλίου, Αγ. Αναργύρων και Καματερού».

Με το Π.Δ. 19/2 – 11/3/1996 (ΦΕΚ 221/Δ/1996) εγκρίθηκε το πολεοδομικό σχέδιο της ζώνης άλλων χρήσεων πλην κατοικίας με τον καθορισμό οδού, οικοδομήσιμου χώρου, πεζοδρόμων, κοινόχρηστου χώρου πάρκου περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης Πύργου Βασιλίσσας.

Τα ιστορικά κτίρια που βρίσκονται μέσα στον χώρο αυτό μαζί με τον περιβάλλοντα χώρο τους έχουν χαρακτηριστεί ως διατηρητέα με την απόφαση αρ. 75154/5274/23.6.1993 (ΦΕΚ 891/Δ/1993) του ΥΠΕΧΩΔΕ.

Με τον καθορισμό Ζώνης Οικιστικού Ελέγχου χρήσεων γης και περιορισμών δόμησης στο **Οικολογικό Πάρκο Περιβαλλοντικής Ευαισθητοποίησης** στο χώρο του Πύργου Βασιλίσσας καθορίζονται οι εξής τρεις περιοχές:

Περιοχή Α: Δημόσια έκταση με χρήση οργανωμένου και ελεύθερου πρασίνου

Περιοχή Β: Περιλαμβάνει τα ιστορικά κτίρια (που έχουν κηρυχθεί διατηρητέα, όπως ήδη αναφέρθηκε) με τα παραρτήματά τους, τον περιβάλλοντα χώρο τους και τις εισόδους προσπελάσεως με τις γύρω περιοχές.

Περιοχή Γ: Πάρκο Βιολογικής Γεωργίας.

Παρ' ότι στο ισχύον ΠΔ χρήσεων και δόμησης έχουν θεσπιστεί αξιόλογες χρήσεις και λειτουργίες, οι οποίες εν δυνάμει θα μπορούσαν να προσδώσουν στο χώρο ένα πραγματικά **μητροπολιτικό χαρακτήρα**, εν τούτοις **ελάχιστες από τις επιτρεπόμενες χρήσεις έχουν υλοποιηθεί**. Ταυτόχρονα, η σημερινή κατάσταση του Πάρκου έχει φθάσει σε τέτοιο **προβληματικό σημείο** ώστε από τους τρεις Δήμους που συμμετέχουν στην 9μελή Επιτροπή του Φορέα Διαχείρισης να **«εκπέμπεται S.O.S. για τη σωτηρία του»**. Σύμφωνα με τους Δήμους Ιλίου – Καματερού – Αγίων Αναργύρων, η Πολιτεία εγκατέλειψε το Πάρκο στην τύχη του, αφού σταμάτησε την οικονομική ενίσχυση για τη συντήρηση και την ανάπτυξή του και δεν το εντάσσει σε συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα. Οι Δήμοι εκτός από την οικονομική στήριξη που διεκδικούν, λόγω του υπερτοπικού χαρακτήρα του Πάρκου, ζητούν να περάσει η διοίκησή του στον ΑΣΔΑ με αυξημένο ρόλο στη διοίκηση και των 3 όμορων δήμων,

Όπως προαναφέρθηκε, η ολοκλήρωση των έργων στο Πάρκο και η βιώσιμη λειτουργία του ως μητροπολιτικού πόλου, έχει κρίσιμη περιβαλλοντική σημασία για τη Δυτική Αθήνα και το ευρύτερο Πολεοδομικό Συγκρότημα Πρωτεύουσας, αλλά και εν δυνάμει αναπτυξιακό ρόλο για τους τρεις Δήμους. Η Δημοτική Αρχή, εργαζόμενη στην κατεύθυνση αυτή, προωθεί ειδικότερα, τη **Διάνοιξη εισόδου στο Πάρκο Αντ. Τρίτσης από το Δήμο Καματερού**.

Άλλα **σημαντικά στοιχεία** του φυσικού περιβάλλοντος είναι το **μεγάλο ρέμα της Εσχατιάς** και τα μικρότερα της **Πικροδάφνης** και **Ευπυρίδων**. Τα ρέματα έχουν χαρακτηριστεί «ως ιδιαίτερου περιβαλλοντικού ενδιαφέροντος» με την υπ' αριθμ. 9173/1642/3-3-1993 Απόφαση Υπ. ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ. (ΦΕΚ 281/Δ/23-3-1993). Μέχρι σήμερα δεν έχει προωθηθεί η συνολική διευθέτηση και προστασία τους με αποτέλεσμα, εκτός από προβλήματα που δημιουργούνται σε καταστάσεις πλημμυρών στο Δήμο Καματερού, αφενός να εμποδίζεται η προώθηση των διαδικασιών για τις Πράξεις Εφαρμογής στις περιοχές που εντάχθηκαν στο σχέδιο πόλης το 1986 και μετά, αφετέρου να αποτελούν παράγοντα υποβάθμισης του οικιστικού ιστού.

Αρχαιολογικοί χώροι

Σε πολλούς Δήμους της Δυτικής Αθήνας, και ιδιαίτερα σε αυτούς που καταλαμβάνουν τμήματα του όρους Αιγάλεω - Ποικίλο, υπάρχουν σημαντικά μνημεία και αρχαιολογικοί – ιστορικοί χώροι που χρήζουν προστασίας και ανάδειξης. Με τα εγκεκριμένα Γ.Π.Σ. των Δήμων έχουν ήδη διατυπωθεί προτάσεις προστασίας και αξιοποίησής τους.

Από το ισχύον ΓΠΣ του Καματερού έχει προταθεί η *Δημιουργία Αρχαιολογικού πάρκου με δενδροφύτευση του λόφου στην περιοχή αρχαιολογικού ενδιαφέροντος στο Γεροβουνό*. Το νέο ΓΠΣ θα πρέπει να εξετάσει όλα τα νέα δεδομένα εκτιμώντας τα πρόσφατα αρχαιολογικά ευρήματα με στόχο την προστασία και ανάδειξη του αρχαιολογικού χώρου

2.1.2. Οικιστικό και δομημένο περιβάλλον

Όπως προαναφέρθηκε, το Καματερό υπήρξε ένα μικρό αγροτικό χωριό μέχρι και τα τέλη της δεκαετίας του '50, το οποίο στη συνέχεια αναπτύχθηκε με πολύ έντονους ρυθμούς λόγω της μαζικής εγκατάστασης στην περιοχή εσωτερικών μεταναστών.

Το Καματερό διαμορφώθηκε στη βάση μιας κατακερματισμένης γης σε μικρά «αγροτεμάχια», με τυχαία χάραξη ενός υποτυπώδους οδικού δικτύου, χωρίς πρόβλεψη για χώρους κοινόχρηστους και κοινωφελείς, που ακολούθησε τα πρότυπα της εντατικής, αυθαίρετης οικιστικής ανάπτυξης των υπόλοιπων περιοχών του δυτικού μέρους του Λεκανοπέδιου.

Ο τρόπος που αναπτύχθηκε οικιστικά το Καματερό, από τα μέσα της δεκαετίας του '50 μέχρι και τα μέσα του 1970 κυρίως, καθορίστηκε από την χωρίς όρους και κανόνες ιδιωτική «πολεοδόμηση» της γης, την αυθαίρετη δόμηση και την καθυστερημένη και στρεβλή, ιδίως παλαιότε-

ρα, αντιμετώπιση των ζητημάτων από την πολιτεία, που συνίστατο στη νομιμοποίηση του «ό γέγονε, γέγονε». Είναι χαρακτηριστικό ότι στο πρώτο σχέδιο πόλης (1968), από τα 120 περίπου Ο.Τ. της κεντρικής περιοχής που εντάχθηκαν, μόνο 7 προβλέπονταν για κοινόχρηστους χώρους, ενώ δεν υπήρχε καμία πρόβλεψη για χώρους σχολείων και άλλες κοινωφελείς υποδομές. Σημειώνεται δε, ότι ούτε αυτά τα 7 Ο.Τ. έχουν εξασφαλιστεί μέχρι σήμερα. Αυτός ο τρόπος καθορίζει ακόμη και σήμερα την οικιστική δομή της πόλης, την πολεοδομική οργάνωσή της και τα λειτουργικά της προβλήματα.

Το 1968, εγκρίνεται το πρώτο σχέδιο πόλης, στο οποίο εντάσσεται η κεντρική περιοχή του Δήμου και μικρό τμήμα στα όρια με το Δήμο Πετρούπολης (Μιχελή), εμβαδού 80 Ha.

Στο πλαίσιο του Ν. 1337/83, ο Δήμος Καματερού αποκτά Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο, με το οποίο ορίζονται σημαντικές επεκτάσεις του Σχεδίου Πόλης. Συγκεκριμένα: -το 1986 εντάσσονται οι Γειτονίες 2 (Άπταλος – Άγιος Νικόλαος), 3,4,5 και 6, -το 1987 επεκτείνεται η Γειτονιά 1, -το 1998 επεκτείνονται οι Γειτονίες 5 & 6.

Σήμερα, παραμένουν εκτός σχεδίου θύλακες στις Γειτονίες 2,3 & 4.

α. Πλαίσιο Πολεοδομικού Σχεδιασμού

Στο πλαίσιο μιας συνεκτικής πολεοδομικής πολιτικής με βάση το Ν. 1337/1983, επιδιώχθηκε μια ολοκληρωμένη αντιμετώπιση των προβλημάτων, σε αντίθεση με την προγενέστερη περίοδο κατά την οποία ο σχεδιασμός είχε βασιστεί στις διατάξεις του ΝΔ του 1923 και αφορούσε σε περιορισμένες οικιστικές επεκτάσεις Ο.Τ., που με τυχαίο τρόπο επαύξαναν το εγκεκριμένο σχέδιο χωρίς γενική εκτίμηση των αναγκών και χωρίς ένα γενικότερο σχεδιασμό των χρήσεων στο σύνολο της έκτασης των ΟΤΑ.

Στο πλαίσιο των κατευθύνσεων του ΡΣΑ (Ν. 1515/1985) καταρτίστηκαν Γενικά Πολεοδομικά Σχέδια για όλους του Δήμους, με τα οποία προσδιορίστηκαν οι αναγκαίες οικιστικές επεκτάσεις που συμπεριέλαβαν τις αυθαίρετες συγκεντρώσεις κτισμάτων, αλλά και αδόμητες περιοχές, με βάση έναν προγραμματισμό δημογραφικών μεγεθών και αναγκών σε υποδομές. Επίσης, καθορίστηκαν οι γενικές χρήσεις γης και τα προγράμματα έργων σε κοινωνική και τεχνική υποδομή.

Με τις πολεοδομικές μελέτες επέκτασης που επακολούθησαν, εντάχθηκαν στο σχέδιο πόλης όλες οι περιοχές των αυθαιρέτων, με πρόβλεψη να αποκτήσουν σταδιακά, τους αναγκαίους χώρους και τις εγκαταστάσεις του κοινωνικού εξοπλισμού, την τοπική τεχνική υποδομή και τους κοινόχρηστους χώρους.

Ο Δήμος Καματερού απέκτησε Γ.Π.Σ. το 1988 (Υ.Α. 30711/1494/1988, ΦΕΚ 542/Δ/1988), από τους πρώτους Δήμους της Δυτικής Αθήνας, αφού αντιμετώπιζε έντονο πρόβλημα επεκτάσεων σε περιοχές αυθαίρετης δόμησης.

Στο πλαίσιο της Ε.Π.Α. με εφαρμογή των διατάξεων του Ν. 1337/83, εκπονήθηκε μια σειρά **Πολοδομικών Μελετών Επέκτασης**, οι οποίες κάλυψαν το σύνολο των Πολοδομικών Ενοτήτων του Δήμου Καματερού, ενώ για την Π.Ε. 1 - Κέντρο (παλιό σχέδιο) έγινε Αναθεώρηση Ρυμοτομικού Σχεδίου. Συγκεκριμένα:

Π.Δ. για την επέκταση σχεδίου πόλης σε έκταση 78 Ha στη Γειτονιά 2 «Άπταλος – Άγιος Νικόλαος» (ΦΕΚ 64/Δ/18-2-1986)

Π.Δ. για την επέκταση σχεδίου πόλης σε έκταση 140 Ha στις Γειτονιές 3 & 4 (ΦΕΚ 956/Δ/15-10-1986)

Π.Δ. για την επέκταση σχεδίου πόλης σε έκταση 130 Ha στις Γειτονιές 5 & 6 (ΦΕΚ 1178/Δ/4-12-1986)

Π.Δ. περί Αναθεώρησης Ρυμοτομικού Σχεδίου (παλαιού με έκταση 80 Ha) Καματερού (ΦΕΚ 478/Δ/27-5-1987) και επέκτασης σχεδίου Γειτονιάς 1 σε 17 Ha (ΦΕΚ 632/Δ/3-7-1987)

Π.Δ. για την επέκταση του σχεδίου πόλης σε έκταση 10 Ha στις Γειτονιές 5 & 6 (ΦΕΚ 699/Δ/17-9-1998)

Επίσης, για τμήματα των Γειτονιών 2,3 & 4 έχει συνταχθεί Π.Μ.Ε. από το Υ.ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ. το 1988, για την οποία δεν εκδόθηκε ΦΕΚ λόγω μη οριοθέτησης των ρεμάτων, και ως εκ τούτου οι θύλακες αυτοί με επιφάνεια 14 Ha παραμένουν εκτός σχεδίου.

Σήμερα, ο αστικός ιστός στο Καματερό αναπτύσσεται σε έκταση 469 Ha, από τα οποία εντός σχεδίου βρίσκονται τα 455 Ha.

Το εξαιρετικά σοβαρό πρόβλημα με τη διαδικασία των επεκτάσεων αφορά τη μη προώθηση των Πράξεων Εφαρμογής των τεσσάρων από τις πέντε Π.Μ.Ε., αφού κύρωση της Πράξης Εφαρμογής έγινε μόνο για τα 130 Ha των Γειτονιών 5 & 6 (8/98/ 2-2002).

Αποτέλεσμα αυτής της κατάστασης είναι να εξασφαλίζεται μεν η νόμιμη ανοικοδόμηση, χωρίς όμως να εισπράττονται οι εισφορές σε χρήμα – απαραίτητος πόρος για την εκτέλεση των αναγκαίων έργων υποδομής, να μην τακτοποιούνται οι ιδιοκτησίες συνολικά με κύριες επιπτώσεις στην ολοκλήρωση του οδικού δικτύου, να μην κατοχυρώνονται οι εκτάσεις που προβλέπονται από τα Π.Δ. ένταξης για κοινόχρηστους και κοινωφελείς χώρους και σε πολλές περιπτώσεις

να χάνονται, να «ξεπερνιούνται» ακόμη και οι ίδιες οι Π.Μ.Ε. και, τελικά, η πόλη να μεγενθύνεται συσσωρεύοντας, επί μία εικοσαετία περίπου, νέα προβλήματα πάνω στα άλυτα παλαιά.

Στη βάση αυτή, το ζήτημα της ολοκλήρωσης των απαιτούμενων ενεργειών και μελετών για την οριοθέτηση όλων των ρεμάτων, της Αναθεώρησης – Επανασύνταξης ορισμένων Π.Μ.Ε. και, τέλος, της ολοκλήρωσης και κύρωσης των Πράξεων Εφαρμογής για το σύνολο των περιοχών επέκτασης του σχεδίου, είναι το μεγαλύτερο για το Δήμο Καματερού και χωρίς την επίλυσή του δεν μπορούμε να μιλάμε για βιώσιμη ανάπτυξη. Στον Πίνακα που ακολουθεί (σύνταξη Τεχνική Υπηρεσία Δήμου) απεικονίζεται με πληρότητα η κατάσταση με τις μελέτες, τις διαδικασίες και τις πολλές εκκρεμότητες. Επίσης, οι απαιτούμενοι οικονομικοί πόροι είναι σημαντικοί. Ο Δήμος Καματερού για την επίλυση αυτού του προβλήματος συνολικά, χρειάζεται οπωσδήποτε την πρακτική αρωγή της Πολιτείας (Υ.ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ., Περιφέρεια) και της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης.

Όσον αφορά την πολεοδομική οργάνωση του Καματερού, ο πολεοδομικός σχεδιασμός μέσω του ισχύοντος ΓΠΣ του Δήμου έχει προσδιορίσει την οργάνωσή του σε **έξι (6) Πολεοδομικές Ενότητες** (Γειτονίες), ως **Πολεοδομικό κέντρο** τη βασική πυρηνική συγκέντρωση του δημοτικού κέντρου και τα υπόλοιπα τμήματα ως περιοχές **Γενικής κατοικίας**.

Σε αντίθεση με τις κατευθύνσεις του ΓΠΣ, όπως συνέβη άλλωστε σε όλο το Λεκανοπέδιο, η πραγματική ανάπτυξη κεντρικών λειτουργιών είναι πλέον κυρίως γραμμική επί των βασικών οδικών αξόνων κυκλοφορίας, υπερβαίνοντας τον πυρήνα που από το ΓΠΣ προορίζεται για κεντρικές λειτουργίες. Ειδικότερα, στο Δήμο Καματερού, όπως αναφέρθηκε και στο κεφάλαιο 1.3, το προβλεπόμενο από το ΓΠΣ πυρηνικό κέντρο είναι σχεδόν ανύπαρκτο. Οι δραστηριότητες εμπορίου και υπηρεσιών συγκεντρώνονται, κυρίως, στα μέτωπα των οδικών αξόνων της Φυλής, της Κ. Παλαμά, της Καματερού, της Γούναρη, της Παπάγου και της Αγίου Νικολάου.

Εκτιμάται ότι η τάση μεγέθυνσης του τριτογενή τομέα αναμένεται να επηρεάσει και το Καματερό, κυρίως λόγω και των μεταβολών που θα επέλθουν από την ολοκλήρωση των μεγάλων μεταφορικών – συγκοινωνιακών έργων στην άμεσα γειτνιάζουσα περιοχή.

Εκτιμάται επίσης, ότι αυτή η μεταβολή θα συνδυαστεί με τις εμφανείς τάσεις χωρικής δικτύωσης και ενοποίησης των κεντρικών λειτουργιών που αναπτύσσονται στους βασικούς οδικούς άξονες της Δυτικής Αθήνας (στην περιοχή του Δήμου είναι κυρίως οι οδοί Φυλής, Καματερού και Αγίου Νικολάου και λιγότερο η Λ. Δημοκρατίας) με «ραχοκοκαλιά» τη Λεωφόρο Θηβών.

Με δεδομένες τις προηγούμενες εκτιμήσεις, προκύπτει η ανάγκη να αμβλυνθεί η διάσταση πραγματικών και θεσμοθετημένων κεντρικών λειτουργιών και να αναγνωρισθεί ο ιδιαίτερος χαρακτήρας – ρόλος του κάθε άξονα, μέσα από την επιβεβλημένη, πλέον, **Επικαιροποίηση - Αναθεώρηση του Γενικού Πολεοδομικού Σχεδίου του Δήμου**, στο πλαίσιο του νέου οικιστικού Ν. 2508/1997.

Στο πλαίσιο της Αναθεώρησης του ΓΠΣ του Δήμου θα αντιμετωπιστούν επίσης και άλλα ζητήματα στην κατεύθυνση της βιώσιμης ανάπτυξης, όπως: - η λειτουργική διασύνδεση του Πάρκου «Αντ. Τρίτσης», ως μητροπολιτικού πόλου πρασίνου και αναψυχής, με τις υπόλοιπες μητροπολιτικές χωροθετήσεις και πόλους της Δυτικής Αθήνας, η δημιουργία πράσινων διαδρομών υπερτοπικής σημασίας μέχρι και τον ορεινό περιαστικό χώρο με ενσωμάτωση και ειδικά σχεδιασμένων πολιτιστικών διαδρομών ανάδειξης των ιστορικών στοιχείων της περιοχής (Αρχαιολογικός χώρος «Γεροβουνού») σε συνδυασμό με τις εισόδους – πύλες από και προς τον ορεινό όγκο (Είσοδος Καματερού).

Σημαντικής αξίας πρόβλεψη του ισχύοντος ΓΠΣ είναι και ο καθορισμός μικρής ζώνης **ΒΙΟΠΑ** στο βορειοδυτικό τμήμα του Δήμου, στα όρια με το Δήμο Ζεφυρίου και με άμεση πρόσβαση από την οδό Φυλής. Όπως αναφέρθηκε στο κεφάλαιο 1.3, το ΒΙΟΠΑ έχει βαρύνοντα ρόλο στη διαμόρφωση της αναπτυξιακής φυσιογνωμίας του Δήμου. Το Βιοτεχνικό Πάρκο του Καματερού δημιουργήθηκε από το Γ.Π.Σ. και για να δημιουργηθούν νέες θέσεις εργασίας. Αν και στο διάστημα των 20 χρόνων, δεν υπήρξε κάποια σημαντική μεταβολή στον αριθμό των νέων μεταποιητικών μονάδων, αξίζει να αναφερθεί ότι η απασχόληση στον δευτερογενή τομέα ξεπερνάει το 50% του οικονομικά ενεργού πληθυσμού του Δήμου, καθώς οι περισσότεροι απασχολούνται σε επιχειρήσεις που έχουν εγκατασταθεί σε γειτονικούς Δήμους. Επίσης, η ολοκλήρωση των μεγάλων έργων στο οδικό – μεταφορικό δίκτυο (Αττική οδός, ΣΚΑ Αχαρνών, Προαστιακός) δημιουργούν νέες τάσεις στην εγκατάσταση παραγωγικών μονάδων σε περιοχές που εξυπηρετούνται άμεσα. Αρκετές από τις προαναφερόμενες χρήσεις υφίστανται εντός του Θριασείου.

Στο πλαίσιο του Νόμου 2965/2001 για τη «Βιώσιμη ανάπτυξη της Αττικής και άλλες διατάξεις» έχει δοθεί η δυνατότητα μερικής ενεργοποίησης των ζωνών αυτών με αδειοδότηση και δόμηση σε καθεστώς εκτός σχεδίου περιοχής όρων και περιορισμών δόμησης υπό ορισμένες προϋποθέσεις. Η δυνατότητα αυτή κρίνεται θετική, σε σχέση με το παγωμένο καθεστώς που προϋπήρχε, πλην όμως αφορά σε καθαρά μεταβατική φάση, η οποία καλό είναι να έχει περιορι-

σμένη χρονική διάρκεια, προκειμένου να αποφευχθούν μόνιμες χωρικές μεταβολές χωρίς ενεργό πολεοδομικό σχεδιασμό, οι οποίες θα απέτρεπαν την αισθητή ποιοτική αναβάθμιση του πολεοδομικού ιστού που θα προκύψει με την προώθηση της πολεοδόμησης.

Κατά συνέπεια, χρειάζεται να αρχίσει η προώθηση των διαδικασιών για την οριοθέτηση της αναγκαίας και κατάλληλης περιοχής για ΒΙΟΠΑ και στη συνέχεια η μερική ενεργοποίηση της ζώνης.

β. Ανάπτυξη – Οργάνωση Αστικού Ιστού

Το Καματερό, ως «νέα» περιοχή οικιστικών επεκτάσεων που αναπτύχθηκε στις υπώρειες του ορεινού όγκου του Ποικίλου, προσομοιάζει περισσότερο με ζώνη Αμιγούς κατοικίας, με εξαίρεση τα μέτωπα επί των βασικών οδικών αξόνων, παρ' ότι είναι χαρακτηρισμένο ως περιοχή Γενικής Κατοικίας. Το Καματερό έχει από τα υψηλά ποσοστά κτιρίων με αποκλειστική χρήση την κατοικία στη Δυτική Αθήνα (90%).

Η σχετικά πρόσφατη οργανωμένη αστική ανάπτυξη των επί μέρους περιοχών του Δήμου, που προϋπήρξαν ως περιοχές αυθαίρετης δόμησης, δεν έχει ακόμα οδηγήσει σε μια ομαλή ροή προσέλευσης κεντρικών λειτουργιών σε τοπικό επίπεδο και στη συγκρότηση τοπικού πολεοδομικού κέντρου. Έτσι, όπως αναφέρθηκε αναλυτικά στα προηγούμενα, το θεσμοθετημένο πολεοδομικό κέντρο του Δήμου είναι σχεδόν ανύπαρκτο, ενώ οι όποιες δραστηριότητες εγκαθίστανται, προτιμούν τα μέτωπα των κύριων αξόνων κυκλοφορίας.

Ο Δήμος Καματερού δεν έχει ιδιαίτερα αναπτυγμένο εμπόριο. Οι περισσότερες λειτουργίες εξυπηρετούν τις καθημερινές ανάγκες των κατοίκων, ενώ για μεγαλύτερου επιπέδου εξυπηρέτησεις οι κάτοικοι του Δήμου εξυπηρετούνται είτε από τους γειτονικούς Δήμους (Ίλιον, Αγ. Ανάργυροι, Περιστερί), είτε από το κέντρο της Αθήνας.

Ο τομέας των υπηρεσιών, όπως και στην υπόλοιπη Δυτική Αθήνα, δεν είναι ιδιαίτερα ανεπτυγμένος. Οι όποιες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών, κυρίως του τραπεζικού τομέα, βρίσκονται στο κέντρο του Δήμου και είναι μικρής κλίμακας. Ως πολύ σημαντικό πρόβλημα εκτιμάται το γεγονός ότι η πόλη στερείται σύγχρονου Δημαρχείου, βασικής υποδομής κεντρικής λειτουργίας τοπικού επιπέδου εξυπηρέτησης.

Στο Δήμο δεν καταγράφεται αξιόλογη παρουσία μονάδων χονδρεμπορίου. Οι μεταποιητικές μονάδες, όχι ιδιαίτερα πολλές σε αριθμό, είναι κυρίως εγκατεστημένες στα μέτωπα των οδών

Φυλής, Γούναρη και Κ. Παλαμά, στο ανατολικό τμήμα της πόλης, χωρίς όμως να συνιστούν συνεκτικές ζώνες.

Από τα παραπάνω συμπεραίνεται ότι στο Καματερό οι χρήσεις οικονομικών δραστηριοτήτων δε δημιουργούν, προς το παρόν, σοβαρά προβλήματα όχλησης και υποβάθμισης του αστικού ιστού, όπως σε άλλες περιοχές της Δυτικής Αθήνας.

Παράλληλα, το Καματερό αποτελεί μια αστική περιοχή που αντιμετωπίζει ακόμη και σήμερα, με οξυμένο τρόπο, μια σειρά προβλημάτων υποβάθμισης του οικιστικού περιβάλλοντος, της λειτουργίας των περιοχών κατοικίας και της ποιότητας ζωής των κατοίκων. Πρόκειται για την υποβάθμιση που δημιούργησαν:

η άναρχη ανάπτυξη και αυθαίρετη δόμηση της πόλης και που εν μέρει αντιμετώπισαν οι Πολεοδομικές Μελέτες Επέκτασης, αφού δεν ολοκληρώθηκαν σε όλα τους τα στάδια (Πράξεις Εφαρμογής),

οι πολύ σοβαρές καθυστερήσεις της κεντρικής Διοίκησης στην αντιμετώπιση ζητημάτων υπερτοπικού χαρακτήρα, όπως τα ανοικτά και μη διευθετημένα ρέματα της Εσχατιάς, Πικροδάφνης και Ευπυριδών, η διάνοιξη της Λεωφ. Θηβών, της οδού Φυλής, της Δημοκρατίας, κ.ά.

Τα **κυριότερα προβλήματα** στην ανάπτυξη, οργάνωση και λειτουργία της πόλης συνίστανται στα εξής:

πολύ μεγάλες ελλείψεις σε αστικό πράσινο και ελεύθερους χώρους. Είναι χαρακτηριστικό ότι από τα 130 στρ. χώρων πρασίνου που καθόριζε το Γ.Π.Σ. πριν 20 χρόνια και για πληθυσμό που ξεπεράστηκε από τις εξελίξεις, μόνον τα 20 στρ. έχουν διαμορφωθεί (ποσοστό 15%). Την ανάγκη αυτήν, την ιεραρχούν και οι κάτοικοι πολύ υψηλά, αφού την αναδεικνύουν σε τρίτο ζήτημα μετά τα ζητήματα της απομάκρυνσης της χωματερής και της καθαριότητας,

αδιάνοικτο οδικό δίκτυο σύμφωνα με την Π.Μ.Ε. σε ποσοστό άνω του 50%, γεγονός που επιτείνει την εικόνα μιας άναρχης κατάστασης στη λειτουργία της πόλης και δεν επιτρέπει και τη βελτίωση άλλων υπηρεσιών, όπως π.χ. της αποτελεσματικής συλλογής απορριμμάτων,

ελλείψεις στην κτιριακή υποδομή των κοινωνικών και πολιτιστικών υπηρεσιών, καθώς και αθλητικών χώρων, αλλά και σχολείων, με τις πιθανότητες για χωρική ισοκατανομή τους σε όλες τις Γειτονιές να λιγοστεύουν συνεχώς, κυκλοφοριακή συμφόρηση και ανεπαρκείς συνθήκες ασφάλειας στην κίνηση πεζών και οχημάτων στο βασικό οδικό δίκτυο που διαπερνά την περιοχή, κυρίως στη Φυλής ανεπαρκή έργα για τη λειτουργική ενοποίηση του οικιστικού ιστού, ο οποίος τέμνεται στα δύο από τη διέλευση της σιδηροδρομικής γραμμής, υψηλές πυκνότητες στην περιοχή του παλαιού εγκεκριμένου σχεδίου σε συνδυασμό με τη μεγάλη κατάτμηση στη γη και το σχετικό κορεσμό με βάση τον υψηλό Συντελεστή Δόμησης του 1,6 , παρουσία ζωνών που χρήζουν ιδιαίτερου προγράμματος ανάπλασης μέσα στον οικιστικό ιστό με έμφαση στους θύλακες γεγονός που εντείνει τις ανισότητες μέσα στον ίδιο το Δήμο και την έλλειψη κοινωνικής και χωρικής συνοχής. η κακή εικόνα του δημόσιου χώρου, η υποβαθμισμένη αισθητική του κτιριακού αποθέματος, κ.ά., οι ανεπάρκειες στη διέξοδο των κατοίκων προς την περιαστική ζώνη του Ποικίλου.

Η έγκαιρη και προγραμματισμένη αντιμετώπιση των πιο πάνω προβλημάτων δημιουργεί δυνατότητες αναστροφής της κατάστασης γιατί στο Καματερό καταγράφονται και θετικές παράμετροι, όπως:

πολύ υψηλό ποσοστό σχεδιασμένου, στο πλαίσιο των ΠΜΕ, δημόσιου χώρου: 54,1% έναντι 41,3% του Μ.Ο στη Δυτ. Αθήνα, που επίσης θεωρείται ικανοποιητικό, χαμηλότερη τιμή πυκνοκατοίκησης, μαζί με το Ζεφύρι, σε σχέση με τους υπόλοιπους ΟΤΑ της Δυτ. Αθήνας, πολύ χαμηλότερη τιμή Μικτής Πυκνότητας και Καθαρής Πυκνότητας Κατοίκησης από το Μ.Ο. της Δυτ. Αθήνας (44 κατ/Ha και 95,9 κατ/Ha έναντι 127,3 κατ/Ha και 214,4 κατ/Ha, αντίστοιχα), χαμηλό Συντελεστή Δόμησης (0,8 και 0,6) στις νεοεναχθείσες περιοχές.

Στη βάση των όσων αναπτύχθηκαν προηγούμενα, ως **ζητήματα άμεσης προτεραιότητας για την αναβάθμιση του τρόπου ανάπτυξης – οργάνωσης του αστικού ιστού και τη βελτίωση των υποδομών και υπηρεσιών**, καταγράφονται:

Η άμεση απόκτηση μέσω αγοράς των πιο αναγκαίων χώρων για κοινόχρηστη και κοινο-
φελή χρήση, ως το μεγαλύτερο και πιο δύσκολο ζήτημα, λόγω και της σημαντικής καθυ-
στέρησης στην εκπόνηση των Πράξεων Εφαρμογής.

Η ανέγερση Δημοτικού Καταστήματος, σε χώρο που θα αποκτήσει σύντομα ο Δήμος.

Η εκτέλεση έργων διαμόρφωσης πρασίνου και κοινόχρηστων δραστηριοτήτων σε χώρους
που έχουν εξασφαλιστεί. Η βελτίωση της συντήρησης των ήδη υφιστάμενων.

Η άμεση προώθηση της εκπόνησης των τεχνικών μελετών για όλους τους χώρους που έχει
εντάξει ο Δήμος στο πρόγραμμα απόκτησής τους, ώστε να διαθέτει ετοιμότητα για τη δι-
εκδίκηση χρηματοδοτήσεων και την υλοποίηση έργων.

Παράλληλα, απαιτείται ο μεγαλύτερος δυνατός συντονισμός και συνεργασία με τον ΑΣΔΑ για
την υλοποίηση των σημαντικών δομικών παρεμβάσεων που προωθούνται στη Δυτική Αθήνα,
όπως η Ενοποίηση του Δικτύου Πρασίνου, χώρων Πολιτισμού & Κοινοφελών Χώρων.

2.1.3 Τεχνικές υποδομές - Δίκτυα

Στο κεφάλαιο που ακολουθεί παρουσιάζονται οι τεχνικές υποδομές που συνοπτικά περιλαμ-
βάνουν:

- Τις συγκοινωνιακές και μεταφορικές υποδομές
- Ύδρευση, αποχέτευση, αντιπλημμυρική προστασία, διευθετήσεις ρεμάτων
- Διαχείριση απορριμμάτων
- Ενεργειακή υποδομή

α. Οδικό δίκτυο

Η προσπελασιμότητα του Δήμου Καματερού επηρεάζεται άμεσα από την ολοκλήρωση της
Αττικής Οδού, που αποτελεί τη σημαντικότερη Περιφερειακή Λεωφόρο της ευρύτερης περιο-
χής της Αθήνας και βασικό κορμό διασύνδεσης των μεταφορικών υποδομών (Αεροδρόμιο,
λιμάνια, σταθμούς Προαστιακού και τραίνου, ΗΣΑΠ, ΜΕΤΡΟ, κ.λ.π.).

Το δυτικό τμήμα του ενός από τους δύο αυτοκινητόδρομους που την αποτελούν, της Ε.Λ. Ε-
λευσίνας – Σταυρού - Σπάτων, οδεύει βόρεια της περιοχής του Δήμου Καματερού, μέσω του

Ζεφυρίου, και περιλαμβάνει μεταξύ άλλων και τους Ανισόπεδους Κόμβους Αιγάλεω και Αχαρνών, ενώ προς το παρόν η σύνδεση στην περιοχή των Άνω Λιοσίων προβλέπεται απλή.

Ο Δήμος Καματερού έχει πρόσβαση στην Αττική Οδό μέσω της οδού Φυλής, βασικού εγκάρσιου οδικού άξονα που ξεκινάει από το Δήμο Αγίων Αναργύρων και διασταυρώνει την Ε.Λ.Ε.Σ.Σ. στον Κόμβο Άνω Λιοσίων, όπου χωροθετείται ο Επιβατικός Σιδηροδρομικός Σταθμός Άνω Λιοσίων. Ο κυκλοφοριακός φόρτος σε αυτό το τμήμα του άξονα της οδού Φυλής, νότια από την Ε.Λ.Ε.Σ.Σ., έχει ήδη αυξηθεί σημαντικά, καθώς εξυπηρετεί τόσο την πρόσβαση στον αυτοκινητόδρομο των Άνω Λιοσίων και του Καματερού, όσο και την σύνδεση της Λεωφόρου Θηβών με την Ε.Λ.Ε.Σ.Σ., μέσω της οδού Καπετάν Βέρρα και της οδού Φυλής.

Η οδός Παναγίας Γρηγορούσας που ξεκινάει από την οδό Φυλής, στα όρια του Δήμου με το Ζεφύρι, γεφυρώνει την Αττική Οδό με τεχνικό έργο Άνω Διάβασης και καταλήγει στην οδό Λιοσίων, συνδέοντας έτσι το Καματερό με τα Άνω Λιόσια και τις Αχαρνές. Για περιβαλλοντικούς λόγους στη θέση αυτή ο αυτοκινητόδρομος κατασκευάζεται με σήραγγα ανοικτής εκσκαφής και επανεπίχωσης (CUT & COVER) σε μήκος περίπου 200μ. Επί του τεχνικού έργου κάλυψης προβλέπεται η δημιουργία του Σιδηροδρομικού Σταθμού Ζεφυρίου.

Εκτός από τον άξονα της οδού Φυλής, ιδιαίτερα σημαντικοί κυκλοφοριακοί άξονες για την προσπελασιμότητα του Καματερού και τη σύνδεσή του με το κέντρο της Αθήνας και τους υπόλοιπους Δήμους της Δυτικής Αθήνας είναι η **Λεωφόρος Δημοκρατίας** και η **Λεωφόρος Θηβών**, καθώς και η **οδός Αγίου Νικολάου**.

Η Λεωφόρος Δημοκρατίας διασχίζει τον όμορο Δήμο Αγίων Αναργύρων, αποτελώντας βόρεια επέκταση της οδού Λιοσίων, και συνδέεται ανισόπεδα με την ΕΟ 2 στον Α.Κ. «Τρεις Γέφυρες». Στο βόρειο τμήμα της, αποτελεί το όριο μεταξύ των Δήμων Καματερού και Αγίων Αναργύρων και συνεχίζει εντός του Δήμου Αχαρνών, για να συνδεθεί με την Ε.Λ.Ε.Σ.Σ., στον Α.Κ. Αχαρνών. Το τμήμα της, που διασχίζει το Καματερό στα όριά του, δεν έχει διανοιχθεί πλήρως.

Οι άξονες Δημοκρατίας και Φυλής οριοθετούν, ανατολικά και δυτικά αντίστοιχα, το Πάρκο Περιβαλλοντικής Ευαισθητοποίησης «Αντ. Τρίτσης», και ως εκ τούτου έχουν επί πλέον βαρύτητα για το Καματερό, που προσδοκά οφέλη από την αξιοποίησή του Πάρκου, σε όλα τα επίπεδα ζωής των κατοίκων του.

Η Λεωφόρος Θηβών αποτελεί το βασικό μεγάλο άξονα επικοινωνίας μεταξύ των Δήμων της Δυτικής Αθήνας, με κατεύθυνση παράλληλη με τη Λεωφόρο Κηφισού. Ξεκινώντας από τον Πειραιά και ακολουθώντας κατεύθυνση βορρά-νότου, διασχίζει τους Δήμους Νίκαιας, Αγ. Ι. Ρέντη, Αιγάλεω, Περιστερίου και καταλήγει στο Δήμο Ιλίου. Κατά μήκος αυτής της πορείας διασταυρώνεται ισόπεδα με τους υπόλοιπους βασικούς οδικούς άξονες της Δυτικής Αθήνας, εκτός της Π. Ράλλη και της Ε.Ο. Αθηνών-Κορίνθου, όπου υπάρχουν ανισόπεδο κόμβοι. Η Θηβών από την Ιδομενέως, εντός του Δήμου Ιλίου, μέχρι τη Φυλής, εντός του Δήμου Καματερού, δεν έχει διανοιχθεί, ενώ έχουν συντελεστεί οι απαλλοτριώσεις.

Τέλος, η οδός Αγ. Νικολάου, αν και μικρό τμήμα της εισέρχεται στο νοτιοδυτικό άκρο του Δήμου Καματερού, αποτελεί σημαντικό άξονα προσπέλασης, αφού διασχίζοντας το Δήμο Ιλίου, διασταυρώνει ισόπεδα την Λεωφ. Θηβών και καταλήγει στον Α. Κ. «Τρεις Γέφυρες».

Στη βάση των όσων παρατέθηκαν πιο πάνω προκύπτει ότι τόσο για την πλήρη αξιοποίηση, από την περιοχή του Δήμου Καματερού, των πλεονεκτημάτων που δημιουργεί η προσπελασιμότητα προς την Αττική Οδό, όσο και για τη βελτίωση της σύνδεσής του με το κέντρο της Αθήνας και την υπόλοιπη περιοχή του Δυτικού Λεακανοπέδιου, **κρίσιμο ζήτημα αποτελεί η ριζική βελτίωση των κυκλοφοριακών συνθηκών στην οδό Φυλής, τη Λεωφ. Δημοκρατίας και τη Λεωφ. Θηβών.** Ειδικότερα, και για τους τρεις άξονες, απαιτείται η άμεση εκτέλεση των έργων διάνοιξης. Σημειώνεται, όμως, ότι η προώθηση αυτών των σημαντικών έργων ξεπερνά τις αρμοδιότητες του Δήμου Καματερού, αποτελώντας ευθύνη των ανώτερων επιπέδων Διοίκησης.

Όσον αφορά το βασικό οδικό δίκτυο του Καματερού, το πολύ σοβαρό πρόβλημα έγκειται στη μη διάνοιξη του σε ποσοστό άνω του 50%. Έτσι, καταγράφονται προβλήματα στη λειτουργία του άξονα Κ. Παλαμά – Γούναρη, που αποτελεί οδό του ιεραρχημένου ως βασικού δικτύου (33^α) και θα συνδέει τη Δημοκρατίας με τη Φυλής, τοπικών συλλεκτήριων οδών, όπως η οδός Παπάγου (συνδέει την Αγίου Νικολάου με τη Φυλής), η οδός Αλεξάνδρας, κλπ., ενώ προβλήματα εντοπίζονται και στην οδό Καματερού. Τα προβλήματα στο εσωτερικό τοπικό δίκτυο των Γειτονιών είναι εξ ίσου σοβαρά. Το συγκεκριμένο πρόβλημα δεν είναι δυνατό να επιλυθεί αν δεν ολοκληρωθούν οι Πράξεις Εφαρμογής σε όλες τις νεοενταχθείσες στο σχέδιο πόλης περιοχές, ζήτημα στο οποίο έχει γίνει ήδη εκτενής αναφορά.

β. Μέσα Μαζικών Μεταφορών

Η περιοχή του Δήμου Καματερού εξυπηρετείται συγκοινωνιακά σήμερα, από Λεωφορεία της Ε.Θ.Ε.Λ. Συγκοινωνιακή γραμμή σύνδεσης με σταθμό του ΜΕΤΡΟ δεν υπάρχει.

Σχεδιασμός που, αν πραγματοποιηθεί, θα επηρεάσει ιδιαίτερα θετικά τη συγκοινωνιακή σύνδεση του Καματερού και επόμενα τη γενικότερη αναβάθμισή του σε μια σειρά τομείς (περιβαλλοντικό, πολεοδομικό, εγκατάσταση δραστηριοτήτων, κλπ) είναι η ανάπτυξη γραμμής Τραμ στην περιοχή.

Η γραμμή που προτείνεται θα ξεκινάει από τον Τερματικό Σταθμό της Γραμμής 1 των ΗΣΑΠ και διαμέσου Κορυδαλλού και Αγίας Βαρβάρας θα φθάνει στο κέντρο του Αιγάλεω, όπου θα συνδέεται με τον Τερματικό Σταθμό Αιγάλεω της Γραμμής 3 του Μετρό. Στη συνέχεια θα οδεύει παράλληλα με τη Λ. Θηβών, χρησιμοποιώντας παράπλευρες οδούς, για να συνδεθεί με τον ομώνυμο τερματικό σταθμό της Γραμμής 2 του Μετρό. Με κατεύθυνση προς τα ανατολικά θα διασχίζει το Δήμο Περιστερίου και θα εισέρχεται στο Δήμο Αγ. Αναργύρων, βόρεια του Α.Κ. «Τρεις Γέφυρες». Η γραμμή του Τραμ, σ' όλο το επόμενο τμήμα της, θα χρησιμοποιεί το διάδρομο της Σιδηροδρομικής Γραμμής Αθηνών-Πελοποννήσου, που καταργείται ενόψει της ενοποίησης του Σιδηροδρομικού Διαδρόμου Πειραιά-Αθήνα-ΣΚΑ. Το τμήμα αυτό εξυπηρετεί τους Δήμους Αγ. Αναργύρων, Ιλίου και Καματερού, για να καταλήξει στον Σ.Σ. Άνω Λιοσίων, που χωροθετείται στο ύψος του Α.Κ. Λιοσίων (Φυλής) της ΕΛΕΣΣ. Επιτυγχάνεται έτσι η σύνδεση του Τραμ με τον Προαστιακό Σιδηρόδρομο Δυτικής Αττικής – Κορινθίας, που δρομολογείται στην υπό κατασκευή Νέα Σιδηροδρομική Γραμμή Αθηνών-Πελοποννήσου.

Για την πιο άμεση σύνδεση με την Γραμμή 1 των ΗΣΑΠ, προτείνεται η ανάπτυξη ξεχωριστού κλάδου που θα διέρχεται από το κέντρο των Αγ. Αναργύρων και θα καταλήγει στο Σταθμό ΗΣΑΠ «Άνω Πατήσια».

Πιο άμεσα το Καματερό, όσον αφορά τα μεγάλα συγκοινωνιακά έργα που θα υλοποιηθούν κατά προτεραιότητα, μπορεί να αντλήσει σοβαρά οφέλη από την κατασκευή του **Συγκοινωνιακού Κέντρου Αχαρνών** και την ανάπτυξη του **Αστικού και Προαστιακού Σιδηρόδρομου καθώς και της επέκτασης της γραμμής του Μετρό εντός των ορίων του Δήμου μας.**

Το Συγκοινωνιακό Κέντρο Αχαρνών (Σ.Κ.Α.), που χωροθετείται ανατολικά του Α.Κ. Αχαρνών, είναι ένα κομβικό σημείο των χερσαίων μεταφορών, που καλύπτει τόσο τις αστικές και τις

προαστιακές, όσο και τις υπεραστικές μετακινήσεις προς και από το Λεκανοπέδιο, καθώς και ορισμένες από τις μετακινήσεις μεταξύ βόρειας και νότιας Ελλάδας. Πιο συγκεκριμένα, αποτελεί σημείο ανταπόκρισης ανάμεσα στο αστικό, προαστιακό και υπεραστικό σιδηροδρομικό δίκτυο, ενώ παράλληλα λειτουργεί σαν σημείο μετεπιβίβασης από τα ιδιωτικά και δημόσια οδικά μεταφορικά μέσα προς τα τρία παραπάνω σιδηροδρομικά δίκτυα.

Η λειτουργία του Αστικού και Προαστιακού σιδηροδρόμου έχει, επίσης, μεγάλη σημασία για την ευρύτερη περιοχή του Δήμου, αφού μπορεί να εξυπηρετήσει τις ανάγκες μετακινήσεων στον άξονα βορρά-νότου, ιδιαίτερα των Δήμων Αγ. Αναργύρων, **Καματερού** και Ιλίου προς και από το κέντρο της Αθήνας (ΣΣ Αθήνας & ΣΣ Βοτανικού) και τον Πειραιά (ΣΣ Πειραιά).

Σε συνδυασμό με την ανταπόκριση στους παραπάνω Σιδηροδρομικούς Σταθμούς των Γραμμών Μετρό 2 & 3 αντίστοιχα, η συγκοινωνιακή χρησιμότητα του Σιδηρόδρομου ενισχύεται σημαντικά.

Τέλος, επισημαίνεται και η δυνατότητα εξυπηρέτησης του **Πάρκου «Αντ. Τρίψης»** μέσω του Σ.Σ. «Πύργος Βασιλίσσης» της Γραμμής Πειραιάς – Μενίδι – Άγιος Στέφανος.

Με βάση τα παραπάνω, για το Καματερό κρίνεται σημαντικό να προετοιμαστεί έγκαιρα και αποτελεσματικά, δηλαδή να ολοκληρώσει τον **Πολεοδομικό Σχεδιασμό** σε όλη την περιοχή, ώστε η άμεση εγγύτητά του με το Ενοποιημένο Δίκτυο Μεταφορών της Αττικής να προσκομίσει μόνο τα αναμενόμενα οφέλη. Σε διαφορετική περίπτωση θα βρεθεί προ νέων και ίσως μεγαλύτερων προβλημάτων, όπως η σημαντική αύξηση των κυκλοφοριακών φόρτων και των αναγκών στάθμευσης σε ένα ανεπαρκές και χωρίς ασφάλεια οδικό δίκτυο, η ένταση στην εγκατάσταση δραστηριοτήτων χωρίς πολεοδομικό προγραμματισμό και υποδομές, κ.ά.

γ. Αντιπλημμυρική προστασία – Ρέματα – Δίκτυο ομβρίων

Όλη η περιοχή της Δυτικής Αθήνας θεωρείται από αντιπλημμυρική άποψη μια από τις δυσμενέστερες περιοχές του Λεκανοπεδίου. Μετά τις καταστροφικές πυρκαγιές της Πάρνηθας, της αποξήρανσης της λίμνης Άνω Λιοσίων και των κατασκευαστικών έργων της Αττικής Οδού αυξήθηκε ο υδάτινος όγκος απορροής προς τα υδατορέματα. Το πυκνό υδρογραφικό δίκτυο της περιοχής αποτελείται από σημαντικό πλήθος υδατορεμάτων που ξεκινούν από τις πλαγιές του Αιγάλεω Όρους και διασχίζουν τις αστικές περιοχές με τελικό αποδέκτη τον Κηφισό.

Στο Καματερό βρίσκονται τρία από τα σημαντικότερα ρέματα που χρειάζονται άμεσα διευθέτηση. Πρόκειται για το μεγάλο ρέμα **Εσχατιάς** και τα μικρότερα **Πικροδάφνης** και **Ευπυρίδων**.

Μέχρι σήμερα, η ΕΥΔΑΠ έχει προχωρήσει στην κατασκευή του αγωγού ομβρίων Ευπυρίδων στο Ζέφυρι και ενός τμήματος στο Καματερό. .

Με βάση το Ε.Π. «Περιβάλλον – Αειφόρος Ανάπτυξη», στα μεγάλα έργα του Προγράμματος για την Αττική περιλαμβάνεται και η «Διευθέτηση ρέματος Εσχατιάς – από την πλατεία Ιλίου έως και την Λεωφόρο Καραμανλή και έργων συμβολής Πικροδαφνέζας». Το έργο αυτό εκτός από την αντιμετώπιση των πλημμυρών θα ανοίξει το δρόμο για την επίλυση και άλλων ζητημάτων, όπως η προώθηση της Πράξης Εφαρμογής στις Γειτονίες 3 & 4, η κατασκευή αγωγών ομβρίων στο δυτικό Καματερό και η ανάπλαση των παρακείμενων υποβαθμισμένων περιοχών κατοικίας.

Πρόσφατα, στην περιοχή «Αναγέννηση» ολοκληρώθηκε μεγάλο έργο δικτύου αγωγών ομβρίων από τη Ν. Α., το οποίο αντιμετώπισε τα προβλήματα σε μια από τις πιο ευπαθείς περιοχές του Δήμου.

Υπάρχουν όμως και άλλες περιοχές, στις οποίες το πρόβλημα πλημμυρών μετά από έντονες βροχοπτώσεις είναι ιδιαίτερα έντονο και χρειάζεται να αντιμετωπιστεί κατά προτεραιότητα, όπως:

- οι οδοί Καματερού, Γούναρη και Κ. Παλαμά
- η οδός Αγίου Νικολάου
- η περιοχή «Γεροβουνό»
- η περιοχή «Θεοτόκος».

δ. Αποχέτευση λυμάτων

Το δίκτυο ακαθάρτων έχει ολοκληρωθεί κατά 90%. Ελλείψεις εντοπίζονται στις περιοχές «Θεοτόκος» και «Αγία Τριάδα» και τμήματος Αναγέννησης . Η ΕΥΔΑΠ ολοκλήρωσε και παρέδωσε στο Δήμο τη μελέτη για το δίκτυο στην Αγία Τριάδα, με βάση την οποία ο Δήμος προχώρησε στη δημοπράτηση τμήματος του έργου, μέσω των ανταποδοτικών πόρων.

ε. Ύδρευση

Το δίκτυο ύδρευσης έχει ολοκληρωθεί κατά 90%. Το κυριότερο ζήτημα αφορά περιοχές όπου το δίκτυο διανομής δεν είναι αρκετά εκτεταμένο, με αποτέλεσμα οι συνδέσεις να γίνονται μακριά από τις κατοικίες.

Ο Δήμος βρίσκεται σε επαφή με την ΕΥΔΑΠ ώστε η επιχείρηση να ολοκληρώσει την επέκταση του δικτύου διανομής σε όλες τις περιοχές.

στ. Διαχείριση απορριμμάτων

Η ορθολογική και με περιβαλλοντικούς όρους διαχείριση των οικιακών και βιομηχανικών στερεών αποβλήτων, αποτελεί μείζον ζήτημα για ολόκληρη την Αττική.

Η Δυτική Αθήνα γειτνιάζει τόσο με την περιοχή του Σχιστού όπου υπάρχει ο κεντρικός Σταθμός Μεταφόρτωσης Απορριμμάτων, όσο και με τον ΧΥΤΑ της Φυλής. Έτσι σήμερα από τη Δυτική Αθήνα διέρχεται σημαντικός αριθμός οχημάτων συλλογής απορριμμάτων με την συνεπαγόμενη όχληση. Συχνά αντιμετωπίζεται το φαινόμενο της ρύπανσης από απορρίμματα των κοινόχρηστων χώρων (οδοί, πλατείες, πάρκα, ρέματα κλπ), που πέρα από την αισθητική όχληση και τις οσμές, δημιουργεί και κινδύνους για τη δημόσια υγεία. Τα προβλήματα σχετίζονται τόσο με την επάρκεια του εξοπλισμού προσωρινής αποθήκευσης και αποκομιδής και την οργάνωση του συστήματος, όσο και με την περιβαλλοντική εκπαίδευση των πολιτών. Χαρακτηριστικό είναι ότι σε σχετική έρευνα² η διαχείριση των απορριμμάτων αξιολογείται ως πολύ σημαντικό πρόβλημα και σε όλες τις περιοχές συγκεντρώνει περίπου ποσοστά από 70 έως 75% των απαντήσεων. Στην Δυτική Αθήνα το 70,6% των ερωτηθέντων και στον Πειραιά το 75,8%, θεωρούν ότι αντιμετωπίζουν πρόβλημα με τα απορρίμματα στη γειτονιά τους.

Η μέση ημερήσια ποσότητα παραγομένων απορριμμάτων ανά κάτοικο στην Νομαρχία Αθήνας είναι 1,18 Kg. Αναλυτικά τα στοιχεία για τους Δήμους του ΑΣΔΑ φαίνονται στον πίνακα που ακολουθεί³:

² «Έρευνα των συνθηκών διαβίωσης και εργασίας», Εργατοϋπαλληλικό κέντρο Αθήνας, 1998

³ «Ποσότητες Παραγομένων Οικιακού Τύπου Απορριμμάτων», ΕΣΔΚΝΑ, 2002

ΟΤΑ	Ποσότητ 1993 (τον.)	Ποσότητα 2001 -εκτιμώμενη (τον.)	Ετήσια μεταβολή %	Μέση Ποσότητα ανά κάτοικο και ημέρα το 1993 - (Kg)	Μέση Ποσότητα ανά κάτοικο και ημέρα το 2001 (Kg)
ΑΓΙΑΣ ΒΑΡΒΑΡΑΣ	99339	10100	0,98	0,8977	1
ΑΓΙΩΝ ΑΝΑΡΓΥΡΩΝ	11411	12800	1,45	1,0014	1,06
ΑΙΓΑΛΕΩ	33368	31500	-0,72	1,178	1,17
ΙΛΙΟΥ	23813	29500	2,71	0,8273	1
ΚΑΜΑΤΕΡΟΥ	6064	7400	2,52	0,919	0,96
ΠΕΡΙΣΤΕΡΙΟΥ	48802	53800	1,23	0,9725	1,07
ΠΕΤΡΟΥΠΟΛΗΣ	13964	18700	3,72	0,9510	1,04
ΧΑΙΔΑΡΙΟΥ	16207	18500	1,67	0,9449	1,12
ΖΕΦΥΡΙΟΥ	2400	3200	3,66	0,7337	0,99
ΚΟΡΥΔΑΛΛΟΥ	22789	25400	1,37	0,9759	1,03
ΣΥΝΟΛΟ	278157	210900	1,859	0,94	1,044

Παρατηρούμε ότι η μέση ημερήσια ποσότητα ανά κάτοικο είναι χαμηλότερη στον Δήμο Καματερού και ακολουθούν οι Δήμοι Ζεφυρίου και Ιλίου ενώ οι υψηλότερες παραγωγές αντιστοιχούν στους Δήμους Αιγάλεω και Χαϊδαρίου γεγονός που πρέπει να αποδοθεί και στα -προσομειάζοντα με οικιακά- απορρίμματα από βιομηχανικές και εμπορικές δραστηριότητες.

Επίσης παρατηρούμε ότι η μέση ημερήσια ποσότητα για το σύνολο των υπό εξέταση Δήμων είναι αισθητά χαμηλότερη από την αντίστοιχη για την Νομαρχία Αθήνας.

Για το έτος 2015 εθνικός στόχος ήταν η ποσότητα ανά κάτοικο και ημέρα να περιορισθεί στα 0,91 Kg απορριμμάτων. Με βάση την απόφαση του 44ου Περιφερειακού Συμβουλίου, ο στόχος είναι η μέση ετήσια παραγωγή τους μέχρι το 2005 να έχει μειωθεί στα επίπεδα του 1995.

Οι προβλέψεις παραγωγής Απορριμμάτων το 2015, με βάση την εξέλιξη πληθυσμού (στοιχεία προβλέψεων Νομαρχίας για κάθε Δήμο) με δύο εναλλακτικά σενάρια:

- διατήρηση των εξελίξεων για τις μέσες ημερήσιες ποσότητες ανά κάτοικο
- σταθεροποίηση στα επίπεδα του 1995 για τις μέσες ημερήσιες ποσότητες ανά κάτοικο

διαμορφώνονται στον ακόλουθο πίνακα:

ΟΤΑ	Με βάση την εξέλιξη πληθυσμού και διατήρηση των εξελίξεων για τις μέσες ημερήσιες ποσότητες ανά κάτοικο			Με βάση την εξέλιξη πληθυσμού και σταθεροποίηση στα επίπεδα του 1995 για τις μέσες ημερήσιες ποσότητες ανά κάτοικο	
	Πληθυσμός 2015	Ποσότητα 2015 (τον/έτος)	Μέση Ποσοτ. ανά κάτ. και ημ.	Ποσότητα 2015 (τον/έτος)	Μέση Ποσοτ. ανά κάτ. και ημ.
ΑΓΙΑΣ	26344(μείωση)	11721	1,22	8875	0,9

ΒΑΡΒΑΡΑΣ					
ΑΓΙΩΝ ΑΝΑΡΓΥΡΩΝ	37004	18366	1,36	13907	1,02
ΑΙΓΑΛΕΩ	67811	39589	1,6	29979	1,21
ΙΛΙΟΥ	85029	34861	1,12	26398	0,85
ΚΑΜΑΤΕΡΟΥ	27337	12451	1,25	9429	0,94
ΠΕΡΙΣΤΕΡΙΟΥ	139741	67348	1,3	50999	0,99
ΠΕΤΡΟΥΠΟΛΗΣ	69482	32748	1,29	24779	0,97
ΧΑΙΔΑΡΙΟΥ	42361(μείωση)	19837	1,3	15022	0,97
ΖΕΦΥΡΙΟΥ	8716	3169	0,99	8716	0,75
ΚΟΡΥΔΑΛΛΟΥ	73404	32830	1,225	26693	0,99
ΣΥΝΟΛΟ	577229	272920	1,29	214797	1,02

Σύμφωνα με τον Εθνικό Σχεδιασμό Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (ΚΥΑ 50910/03), η **μέση ποιοτική σύσταση** των παραγόμενων αστικών αποβλήτων σε επίπεδο χώρας έχει ως ακολούθως:

- Ζυμώσιμα 47 %
- Χαρτί 20 %
- Πλαστικά 8,5 %
- Μέταλλα 4,5 %
- Γυαλί 4,5 %
- Υπόλοιπα 15,5 %

Όσον αφορά τα απορρίμματα που οδηγούνταν στο ΧΥΤΑ Άνω Λιοσίων, με βάση στοιχεία από μετρήσεις του 1997, έχουν την ακόλουθη ποιοτική σύσταση:

- Οργανικά : 46,5%
- Χαρτί-Χαρτόνι: 23,44%
- Πλαστικά: 10,8%
- Μέταλλα: 3,74%
- Γυαλί: 3,42%
- Δέρμα-Υφάσματα-Ξύλο-Λάστιχα: 4,25%
- Αδρανή: 3,58%
- Διάφορα: 4,28%

Σύμφωνα με την ΚΥΑ 50910/2003 «Μέτρα και όροι για τη διαχείριση στερεών αποβλήτων. Εθνικός και Περιφερειακός Σχεδιασμός Διαχείρισης», σε κάθε Περιφέρεια καταρτίζεται **Περιφερειακό Σχέδιο Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (ΠΕΣΔΑ)**, το οποίο εγκρίνεται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας. Σύμφωνα με την Απόφαση Έγκρισης του ΠΕΣΔΑ της Περιφέρειας Αττικής (22/2/2006) για την 1η Διαχειριστική Ενότητα, που αποτελείται από το σύνολο της Περιφέρειας Αττικής πλην των νήσων Κυθήρων και Αντικυθήρων, προβλέπονται τα ακόλουθα:

A) Ολοκληρωμένη Εγκατάσταση Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (ΟΕΔΑ) στη Δυτική Αττική που περιλαμβάνει:

Ένα (1) Χώρο Υγειονομικής Ταφής Απορριμμάτων (Χ.Υ.Τ.Α.). Ήδη έχει αρχίσει να λειτουργεί ο ΧΥΤΑ του Δήμου Φυλής στη θέση «Σκαλιστήρι», ο οποίος διαδέχθηκε το ΧΥΤΑ του Δήμου Άνω Λιοσίων και ο οποίος με τη λειτουργία της 1^{ης} Κεντρικής Μονάδας Επεξεργασίας Σύμμεικτων Αστικών Στερεών Αποβλήτων θα μετατραπεί σταδιακά σε Χώρο Υγειονομικής Ταφής υπολειμμάτων (ΧΥΤΥ).

Κέντρα Διαλογής Ανακυκλώσιμων Υλικών (ΚΔΑΥ). Ο ακριβής αριθμός των ΚΔΑΥ θα καθορισθεί από το σχετικό Σύστημα Εναλλακτικής Διαχείρισης Αποβλήτων. (ΣΕΔΑ)

1^η Κεντρική Μονάδα Επεξεργασίας Σύμμεικτων Αστικών Στερεών Αποβλήτων. Πρόκειται για το υφιστάμενο Εργοστάσιο Μηχανικής Ανακύκλωσης – Κομποστοποίησης (ΕΜΑΚ), το οποίο βρίσκεται σε δοκιμαστική λειτουργία.

2^η Κεντρική Μονάδα Επεξεργασίας Σύμμεικτων Αστικών Στερεών Αποβλήτων

Μονάδα κομποστοποίησης προδιαλεγμένων οργανικών υλικών ή/και «πράσινων» αποβλήτων

Σύμφωνα με την αναθεώρηση του ΠΕΣΔΑ, στην ΟΕΔΑ Δυτικής Αττικής προβλέπεται να οδηγούνται 1.400.000 – 1.500.000 τόνοι/ στερεών αποβλήτων ανά έτος.

Β) Ολοκληρωμένη Εγκατάσταση Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (ΟΕΔΑ) στη Βορειοανατολική Αττική που περιλαμβάνει:

Ένα (1) Χ.Υ.Τ.Α. που στο μέλλον θα γίνει ΧΥΤΥ

Ένα ΚΔΑΥ (ο αριθμός των ΚΔΑΥ μπορεί να διαφοροποιείται από το σχετικό ΣΕΔΑ)

Μονάδα κομποστοποίησης προδιαλεγμένων οργανικών υλικών ή/και «πράσινων» αποβλήτων

Κεντρική Μονάδα Επεξεργασίας Σύμμεικτων Αστικών Στερεών Αποβλήτων

Σύμφωνα με την αναθεώρηση του ΠΕΣΔΑ, στην ΟΕΔΑ Βορειοανατολικής Αττικής προβλέπεται να οδηγούνται 127.500 τόνοι/ στερεών αποβλήτων ανά έτος.

Γ) Ολοκληρωμένη Εγκατάσταση Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (ΟΕΔΑ) στη Νοτιοανατολική Αττική που περιλαμβάνει:

Ένα (1) Χ.Υ.Τ.Α. που στο μέλλον θα γίνει ΧΥΤΥ

Ένα ΚΔΑΥ (ο αριθμός των ΚΔΑΥ μπορεί να διαφοροποιείται από το σχετικό ΣΕΔΑ)

Μονάδα κομποστοποίησης προδιαλεγμένων οργανικών υλικών ή/και «πράσινων» αποβλήτων

Κεντρική Μονάδα Επεξεργασίας Σύμμεικτων Αστικών Στερεών Αποβλήτων

Σύμφωνα με την αναθεώρηση του ΠΕΣΔΑ, στην ΟΕΔΑ Νοτιοανατολικής Αττικής προβλέπεται να οδηγούνται 127.500 τόνοι/ στερεών αποβλήτων ανά έτος.

Όσον αφορά τις προβλέψεις του ΠΕΣΔΑ, αξίζει να σημειωθεί ότι το 85 % των στερεών αποβλήτων θα οδηγούνται στο ΧΥΤΑ της Φυλής, γεγονός ιδιαίτερα επιβαρυντικό για τους ΟΤΑ της Δυτικής Αττικής και ιδιαίτερα της Δυτικής Αθήνας, αν ληφθεί υπόψη η ρύπανση που προκαλείται από τα απορριμματοφόρα που οδεύουν προς το ΧΥΤΑ.

Η Απόφαση έγκρισης του ΠΕΣΔΑ προβλέπει επίσης την ανάπτυξη ενός δικτύου κεντρικών Σταθμών Μεταφόρτωσης Αποβλήτων (ΣΜΑ) και Τοπικών ΣΜΑ (ΤΣΜΑ), που περιγράφονται στη μελέτη του ΠΕΣΔΑ και μέρος των οποίων ήδη λειτουργεί.

Συγκεκριμένα, προβλέπονται 5 κεντρικοί ΣΜΑ και 18 ΤΣΜΑ.

Εκτός από τον υφιστάμενο ΣΜΑ στο Σχιστό, που λειτουργεί από το 1991 και προφανώς θα συνεχίσει να λειτουργεί, προβλέπεται η υλοποίηση των Κεντρικών ΣΜΑ:

Ελαιώνα Αττικής (εξυπηρέτηση Δ. Αθηναίων και όμορων Δήμων)

Νοτίων Προαστίων (περιοχή Ελληνικού – Αλίμου – Γλυφάδας)

Βορείων Προαστίων (ΒΙΠΑ Κηφισιάς – ΒΙΠΑ Χαμομηλίου)

Υμητού (Γουδί – Υμητός – Καισαριανή)

Επιπρόσθετα, εκτός των Κεντρικών ΣΜΑ, προβλέπεται η ανάπτυξη ενός δικτύου 18 ΤΣΜΑ, μέσω των οποίων εξυπηρετούνται συγκεκριμένοι ΟΤΑ ή γενικότερα μικρότερες περιοχές. Από αυτούς, 10 είναι προϋφιστάμενοι και σε αυτούς προστίθενται επί πλέον 3 ΤΣΜΑ στο λεκανοπέδιο Αθηνών, 2 ΤΣΜΑ στη Δυτική Αττική και 3 ΤΣΜΑ στην Ανατολική Αττική.

Επίσης, όσον αφορά την ανακύκλωση των αποβλήτων συσκευασίας, ο στόχος που τίθεται από την απόφαση έγκρισης του ΠΕΣΔΑ είναι μέχρι το έτος 2011 να ανακυκλώνεται τουλάχιστον το 55 % κατά βάρος του συνόλου των υλικών συσκευασίας.

Σύμφωνα με την ΚΥΑ 50910/2003 «Μέτρα και όροι για τη διαχείριση στερεών αποβλήτων. Εθνικός και Περιφερειακός Σχεδιασμός Διαχείρισης», **οι εργασίες συλλογής και μεταφοράς στερεών αποβλήτων, όπως και η οργάνωση των μέσων προσωρινής αποθήκευσης (κάδων)**, εκτελούνται με ευθύνη των ΟΤΑ πρώτου βαθμού, ενώ η προσωρινή αποθήκευση

μετά τη συλλογή, η μεταφόρτωση, αξιοποίηση και διάθεση των στερεών αποβλήτων γίνεται με ευθύνη του Φορέα Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (ΦΟΔΣΑ).

Επίσης, σύμφωνα με το Ν.2939/2001 «Συσκευασίες και εναλλακτική διαχείριση των συσκευασιών και άλλων προϊόντων - Ίδρυση εθνικού Οργανισμού Εναλλακτικής Διαχείρισης Συσκευασιών και Άλλων Προϊόντων (ΕΟΕΔΣΑΠ) και άλλες διατάξεις », οι ΟΤΑ είναι υποχρεωμένοι να προβούν στην **εναλλακτική διαχείριση των δημοτικών αποβλήτων**, είτε μόνοι τους είτε σε συνεργασία με τα συστήματα συλλογικής εναλλακτικής διαχείρισης που σχηματίζονται από τους διαχειριστές συσκευασιών. Σχετικά με την ανακύκλωση των συσκευασιών των δημοτικών αποβλήτων,, έχει εγκριθεί μέχρι τώρα, με την υπ' αριθμό 106453/2003 (ΦΕΚ 391 Β') Υπουργική Απόφαση, το Σύστημα Συλλογικής Εναλλακτικής Διαχείρισης Συσκευασιών ΣΣΕΔ-ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ, που οργανώνει η Ελληνική Εταιρεία Αξιοποίησης Ανακύκλωσης (ΕΕΑΑ). Μεταξύ της ΕΕΑΑ και του αντίστοιχου ΟΤΑ καταρτίζονται συμβάσεις συνεργασίας, οι οποίες εκτός των άλλων προβλέπουν τη χρηματοδότηση εκ μέρους της ΕΕΑΑ του επιπλέον κόστους που προκύπτει από την συλλογή - αξιοποίηση των δημοτικών αποβλήτων συσκευασίας, συνυπολογιζομένης της ωφέλειας που έχουν οι ΟΤΑ από τη διαχείριση του συνόλου των δημοτικών αποβλήτων.

Τα στερεά απόβλητα που συλλέγει και μεταφέρει ο Δήμος Καματερού προέρχονται από οικιακές και εμπορικές δραστηριότητες που λαμβάνουν χώρα στα διοικητικά όρια του Δήμου. Η διάθεση των αποβλήτων γίνεται στο ΧΥΤΑ της Φυλής, στον οποίο τα οδηγούν τα απορριμματοφόρα του Δήμου. Πριν τη διάθεση των απορριμμάτων, μέρος αυτών ανακυκλώνεται με τη μέθοδο της διαλογής της πηγής.

Πιο συγκεκριμένα, η διαχείριση απορριμμάτων από το Δήμο Καματερού γίνεται ως εξής:

Αποκομιδή απορριμμάτων

Για την προσωρινή αποθήκευση των απορριμμάτων χρησιμοποιούνται 1050 μεταλλικοί κάδοι, χωρητικότητας 850 – 1100 λίτρων, ενώ έχει γίνει προμήθεια άλλων 100, οι οποίοι θα τοποθετηθούν άμεσα.

Η συλλογή των απορριμμάτων γίνεται 5 ημέρες την εβδομάδα από όλα τα συνεργεία και το Σάββατο από ένα, και είναι οργανωμένη σε 6 τομείς. Σε κάθε τομέα διατίθεται ένα απορριμματοφόρο, το οποίο κάνει ένα δρομολόγιο την ημέρα, εκτός από τη Δευτέρα και την επομένη των αργιών, που κάνει δυο. Η συλλογή γίνεται τις πρωινές ώρες (5:00 – 9:30 πμ) ώστε να αποφεύγονται τυχόν καθυστερήσεις από την κυκλοφορία οχημάτων στους δρόμους.

Για τη μεταφορά των απορριμμάτων ο Δήμος διαθέτει 7 απορριμματοφόρα, εκ των οποίων 3 είναι τύπου πρέσας χωρητικότητας 16m³ και 4 τύπου μύλου χωρητικότητας επίσης 16 m³. Από αυτά τα 2 είναι ηλικίας άνω των 15 ετών και κρίνεται σκόπιμο να αντικατασταθούν.

Το σύστημα αποκομιδής προέκυψε εμπειρικά και όχι βάσει συγκεκριμένης μελέτης, αλλά εκτιμάται ότι λειτουργεί ικανοποιητικά.

Οι κάδοι πλένονται κατά τους θερινούς μήνες περίπου κάθε 2 εβδομάδες, ενώ κατά τη διάρκεια του χειμώνα σπανιότερα. Για το πλύσιμο των κάδων χρησιμοποιείται 1 πλυντήριο κάδων. Η περιορισμένη χρήση του πλυντηρίου οφείλεται σε έλλειψη προσωπικού,

Αποκομιδή ογκωδών

Η αποκομιδή ογκωδών απορριμμάτων γίνεται σε σταθερή βάση με προγραμματισμένες διαδρομές των οχημάτων, ή σε έκτακτες περιπτώσεις μετά από ειδοποίηση από τους κατοίκους. Για το σκοπό αυτό χρησιμοποιούνται 2 ανοιχτά φορτηγά χωρητικότητας 13 m³ και 1,5 m³ αντίστοιχα και 1 εκσκαφέας φορτωτής.

Λόγω της πληθυσμιακής αύξησης, των αδόμητων εκτάσεων, και του μεγάλου αριθμού απορριμματοφόρων που διασχίζουν το Δήμο μας με κατεύθυνση τον ΧΥΤΑ Άνω Λιοσίων υπάρχει μεγάλη ανάγκη ενίσχυσης του τομέα της καθαριότητας τόσο από πλευρά υλικοτεχνικής υποδομής, όσο και από πλευρά προσωπικού.

Ανακύκλωση συσκευασιών και άλλων προϊόντων

Ο Δήμος, σε συνεργασία με την Ελληνική Εταιρεία Αξιοποίησης Ανακύκλωσης (ΕΕΑΑ) οργανώνει προγράμματα ανακύκλωσης συσκευασιών.

Για το σκοπό αυτό, έχει προμηθευθεί από την ΕΕΑΑ 290 κάδους, από τους οποίους έχουν τοποθετηθεί οι 260 και οι υπόλοιποι θα τοποθετηθούν σύντομα και 1 απορριμματοφόρο τύπου πρέσας, χωρητικότητας 10 m³ .

Η συλλογή γίνεται 2 – 3 φορές την εβδομάδα.

Συλλέγονται από κοινού μέταλλα, χαρτί, γυαλί και πλαστικό και οδηγούνται σε Κέντρο Διαλογής Ανακυκλώσιμων Υλικών (ΚΔΑΥ) στον Ασπρόπυργο Αττικής.

Με βάση υπολογισμούς του Δήμου εκτιμάται ότι ανακυκλώνεται το 20 % των ανακυκλώσιμων υλικών (περίπου 4 τόνοι την ημέρα), ποσοστό μικρό σε σχέση με τους στόχους του Περιφερειακού Σχεδίου Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων Ν. Αττικής

Καθαρισμός κοινοχρήστων χώρων

Στον καθαρισμό των κεντρικών δρόμων και των πλατειών υπάρχει αδυναμία να καλυφθούν όλες οι απαιτήσεις. Ο καθαρισμός των δρόμων γίνεται κυρίως χειρωνακτικά, με εξαίρεση τις λαϊκές όπου χρησιμοποιείται 1 μηχανοκίνητη σκούπα.

Προτεραιότητα δίνεται στους κοινόχρηστους χώρους, σχολεία, παιδικές χαρές κλπ. Απαιτείται η προμήθεια ενός επί πλέον μηχανικού σαρώθρου και μιας υδροφόρας και η απασχόληση επί πλέον προσωπικού, δεδομένης της μεγάλης έκτασης του Δήμου.

Συμπερασματικά, απαιτείται αναβάθμιση των υπηρεσιών καθαριότητας και διαχείρισης απορριμμάτων που παρέχει ο Δήμος. Πλην της αποκομιδής των απορριμμάτων που θεωρείται ικανοποιητική, απαιτείται

βελτίωση της αποκομιδής ογκωδών και του οδοκαθαρισμού, που θα επιτευχθεί με αύξηση του εξοπλισμού και του απασχολούμενου προσωπικού και περαιτέρω προώθηση των προγραμμάτων ανακύκλωσης, που θα επιτευχθεί με αύξηση της συμμετοχής των κατοίκων.

ζ. Ενέργεια

Από το Δήμο Καματερού διέρχονται **Δίκτυα Υψηλής Τάσης** (150.000 Volt), τα οποία μέσω πυλώνων κατευθύνονται στο μεγάλο υποσταθμό μετασχηματισμού στο Ρουφ.

Ο Δήμος Καματερού είχε συμπεριληφθεί σε πρόταση του ΑΣΔΑ, στο πλαίσιο του Γ΄ ΚΠΣ, για την υπογειοποίηση του δικτύου της ΔΕΗ, σε μήκος 117 χλμ., ώστε να προστατευθεί η υγεία των κατοίκων από τις δυσμενείς επιδράσεις των μαγνητικών πεδίων που δημιουργούνται, να αποφεύγονται τυχόν ατυχήματα και να αναβαθμιστεί το αστικό περιβάλλον. Η πρόταση δεν υλοποιήθηκε, αλλά παραμένει σε ισχύ.

Για την εξοικονόμηση πόρων – φυσικών και οικονομικών, για την προστασία του περιβάλλοντος με τη μείωση των εκπομπών ρύπων από όλες τις πηγές, αλλά και για την αισθητική αναβάθμιση του οικιστικού ιστού, είναι δυνατό να παρθούν μια σειρά πρωτοβουλίες από τους ΟΤΑ στον τομέα της ενεργειακής υποδομής.

Με δεδομένο τον προσανατολισμό σημαντικών πόρων της 4^{ης} Προγραμματικής Περιόδου στην εφαρμογή εναλλακτικών μορφών και συστημάτων ενέργειας, ο Δήμος Καματερού χρειάζεται να προσανατολιστεί σε ζητήματα, όπως:

- Η υιοθέτηση της υπογειοποίησης του δικτύου ΔΕΗ και της χρήσης φωτοβολταϊκών για φωτισμό, σε όλα τα υπό κατασκευή και μελέτη έργα διαμόρφωσης κοινόχρηστων χώρων.
- Επέκταση του δικτύου διανομής φυσικού αερίου σε όλη την πόλη ώστε η αντικατάσταση των συστημάτων κεντρικής θέρμανσης στα δημόσια και δημοτικά κτίρια να γίνεται με χρήση φυσικού αερίου. Η δράση είναι υποχρεωτική με βάση την ΚΥΑ των ΥΠ. Ανάπτυξης, Εσωτερικών και Οικονομίας, που εκδόθηκε στις 24/6/2008 και πρέπει να έχει ολοκληρωθεί μέχρι το τέλος του 2008 .

2.1.4. Τα κρίσιμα ζητήματα του τομέα

Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται συνοπτικά τα προβλήματα και οι περιορισμοί αλλά και οι δυνατότητες και ευκαιρίες που καταγράφηκαν στα θέματα του περιβάλλοντος, στο Δήμο Καματερού. Η συνοπτική παρουσίασή τους, διευκολύνει τον εντοπισμό των κρίσιμων ζητημάτων στο συγκεκριμένο τομέα.

▪ Προβλήματα & Περιορισμοί : Ανάγκες της περιοχής και Κίνδυνοι ή Περιορισμοί από το εξωτερικό περιβάλλον, που πρέπει να αντιμετωπιστούν από το Δήμο▪ Δυνατότητες & Ευκαιρίες : Δυνατότητες της περιοχής και Ευκαιρίες από το εξωτερικό περιβάλλον, που θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν από το Δήμο.▪ Κρίσιμα Ζητήματα: ολιγάριθμα και σημαντικά (στρατηγικής σημασίας) προβλήματα της περιοχής του Δήμου τα οποία θα πρέπει να αντιμετωπίσει ο Δήμος κατά την επόμενη περίοδο, α-

ξιοποιώντας τις σχετικές Δυνατότητες & Ευκαιρίες, προκειμένου να εκπληρώσει καλύτερα την αποστολή του.

Επομένως, τα κρίσιμα ζητήματα του τομέα «περιβάλλον και ποιότητα ζωής», ανά θέμα τοπικής ανάπτυξης, είναι τα ακόλουθα:

ΘΕΜΑΤΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ	ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ	ΚΡΙΣΙΜΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ
Φυσικό – πολιτιστικό περιβάλλον	<ul style="list-style-type: none"> - Εγκατάλειψη του Οικολογικού Πάρκου Περιβαλλοντικής Ευαισθητοποίησης από την Πολιτεία - Αδυναμία του Φορέα Διαχείρισης του Πάρκου, λόγω έλλειψη χρηματοδότησης και προσωπικού - Διεκδικήσεις ιδιωτών σε εκτάσεις στις παρυφές του Ποικίλου, χαρακτηρισμένες ως «περιαστικό πράσινο». - Αυθαίρετη δόμηση σε τμήμα του βουνού (νοτιοδυτικό) πάνω από την Ανατολική Περιφερειακή του Αιγάλεω. - Διεκδικήσεις της εκκλησίας σε σημαντικές εκτάσεις του Ποικίλου σε όμορους Δήμους - Μη ένταξη της Απτικής στους χρηματοδοτούμενους από το ΕΤΠΑ Άξονες του Ε.Π.ΠΕΡ. 	<ul style="list-style-type: none"> - Θεσμοθετημένο καθεστώς προστασίας Αιγάλεω - Ποικίλου - Ολοκληρωμένο Σχέδιο Δράσης ΥΠΕΧΩΔΕ - ΑΣΔΑ για Αιγάλεω - Ποικίλο - Εκτέλεση σημαντικών έργων Δήμου & ΑΣΔΑ σε εκτεταμένες περιοχές του Ποικίλου συμπεριλαμβανομένου του Καματερού - Θεσμοθετημένο καθεστώς προστασίας του Οικολογικού Πάρκου με πρόβλεψη δραστηριοτήτων μητροπολιτικού πόλου - Δημιουργία & ενεργός δράση Διαδημοτικού Σχήματος για τη σωτηρία του Πάρκου - Θεσμοθετημένο καθεστώς προστασίας για το περιβάλλον των ρεμάτων - Ένταξη της διευθέτησης ρεμάτων Εσχαιάς & Πικροδάφνης στις χρηματοδοτήσεις του Ε.Π.ΠΕΡ. - Συνέργεια Δράσεων με τον Άξονα «Περιβαλλοντική προστασία & πρόληψη κινδύνων» του ΠΕΠ Αττικής 2007-2013 - Δυνατότητα χρηματοδότησης δράσεων Αναδάσωσης από το ΕΤΓΠΑ 	<ul style="list-style-type: none"> - Προστασία & Αξιοποίηση των Φυσικών & Πολιτιστικών Πόρων του Δήμου Καματερού

<p>Οικιστικό – Δομημένο περιβάλλον</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Μη ολοκλήρωση και κύρωση των Πράξεων Εφαρμογής των Π.Μ.Ε. Ασυμφωνίες Π.Μ. με νέα δεδομένα λόγω διευθετήσεων ρεμάτων. Χρονοβόρες διαδικασίες & απαίτηση σημαντικών οικονομικών πόρων - Οικιστική ανάπτυξη περιοχών για μακρά περίοδο χωρίς την ολοκλήρωση όλων των Φάσεων πολεοδομικής επέκτασης - Ταχύτατη μείωση αδόμητων χώρων - Ανεπίκαιρο Γ.Π.Σ. - Μη δεσμευτικές κατευθύνσεις ισχύοντος Γ.Π.Σ. όσον αφορά ανάπτυξη χρήσεων γης, επάρκεια κοινόχρηστων χώρων – κοινωφελών λειτουργιών, κλπ. - Μη επαρκείς ανθρωπίνους – οικονομικοί πόροι για την έγκαιρη εκπόνηση του συνόλου των απαιτούμενων τεχνικών μελετών. - Χαμηλός βαθμός ωριμότητας έργων - Μη ένταξη της Αττικής στους χρηματοδοτούμενους από το ΕΤΠΑ Άξονες του Ε.Π.ΠΕΡ. 	<ul style="list-style-type: none"> - Κατάρτιση συγκεκριμένου προγραμματισμού για την απόκτηση αδόμητων χώρων. - Αξιοποίηση συνεργασίας με ΑΣΔΑ για την εκτέλεση έργων και την εκπόνηση μελετών αναβάθμισης του οικιστικού ιστού - Εξασφάλιση ικανοποιητικού βαθμού ωριμότητας & χρηματοδότησης για την Ανέγερση νέου Δημαρχείου - Θεσμοθετημένη πρόβλεψη δημιουργίας ΒΙΟΠΑ σε κατάλληλη θέση - Συνέργεια Δράσεων με τον Άξονα «Περιβαλλοντική προστασία & πρόληψη κινδύνων» του ΠΕΠ Αττικής 2007-2013, όσον αφορά έργα ανάπτυξης – αναβάθμισης & διαμόρφωσης Κ.Χ. - Συνέργεια Δράσεων με τον Άξονα «Ενίσχυση της Ανταγωνιστικότητας, Καινοτομίας & Ψηφιακής σύγκλισης» του ΠΕΠ Αττικής 2007-2013, όσον αφορά το ΒΙΟΠΑ. 	<ul style="list-style-type: none"> - Επικαιροποίηση & ολοκλήρωση όλων των επιπέδων Πολεοδομικού Σχεδιασμού - Αύξηση, δημιουργία & αναβάθμιση των χώρων κοινόχρηστης – κοινωφελούς χρήσης - Άρση των παραγόντων υποβάθμισης σε κεντρικές λειτουργίες & συνοικίες της πόλης
<p>Τεχνική υποδομή - Δίκτυα</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Μεγάλο ποσοστό αδιάνοικτου οδικού δικτύου - Αδιάνοικτα τμήματα κυκλοφοριακών αξόνων υπερτοπικού χαρακτήρα (Φυλής, Θηβών) - Σοβαρά προβλήματα στην αντιπλημμυρική προστασία και την αποχέτευση ομβρίων - Καθυστερήσεις στην ανταπόκριση της ΕΥΔΑΠ για δίκτυα ύδρευσης & ακαθάρτων - Πολύ σημαντικές κα- 	<ul style="list-style-type: none"> - Προγραμματισμός σημαντικών έργων & παρεμβάσεων μητροπολιτικού επιπέδου στο κυκλοφοριακό & μεταφορικό δίκτυο της άμεσης ευρύτερης περιοχής - Αναβάθμιση της προσπελασιμότητας του Δήμου Καματερού - Πρόβλεψη Δράσεων στο ΠΕΠ Αττικής για την Αναβάθμιση του Ενεργειακού Συστήματος 	<ul style="list-style-type: none"> - Διάνοιξη οδικού δικτύου τοπικής & υπερτοπικής εξυπηρέτησης - Αντιπλημμυρική προστασία της πόλης - Ολοκλήρωση των δικτύων ύδρευσης – αποχέτευσης λυμάτων - Άρση της επικινδυνότητας & αισθητικής όχλησης του δικτύου

	<p>θυστερήσεις στην εφαρμογή του Περιφερειακού Σχεδιασμού Διαχείρισης Απορριμμάτων</p> <ul style="list-style-type: none"> - Επιβάρυνση από पुलώνες και Γραμμές Υψηλής Τάσης ΔΕΗ - Μικρές πιθανότητες χρηματοδότησης από το ΠΕΠ Αττικής & το ΕΠΠΕΡ έργων αντιπλημμυρικής προστασίας μη υπερτοπικής σημασίας (αγωγοί ομβρίων πόλης) 		<p>Υψηλής Τάσης</p> <ul style="list-style-type: none"> - Αναβάθμιση ενεργειακού συστήματος δημόσιας χρήσης – Ευαισθητοποίηση πολιτών
	<p>Η δυσκολία του Δήμου να ανταποκριθεί στις αυξανόμενες ανάγκες που προκύπτουν από τη διαρκή αύξηση του παραγόμενου όγκου των στερεών αποβλήτων που με τη σειρά της οφείλεται στην επικράτηση νέων καταναλωτικών προτύπων</p> <p>Το έλλειμμα περιβαλλοντικής συνείδησης στην συμπεριφορά των κατοίκων</p> <p>Οι δυσκολίες που προκύπτουν στην καθαριότητα της πόλης λόγω της μεγάλης έκτασής της</p>	<p>Η δυνατότητα των κατοίκων και των φορέων της πόλης να συμβάλουν στην αποτελεσματικότερη διαχείριση των αποβλήτων και στην καθαριότητα της πόλης</p> <p>Η θεσμοθέτηση από την ΕΕ και τη χώρα μας πολιτικών σχετικά με τη μείωση των αποβλήτων που οδηγούνται για διάθεση</p> <p>Η δυνατότητα συνεργασίας με συλλογικά συστήματα εναλλακτικής διαχείρισης αποβλήτων, που προωθούν την ανακύκλωση και αξιοποίηση</p>	<p>Βελτίωση του επιπέδου καθαριότητας της πόλης</p> <p>Επέκταση των προγραμμάτων ανακύκλωσης</p>

2.2. ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ

2.2.1 Κοινωνική Πολιτική

Το πεδίο της Κοινωνικής Πολιτικής θα λέγαμε ότι εν γένει αφορά στη δυνατότητα έκφρασης, ιεράρχησης και κάλυψης κοινωνικών αναγκών με ένα σύνολο μέτρων - σε τομείς όπως η πρόνοια, η υγεία, η απασχόληση, η εκπαίδευση και πολλοί άλλοι - με στόχο τη μείωση των ανισοτήτων και την εξασφάλιση της κοινωνικής συνοχής.

Πρακτικά, τα παραπάνω μεταφράζονται σε ένα εξαιρετικά ευρύ σύνολο δράσεων που μπορεί να απευθύνονται ουσιαστικά σε όλους τους πολίτες, δίνοντας ενίοτε έμφαση σε ειδικότερες ανάγκες ή ομάδες που φαίνεται να έχουν περισσότερες ή εντονότερες ανάγκες, όπως:

- *νέοι* (π.χ. δράσεις ενημέρωσης και πρόληψης της χρήσης εξαρτησιογόνων ουσιών, δράσεις πρόληψης νεανικής παραβατικότητας κ.λπ.),
- *γονείς* (π.χ. υποστηρικτικές δράσεις όπως Σχολές Γονέων)
- *ευπαθή κοινωνικά άτομα και ομάδες* (δράσεις υποστήριξης μεταναστών, παλιννοστούντων, μονογονεϊκών οικογενειών, άπορων, άστεγων κ.λπ.)
- *άνεργοι* (π.χ. δράσεις υποστήριξής τους, προκειμένου να ενταχθούν ή να επανενταχθούν στην αγορά εργασίας κ.λπ.)
- *ηλικιωμένοι* (π.χ. Κ.Α.Π.Η., λειτουργία προγραμμάτων «Βοήθεια στο σπίτι» κ.λπ.).

Καθώς για το Δήμο Καματερού – όπως εξάλλου και για τους περισσότερους δήμους της χώρας – δεν υπάρχουν κάποιες μελέτες ή έρευνες τοπικών κοινωνικών αναγκών, η παρουσίαση της υφιστάμενης κατάστασης στον τομέα της Κοινωνικής Πολιτικής, στηρίζεται κυρίως σε γενικά στατιστικά στοιχεία, στις απόψεις των πολιτών που συμπλήρωσαν το σχετικό ερωτηματολόγιο καθώς και σε ό,τι προέκυψε από την ίδια τη λειτουργία των εμπλεκόμενων φορέων / υπηρεσιών.

Καταγεγραμμένα στοιχεία σχετικά με τον πληθυσμό που δυνητικά ανήκει στις επονομαζόμενες ευπαθείς κοινωνικά ομάδες (Α.Μ.Ε.Α., παλιννοστούντες, χρήστες ουσιών, άποροι, άστεγοι κ.λπ.) και συνεπώς έχει αυξημένες κοινωνικές ανάγκες, δεν υπάρχουν.

Τα γενικά στατιστικά στοιχεία που υπάρχουν αφορούν:

α) στα ποσοστά της *καταγεγραμμένης* ανεργίας, τα οποία - σύμφωνα με την επεξεργασία των στοιχείων της Ε.Σ.Υ.Ε. του 2001 – ανέρχονται σε 29,2% του πληθυσμού των ατόμων σε ηλικία 20 – 24 ετών, 12,7% όσων βρίσκονται μεταξύ 25 και 29 ετών και φθίνουν σε λιγότερο από 6,5% όσο αυξάνονται οι επόμενες ηλικίες (6,5% για τους 30 – 44 ετών, 5,3% για τους 45 – 64 ετών και 0,0% για τους άνω των 65 ετών)

β) στο μορφωτικό επίπεδο των πολιτών, που παρουσιάζεται χαμηλό, με το 59,5% αυτών να έχουν τελειώσει έως και την τρίτη τάξη του γυμνασίου (βλέπε και σχετικό πίνακα στον τομέα της Παιδείας)

γ) στους καταγεγραμμένους (Ε.Σ.Υ.Ε. 2001) διαζευμένους/ες και σε διάσταση, οι οποίοι/ες ανέρχονται στα 653 άτομα, ήτοι 2,9% του πληθυσμού του δήμου, εκ των οποίων κάποιον/ες – άγνωστο πόσοι – θα αποτελούν και μόνους γονείς – με αυξημένες προφανώς ανάγκες.

δ) στους ηλικιωμένους άνω των 65 ετών, οι οποίοι - όπως αποτυπώνεται στον παρακάτω πίνακα - αποτελούσαν (το 2001) το 10,35% του πληθυσμού του Δήμου, ήτοι 2.300 άτομα.

Ηλικίες	Πληθυσμιακή πυραμίδα Καματερού 2001								
	Σύνολο	%	% ΑΣΔΑ	Ανδρες	%	%ΑΣΔΑ	Γυναίκες	%	% ΑΣΔΑ
0-4	1.333	6,00%	5,10%	672	6,04%	5,36%	661	5,95%	4,86%
5-9	1.343	6,04%	5,23%	712	6,40%	5,50%	631	5,68%	4,96%
10-14	1.331	5,99%	5,52%	696	6,26%	5,80%	635	5,71%	5,24%
15-19	1.573	7,07%	6,88%	819	7,36%	7,12%	754	6,78%	6,65%
20-24	1.778	8,00%	8,30%	919	8,26%	8,60%	859	7,73%	8,01%
25-29	2.025	9,11%	8,57%	1.001	9,00%	8,87%	1.024	9,21%	8,28%
30-34	2.178	9,80%	9,14%	1.116	10,04%	9,35%	1.062	9,56%	8,94%
35-39	1.771	7,97%	8,00%	872	7,84%	8,01%	899	8,09%	7,99%
40-44	1.641	7,38%	7,75%	823	7,40%	7,68%	818	7,36%	7,81%
45-49	1.388	6,24%	6,60%	708	6,37%	6,70%	680	6,12%	6,50%
50-54	1.330	5,98%	6,12%	685	6,16%	6,21%	645	5,80%	6,03%
55-59	1.069	4,81%	4,62%	522	4,69%	4,60%	547	4,92%	4,64%
60-64	1.174	5,28%	5,09%	575	5,17%	4,70%	599	5,39%	5,46%
65-69	935	4,21%	4,75%	425	3,82%	4,32%	510	4,59%	5,16%
70-74	662	2,98%	3,97%	303	2,72%	3,47%	359	3,23%	4,45%
75-79	303	1,36%	2,27%	122	1,10%	2,05%	181	1,63%	2,48%
80-84	232	1,04%	1,23%	98	0,88%	1,00%	134	1,21%	1,45%
>= 85	168	0,76%	0,87%	53	0,48%	0,64%	115	1,03%	1,09%
Σύνολο	22.234	100,00%	100,00%	11.121	100,00%	100,00%	11.113	100,00%	100,00%

Πηγή: Επεξεργασία Στοιχείων Ε.Σ.Υ.Ε.

Τα παραπάνω στοιχεία – υψηλή ανεργία, χαμηλό μορφωτικό επίπεδο, ύπαρξη μόνων γονέων με πιθανότατα αυξημένα προβλήματα – συνιστούν κάποιους δείκτες που υποδεικνύουν την ύπαρξη αυξημένων κοινωνικών αναγκών.

Επιπρόσθετα, στην τοπική καθημερινότητα έχουν παρατηρηθεί κάποια φαινόμενα χρήσης εξαρτησιογόνων ουσιών, τα οποία - αν και σποραδικά και λίγα – δεν επιτρέπουν εφησυχασμό, προκειμένου να μην πολλαπλασιαστούν.

Μια απλή ένδειξη σε σχέση με την πιθανή χρήση εξαρτησιογόνων ουσιών, προέρχεται από τη λειτουργία του Διαδημοτικού Κέντρου Πρόληψης «Φαέθων». Σύμφωνα με στοιχεία του Κέντρου, έχουν απευθυνθεί για ενημέρωση σε αυτό, τα τελευταία 2,5 έτη περίπου, 338 δημότες των δήμων Ιλίου, Καματερού, Αγ. Αναργύρων και Πετρούπολης. Ένας χονδροειδής καταμερισμός ανά Δήμο, θα μας έδινε ένα νούμερο της τάξης των 85 περίπου δημοτών για το Καματε-

ρό, ή 35 περίπου ανά έτος. Αν και σαν απόλυτο νούμερο μπορεί να μην τρομάζει, παρόλα αυτά δεν μπορεί κανείς και να το αγνοήσει και γι αυτό εκτιμούμε ότι το φαινόμενο χρήζει περαιτέρω διερεύνησης.

Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω και συνυπολογίζοντας ότι:

- α) οι πολίτες που συμπλήρωσαν το σχετικό ερωτηματολόγιο, κατέταξαν 10η την ανάγκη Δημιουργίας Κοινωνικών Δομών
- β) τα συνήθη παράπονα των ωφελούμενων από τις δράσεις του Ν.Π. Κ.Α.Π.Η. αφορούν στην έλλειψη προσωπικού, άρα σε ελλιπείς υπηρεσίες, προκύπτει ως κρίσιμο το ζήτημα της βελτίωσης και επέκτασης των υπηρεσιών προς ευπαθή κοινωνικά άτομα και ομάδες.

Στην κατεύθυνση αυτή θα πρέπει:

- Να οργανωθεί και στελεχωθεί κατάλληλα ένα γραφείο ή τμήμα Κοινωνικής Πολιτικής (εντός του Δήμου ή εντός της μελλοντικής Κοινωνικού Επιχειρήσης στην οποία θα προσαρμοστεί η Δ.Ε.Π.Α.ΚΑΜ.), το οποίο, αφενός θα συντονίζει τις υπάρχουσες δράσεις, αφετέρου, θα οργανώσει τη διερεύνηση, ανάδειξη, καταγραφή και ιεράρχηση των σύγχρονων κοινωνικών αναγκών και προβλημάτων των πολιτών του δήμου
- Να αναπτύξει το ανωτέρω γραφείο ή τμήμα, δικτυώσεις – συνεργασίες εσωτερικά (με τις υπηρεσίες και τα Ν.Π. του Δήμου) και εξωτερικά (με γειτονικούς Δήμους και με τον Α.Σ.Δ.Α.), με στόχο: διεύρυνση των υπηρεσιών του και σε άλλα άτομα & ομάδες, απόκτηση τεχνογνωσίας, προβολή του έργου του, περαιτέρω αξιοποίηση οικονομικών και ανθρώπινων πόρων, βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών
- Να διερευνηθεί η αναγκαιότητα και η δυνατότητα επέκτασης των δραστηριοτήτων του Ν.Π. Κ.Α.Π.Η. (π.χ. δυνατότητα μεταφοράς των χρηστών, δυνατότητα προσλήψεων κ.λπ.)

2.2.2 Παιδεία

Όπως αποτυπώνεται από την καταγραφή πληθυσμού του 2001, της Ε.Σ.Υ.Ε., το Καματερό ανήκει στους «νέους» πληθυσμιακά δήμους.

Τα παιδιά και οι νέοι έως 19 ετών, αποτελούσαν το 25% περίπου του συνολικού πληθυσμού, ενώ τα παιδιά προσχολικής ηλικίας, το 6% του πληθυσμού του Καματερού, ήτοι 1.333 παιδιά. Ο αυξημένος αυτός νεανικός πληθυσμός, είναι επόμενο να συνεπάγεται και αυξημένες ανάγκες για την παιδεία, τις οποίες σε μεγάλο βαθμό επωμίζεται η Τοπική Αυτοδιοίκηση, μετά από τις εκχωρήσεις αρμοδιοτήτων που συντελέστηκαν την προηγούμενη δεκαετία (μεταβίβαση της αρμοδιότητας λειτουργίας των παιδικών, βρεφικών και βρεφονηπιακών σταθμών, μεταβίβαση των σχολικών κτιρίων).

Οι ανάγκες αυτές γίνονται ακόμα επιτακτικότερες αν λάβουμε υπόψη το χαμηλό εκπαιδευτικό επίπεδο των κατοίκων, όπως αποτυπώνεται στον κατωτέρω πίνακα. Παρατηρούμε ότι το εκπαιδευτικό επίπεδο των δημοτών βρίσκεται χαμηλότερα από το μέσο όρο των δήμων του Α.Σ.Δ.Α. και συγκεκριμένα:

σχεδόν το 60% των δημοτών έχει τελειώσει έως και την τρίτη τάξη του γυμνασίου, ενώ μόλις ένα 11% αυτών έχει προχωρήσει σε ανώτερες ή ανώτατες σπουδές.

Ποσοστιαία σύνθεση Εκπαιδευτικού Επιπέδου Δήμων ΑΣΔΑ (2001)

	Κάτοχοι Μεταπτυχιακού - Διδακτορικού Τίτλου	Πτυχιούχοι Ανωτάτων Σχολών	Πτυχιούχοι ΤΕΙ (ΚΑΤΕ ΚΑΤΕΕ)	Πτυχιούχοι Ανωτέρων Σχολών	Απόφοιτοι Μέσης εκπαίδευσης	Τελείωσαν τη Γ' τάξη Γυμνασίου	Απόφοιτοι Στοιχειώδους Εκπαίδευσης	Δεν τελείωσαν το Δημοτικό αλλά γνωρίζουν γραφή και ανάγνωση	Αγράμματοι (μη γνωρίζοντες γραφή και ανάγνωση)
Αγ. Βαρβάρα	0,4%	4,7%	2,7%	3,9%	27,7%	13,2%	33,0%	9,9%	4,5%
Άγιοι Ανάργυροι	0,5%	7,3%	3,0%	5,3%	33,4%	12,9%	28,8%	6,7%	2,0%
Αιγάλεω	0,4%	5,9%	3,2%	4,4%	31,1%	13,1%	31,4%	7,9%	2,7%
Ζεφύρι	0,2%	2,7%	1,5%	3,2%	20,8%	12,5%	33,2%	13,7%	12,2%
Ίλιον	0,4%	6,1%	2,7%	4,3%	31,8%	13,9%	30,9%	7,6%	2,4%
Καματερό	0,4%	4,5%	2,4%	4,0%	29,2%	14,2%	33,4%	8,6%	3,3%
Κορυδαλλός	0,4%	6,3%	2,6%	6,1%	32,1%	13,3%	29,3%	7,0%	2,9%
Περιστέρη	0,4%	5,8%	2,5%	4,5%	31,2%	13,6%	31,6%	7,8%	2,6%
Πετρούπολη	0,5%	8,2%	3,4%	5,3%	32,9%	12,8%	28,6%	6,6%	1,8%
Χαϊδари	0,8%	8,9%	3,7%	6,8%	32,7%	11,7%	25,9%	6,5%	3,1%
ΑΣΔΑ	0,4%	6,3%	2,9%	4,9%	31,4%	13,2%	30,4%	7,6%	2,8%
Αττική	1,5%	11,4%	3,4%	6,4%	33,2%	11,6%	24,4%	6,1%	2,1%

Πηγή: Επεξεργασία Στοιχείων ΕΣΥΕ

Επιπλέον, από τη λειτουργία του Ν.Π. Δημοτικοί Παιδικοί Σταθμοί, προκύπτει ότι εξυπηρετούνται τα 2/3 περίπου όσων αιτούνται για φιλοξενία. Το υπόλοιπο 1/3, ήτοι περίπου 100 βρέφη και νήπια, δεν μπορούν να εξυπηρετηθούν, κυρίως λόγω ανεπάρκειας χώρων – και του αντί-

στοιχου προσωπικού, συνακόλουθα. Το καθόλου ευκαταφρόνητο αυτό νούμερο είναι στην πραγματικότητα πιθανότατα μεγαλύτερο, αν προσθέσουμε και κάποιους που δεν έχουν καν αιτηθεί για φιλοξενία, γνωρίζοντας το υπάρχον πρόβλημα.

Γνωρίζοντας ότι τα 200 περίπου παιδιά εξυπηρετούνται σε 10 τμήματα των 5 παιδικών σταθμών (4 και ενός παραρτήματος), υπολογίζεται ότι μόνο για τα 100 περίπου που δεν εξυπηρετούνται σήμερα, απαιτούνται άλλα 5 τμήματα, 2 τουλάχιστον μεγάλων παιδικών σταθμών. Στην πραγματικότητα, καθώς ο πληθυσμός του δήμου βαίνει αυξούμενος – κατά 11,65% στη δεκαετία 1981-1991 και κατά 27,71% στη δεκαετία 1991-2001 - λογικά υποθέτουμε ότι και οι σχετικές ανάγκες θα αυξάνονται. Συνεπώς ο Δήμος – δεδομένου και του μεγάλου χρόνου που απαιτείται για τη δημιουργία ενός παιδικού σταθμού (εξεύρεση χώρου, κατασκευή, προσλήψεις κ.λπ.) - θα πρέπει να προβλέψει για ακόμα περισσότερους χώρους, προκειμένου να «προλάβει» την κάλυψη και των μελλοντικών αυτών αναγκών.

Μια ελάχιστη ρεαλιστική εκτίμηση σε αυτή την κατεύθυνση, θα ήταν η ανάγκη δημιουργίας 3 παιδικών σταθμών για 150 βρέφη και νήπια.

Στο χώρο της τυπικής εκπαίδευσης – πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας – διαπιστώνεται πως τα εντονότερα προβλήματα αντιμετωπίζουν τα νηπιαγωγεία, καθώς περισσότερα από τα μισά συστεγάζονται και έχουν πρόβλημα χώρων.

Συνοπτολογίζοντας και ένα επιπλέον φόρτο νηπίων που προβλέπεται να προκύψει στην επόμενη σχολική χρονιά (2008 – 2009), λόγω της υποχρεωτικότητας της φοίτησης στο νηπιαγωγείο που φέτος καθιερώνεται, το πρόβλημα γίνεται ιδιαίτερα έντονο. Η εκτίμηση του Δήμου είναι ότι χρειάζονται 3 νηπιαγωγεία ακόμα και κατευθύνει τις ενέργειές του προς την απόκτηση των απαραίτητων γι αυτά χώρων.

Αντίστοιχα, στα 8 υπάρχοντα δημοτικά σχολεία, θα χρειαζόντουσαν 2 επιπλέον, προκειμένου να καλυφθούν οι ανάγκες των μαθητών, ενώ στα γυμνάσια και λύκεια το πρόβλημα είναι λιγότερο έντονο – αφορά πιο πολύ συντηρήσεις και επισκευές χώρων - και θα μειωθεί ακόμα περισσότερο με την υλοποιούμενη κατασκευή του 3ου γυμνασίου.

Ενδεικτική των ανωτέρω προβλημάτων, είναι η κατάταξη του προβλήματος της «σχολικής στέγης» στην 9^η θέση, όπως αποτυπώθηκε από το ερωτηματολόγιο που διανεμήθηκε στους πολίτες.

Εξαιτίας όλων των παραπάνω, αναδεικνύεται ως κρίσιμο το ζήτημα της

Επέκτασης και αναβάθμισης φροντίδας βρεφών και εκπαίδευσης νηπίων και μαθητών

Αν και η επίτευξη του ανωτέρω στόχου εξαρτάται κυρίως από τη μικρή - όπως έχει ήδη αποτυπωθεί - δυνατότητα από πλευράς του Δήμου, απόκτησης των απαιτούμενων κοινωφελών χώρων και εκτιμάται ότι θα χρειαστεί αρκετό χρόνο, θα πρέπει:

- Να προωθηθούν και να ολοκληρωθούν όλες οι σχετικές με την απόκτηση των απαραίτητων χώρων ενέργειες
- Να προωθηθούν στη συνέχεια οι απαραίτητες ενέργειες για την αντίστοιχη στελέχωση με το απαιτούμενο προσωπικό

2.2.3 Πολιτισμός

Όπως και στα θέματα της Κοινωνικής Πολιτικής, έτσι και στο χώρο του πολιτισμού, δεν υπάρχουν καταγεγραμμένες ανάγκες, αλλά αυτές προκύπτουν και αυξάνονται όσο πληθαίνουν και οι παρεχόμενες υπηρεσίες.

Ως εκ τούτου, η εκτίμηση της υφιστάμενης κατάστασης και των αναγκών των πολιτών, προκύπτουν από την λειτουργία των φορέων που δραστηριοποιούνται στον αντίστοιχο χώρο.

Αυτοί είναι:

- Το Ν.Π. Πνευματικό Πολιτιστικό Κέντρο
- Η Δημοτική Επιχείρηση Πολιτισμού και Ανάπτυξης Καματερού (Δ.Ε.Π.Α.ΚΑΜ., προς προσαρμογή της σε Δημοτική Κοινωφελή Επιχείρηση)

Οι παραπάνω φορείς παρέχουν ένα μικρό σχετικά εύρος υπηρεσιών που καλύπτει κυρίως τους εξής τομείς:

παραδοσιακούς χορούς (παρακολουθούν περίπου 370 παιδιά και ενήλικες ετησίως), φιλαρμονική (με 30 μέλη), τμήμα αγιογραφίας, σκάκι, εκμάθηση μουσικών οργάνων (περίπου 170 μαθητές), εκδηλώσεις, όπως τα «Βουρβάχεια» κ.λπ.

Οι ωφελούμενοι – χρήστες των ανωτέρω υπηρεσιών, παραπονούνται κυρίως για ελλείψεις στους χώρους και στην καθαριότητά τους, καθώς και για ελλείψεις στην πληροφόρηση και την εξυπηρέτησή τους.

Από την άλλη, κάποιες υπάρχουσες υποδομές όπως ο κινηματογράφος Μελίνα και το αναψυκτήριο, δεν αξιοποιούνται λόγω διαφόρων προβλημάτων (αδειών λειτουργίας, επισκευών κ.λπ.).

Επίσης, εξετάζοντας τη δραστηριοποίηση των δύο εμπλεκόμενων φορέων, καθώς και από τις παρατηρήσεις των ίδιων των αρμόδιων στελεχών τους, προκύπτει ότι δεν υπάρχει μια ενιαία οργάνωση για την παροχή τους και παρατηρούνται αλληλεπικαλύψεις στη δράση τους.

Συνεπώς, λαμβάνοντας ακόμα υπόψη:

α) την εμπειρία, που δείχνει ότι οι προσφερόμενες πολιτιστικές υπηρεσίες, «γεννούν» νέες «ανάγκες» στο κομμάτι του πολιτισμού

β) τα παράπονα των χρηστών

γ) το μικρό εύρος των παρεχόμενων δραστηριοτήτων

δ) τη δυνατότητα του Δήμου να αξιοποιήσει και άλλους χώρους,

προκύπτει πως το κρίσιμο ζήτημα για τον τομέα του πολιτισμού είναι η:

Διεύρυνση και βελτίωση των παρεχόμενων πολιτιστικών δραστηριοτήτων

Στην κατεύθυνση αυτή θα πρέπει:

- Να καταγραφούν νέα αιτήματα των πολιτών για πολιτιστικές δραστηριότητες
- Να διερευνηθεί ποιο είναι το καταλληλότερο οργανωτικό σχήμα, προκειμένου να μην υπάρχουν αλληλεπικαλύψεις στις πολιτιστικές δραστηριότητες από τους εμπλεκόμενους φορείς
- Να διερευνηθεί η δυνατότητα βελτίωσης των χώρων του Ωδείου και της Φιλαρμονικής
- Να διερευνηθούν όλες οι πιθανές δυνατότητες αξιοποίησης ή περαιτέρω αξιοποίησης των υπαρχόντων χώρων (κινηματογράφος Μελίνα, Πάρκο Ειρήνης, θέατρο Ορφέας)
- Να αναπτύξουν οι εμπλεκόμενοι με τον πολιτισμό φορείς, δικτυώσεις – συνεργασίες εσωτερικά (με τις υπηρεσίες και τα Ν.Π. του Δήμου), προκειμένου να επιτευχθεί συνέργια και πολλαπλασιαστικότητα των δράσεών τους
- Να γίνουν οι απαραίτητες διαδικασίες για την κατασκευή Πολιτιστικού Πολύκεντρου
- Να ενισχυθεί η τοπική πολιτιστική δημιουργία – ενίσχυση πολιτιστικών συλλόγων

2.2.4 Αθλητισμός

Αντίστοιχα και στο χώρο του αθλητισμού, οι ανάγκες εμφανίζονται και πληθαίνουν, όσο αυξάνονται και οι παρεχόμενες υπηρεσίες και δυνατότητες των πολιτών για άθληση.

Είναι ενδεικτικό ότι, παρόλα τα υπόλοιπα έντονα προβλήματα του Καματερού που έχουν αναφερθεί, οι δημότες κατέταξαν 13^η την ανάγκη για «Ανάπτυξη Αθλητικών Δομών», θέτοντας έτσι τον αθλητισμό στη μέση περίπτωση της ιεράρχησης των αναγκών τους.

Οι υπάρχοντες στο δήμο χώροι είναι γήπεδα ποδοσφαίρου, μπάσκετ και βόλεϊ, ενώ οι παρεχόμενες υπηρεσίες καλύπτουν – πέραν των ανωτέρω - ένα ευρύ φάσμα αθλημάτων: κολύμβηση και στίβο (σε χώρους του γειτονικού Δ. Ιλίου), γυμναστική (ενόργανη, ρυθμική & αεροβική) και άσκηση στην 3^η ηλικία (σε χώρους των σχολείων) και τένις. Μέρος δε των αθλημάτων αυτών (ποδόσφαιρο, μπάσκετ, βόλεϊ, χάντμπολ, ρυθμική, στίβος), καλύπτεται και σε αγωνιστικό επίπεδο, πέραν των τμημάτων μαζικού αθλητισμού.

Όπως παρατηρούμε όμως, οι μισές από αυτές τις υλοποιούμενες δραστηριότητες διεξάγονται ή σε χώρους γειτονικού δήμου, ή σε χώρους των σχολείων. Είναι λογικό επομένως τα καταγεγραμμένα παράπονα των χρηστών (όπως αποτυπώνονται από τη λειτουργία των εμπλεκόμενων φορέων), να αφορούν κυρίως στην έλλειψη αθλητικών εγκαταστάσεων. Επιπρόσθετα, τα παράπονα αυτά αφορούν στην ελλιπή καθαριότητα, συντήρηση και φύλαξη των υπαρχόντων χώρων. Παρόλα αυτά τα παράπονα, οι δημότες συνεχίζουν να συμμετέχουν με ένα αξιόλογο ποσοστό (της τάξης του 10%) στις διάφορες αθλητικές δραστηριότητες.

Εξετάζοντας τέλος ότι για την υλοποίηση όλων των ανωτέρω, δραστηριοποιούνται:

το Ν.Π. Δημοτικό Γυμναστήριο Καματερού (με την ευθύνη ενός γηπέδου ποδοσφαίρου), το Ν.Π. Δημοτικό Στάδιο Καματερού (ή Δ.Α.Ο., με την ευθύνη των υπόλοιπων αθλητικών χώρων και δραστηριοτήτων) και η Δ.Ε.Π.Α.ΚΑΜ., (μέσω της οποίας προσλαμβάνεται το απαιτούμενο προσωπικό), προκύπτουν αναπόφευκτα προβλήματα επικάλυψων στη δράση τους.

Όλα τα παραπάνω, προκρίνουν εύλογα ως κρίσιμο το ζήτημα της

βελτίωσης και επέκτασης των αθλητικών δραστηριοτήτων

Προκειμένου να επιτευχθεί αυτός ο γενικός στόχος, θα πρέπει:

- Να γίνει διερεύνηση της βέλτιστης οργανωτικής λειτουργίας των αθλητικών δραστηριοτήτων του δήμου, με στόχο την καλύτερη εξυπηρέτηση των πολιτών, την αποφυγή επικάλυψων και τη σπατάλη οικονομικών και ανθρώπινων πόρων
- Να προωθηθούν και να ολοκληρωθούν οι δράσεις που έχουν ήδη ξεκινήσει (κατασκευή κλειστού γυμναστηρίου)
- Να βελτιωθούν οι υπηρεσίες καθαριότητας, συντήρησης και φύλαξης των αθλητικών χώρων
- Να δημιουργηθούν νέες αθλητικές εγκαταστάσεις ανά γειτονιά που να ανταποκρίνονται στις ανάγκες δημοτών (ανέγερση κλειστού γυμναστηρίου στο 3^ο δημοτικό σχολείο, διαμόρφωση στίβου στο δημοτικό γυμναστήριο)

3. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΤΟΥ

3.1. ΓΕΝΙΚΟ ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ

3.1.1. Όργανα διοίκησης

Τα όργανα διοίκησης του Δήμου Καματερού είναι:

- ΔΗΜΑΡΧΟΣ
- ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ (21 μέλη)
 - Πρόεδρος
 - Αντιδήμαρχος Διοικητικών & Οικονομικών Υπηρεσιών
 - Αντιδήμαρχος Τεχνικής Υπηρεσίας
 - Αντιδήμαρχος Περιβάλλοντος και Πολιτικής Προστασίας
 - 17 Δημοτικοί Σύμβουλοι
- ΔΗΜΑΡΧΙΑΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
 - Πρόεδρος (ο Δήμαρχος)
 - 7 μέλη (εκ των Δημοτικών Συμβούλων)
 - 5 αναπληρωματικά μέλη (εκ των Δημοτικών Συμβούλων)

Τα παραπάνω όργανα διοίκησης έχουν συσταθεί και λειτουργούν με βάση το ισχύον θεσμικό πλαίσιο, ασκώντας τις προβλεπόμενες από αυτό αρμοδιότητες.

Ειδικότερα για τη ΔΗΜΑΡΧΙΑΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ διευκρινίζεται ότι είναι ένα ξεχωριστό αυτόνομο όργανο με αυξημένες αποφασιστικές όσο και προπαρασκευαστικές αρμοδιότητες (σύμφωνα με το νέο Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (ν.3463/2006)).

Στο πλαίσιο αυτό:

- Το ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ μπορεί, για θέματα ιδιαίτερα σοβαρά, με ειδική αιτιολογία, και με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του, να αποφασίζει ότι θα ασκήσει το ίδιο ορισμένες από τις αρμοδιότητες που έχουν ανατεθεί στη ΔΗΜΑΡΧΙΑΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ.

- Η ΔΗΜΑΡΧΙΑΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ μπορεί να παραπέμψει οποιοδήποτε θέμα της αρμοδιότητάς της στο δημοτικό συμβούλιο για τη λήψη απόφασης, εφόσον κρίνει ότι αυτό επιβάλλεται από την ιδιαίτερη σοβαρότητά του.

Ο Δήμαρχος, κ. Νικήτας Καμαρινόπουλος και οι Δημοτικοί Σύμβουλοι που στελεχώνουν τα όργανα διοίκησης του Δήμου Καματερού εξελέγησαν από τις Δημοτικές Εκλογές του έτους 2006 και η θητεία τους προβλέπεται τετραετής, από το έτος 2007 έως και το έτος 2010.

3.1.2. Οργανόγραμμα Υπηρεσιών

Το βασικό οργανόγραμμα των υπηρεσιών του Δήμου Καματερού ορίζεται στον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας (ΦΕΚ 276 Β / 25-02-2008) ως εξής:

- ΓΡΑΦΕΙΟ Δημάρχου
- Νομική Υπηρεσία *(υπό συγκρότηση)*

- ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Διοικητικών Υπηρεσιών
- ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Οικονομικών Υπηρεσιών

- ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Τεχνικής Υπηρεσίας
- ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Διαχείρισης Περιβάλλοντος και Πολιτικής Προστασίας

- ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Κέντρου Εξυπηρέτησης Πολιτών
- ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Δημοτικής Αστυνομίας *(υπό συγκρότηση)*

3.1.3. Νομικά Πρόσωπα και Επιχειρήσεις ΟΤΑ

Στο Δήμο Καματερού υπάγονται οι ακόλουθες Δημοτικές Επιχειρήσεις Ιδιωτικού Δικαίου:

Δημοτική Επιχείρηση Κατασκευής Έργων & Πολεοδομικής Ανάπτυξης Καματερού (ΔΕΚΕΠΑΚ) {λύθηκε με την αριθμ. `171/2008 Απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου με μεταφορά του προσωπικού της σε προσωποπαγείς θέσεις αορίστου χρόνου στο Δήμο. }

Δημοτική Επιχείρηση Πολιτισμού & Ανάπτυξης Καματερού (ΔΕΠΑΚΑΜ)

Στο Δήμο Καματερού υπάγονται τα ακόλουθα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου:

Πνευματικό Πολιτιστικό Κέντρο Καματερού

Δημοτικοί Παιδικοί Σταθμοί Καματερού

ΚΑΠΗ Καματερού

Δημοτικός Αθλητικός Οργανισμός Καματερού (ΔΑΟΚ) – Δημοτικό Στάδιο

Δημοτικό Γυμναστήριο

3.1.4. Συνεργασίες

Οι σημαντικότερες συνεργασίες που έχει αναπτύξει ο Δήμος Καματερού είναι:

- ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΘΗΝΑΣ (ΑΣΔΑ)
- Διάφορα συνεργατικά Προγράμματα και Δίκτυα, όπως:
 - Διαδημοτικό Δίκτυο Υγείας & Κοινωνικής Αλληλεγγύης ΟΤΑ
 - ΦΑΕΘΩΝ – Κέντρο Πρόληψης Εξαρτησιογόνων Ουσιών Δήμων Καματερού, Ιλίου, Πετρούπολης και Αγίων Αναργύρων
 - Δίκτυο Εκπαίδευσης - Επιμόρφωσης Ενηλίκων (της Γενικής Γραμματείας Εκπαίδευσης Ενηλίκων του Υπουργείου Παιδείας)
 - Λοιπά συνεργατικά προγράμματα Κοινωνικής Πρόνοιας (με τη ΓΣΕΕ, το Κέντρο Αιμοδοσίας του Νοσοκομείου ΑΜΑΛΙΑ ΦΛΕΜΙΓΚ, το Ελληνικό Ίδρυμα Ογκολογίας)
- Συνεργασίες με τοπικούς φορείς και συλλόγους:
 - Υποστήριξη τοπικού αγωνιστικού αθλητισμού (κυρίως με την παραχώρηση των δημοτικών αθλητικών υποδομών σε τοπικά αθλητικά σωματεία).
 - Συνεργασία με τοπικούς πολιτιστικούς φορείς και συλλόγους (για τη διοργάνωση τοπικών πολιτιστικών εκδηλώσεων).

3.2. ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΣΤΕΛΕΧΩΣΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

3.2.1. Τυπικό Οργανόγραμμα

Σύμφωνα με τον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας (ΟΕΥ) οι εσωτερικές υπηρεσίες του Δήμου Καματερού διαρθρώνονται σε επιμέρους Τμήματα και Γραφεία ως εξής:

ΓΡΑΦΕΙΟ ΔΗΜΑΡΧΟΥ

Ιδιαίτερο Γραφείο Δημάρχου

Γραφείο Αντιδημάρχων

Γραφείο Τύπου και Δημοσίων Σχέσεων

Γραφείο Προγραμματισμού και Βελτίωσης Υπηρεσιών

Γραφείο Εθνικών και Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων

Νομική Υπηρεσία (υπό συγκρότηση)

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Διοικητικών Υπηρεσιών

ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ

Γραφείο Δημοτικού Συμβουλίου & Δημαρχιακής Επιτροπής

Γραφείο Προσωπικού, Μισθοδοσίας και Ασφάλισης

Γραφείο Μηχανοργάνωσης και Ηλεκτρονικών Υπολογιστικών Συστημάτων

Γραφείο Νομικών Προσώπων

Γραφείο Αλλοδαπών

Γραφείο Πολιτιστικών Δραστηριοτήτων, Παιδείας, Νεολαίας και Άθλησης

ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

Γραφείο Μητρώου Αρρένων, Στρατολογίας, Ιθαγένειας

Γραφείο Δημοτολογίου, Εκλογικών Καταλόγων

Γραφείο Πρωτοκόλλου, Διεκπεραίωσης, Αρχείου

Γραφείο Ληξιαρχείου, Πολιτικών Γάμων

Γραφείο διεκπεραιωτικών εργασιών

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Κέντρου Εξυπηρέτησης Πολιτών (ΚΕΠ)

ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ – ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗΣ ΠΟΛΙΤΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΗΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Οικονομικών Υπηρεσιών

ΤΜΗΜΑ ΠΡΟΣΟΔΩΝ & ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ

Γραφείο Βεβαίωσης Τελών, Δικαιωμάτων, Φόρων, Εισφορών

Γραφείο Δημοτικής Περιουσίας

Γραφείο Αδειών καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος & τελών κοινόχρηστων χώρων

ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ

Γραφείο Προϋπολογισμού – Απολογισμού

Γραφείο Εκκαθάρισης και Εντολής δαπανών

Γραφείο Προμηθειών και Διαχείρισης υλικού αποθήκης

Γραφείο διπλογραφικού

ΤΜΗΜΑ ΤΑΜΙΑΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ

Γραφείο Εισπράξεων – Εσόδων

Γραφείο Εξόδων

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Τεχνικών Υπηρεσιών

ΤΜΗΜΑ ΜΕΛΕΤΩΝ - ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ

Γραφείο Μελετών

Γραφείο Έργων

Γραφείο Αποχέτευσης, Οδοποιίας, Συντήρησης Κτιριακών και λοιπών Εγκαταστάσεων

ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ

Γραφείο Πολεοδομικών εφαρμογών

Γραφείο Κτηματολογίου- Γεωγραφικών Συστημάτων (G.I.S.)

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Διαχείρισης Περιβάλλοντος και Πολιτικής Προστασίας

ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ, ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΣΥΝΕΡΓΕΙΩΝ

Γραφείο Προστασίας Περιβάλλοντος και Πρασίνου

Γραφείο Φύλαξης Σχολικών Κτιρίων και Κοινόχρηστων Χώρων

Γραφείο Διαχείρισης Ζώων Αστικού Περιβάλλοντος

Γραφείο Πολιτικής Προστασίας

Γραφείο Ηλεκτροφωτισμού

Γραφείο Τεχνικού Συνεργείου

ΤΜΗΜΑ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ – ΚΙΝΗΣΗΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ ΟΧΗΜΑΤΩΝ

Γραφείο Καθαριότητας
Γραφείο Νεκροταφείου
Γραφείο Κίνησης και Συντήρησης Οχημάτων

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Δημοτικής Αστυνομίας (υπό συγκρότηση)

ΤΜΗΜΑ ΠΕΡΙΠΟΛΙΑΣ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Οι αρμοδιότητες των παραπάνω Διευθύνσεων, Τμημάτων και Γραφείων ορίζονται στον ΟΕΥ.

3.2.2. Τρέχουσα οργανωτική δομή και στελέχωση

Το ως άνω οριζόμενο από τον ΟΕΥ οργανόγραμμα εφαρμόζεται στην πράξη με ουσιαστικές διαφορές.

Παρά το γεγονός ότι ο ισχύων ΟΕΥ και το ως άνω οργανόγραμμα ορίστηκαν πολύ πρόσφατα, εντός του τρέχοντος έτους, διαπιστώνεται ότι υπάρχουν σημαντικά περιθώρια βελτίωσης, σε τρεις βασικές κατευθύνσεις:

- Την αντιστοίχιση του τυπικού-θεσμικού οργανογράμματος με την πραγματική οργανωτική δομή και λειτουργία των υπηρεσιών του δήμου
- Τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας των υπηρεσιών.
- Την ενίσχυση των επιτελικών λειτουργιών στο εσωτερικό του δήμου.

3.3. ΥΛΙΚΟΤΕΧΝΙΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ ΚΑΙ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ

3.4. ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΚΑΙ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ

3.4.1. Συνοπτική περιγραφή και αξιολόγηση των Νομικών Προσώπων

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΕΡΓΩΝ & ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΜΑΤΕΡΟΥ (ΔΕΚΕΤΤΑΚ)

Η ΔΕΚΕΠΑΚ σύμφωνα με την αριθμ. 171/2008 Α.Δ.Σ έχει λυθεί και το προσωπικό της μεταφέρεται στο δήμο σε προσωποπαγείς θέσεις αορίστου χρόνου.

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΜΑΤΕΡΟΥ (ΔΕΠΑΚΑΜ)

Η Δημοτική Επιχείρηση Πολιτισμού & Ανάπτυξης Καματερού (Δ.Ε.Π.Α.ΚΑΜ.) λειτουργεί ως αμιγής Δημοτική Επιχείρηση. Ιδρύθηκε το 1996 (ΦΕΚ 1188 Β / 31-12-1996).

Διοικείται από 9μελές Διοικητικό Συμβούλιο που ορίζεται από την εκάστοτε Διοίκηση του Δήμου (ανά διετία) με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου.

Σκοπός της ΔΕΠΑΚΑΜ είναι η ανάπτυξη δραστηριοτήτων Πολιτιστικών, Κοινωνικών, Αθλητικών και γενικότερα η συμβολή στην κοινωνικοοικονομική ανάπτυξη της πόλης του Καματερού και η αναβάθμιση της ποιότητας ζωής των πολιτών της.

Αποτελεί το βασικό οργανωτικό-επιχειρησιακό εργαλείο του Δήμου για την πραγματοποίηση των Πολιτιστικών, Κοινωνικών και Αθλητικών δραστηριοτήτων του.

Βασικές δραστηριότητες της ΔΕΠΑΚΑΜ είναι οι ακόλουθες:

➤ **ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΩΔΕΙΟ** (αναγνωρισμένο από το κράτος)

Βασική δραστηριότητα της ΔΕΠΑΚΑΜ είναι η σύσταση και λειτουργία του τοπικού ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΩΔΕΙΟΥ, το οποίο παρέχει αναγνωρισμένα από το κράτος πτυχία στους ακόλουθους τομείς:

- ΚΛΑΣΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ (Πιάνο, Κιθάρα, Βιολί, Βιολοντσέλο, Φλάουτο, Όμποε, Αρμόνιο, Α-κορντεόν)
- ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΟΡΓΑΝΑ (Μπουζούκι, Τζουράς, Μπαγλαμάς)
- ΘΕΩΡΗΤΙΚΕΣ ΜΟΥΣΙΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ (Θεωρία μουσικής, Αρμονία, Σολφέζ και ακουστικά, Αντίστιξη, Φούγκα, Ιστορία, Μορφολογία της μουσικής, Οργανογνωσία, Ενορχήστρωση)
- ΤΡΑΓΟΥΔΙ (Κλασικό, Σύγχρονο)

Επίσης στο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΩΔΕΙΟ λειτουργούν:

- Τμήμα Προετοιμασίας Υποψηφίων για τα τμήματα Μουσικών Σπουδών των ΑΕΙ
- Τμήμα Μουσικής Προπαιδείας για παιδιά 4-8 ετών (μέθοδος ORFF)
- Παιδική Χορωδία (με δωρεάν συμμετοχή)

➤ **Καλλιτεχνικά Εργαστήρια και άλλα Ψυχαγωγικά-επιμορφωτικά τμήματα**

Άλλη βασική δραστηριότητα της ΔΕΠΑΚΑΜ είναι η παροχή καλλιτεχνικής παιδείας στους ακόλουθους τομείς:

- ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗΣ: Νηπιακό (4-6 ετών), Παιδικό (7-12 ετών), Εφηβικό (13-18 ετών) και Ενηλίκων. Επίσης προετοιμάζει σπουδαστές για εξετάσεις σε ΑΕΙ, ΤΕΙ και ΑΣΚΤ, ενώ κάθε έτος οι σπουδαστές του εργαστηρίου συμμετέχουν σε ομαδική έκθεση ζωγραφικής που διοργανώνει η ΔΕΠΑΚΑΜ.
- ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΑΓΙΟΓΡΑΦΙΑΣ
- ΘΕΑΤΡΙΚΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ: Μαθήματα υποκριτικής σε παιδιά και ενήλικες. Δημιουργία θεατρικών ομάδων για παρουσίαση θεατρικών παραστάσεων.

Άλλη δραστηριότητα είναι η οργάνωση ΣΚΑΚΙΣΤΙΚΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ με μαθήματα για παιδιά και ενήλικες, καθώς και διοργάνωση σκακιστικών αγώνων.

- Υλοποίηση προγραμμάτων Κοινωνικής Πρόνοιας και Πρωτοβάθμιας Υγείας
Βασισμένη στην οικονομική ενίσχυση ευρωπαϊκών και εθνικών προγραμμάτων, και σε συνεργασία με διάφορους φορείς η ΔΕΠΑΚΑΜ εκτελεί για λογαριασμό του Δήμου Καματερού διάφορες δράσεις που αφορούν την ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΡΟΝΟΙΑ και ΥΓΕΙΑ των κατοίκων, όπως:
 - Γραφείο ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΜΕΡΙΜΝΑΣ & ΒΟΗΘΕΙΑ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ (ΙΚΑ Γεροβουνού): Παροχή κοινωνικών και νοσηλευτικών υπηρεσιών καθώς και οικογενειακή βοήθεια στο σπίτι σε άτομα κάθε ηλικίας που αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα υγείας. Στα προγράμματα απασχολούνται Κοινωνικοί Λειτουργοί, Νοσηλεύτριες και Οικιακοί Βοηθοί.
 - Κέντρο Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών (ΚΔΑΠ): Παροχή καθημερινής φύλαξης, φροντίδας και δημιουργικής απασχόλησης παιδιών ηλικίας 6 έως 12 ετών στο 6ο Δημοτικό Σχολείο Καματερού (Γεροβουνό), με χρηματοδότηση από το ΠΕΠ Αττικής 2000-2006 από το Μέτρο "Ολοκληρωμένες παρεμβάσεις αστικής ανάπτυξης σε τοπικές ζώνες μικρής κλίμακας".
 - Τοπικό Γραφείο Πληροφόρησης Εργαζόμενων & Ανέργων στο Καματερό: Σύσταση Γραφείου Πληροφόρησης Εργαζομένων και Ανέργων σε συνεργασία με τη ΓΣΕΕ, η οποία παρέχει υποστήριξη μέσω της κατάρτισης των στελεχών του Γραφείου και απ'ευθείας ηλεκτρονικής διασύνδεσης με το Κέντρο Πληροφόρησης Εργαζομένων και Ανέργων (ΚΕΠΕΑ).

- Δημοτική Τράπεζα Αίματος: Για την αντιμετώπιση των εκτάκτων αναγκών δημοτών του Δήμου Καματερού για αίμα λειτουργεί από το 1989 Δημοτική Τράπεζα Αίματος σε συνεργασία με το Κέντρο Αιμοδοσίας του Νοσοκομείου "ΑΜΑΛΙΑ ΦΛΕΜΙΓΚ". Πραγματοποιείται αιμοληψία στο δήμο δύο φορές το έτος.
 - Προληπτικοί ογκολογικοί έλεγχοι: Κινητή μονάδα του Ελληνικού Ιδρύματος Ογκολογίας διενεργεί περιοδικά δωρεάν προληπτικούς ελέγχους στο γυναικείο πληθυσμό (ΠΑΠ-ΤΕΣΤ, μαστογραφικός έλεγχος). Στο ίδιο πλαίσιο οργανώθηκε ημερίδα με θέμα "ΠΡΟΛΗΨΗ ΚΑΚΟΗΘΩΝ ΟΓΚΩΝ ΜΑΣΤΟΥ" στο Ενοριακό Πνευματικό Κέντρο Αγ. Γεωργίου του Δήμου Καματερού.
- Συμμετοχή σε διατοπικά δίκτυα Κοινωνικών Υπηρεσιών
- Επιπλέον των παραπάνω προγραμμάτων η ΔΕΠΑΚΑΜ έχει την επιχειρησιακή ευθύνη συμμετοχής του Δήμου Καματερού σε δύο διατοπικά δίκτυα Κοινωνικών Υπηρεσιών, που έχουν συσταθεί με τη νομική μορφή της Αστικής Μη Κερδοσκοπικής Εταιρείας:
- «Φαέθων» Κέντρο Πρόληψης Δήμων Καματερού, Ιλίου και Πετρούπολης
 - Διαδημοτικό Δίκτυο Υγείας & Κοινωνικής Αλληλεγγύης ΟΤΑ
- Για τα δύο αυτά δίκτυα βλ. περισσότερα στο Κεφάλαιο για τις συνεργασίες.*
- Αθλητικά Προγράμματα ΔΑΟ
- Επιπλέον των παραπάνω προγραμμάτων, η Διεύθυνση Αθλητισμού της ΔΕΠΑΚΑΜ εκτελεί τα προγράμματα μαζικής άθλησης του ΔΑΟΚ (βλ. αναλυτικά στη συνέχεια).

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΚΑΜΑΤΕΡΟΥ

Το Πνευματικό Πολιτιστικό Κέντρο Καματερού ιδρύθηκε το 1983 ως ΝΠΔΔ βάσει της απόφασης αρ. 144/82 του Δημοτικού Συμβουλίου και της αντίστοιχης απόφασης 25087/1983 της Νομαρχίας Δυτικής Αττικής (ΦΕΚ 245 Β / 12-5-1983).

Το Νομικό Πρόσωπο διοικείται από 15μελές Διοικητικό Συμβούλιο, τα μέλη του οποίου ορίζονται από το Δημοτικό Συμβούλιο, με πρόεδρο Δήμαρχο ή Αντιδήμαρχο ή Δημοτικό Σύμβουλο, ενώ τα λοιπά μέλη προέρχονται από τους πολιτιστικούς φορείς της πόλης του Καματερού και το επάγγελμά τους πρέπει να έχει σχέση με το αντικείμενο του Κέντρου.

Πόροι λειτουργίας του είναι:

- α) Η ετήσια τακτική επιχορήγηση Δήμου
- β) Συνδρομές εγγεγραμμένων μελών στα πολιτιστικά προγράμματα
- γ) Λοιπές δημόσιες παροχές και προγράμματα

Σκοπός του Πνευματικού Πολιτιστικού Κέντρου Καματερού είναι η πνευματική καλλιέργεια και ανάπτυξη κάθε μορφής πνευματικής, καλλιτεχνικής και γενικά πολιτιστικής δραστηριότητας για την ανύψωση του πνευματικού επιπέδου των κατοίκων του Δήμου.

Βασικές δραστηριότητες:

- Τμήμα Φιλαρμονικής (από το 1990).
- Τμήματα Παραδοσιακών Χωρών για παιδιά, ενήλικες και τα μέλη του ΚΑΠΗ (λειτουργούν παράλληλα τμήματα, που στεγάζονται στα σχολικά κτίρια της περιοχής, ενώ μεταξύ αυτών λειτουργεί και Τμήμα εκδηλώσεων Ενηλίκων το οποίο εκπροσωπεί τον Δήμο σε όλες τις εκδηλώσεις του καθώς και στις εκδηλώσεις άλλων Δήμων).
- Ετήσιες θεσμοθετημένες πολιτιστικές εκδηλώσεις του Δήμου, που πραγματοποιούνται σε συνεργασία και με άλλους τοπικούς φορείς (π.χ. Βουρβάχεια, Κούλουμα Καθαρής Δευτέρας, Πανηγύρι Αγ. Γεωργίου, Ηπειρώτικος Γάμος, Κλύδωνας, Ποντιακή χορευτική βραδιά κ.ά.).

Χώροι διεξαγωγής των πολιτιστικών δρώμενων και των διαφόρων εκδηλώσεων:

- Κλειστό κινηματοθέατρο ΜΕΛΙΝΑ (επί της Λεωφ. Φυλής)
- Ανοιχτό θέατρο ΟΡΦΕΑΣ (πάρκο Ειρήνης, Συντάγματος & Αττάλου)
- Ανοιχτό θέατρο Προφήτη Ηλία (περιοχή Αγ. Νικολάου)

ΔΗΜΟΤΙΚΟΙ ΠΑΙΔΙΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ ΚΑΜΑΤΕΡΟΥ

Στο Δήμο Καματερού λειτουργούν σήμερα τρεις παιδικόι σταθμοί και ένα παράρτημα που από το 1999 υπάγονται στην εποπτεία του Δήμου Καματερού και συνιστούν ενιαίο ΝΠΔΔ με την επωνυμία «Δημοτικοί Παιδικόι Σταθμοί Καματερού».

- Α' Δ.Π.Σ Καματερού (Κέντρο Καματερού). Ιδρύθηκε το έτος 1978, ενώ από το 2004 στεγάζεται σε ειδικό κτίριο που παραχωρήθηκε στο Δήμο ειδικά για τον σκοπό αυτό από τον ΟΤΕ. Από τότε περιλαμβάνει και βρεφικό τμήμα, ενώ από το 2006 λειτουργεί και νηπιακό παράρτημα
- Β' Δ.Π.Σ Καματερού (περιοχή Ατταλος). Ιδρύθηκε το 1986.
- Γ' Δ.Π.Σ. Καματερού (περιοχή Γεροβουνό). Ιδρύθηκε το 1993.

Έως το 1998 οι τρεις δομές λειτουργούσαν ως ανεξάρτητα ΝΠΔΔ υπό την εποπτεία του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας. Το έτος 1999 η λειτουργία και δικαιοδοσία των παιδικών σταθμών μεταβιβάστηκε στους πρωτοβάθμιους ΟΤΑ. Από οικονομικής πλευράς η λειτουργία των παιδικών σταθμών στηρίζεται στην κρατική επιχορήγηση του ΥΠΕΣΔΔΑ μέσω του Δήμου Καματερού και στην οικονομική συνεισφορά των γονέων η οποία εξαρτάται από το ετήσιο δηλωθέν εισόδημα.

ΚΑΠΗ Καματερού

Το ΚΑΠΗ Δήμου Καματερού είναι ενιαίο ΝΠΔΔ και συστάθηκε το 1984 (ΦΕΚ 453 Β/9-7-1984) καλύπτοντας τρεις διαφορετικές δομές:

- Κεντρικό κτίριο ΚΑΠΗ
- Α΄ παράρτημα ΚΑΠΗ Αγ. Τρύφωνα
- Β΄ παράρτημα ΚΑΠΗ Γεροβουνού

Και οι τρεις δομές στελεχώνονται από Γιατρό Παθολόγο, Νοσηλεύτρια και Κοινωνική Λειτουργό για ορισμένες ημέρες της εβδομάδας, ενώ το κεντρικό κτίριο διαθέτει επιπλέον δυνατότητα φυσικοθεραπείας στο ΚΑΠΗ και κατ' οίκον. Σκοπός είναι η παροχή ιατροκοινωνικής προστασίας στα ηλικιωμένα άτομα της περιοχής, άνω των 60 ετών, ώστε να παραμένουν στην οικογένεια και στην Κοινότητα.

ΔΗΜΟΤΙΚΟΣ ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΚΑΜΑΤΕΡΟΥ- ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΤΑΔΙΟ

Το ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΤΑΔΙΟ ΚΑΜΑΤΕΡΟΥ είναι ΝΠΔΔ. Συστήθηκε με την 112/1986 πράξη του Δημοτικού Συμβουλίου, η οποία εγκρίθηκε με την αρ.πρωτ.16610/11-8-1986 αποφ. Νομάρχη Δυτ. Αττικής (ΦΕΚ 731 Β / 28-10-86). Σε αυτό παραχωρούνται προς χρήση όλες οι Δημοτικές Αθλητικές Εγκαταστάσεις. Διοικείται από 11μελές ΔΣ. Έχει ένα άτομο μόνιμο προσωπικό.

Ο Δημοτικός Αθλητικός Οργανισμός Καματερού μεριμνά για την υλοποίηση στην περιοχή του Καματερού δύο ειδών αθλητικών δράσεων:

- Άθληση για όλους
- Αγωνιστικός Αθλητισμός

Τμήματα Άθλησης για όλους: Ο Δημοτικός Αθλητικός Οργανισμός Καματερού μέσω της Διεύθυνσης Αθλητισμού της ΔΕΠΑΚΑΜ υλοποιεί από το 1983 ως σήμερα αθλητικά προγράμματα μαζικής άθλησης για παιδιά και ενήλικες τα οποία εκτελούνται από Πτυχιούχους Καθηγητές Φυσικής Αγωγής, εξειδικευμένους ανά άθλημα.

ΚΟΛΥΜΒΗΣΗ, Κολυμβητήριο ΕΙΑΑ

ΣΤΙΒΟΣ, Δημοτικό Στάδιο Ιλίου, Αγόρια & Κορίτσια 8 - 15 ετών, Προετοιμασία για στρατιωτικές σχολές & ΤΕΦΑΑ

Γυμναστική – αεροβίωση, Αίθ. Δημ. Σταδίου, 2ου & 8 ου Δημ. Σχολ., Κορίτσια από 12 ετών - Γυναίκες

Ρυθμική γυμναστική, Αίθ. 2ου, 8ου Δημ. Σχολ., Κορίτσια 5 - 12 ετών

Ενόργανη γυμναστική, Αίθ. Δημ. Σταδίου, Αγόρια & Κορίτσια 5 - 12 ετών

ασκηση στην τρίτη ηλικία, Αίθ. 2ου Δημ. Σχολ., ηλικιωμένοι μέλη του ΚΑΠΗ

Ποδόσφαιρο – Μίνι ποδόσφαιρο: Δημοτικό Γυμναστήριο, Γήπεδο μίνι-ποδοσφ. Απάλου, Γήπεδο μίνι-ποδοσφ. Δημ. Σταδίου (Γεννήσεως Χριστού), Αγόρια 8 - 12 ετών

ΜΠΑΣΚΕΤ, Γήπ. Απάλου Αίθ. 1ου Λυκείου, Αγόρια 8 - 12 ετών

ΑΝΤΙΣΦΑΙΡΙΣΗ (ΤΕΝΝΙΣ), Γήπ. Απάλου, Αγόρια & Κορίτσια 2 - 18 ετών - Ενήλικες

ΠΕΤΟΣΦΑΙΡΙΣΗ (ΒΟΛΛΕΪ), Αίθ. 1ου Λυκείου, 2ο Δημ. Σχολ. Γήπ. Απάλου, Αγόρια & Κορίτσια 8 - 18 ετών

Η αναβάθμιση των Αθλητικών Κέντρων όπου διεξάγονται τα μαθήματα και η συμμετοχή όλων των τμημάτων σε Δημοτικές και Διαδημοτικές εκδηλώσεις-φεστιβάλ κρίνεται από τους αρμόδιους του ΔΑΟΚ ως εφικτός στόχος για τη νέα περίοδο.

Αγωνιστικός Αθλητισμός: Για την ανάπτυξη του αγωνιστικού αθλητισμού στην πόλη του Καματερού ο ΔΑΟ ενισχύει τους αθλητικούς συλλόγους της περιοχής κατά τρεις τρόπους:

➤ Τους παραχωρεί προς χρήση τις δημοτικές αθλητικές υποδομές, καλύπτοντας έτσι ένα μεγάλο μέρος των αναγκών για χώρους άθλησης.

ΑΟ ΑΤΤΑΛΟΣ – ΜΠΑΣΚΕΤ, ΒΟΛΛΕΪ

ΓΑΣ Καματερού – ΣΤΙΒΟΣ, ΧΑΝΤΜΠΩΛ

ΠΑΟ Καματερού – ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟ

ΔΑΟΚ – ΡΥΘΜΙΚΗ Αγωνιστική Γυμναστική

➤ Εποπτεύει και ελέγχει τους όρους άσκησης των νέων παιδιών, βάσει ενός πλήρους θεσμικού πλαισίου, προκειμένου να διασφαλίσει τη σωστή αθλητική ανάπτυξή τους.

➤ Καλύπτει τουε μισθούς προπονητών των τμημάτων υποδομής των αθλητικών συλλόγων

Ειδικότερα αξίζει να σημειωθεί η δραστηριοποίηση του ΔΑΟΚ στη Ρυθμική Αγωνιστική Γυμναστική, με την ανάπτυξη αξιόλογης ομάδας κορασίδων και τη διοργάνωση του Φεστιβάλ Γυμναστικής Καματερού.

ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΓΥΜΝΑΣΤΗΡΙΟ ΚΑΜΑΤΕΡΟΥ

Μετά την επίλυση του ιδιοκτησιακού καθεστώτος του γηπέδου ποδοσφαίρου Καματερού συστάθηκε Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου με ΦΕΚ 300_11-2-2004 και την επωνυμία ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΓΥΜΝΑΣΤΗΡΙΟ ΚΑΜΑΤΕΡΟΥ και με 10μελές Διοικητικό Συμβούλιο. Σκοπός του Ν.Π. είναι η παροχή δυνατότητας άθλησης σε όλους τους κατοίκους και τους αθλητικούς συλλόγους της πόλης, η ανάπτυξη μαζικού λαϊκού αθλητισμού και η ψυχαγωγία και η αναβάθμιση του πολιτιστικού επιπέδου των κατοίκων. Στο γήπεδο έγιναν εργασίες επίστρωσης του αγωνιστικού χώρου με χλοοτάπητα. Εγκαταστάθηκαν προβολείς σε αυτό καθώς και ανακατασκευή αποδυτηρίων. Δραστηριοποιείται πλήθος ποδοσφαιρικών σωματείων προεξάρχοντος ασφαλώς του ΠΑΟ Καματερού που έχει την φυσική του έδρα στο συγκεκριμένο στάδιο, ο Αθλητικός αυτός χώρος αποτελεί πυρήνα προσέλκυσης μεγάλης μερίδας αθλουμένων όχι μόνο της περιοχής του Καματερού αλλά και ευρύτερα. Άμεση επιδίωξη είναι η διαμόρφωση και επίστρωση του στίβου του γηπέδου με ειδικό ταρτάν και με προδιαγραφές κατάλληλες ώστε να αποτελεί αθλητικό χώρο όπου θα διεξάγονται αγώνες του ΣΕΓΑΣ. (περίμετρος στίβου 400μ.) καθώς και η κατασκευή εξέδρας.

3.4.2. Συνοπτική περιγραφή και αξιολόγηση των Συνεργασιών

ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΘΗΝΑΣ (ΑΣΔΑ)

Ο Δήμος Καματερού συμμετέχει στον Αναπτυξιακό Σύνδεσμο Δυτικής Αθήνας (ΑΣΔΑ) μαζί με άλλους εννέα δήμους της Δυτικής Αθήνας: Αγίας Βαρβάρας, Αγίων Αναργύρων, Αιγάλεω, Ζεφυρίου, Ιλίου, Κορυδαλλού, Περιστερίου, Πετρούπολης και Χαϊδαρίου. Η περιοχή των δήμων που μετέχουν στο ΑΣΔΑ συνιστά ενιαία γεωγραφική και αστική ενότητα η οποία εκτείνεται από Βορειοδυτικά έως Δυτικά του Λεκανοπεδίου Αττικής. Καλύπτει έκταση 7.005 εκταρίων και ο σημερινός πληθυσμός της ανέρχεται σε 600.000 κατοίκους.

Βασικοί στόχοι-προτεραιότητες του ΑΣΔΑ αποτελούν:

Η προώθηση και διεύρυνση της διαδημοτικής συνεργασίας. Συνεργασία με κρατικούς φορείς, συντονισμός και υποστήριξη της συνεργασίας εκπαιδευτικών, επαγγελματικών, συνδικαλιστικών, κοινωνικών και πολιτιστικών φορέων της περιοχής. Συμμετοχή σε διευρωπαϊκά δίκτυα.

Η συνολική ανάπτυξη της Δυτικής Αθήνας (χωροταξική, πολεοδομική, περιβαλλοντική) σε συνδυασμό με την οικονομική ανάπτυξη της περιοχής. Η συνεργασία τοπικών αρχών και παραγωγικής βάσης με στόχο την καταπολέμηση της ανεργίας και την αύξηση της παραγωγικότητας.

Βασικές παρεμβάσεις-πρωτοβουλίες του ΑΣΔΑ είναι μεταξύ άλλων και οι ακόλουθες:

Τοπικό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα Δυτικής Αθήνας (αρχική μελέτη και αναθεώρηση). Υποστήριξη των δήμων-μελών του στην εκπόνηση Επιχειρησιακών Προγραμμάτων.

Περιβαλλοντική-Πολεοδομική ανάπτυξη Δυτικής Αθήνας με έργα όπως: Πλατεία Δημοκρατίας, Αναπλάσεις δύο εισόδων στο Ποικίλο (Λόφου και Προφήτη Ηλία) (Καματερό), Παλαιό Καμίνι (Πετρούπολη), Ο.Τ 203 (Ζεφύρι), Ραδιοφωνία (Ιλιον), Μπαρουτάδικο (Αιγάλεω).

Ανάπλαση του Ποικίλου Όρους και του Όρους Αιγάλεω (εκπόνηση ρυθμιστικής μελέτης και μελετών εφαρμογής Ποικίλου Όρους, εκτέλεση προγραμμάτων και έργων αναδάσωσης, πυροπροστασίας, άρδευσης, χώρων αναψυχής κλπ).

Παρεμβάσεις στον «Πύργο Βασίλισσας» (κατασκευή υπαίθριου θεάτρου, διαμόρφωση περιβάλλοντα χώρου, φυτεύσεις, εγκατάσταση δικτύου στάγδην άρδευσης-πυρόσβεσης και ηλεκτροφωτισμό σε έκταση 100 στρ.)

Παρεμβάσεις στα δίκτυα των πόλεων όπως: Οδός Αστρους (Περιστέρι), Τρώων (Ίλιον), Λ.Κατσώνη (Αγ. Ανάργυροι), Μπότσαρη (Αιγάλεω), Ελ. Βενιζέλου (Αγ. Βαρβάρα), Ιερά Οδός (Χαιϊδάρι), Λ. Αθηνών (Αιγάλεω, Περιστέρι, Χαιϊδάρι), κατασκευή πεζοδρομίων (Καματερό)

Διαδημοτική Συγκοινωνία: από το 1999 3 γραμμές μικρολεωφορείων συνδέουν συγκοινωνιακά Αγ. Αναργύρους, Ίλιον, Περιστέρι, Αιγάλεω, Χαιϊδάρι και Αγ. Βαρβάρα.

Στήριξη Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων και εργαζομένων-ανέργων (ΜΥΜΜΕ, Κέντρο Τηλεργασίας, Ηλεκτρονικό Εμπόριο, Τοπικά Σύμφωνα Απασχόλησης)

Λοιπές δράσεις (επιμόρφωση αιρετών και υπηρεσιακών στελεχών των δήμων, έρευνα προβλημάτων υγείας, κ.ά.)

Η δραστηριότητα του ΑΣΔΑ καλύπτει καθ' ολοκληρίαν τις δράσεις του Δήμου Καματερού στους τομείς της Τοπικής Ανάπτυξης, της Περιβαλλοντικής Προστασίας και Διαχείρισης, καθώς και της ενίσχυσης και υποστήριξης της Τοπικής Επιχειρηματικότητας και Καινοτομίας. Αυτό αφορά κυρίως το επίπεδο του σχεδιασμού, αλλά και της εφαρμογής. Επίσης η συμμετοχή του Δήμου Καματερού στον ΑΣΔΑ συμβάλλει στον καλύτερο συντονισμό του σχεδιασμού και των παρεμβάσεων του δήμου με τους υπόλοιπους δήμους της Δυτικής Αθήνας.

Διαπιστώνεται ότι στην τρέχουσα προγραμματική περίοδο υπάρχουν περιθώρια βελτίωσης και περαιτέρω ανάπτυξης της συνεργασίας μεταξύ του ΑΣΔΑ και του Δήμου Καματερού, με στόχο την εναρμόνιση και τον καλύτερο δυνατό συντονισμό της δράσης των δύο φορέων, κυρίως σε επίπεδο υπηρεσιών. Η συνεργασία αυτή αφορά κατά κύριο λόγο τις κοινές ή παράλληλες-συμπληρωματικές δράσεις των δύο φορέων στην περιοχή του Δήμου Καματερού, αφορά επίσης την ενεργό συμμετοχή των υπηρεσιακών στελεχών του Δήμου Καματερού σε ενέργειες σχεδιασμού υπερτοπικού χαρακτήρα (σε επίπεδο Δυτικής Αθήνας).

ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΔΙΚΤΥΑ

Ο Δήμος Καματερού συμμετέχει

- σε δύο Δίκτυα Κοινωνικών Υπηρεσιών

- στο Δίκτυο Εκπαίδευσης - Επιμόρφωσης Ενηλίκων
- σε λοιπά συνεργατικά προγράμματα Κοινωνικής Πρόνοιας

Δίκτυα Κοινωνικών Υπηρεσιών: Τη διετία 2005-2006 συστάθηκαν με τη μορφή της Αστικής Εταιρείας Μη Κερδοσκοπικού Χαρακτήρα δύο ευρύτερα δίκτυα Κοινωνικών Υπηρεσιών στα οποία μετέχει ο Δήμος Καματερού:

➤ ΔΙΑΔΗΜΟΤΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ ΥΓΕΙΑΣ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ ΟΤΑ

Συστάθηκε το 2005 ως ξεχωριστό Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου, αστική εταιρεία μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα. Αρχικά συμμετείχαν δήμοι από την Αττική. Σήμερα μετέχουν 115 ΟΤΑ από όλη την Ελλάδα.

Σκοπός του δικτύου είναι η συνένωση των δυνάμεων των Δήμων στον τομέα της πρόληψης της υγείας για τη βελτίωση της ποιότητας των υπηρεσιών τους. Η ανάγκη δημιουργίας ενός ενιαίου πλαισίου λειτουργίας των Δομών Υγείας στους ΟΤΑ όσον αφορά την παροχή υπηρεσιών υγείας στον τομέα της πρόληψης. Η ανάπτυξη προγραμμάτων Πρόληψης της Υγείας στους δήμους-μέλη. Η διαδημοτική συνεργασία για τη διεκδίκηση πόρων, κρατικών και Ευρωπαϊκών. Η πραγματοποίηση ετήσιων συνεδρίων και τοπικών εκδηλώσεων για την ανάπτυξη θεμάτων πρόληψης της υγείας που αφορούν στην Τοπική Αυτοδιοίκηση.

➤ ΦΑΕΘΩΝ – ΚΕΝΤΡΟ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΔΗΜΩΝ ΚΑΜΑΤΕΡΟΥ, ΙΛΙΟΥ ΚΑΙ ΠΕΤΡΟΥΠΟΛΗΣ

Το Κέντρο Πρόληψης της χρήσης εξαρτησιογόνων ουσιών «Φαέθων» συστάθηκε το 2006 με τη στήριξη και τη συνεργασία του Οργανισμού κατά των Ναρκωτικών (ΟΚΑΝΑ) ο οποίος το εποπτεύει επιστημονικά και το χρηματοδοτεί κατά 50%. Είναι ΝΠΙΔ με τη νομική μορφή της αστικής εταιρείας μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα με ιδρυτικά μέλη τους Δήμους Καματερού, Ιλίου και Πετρούπολης, τη Νομαρχία Αθηνών και τοπικούς φορείς (Ένωση Κρητών Ιλίου, Ένωση Ηπειρωτών Ιλίου, Ένωση Γονέων & Κηδεμόνων Πετρούπολης, Κοινωνικές Συνεταιριστικές Δραστηριότητες Ευπαθών Ομάδων «Έδρα»). Οι υπηρεσίες του Κέντρου παρέχονται ΔΩΡΕΑΝ. Στελεχώνεται από επιστημονικό προσωπικό εκπαιδευμένο στον τομέα της πρόληψης: Ψυχολόγο, Κοινωνιολόγο, Κοινωνικούς Λειτουργούς. Στόχοι του είναι (α) η πρόληψη και ο περιορισμός της χρήσης εξαρτησιογόνων ουσιών και (β) η προώθηση της αναζήτησης πιο δημιουργικών τρόπων ζωής, τόσο σε ατομικό όσο και σε κοινωνικό επίπεδο. Το συγκεκριμένο Κέντρο Πρόληψης αποτελεί ένα από τα πολλά Κ.Π. που έχουν συσταθεί στην Ελλάδα με τη συνεργασία του ΟΚΑΝΑ, της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και λοιπών φορέων.

Τα Κ.Π. διαπνέονται από μια φιλοσοφία ευρύτερης προσέγγισης της πρόληψης της χρήσης ναρκωτικών, η οποία δεν εστιάζει στην ίδια τη χρήση και στους κινδύνους από αυτή και δεν αποβλέπει σε άμεσα αποτελέσματα. Επικεντρώνεται κυρίως στις αιτίες του προβλήματος, επιδιώκοντας την προαγωγή της γενικότερης ψυχοκοινωνικής υγείας των νέων (ενίσχυση της αυτοεκτίμησης, μείωση του συναισθήματος μοναξιάς, ανάπτυξη δεξιοτήτων επικοινωνίας, αντιστάσεων σε αρνητικές επιρροές, ικανότητας λήψης υπεύθυνων αποφάσεων για τον τρόπο ζωής), μέσω μιας αμιγούς εκπαιδευτικής διαδικασίας βασισμένης σε σύγχρονες μεθόδους ενεργητικής μάθησης.

Η ευθύνη της συστηματικής επιστημονικής εποπτείας και αξιολόγησης των προγραμμάτων και των δράσεων πρωτοβάθμιας πρόληψης που εφαρμόζονται στα Κ.Π. ανήκει στο Τμήμα Εφαρμογών Πρόληψης του ΟΚΑΝΑ. Για την εκπαίδευση των στελεχών πρόληψης και την παραγωγή εκπαιδευτικού υλικού σε κεντρικό επίπεδο συνεργάζονται επίσης το Κέντρο Εκπαίδευσης για την Πρόληψη της Χρήσης Ναρκωτικών και την Προαγωγή της Υγείας (ΕΠΙΨΥ), το Κέντρο Θεραπείας Εξαρτημένων Ατόμων (ΚΕΘΕΑ), το Ελληνικό Κέντρο Διαπολιτισμικής Ψυχιατρικής και Περιθάλψης (ΕΚΔΨΠ) και άλλοι φορείς.

➤ ΔΙΚΤΥΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ - ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ ΕΝΗΛΙΚΩΝ

Ο Δήμος Καματερού ανήκει στο "Δίκτυο Εκπαίδευσης - Επιμόρφωσης Ενηλίκων" της Γενικής Γραμματείας Εκπαίδευσης Ενηλίκων του Υπουργείου Παιδείας. Στο πλαίσιο αυτό εντάσσονται τα επιμορφωτικά σεμινάρια (Πληροφορικής, Ξένων γλωσσών, Διατροφής καθώς και άλλων 65 θεματικών ενοτήτων), καθώς και τα προγράμματα της Σχολής Γονέων (Συμβουλευτική Γονέων – Σχέσεις Σχολείου και Οικογένειας) που διοργανώνει ο Δήμος.

➤ ΛΟΙΠΑ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ:

Αρκετά από τα προγράμματα της ΔΕΠΑΚΑΜ υλοποιούνται στο πλαίσιο ευρύτερων συνεργασιών του Δήμου Καματερού με άλλους φορείς:

- Συνεργασία με τη ΓΣΕΕ και το Κέντρο Πληροφόρησης Εργαζομένων και Ανέργων (ΚΕΠΕΑ) για τη σύσταση και λειτουργία του Τοπικού Γραφείου Πληροφόρησης Εργαζομένων & Ανέργων στο Καματερό.
- Συνεργασία με το Κέντρο Αιμοδοσίας του Νοσοκομείου "ΑΜΑΛΙΑ ΦΛΕΜΙΓΚ" για τη Δημοτική Τράπεζα Αίματος.
- Συνεργασία με το Ελληνικό Ίδρυμα Ογκολογίας για την πραγματοποίηση προληπτικών ογκολογικών ελέγχων.

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ ΜΕ ΤΟΠΙΚΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ ΚΑΙ ΣΥΛΛΟΓΟΥΣ

Υποστήριξη τοπικού αγωνιστικού αθλητισμού: Σημαντική είναι η στήριξη που παρέχει ο Δήμος Καματερού στα τοπικά αθλητικά σωματεία και συλλόγους, παραχωρώντας τους προς χρήση τις δημοτικές αθλητικές υποδομές προκειμένου να τους καλύψει ένα μεγάλο μέρος των αναγκών τους για χώρους άθλησης καθώς και την κάλυψη των αμοιβών των προπονητών των τμημάτων υποδομής.

ΑΟ ΑΤΤΑΛΟΣ – ΜΠΑΣΚΕΤ, ΒΟΛΛΕΪ

ΓΑΣ Καματερού – ΣΤΙΒΟΣ, ΧΑΝΤΜΠΩΛ

ΠΑΟ Καματερού – ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟ

ΔΑΟΚ – ΡΥΘΜΙΚΗ Αγωνιστική Γυμναστική

Συνδιοργάνωση πολιτιστικών εκδηλώσεων με τοπικούς πολιτιστικούς φορείς και συλλόγους.

3.5. Οικονομική ανάλυση πρωτοβάθμιων Ο.Τ.Α.

Εισαγωγή

Στο πλαίσιο των διαδικασιών προγραμματισμού, διαχείρισης και ελέγχου των οικονομικών μονάδων κάθε μορφής (οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης, ιδιωτικές – δημόσιες επιχειρήσεις, οργανισμοί δημοσίου δικαίου κ.α.) έχουν αναπτυχθεί από την χρηματοοικονομική επιστήμη διάφορα μέσα και τεχνικές με αντικείμενο την παρακολούθηση και αξιολόγηση των λειτουργιών τους.

Οι αριθμοδείκτες αποτελούν την πλέον γνωστή και ευρέως χρησιμοποιούμενη κατηγορία μέσων με στόχο, πρώτον την καταγραφή - μέτρηση των πόρων που χρησιμοποιεί μία μονάδα, δεύτερον την ανάλυση και αξιολόγηση των αποτελεσμάτων που επιτυγχάνει και τρίτον τη συγκριτική της εξέταση με άλλες ομοειδείς.

Οι **χρηματοοικονομικοί αριθμοδείκτες** καταγράφουν, αναλύουν και αξιολογούν οικονομικά - λογιστικά δεδομένα και πληροφορίες, καθώς και στατιστικά στοιχεία με αντικείμενο :

- την κατανόηση της οικονομικής συμπεριφοράς μίας συγκεκριμένης μονάδας,
- την επισήμανση τάσεων σε κρίσιμα οικονομικά της μεγέθη,

- την αποτίμηση των επιδράσεων που δέχεται από το οικονομικό περιβάλλον, μέσα στο οποίο δραστηριοποιείται και αναπτύσσεται,
- τη σύγκριση της με άλλες ομοειδείς,
- την τεκμηρίωση προτάσεων και εναλλακτικών λύσεων, σε σχέση με τις επιλογές και τις προτεραιότητες της.

Οι **Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.)** αποτελούν μία κατηγορία οικονομικών μονάδων με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά :

- Παρέχουν υπηρεσίες και κατασκευάζουν υποδομές που χαρακτηρίζονται ως **τοπικά δημόσια αγαθά**, τα οποία δεν είναι δυνατό να παραχθούν είτε σε ικανοποιητικές ποσότητες είτε με τις κατάλληλες προδιαγραφές από την αγορά, ούτε μπορούν να τιμολογηθούν με τις κλασσικές μεθόδους του ιδιωτικού τομέα.
- Δεν έχουν **κερδοσκοπικό χαρακτήρα**, όπως οι επιχειρήσεις.
- Αποτελούν φορείς άσκησης **δημόσιας εξουσίας** σε τοπικό επίπεδο.

Οι **οικονομικοί τους στόχοι** επικεντρώνονται κατά συνέπεια σε τρεις κατευθύνσεις :

α) στην άσκηση των αρμοδιοτήτων τους (παραγωγή τοπικών δημόσιων αγαθών) με το χαμηλότερο δυνατό κόστος, με βάση ορισμένα πρότυπα ποιότητας,

β) στην εξεύρεση σταθερών και μόνιμων εσόδων που επιτρέπουν την υιοθέτηση διαδικασιών σχεδιασμού και προγραμματισμού

γ) στην εξασφάλιση πλεονάσματος για να επιτευχθεί η υλοποίηση μεσοπρόθεσμων αναπτυξιακών στόχων.

Η κατάρτιση χρηματοοικονομικών αριθμοδεικτών για να αξιολογηθούν οι δραστηριότητες και οι λειτουργίες των πρωτοβάθμιων Ο.Τ.Α. θα πρέπει αφενός μεν να παίρνει υπόψη της τα παραπάνω χαρακτηριστικά, αφετέρου δε να χρησιμοποιεί αξιόπιστα και κατάλληλα δεδομένα και στοιχεία.

Η εφαρμογή του διπλογραφικού λογιστικού συστήματος και του νέου τύπου προϋπολογισμού στους δήμους δίνει τη δυνατότητα εκπόνησης σειράς αριθμοδεικτών που επιτρέπουν μία πλήρη και ολοκληρωμένη αξιολόγηση της οικονομικής τους κατάστασης και των προοπτικών τους, καθώς και τις μεταξύ τους συγκρίσεις.

Με βάση τα παραπάνω είναι δυνατόν να υπολογιστούν μία σειρά από δείκτες, οι οποίοι, αφενός μεν θα περιγράψουν με ικανοποιητικό βαθμό ακρίβειας την οικονομική κατάσταση των

πρωτοβάθμιων Ο.Τ.Α., αφετέρου δε θα προσεγγίζουν σε μεσοπρόθεσμη βάση τις οικονομικές τους προοπτικές :

- **Δείκτες εισροών - εκροών**, με αντικείμενο την ανάλυση των εσόδων και των εξόδων, με βάση την κωδικοποίηση του λογιστικού συστήματος των πρωτοβάθμιων Ο.Τ.Α.
- **Δείκτες οικονομικής επίδοσης**, με αντικείμενο την αξιολόγηση των διαδικασιών προγραμματισμού και οικονομικής διαχείρισης που εφαρμόζουν οι Ο.Τ.Α.
- **Δείκτες επενδύσεων**, με αντικείμενο την ανάλυση των επενδυτικών προτεραιοτήτων και επιλογών των δημοτικών αρχών.
- **Δείκτες δανειακής επιβάρυνσης**, για να αξιολογηθούν οι μέσο-μακροπρόθεσμες δυνατότητες και επιλογές των δημοτικών αρχών.

Οικονομικοί απολογισμοί δήμων και κοινοτήτων

Ο νέος τύπος προϋπολογισμού / απολογισμού, που ισχύει από το 2005, διαιρείται σε δύο μέρη. Το Μέρος Ι περιλαμβάνει τα έσοδα και το Μέρος ΙΙ τις δαπάνες, μαζί με το αποθεματικό.

Τα **έσοδα** ταξινομούνται σε έξι κύριες **ομάδες**, με κριτήριο την **προέλευσή** τους, που υποδιαιρούνται σε κατηγορίες, υποκατηγορίες, είδος εσόδου με βάση το δεκαδικό σύστημα :

- Τακτικά έσοδα (κωδικός 0)
- Έκτακτα έσοδα (κωδικός 1)
- Έσοδα παρελθόντων οικονομικών ετών (Π.Ο.Ε.), που βεβαιώνονται για πρώτη φορά (κωδικός 2)
- Εισπράξεις δανείων και απαιτήσεων από Π.Ο.Ε. : εισπρακτέα υπόλοιπα από βεβαιωθέντα, κατά το παρελθόν, τακτικά και έκτακτα έσοδα, (κωδικός 3)
- Εισπράξεις υπέρ του δημοσίου ή τρίτων και επιστροφές χρημάτων (κωδικός 4)
- Χρηματικό υπόλοιπο προηγούμενης χρήσης (κωδικός 5)

Οι **δαπάνες** ταξινομούνται σε τέσσερις κύριες **ομάδες** (κεφάλαια) και ακολουθούν την ίδια μεθοδολογία υποδιαίρεσης σε κατηγορίες, υποκατηγορίες και είδος εξόδου (**οριζόντια ταξινόμηση ή παρακολούθηση κατά είδος δαπάνης**) :

- Λειτουργικές δαπάνες χρήσης (κωδικός 6),
- Επενδύσεις (κωδικός 7),
- Πληρωμές από υποχρεώσεις Π.Ο.Ε., λοιπές αποδόσεις, προβλέψεις (κωδικός 8),

- Αποθεματικό (κωδικός 9).

Οι απολογισμοί αποτυπώνουν με ακρίβεια τις **οικονομικές δραστηριότητες** και **συναλλαγές** του Δήμου, αφού έχουν ενσωματώσει τις θεσμικές και νομοθετικές αλλαγές που έχουν μεσολαβήσει τα τελευταία χρόνια και επιπλέον έχουν υιοθετήσει σύγχρονη λογιστική μεθοδολογία. Η ανάλυσή τους παρέχει συγκεκριμένη εικόνα των προτεραιοτήτων και λειτουργιών του.

Πλαίσιο οικονομικής ανάλυσης

Η ανάλυση της οικονομικής κατάστασης του Δήμου Καματερού βασίστηκε στους **απολογισμούς** του 2005, του 2006 και του 2007⁴. Παράλληλα, αξιοποιήθηκαν οι επιστημονικές της Διευθύντριας Διοικητικών και Οικονομικών Υπηρεσιών και των προϊσταμένων των τμημάτων των οικονομικών υπηρεσιών, μαζί με την τεκμηρίωση που παρείχαν και τέλος οι αναλύσεις των επιστημονικής ομάδας, που έχει συγκροτήσει η Ε.Ε.Τ.Α.Α. στο πλαίσιο της σχετικής προγραμματικής σύμβασης και συνεργάζεται με το Δήμο για την κατάρτιση του επιχειρησιακού προγράμματος.

Στους απολογισμούς εσόδων - εξόδων της τριετίας καταγράφονται τα οικονομικά στοιχεία που αφορούν τις προτεραιότητες και επιλογές των Δημοτικών Αρχών, την άσκηση των αρμοδιοτήτων του Δήμου και γενικά τις δραστηριότητες του. Τα συγκεκριμένα έτη παρουσιάζουν τα ακόλουθα χαρακτηριστικά :

Καλύπτουν **δύο δημοτικές περιόδους**, το 2005 –2006 το δεύτερο μισό της περιόδου 2003 - 2006, ενώ το 2007 είναι το εναρκτήριο έτος της τρέχουσας. Η αλλαγή της Δημοτικής Αρχής δεν αποτελεί πρόβλημα, άλλωστε υπάρχει συνέχεια στην οικονομική διαχείριση, με την προϋπόθεση ότι λαμβάνονται υπόψιν τόσο οι περιορισμοί της προηγούμενης τετραετίας, όσο και οι δυνατότητες της τρέχουσας. Επίσης έχουν μεσολαβήσει οι εθνικές εκλογές του 2004 και 2007.

Εφαρμόζεται πλήρως το **Κλαδικό Λογιστικό Σχέδιο** των πρωτοβάθμιων Ο.Τ.Α. (διπλογραφικό λογιστικό σύστημα) από το 2001.

Έχουν αναληφθεί **νέες αρμοδιότητες** που ασκούνται πλέον οργανωμένα και συστηματικά π.χ. Κ.Ε.Π., άδειες αλλοδαπών και έχει ολοκληρωθεί η μεταφορά στον Δήμο **τριών βρεφονηπιακών - παιδικών σταθμών** με βάση τις ρυθμίσεις των Ν. 2880/2001 και ενός

⁴ Οι απολογισμοί προ του 2004, έχουν γίνει με βάση την κωδικοποίηση του παλαιού τύπου προϋπολογισμού (Β.Δ. 821/70 - 216/71), ενώ του 2005 με βάση την Κ.Υ.Α. 7028/04 των Υπουργών ΕΣ.Δ.Δ.Α. και ΟΙΚ.Ο., με την οποία καθορίστηκε ο νέος τύπος του προϋπολογισμού των πρωτοβάθμιων Ο.Τ.Α. Συνεπώς οι κωδικοποιήσεις διαφέρουν και δεν είναι δυνατή η εξαγωγή αριθμοδεικτών για τα προηγούμενα έτη (**ανομοιογένεια** οικονομικών στοιχείων).

αθλητικού κέντρου. Σημειώνεται ότι το Ν.Π.Δ.Δ. «Δημοτικοί Παιδικοί Σταθμοί» λειτουργεί πλέον 4 σταθμούς και ένα παράρτημα.

Τα θυγατρικά νομικά πρόσωπα του Δήμου είναι τα εξής : Πνευματικό - Πολιτιστικό Κέντρο, Δημοτικό Στάδιο, Δημοτικό Γυμναστήριο, ΚΑΠΗ, Δημοτικοί Παιδικοί Σταθμοί και δέκα πέντε (15) Σχολικές Επιτροπές, που λειτουργούν ως Ν.Π.Δ.Δ. και δύο αμιγείς δημοτικές επιχειρήσεις, η Δημοτική Επιχείρηση Πολιτισμού και Ανάπτυξης Καματερού (Δ.Ε.Π.Α.ΚΑΜ.) και η Δημοτική Επιχείρηση Κατασκευής Έργων και Πολεοδομικής Ανάπτυξης Καματερού (Δ.Ε.Κ.Ε.Π.Α.Κ.).

Το Ειδικό Πρόγραμμα Τοπικής Αυτοδιοίκησης (**ΕΠΤΑ**) βρίσκεται στην τελική του φάση και έχουν ολοκληρωθεί τα έργα και οι δράσεις (9) του Δήμου που είχαν ενταχθεί στο πρόγραμμα.

Έργα - δράσεις	Ποσά
Ολοήμερα Δημοτικά - Νηπιαγωγεία, σχολικοί τροχονόμοι	26.031
Κατάρτιση εκλογικών καταλόγων	7.664
Μηχανοργάνωση Ο.Τ.Α.	73.368
Μελέτη Τοπικού Αναπτυξιακού Προγράμματος	44.021
Κατασκευή Σταδίου Αθλητικού Κέντρου Δήμου (Α' Φάση)	293.470
Προμελέτη Δημαρχείου & Πνευματικού - Πολιτιστικού Κέντρου	58.694
Απαλλοτρίωση χώρου για την κατασκευή Δημαρχείου	498.899
Μελέτη κατασκευή Δημαρχείου	522.377
Προμήθεια μηχανολογικού εξοπλισμού	616.288
Σύνολο	2.140.812

Το 2005 ξεκίνησε το νέο αναπτυξιακό πρόγραμμα της τοπικής αυτοδιοίκησης «ΘΗΣΕΑΣ» και ο Δήμος έχει εντάξει έξι έργα (στοιχεία ΥΠ.ΕΣ., Ιούνιος 2008).

Έργα - δράσεις	Ποσά
Μελέτες τεχνικών υποδομών περιβάλλοντος	Έργα ενταγμένα
Χρηματοδότηση πράξεων εφαρμογής σχεδίου στην γειτονιά 3 - 4	
Κατασκευή διοικητικού κέντρου στο Ο.Τ.588, διαμόρφωση χώρου στο Ο.Τ.589	
Απαλλοτριώσεις ακίνητων	1.151.000
Απαλλοτριώσεις κοινόχρηστων χωρών	40.000
Προμήθεια μηχανολογικού εξοπλισμού	110.000
Σύνολο	1.301.000

Αφορούν τα τελευταία χρόνια της προγραμματικής περιόδου του Γ΄ Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης και τα Ε.Π. που αφορούν το Δήμο π.χ. Π.Ε.Π. Αττικής, «Απασχόληση - Επαγγελματική Κατάρτιση», «Υγεία - Πρόνοια», «Περιβάλλον» κ.α. έχουν ήδη ενεργοποιήσει όλα τα μέτρα τους. Ο Δήμος έχει εντάξει, άμεσα ή μέσω άλλων φορέων, αρκετά έργα και δράσεις των οποίων η πορεία υλοποίησης καταγράφεται στους απολογισμούς (στοιχεία ΥΠ.ΟΙ.Ο., Ιούνιος 2007).

Π.Ε.Π. Αττικής - Λοιπά Ε.Π.	Ποσά
Δράση δικτύωσης στο Γεροβουνό (Σ.Ο.Π.Α.Α.)	84.071
Δράση δημοσιότητας στο Γεροβουνό (Σ.Ο.Π.Α.Α.)	61.121
Δράση δικτύωσης στο Γεροβουνό (Σ.Ο.Π.Α.Α.)	36.030
Δράση δημοσιότητας- ευαισθητοποίησης στο Γεροβουνό (Σ.Ο.Π.Α.Α.)	26.195
Δράση προκατάρτισης στο Γεροβουνό (Σ.Ο.Π.Α.Α.)	55.350
Δράση κατάρτισης στο Γεροβουνό (Σ.Ο.Π.Α.Α.)	539.921
Δράση συμβουλευτικής στο Γεροβουνό (Σ.Ο.Π.Α.Α.)	163.754
Δράση συνοδευτικών υποστηρικτικών υπηρεσιών στο Γεροβουνό (Σ.Ο.Π.Α.Α.)	17.608
Επιχορήγηση Δ.Ε.Π.Α.ΚΑΜ. (Κ.Δ.Α.Π. - Σ.Ο.Π.Α.Α.)	240.409
Δράση συμβουλευτικής του σχεδίου «Απασχόληση στη Νομαρχία Αθηνών»	12.678
Επιχορήγηση Δ.Ε.Π.Α.ΚΑΜ. (μονάδα κοινωνικής μέριμνας στο Γεροβουνό)	437.638
Επιχορήγηση Δ.Ε.Π.Α.ΚΑΜ. (Μ.Κ.Μ. στον Άγιο Τρύφωνα)	405.059
Επιχορήγηση Δ.Ε.Π.Α.ΚΑΜ. «Βοήθεια στο σπίτι»	223.374
Εργαστήρια Πληροφορικής 2ου Γυμνασίου	20.220
Εργαστήρια Πληροφορικής 1ου Γυμνασίου	20.220
Εργαστήρια Πληροφορικής 1ου Ενιαίου Λυκείου	20.735
Εργαστήρια Πληροφορικής 6ου Δημοτικού	10.713
Πληροφοριακό σύστημα ηλεκτρονικής διακυβέρνησης	230.000
Ενίσχυση υφισταμένων θεσμών Δήμου	100.000
Ανέγερση κλειστού γυμναστήριου	1.735.000
Επέκταση δικτύου ακάθαρτων για σύνδεση με καταυλισμούς σεισμόπληκτων	1.125.470
Ανακατασκευή οδικών δικτύων σεισμόπληκτων περιοχών	1.507.576
Ανακατασκευή οδικών δικτύων	2.770.359
Σύνολο	9.843.500

Σημειώσεις : Σ.Ο.Π.Α.Α. σχέδιο ολοκληρωμένης παρέμβασης αστικής ανάπτυξης

Η παραπάνω κατανομή (Γ΄ Κ.Π.Σ., ΕΠΤΑ, ΘΗΣΕΑΣ) αντανακλά τις προτεραιότητες της Δημοτικής Αρχής και τις ανάγκες και ελλείψεις του Δήμου σε υποδομές. Στο πλαίσιο του Επιχει-

ρησιακού Προγράμματος θα πρέπει να επαναξιολογηθούν οι επιλογές αυτές για την υποβολή προτάσεων στα Επιχειρησιακά Προγράμματα του ΕΣΠΑ με βάση είτε τις υπάρχουσες ελλείψεις, είτε τις ανάγκες επέκτασης των δραστηριοτήτων του Δήμου σε νέους τομείς.

Το συμπέρασμα που προκύπτει είναι ότι ο Δήμος Καματερού αξιοποίησε σε μεγάλο βαθμό τα εθνικά προγράμματα για την πρωτοβάθμια τοπική αυτοδιοίκηση και τα επιχειρησιακά προγράμματα του Γ΄ Κ.Π.Σ.

Ανάλυση εσόδων

Η πραγματική οικονομική κατάσταση του Δήμου : εισπραχθέντα έσοδα

Ταξινόμηση εισπραχθέντων εσόδων με βάση την αναλογία τους στα συνολικά έσοδα : το ποσοστό συμμετοχής κάθε κατηγορίας και υποκατηγορίας εσόδων στα συνολικά έσοδα του Δήμου περιγράφει το πλαίσιο μέσα στο οποίο κινούνται οι **οικονομικές δυνατότητες** και αποτελεί ένδειξη των **προσπαθειών** που καταβάλει για τη **βελτίωση** τους. Με βάση τα στοιχεία του Πίνακα Ι «Εισπραχθέντα έσοδα», προκύπτουν τα εξής :

Τα **τακτικά έσοδα** αποτελούν το **56,3%** των συνολικών εσόδων του 2005, το **56,2%** του 2006 και το **63,5%** του 2007, ενώ **αυξήθηκαν** κατά 14,8% (*μεταβολή 2006 έναντι 2005*) και 2,7% (*μεταβολή 2007 έναντι 2006*).

Τα **έκτακτα έσοδα** αποτελούν το **17,3%** (2005), το **19,8%** (2006) και το **17,7%** (2007) των συνολικών και **μεταβλήθηκαν** κατά +31,2% και -18,7% αντίστοιχα.

Τα **έσοδα Π.Ο.Ε.** που βεβαιώνονται και εισπράττονται για πρώτη φορά, αποτελούν το **1,4%** (2005) το **1,9%** (2006) και το **2,2%** (2007) των συνολικών και **αυξήθηκαν** κατά 57,5% (2006/2005) και κατά 8,5% (2007/2006).

Τα έσοδα από **δάνεια** αποτελούν το **8,6%** του 2005, το **1,2%** του 2006, ενώ είναι **μηδενικά** το 2007. **Μειώθηκαν** κατά -84,5% και -100% μέσα στην τριετία.

Τα **εισπρακτέα υπόλοιπα εσόδων** που έχουν βεβαιωθεί κατά τα προηγούμενα οικονομικά έτη συνιστούν το **0,6%** (2005) και το **0,4%** (2006 και 2007) των συνολικών εσόδων και **μειώθηκαν** κατά -25,1% και -15,7% αντίστοιχα.

Οι **εισπράξεις υπέρ δημοσίου και τρίτων** αποτελούν το **6,4%** (2005), το **6,1%** (2006) και το **7%** (2007) και **αυξήθηκαν** κατά 9% και 3,8% μέσα στην τριετία.

Το **χρηματικό υπόλοιπο** αποτελεί το **9,5%**, το **14,5%** και το **9,2%** των συνολικών εσόδων κάθε έτους και **μεταβλήθηκε** κατά +76,7% και -42,1% αντίστοιχα.

Ο μέσος όρος των συνολικών εσόδων μέσα στην τριετία έφθασε τα 10.030.000 € , ενώ αυξήθηκαν κατά 4,5% (2007 - 2005)

Όσον αφορά τις υποκατηγορίες εσόδων (συμμετοχή στα συνολικά έσοδα του Δήμου) παρατηρούνται τα ακόλουθα :

ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ

- 1) Τα έσοδα από **ανταποδοτικά τέλη και δικαιώματα** (κυρίως τέλη καθαριότητας - φωτισμού και λίγα δικαιώματα αποχέτευσης) αποτελούν το **12,8%** (2005 και 2006) και το **15%** (2007) των συνολικών εσόδων και **αυξήθηκαν** κατά 14,9% (2006/2005) και κατά 6,7% (2007/2006).
- 2) Τα έσοδα από **λοιπά τέλη - δικαιώματα** και παροχή υπηρεσιών αποτελούν το **3,9%** (2005), το **2,8%** (2006) και το **3,7%** (2007) και **μεταβλήθηκαν** κατά -18% και +22,4% αντίστοιχα. Από άποψη μεγέθους, κατά φθίνουσα σειρά (2007), έχουν ως εξής :

ΛΟΙΠΑ ΤΕΛΗ - ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ	2005	2006	2007
Τέλος ακίνητης περιουσίας	179.784	187.615	250.668
Τέλος στα ακαθάριστα έσοδα επιτηδευματιών	58.424	42.226	57.110
Τέλος διαφήμισης	67.239	39.493	41.408
Τέλη χρήσης κοινόχρηστων χώρων	18.421	12.777	14.803
Νεκροταφείο	1.938	2.232	1.878
Τέλος αδειών οικοδομών	34.512	11.653	1.012
Τέλος υγειονομικής εξυπηρέτησης λαϊκών αγορών (άρθρο 25 1828/1989)	5.960	4.320	640
Σύνολο	366.278	300.316	367.519

Τα πλέον **σημαντικά** είναι : Τ.Α.Π., τέλος στα ακαθάριστα έσοδα επιτηδευματιών (εστιατόρια κ.λπ.), τέλη διαφήμισης, τέλη χρήσης κοινόχρηστων χώρων κ.α. Το **Τ.Α.Π.** και το **τέλος αδειών οικοδομών**, που δεν αντιμετωπίζουν εισπρακτικά προβλήματα, αποτελούν πάνω από το 60,4% των εσόδων αυτής της υποκατηγορίας (μ.ο. τριετίας). **Αυξητική τάση** εμφανίζει μόνο το Τ.Α.Π., ενώ τα υπόλοιπα είτε αυξομειώνονται (τέλος στα ακαθάριστα έσοδα επιτηδευματιών, τέλη διαφήμισης, τέλη χρήσης κοινόχρηστων χώρων, έσοδα νεκροταφείου), είτε μειώνονται (τέλος αδειών οικοδομών, τέλος υγειονομικής εξυπηρέτησης λαϊκών αγορών) μέσα στην τριετία.

- 3) Τα έσοδα από φόρους και εισφορές (Φ.Η.Χ., φόρος ζύθου, εισφορές σε χρήμα και τροφεία / εισφορές παιδικών σταθμών και πνευματικού κέντρου αποτελούν το 6,1% των συνολικών μέσα στην τριετία και μεταβλήθηκαν κατά +15,5% (2006/2005) και -9,7% (2007/2006).
- 4) Οι επιχορηγήσεις για λειτουργικές δαπάνες αποτελούν το 30,3% (2005), το 33,3% (2006) και το 37,5% (2007) των συνολικών, ενώ αυξήθηκαν κατά 26,6% και 2,2% αντίστοιχα. Η υποκατηγορία αυτή περιλαμβάνει την τακτική επιχορήγηση (Κ.Α.Π.) και τις ειδικές επιχορηγήσεις για τις λειτουργικές ανάγκες των σχολείων (και των σχολικών τροχονόμων - φυλάκων), των παιδικών σταθμών και των αθλητικών χώρων. Οι Κ.Α.Π. αποτελούν το 77,3% της υποκατηγορίας αυτής και το 26,1% των συνολικών εσόδων (μ.ο. τριετίας).
- 5) Οι πρόσοδοι από ακίνητη περιουσία (μισθώματα ακινήτων, δημοτικής αγοράς, διαφήμισης σε κοινόχρηστους χώρους, τέλη λαϊκών αγορών) αποτελούν το 2,8% (2005), το **0,3%** (2006) και το **0,4%** (2007) και **μεταβλήθηκαν** κατά -88,4% και +44,6% μέσα την τριετία.
- 6) Στις προσόδους κινητής περιουσίας (τόκοι καταθέσεων) καταγράφονται μικρά ποσοστά της τάξης του 0,1% - 0,3% και στα λοιπά τακτικά έσοδα - παράβολα για άδειες καταστημάτων και παραμονής αλλοδαπών - επίσης (0,3% -0,6%). Τα πρώτα αυξάνονται και τα δεύτερα αυξομειώνονται μέσα στην τριετία.

ΕΚΤΑΚΤΑ ΕΣΟΔΑ

- 1) Οι **επιχορηγήσεις για επενδύσεις** αποτελούν το **12,2%** (2005), το **15,3%** (2006) και το **14,1%** (2007) των συνολικών εσόδων και **μεταβλήθηκαν** κατά +44,7% και -16,1% αντίστοιχα (ΣΑΤΑ, σχολεία, πολιτική προστασία και θεομηνίες από ΥΠ.ΕΣ., ΕΠΤΑ, ΘΗΣΕΑΣ, ΑΣΔΑ, αντισταθμιστικά, Κ.τ.Π. κ.α.).
- 2) Τα **λοιπά έκτακτα έσοδα** (κυρίως κατασκευές αγωγών αποχέτευσης) φθάνουν το **2,8%** (2005), το **2,4%** (2006 και 2007) και **μειώθηκαν** κατά -0,3% και -9,8% μέσα στην τριετία.
- 3) Οι έκτακτες **επιχορηγήσεις** για λειτουργικές δαπάνες (ΚΕΠ, πριμ παραγωγικότητας, «Βοήθεια στο σπίτι», διπλογραφικό) αποτελούν το **1,5%** (2005), το **1,3%** (2006) και το **0,3%** (2007) των συνολικών εσόδων και **μεταβλήθηκαν** κατά +1,2% και -80% μέσα στην τριετία.
- 4) Τα έσοδα από **πρόστιμα**, παράβολα, προσαυξήσεις (κυρίως πρόστιμα Κ.Ο.Κ.) φθάνουν το **0,2%** (2005) και το **0,5%** (2006 και 2007) των συνολικών και **μεταβλήθηκαν** κατά +175,7% και -0,8% αντίστοιχα.

5) Τα έσοδα από **εκποίηση κινητής - ακίνητης περιουσίας** (προσκυρώσεις δημοτικών εκτάσεων) αποτελούν το **0,6%** (2005), το **0,2%** (2006) και το **0,3%** (2007) και **μεταβλήθηκαν** κατά -65,3% και +44,1% αντίστοιχα.

Παρατήρηση 1^η : Τα **ίδια έσοδα** του Δήμου, τα έσοδα δηλαδή που επιβάλλει, βεβαιώνει και σε μεγάλο βαθμό εισπράττει ο ίδιος, ανέρχονται στο **30,3%** (2005), στο **26,4%** (2006) και στο **29,8%** (2007) των συνολικών. Τα ποσοστά αυτά αποτελούν ένδειξη **μέτριας οικονομικής αυτοδυναμίας**, που βελτιώνεται, αν προστεθεί το χρηματικό υπόλοιπο : 33,9% (2005), 31,9% (2006) και 34% (2007).

Τα έσοδα αυτά είναι : Πρόσοδοι από ακίνητη και κινητή περιουσία, έσοδα από ανταποδοτικά τέλη και δικαιώματα, έσοδα από λοιπά τέλη - δικαιώματα, φόροι - εισφορές, λοιπά τακτικά, εκποίηση κινητής - ακίνητης περιουσίας, προσαυξήσεις - πρόστιμα - παράβολα, λοιπά έκτακτα, έσοδα Π.Ο.Ε. που βεβαιώνονται - εισπράττονται για πρώτη φορά από τα οποία έχουν αφαιρεθεί οι επιχορηγήσεις, εισπρακτέα υπόλοιπα εσόδων Π.Ο.Ε., χρηματικό υπόλοιπο από τακτικά έσοδα.

Παρατήρηση 2^η : Όλες οι **επιχορηγήσεις** έφθασαν το **45,3%** (2005), το **51,8%** (2006) και το **54%** (2007) των συνολικών εσόδων (**μ.ο. 50,5%**). Το ποσοστό αυτό αποτελεί δείκτη της **οικονομικής εξάρτησης** (μεγάλη), αλλά και των **πρωτοβουλιών** που αναλαμβάνει ο Δήμος και αφορά τις **επιχορηγήσεις για λειτουργικές δαπάνες (τακτικές, έκτακτες), για επενδύσεις και τις αντίστοιχες Π.Ο.Ε.**

Παρατήρηση 3^η : Τα έσοδα από δάνεια και οι επιχορηγήσεις συνιστούν τις **εξωτερικές πηγές χρηματοδότησης** του Δήμου. Συγκεκριμένα αποτελούν το **53,8%** (2005), το **53%** (2006) και το **54%** (2007) των συνολικών εσόδων ή ως μέσος όρος το **53,6%**. Ο Δήμος χρηματοδότησε μέσα στη τριετία **πάνω από το 50%** των δραστηριοτήτων (έργα, υπηρεσίες) και της λειτουργίας του με εξωτερικούς πόρους.

Παρατήρηση 4^η : Όλα τα **τακτικά έσοδα** προσεγγίζουν το **60,4%** (2005), το **62%** (2006) και το **68,1%** (2007) των συνολικών (**τακτικά, τακτικά Π.Ο.Ε., τακτικά εισπρακτέα υπόλοιπα Π.Ο.Ε., χρηματικό υπόλοιπο τακτικών**). Ο Δήμος ελέγχει **σε ικανοποιητικό βαθμό** το ύψος των εσόδων του (**μ.ο. 63,5%**) και έχει τη **δυνατότητα να προγραμματίσει** ανάλογα έξοδα.

Παρατήρηση 5^η : Το ανεβασμένο **χρηματικό υπόλοιπο (11,2% μ.ο. τριετίας)** αποτελεί ένδειξη «σφιχτής» οικονομικής διαχείρισης και εξαρτάται ως ένα βαθμό από την κατανομή των επιχορηγήσεων, αλλά πιθανόν να υποδηλώνει αδυναμίες των δημοτικών υπηρεσιών να υλο-

ποιήσουν έργα και υπηρεσίες. Ένα ποσοστό της τάξης του 8% - 9%% που απαντάται στους περισσότερους δήμους, θεωρείται φυσιολογικό.

Αποτελεσματική οικονομική διαχείριση : εισπραχθέντα προς βεβαιωθέντα έσοδα

Η ικανότητα ενός Ο.Τ.Α. να **εισπράττει** τις **απαιτήσεις** του συνδέεται άμεσα με την **αποτελεσματικότητα** του εισπρακτικού του μηχανισμού. Ως γνωστόν το άθροισμα των εισπραχθέντων εσόδων και των εισπρακτέων υπολοίπων ισούται με το σύνολο των βεβαιωθέντων, σε κάθε κατηγορία και υποκατηγορία, εσόδων. Με βάση τα στοιχεία των Πινάκων II, III, IV «Έσοδα 2005, 2006, 2007», προκύπτουν τα εξής.

Στο Δήμο ακολουθείται η πρακτική της **οίκοθεν βεβαίωσης** για το σύνολο σχεδόν των εσόδων, με αποτέλεσμα τα βεβαιωθέντα να ταυτίζονται με τα εισπραχθέντα σε όλες τις υποκατηγορίες εσόδων, εκτός από τα εισπρακτέα υπόλοιπα Π.Ο.Ε. που είχαν βεβαιωθεί στο παρελθόν. Στην υποκατηγορία αυτή η αναλογία εισπραχθέντων προς βεβαιωθέντα φθάνει το **15%** (2005), το **13,3%** (2006) και το **12,9%** αντίστοιχα. Τα ποσοστά αυτά είναι **πολύ χαμηλά**.

Με βάση τα παραπάνω δεν είναι δυνατό να κριθεί η αποτελεσματικότητα του εισπρακτικού μηχανισμού, αφού δεν συντάσσονται βεβαιωτικοί κατάλογοι και ουσιαστικά δεν καταβάλλονται προσπάθειες για την είσπραξη των ιδίων εσόδων, τόσο της τρέχουσας όσο και των προηγούμενων χρήσεων.

Η επιλογή αυτή ακυρώνει ουσιαστικά τις προσπάθειες που πρέπει να καταβάλει η οικονομική υπηρεσία για την εξεύρεση των φορολογουμένων, τον υπολογισμό της φορολογικής βάσης π.χ. κύκλος εργασιών, χρέωση ανά τ.μ. κοινόχρηστου χώρου, εμβαδόν ακινήτων κ.λπ. και την επιβολή του φορολογικού συντελεστή.

Ο Δήμος οφείλει να συντάσσει βεβαιωτικούς καταλόγους για τα έσοδα της τρέχουσας χρήσης και για τα έσοδα Π.Ο.Ε. που βεβαιώνονται για πρώτη φορά και να επιδιώκει την είσπραξή τους σύμφωνα με τις διαδικασίες που προβλέπει ο Κώδικας Δήμων και Κοινοτήτων.

Σταθερότητα και αστάθεια οικονομικών μεγεθών : αρχικά προς τελικά προϋπολογισθέντα (διαμορφωθέντα) έσοδα

Ο προϋπολογισμός, όπως ψηφίζεται από το Δημοτικό Συμβούλιο, τροποποιείται αρκετές φορές κατά τη διάρκεια του έτους, μέσω των αναμορφώσεων. Η σχέση που διαμορφώνεται απολογιστικά μεταξύ αρχικού και τελικού προϋπολογισμού εξαρτάται από :

- **Αστάθμητους παράγοντες** που επηρεάζουν (συνήθως αυξάνουν) το ύψος των δημοτικών εσόδων π.χ. κατανομές των κρατικών επιχορηγήσεων, εισπράξεις από τα Ε.Π. του Γ' Κ.Π.Σ., νομοθετικές ρυθμίσεις, δικαστικές αποφάσεις κ.α.
 - **Αδυναμίες** της οικονομικής διαχείρισης (προβλέψεις, εκτιμήσεις)
 - Την **δραστηριοποίηση** των οικονομικών υπηρεσιών με στόχο την εξεύρεση ιδίων εσόδων
- Με βάση λοιπόν τα στοιχεία των Πινάκων II, III, IV «Έσοδα 2005, 2006, 2007» προκύπτουν τα εξής.

Στα συνολικά έσοδα το 2005 τα αρχικά προϋπολογισθέντα, μετά τις αναμορφώσεις, αυξήθηκαν κατά **12%**, το 2006 κατά **15,8%** και το 2007 κατά **9,1%**. Με δεδομένες τις υποχρεωτικές αναμορφώσεις των προϋπολογισμών των Ο.Τ.Α. που συνεπάγονται μόνο οι κατανομές των κρατικών επιχορηγήσεων κατά τη διάρκεια ενός οικονομικού έτους, τα ποσοστά αυτά κρίνονται **ικανοποιητικά**.

Άλλωστε οι **μεγαλύτερες αναμορφώσεις** παρατηρούνται στις **επιχορηγήσεις για επενδύσεις** όπου τα αρχικά προϋπολογισθέντα αποτέλεσαν το 64,8% (2005) και το 45,7% (2007) και στους **φόρους – εισφορές** (60,8% το 2006 αντίστοιχα). Στο μέτρο των δυνατοτήτων του δηλαδή, ο Δήμος δραστηριοποιείται αναζητώντας ίδια έσοδα.

Συμπέρασμα : Οι **παραδοχές κατάρτισης** του προϋπολογισμού **επιβεβαιώνονται σε μεγάλο βαθμό**

Βαθμός υλοποίησης προϋπολογισμού : βεβαιωθέντα προς προϋπολογισθέντα έσοδα

Η σχέση που διαμορφώνεται απολογιστικά μεταξύ βεβαιωθέντων / προϋπολογισθέντων εσόδων αποτελεί δείκτη αφενός μεν της **ακρίβειας** με την οποία συντάσσεται ο προϋπολογισμός και αφετέρου της **φορολογικής και διαχειριστικής προσπάθειας** που αναλαμβάνουν οι δημοτικές υπηρεσίες για την υλοποίησή του. Με βάση λοιπόν τους Πίνακες II, III, IV «Έσοδα 2005, 2006, 2007» προκύπτουν τα εξής.

Όσον αφορά τα **συνολικά έσοδα** παρατηρείται ότι τελικά βεβαιώθηκε το **71,9%** (2005), το **74,8%** (2006) και το **77,1%** (2007), αφού βέβαια προηγήθηκαν οι αναμορφώσεις των προϋπολογισθέντων. Στα **τακτικά** βεβαιώθηκε το **65,1%**, το **68,2%** και το **81,1%** και στα **έκτακτα** το **75%**, το **80,8%** και το **84,9%** αντίστοιχα. Στα **έσοδα Π.Ο.Ε.**, το 2005 βεβαιώθηκε το **41,4%**, το 2006 το **39,3%** και το 2007 το **53,1%**, στα εισπρακτέα υπόλοιπα Π.Ο.Ε. το **100%** και τα τρία χρόνια και στα **δάνεια** το **82,6%**, το **100%** και το **0%** αντίστοιχα. Τέλος στις **εισπράξεις υπέρ**

δημοσίου και τρίτων βεβαιώθηκε το 88,8%, το 88,7% και το 73,4% αντίστοιχα. Στις τρεις πρώτες η αναλογία βελτιώνεται.

Στους περισσότερους δήμους τα βεβαιωθέντα συνήθως υστερούν των προϋπολογισθέντων (δυσκολίες σύλληψης φορολογητέας ύλης). Στον πίνακα που ακολουθεί, έχουν καταγραφεί οι σχετικές αναλογίες για όλες τις υποκατηγορίες εσόδων και οι μέσοι όροι τους την τριετία.

Υποκατηγορίες εσόδων	Βεβαιωθέντα / προϋπολογισθέντα			
	2005	2006	2007	Μέσος όρος
Τακτικά έσοδα Π.Ο.Ε.	2,4%	0%	4,9%	2,4%
Πρόσοδοι από ακίνητη περιουσία	15,5%	8,1%	58,5%	27,4%
Φόροι και εισφορές	38,9%	26,9%	63,1%	43,0%
Προσαυξήσεις - πρόστιμα - παράβολα	41,7%	45,2%	52,1%	46,3%
Εκποίηση κινητής και ακίνητης περιουσίας	98,8%	20,2%	30,1%	49,7%
Έσοδα από λοιπά τέλη – δικαιώματα, κ.α.	73,3%	41,6%	53,2%	56,1%
Εισπράξεις από δάνεια	82,6%	100%	0%	60,9%
Επιχορηγήσεις λειτουργικών δαπανών (έκτακτες)	70,4%	81,9%	34,5%	62,3%
Λοιπά έκτακτα έσοδα	49,4%	62,6%	100%	70,7%
Επιστροφές χρημάτων	100%	66,7%	51,3%	72,6%
Λοιπά τακτικά έσοδα	88,7%	96,4%	43%	76,0%
Έσοδα από ανταποδοτικά τέλη και δικαιώματα	80,4%	84,6%	77,7%	80,9%
Έκτακτα έσοδα Π.Ο.Ε.	86,1%	80%	78,4%	81,5%
Εισπράξεις υπέρ δημόσιου και τρίτων	88,7%	88,8%	74,3%	83,9%
Πρόσοδοι από κινητή περιουσία	91,6%	100%	67,3%	86,3%
Επιχορηγήσεις για επενδύσεις	86,2%	90,5%	90%	88,9%
Έσοδα από επιχορηγήσεις (τακτικές)	97,9%	99,8%	94,2%	97,3%
Εισπρακτέα υπόλοιπα Π.Ο.Ε.	100%	100%	100%	100%

Παρατηρείται ότι πολλές υποκατηγορίες εσόδων ακολουθούν την ίδια **τάση**, όσον αφορά τη σχέση βεβαιωθέντων / προϋπολογισθέντων και έχουν διαμορφωθεί τρεις ομάδες :

- Στην πρώτη, τα βεβαιωθέντα, ως μέσοι όροι τριετίας, κυμαίνονται μεταξύ του 81% - 100% (**υψηλά επίπεδα**) των προϋπολογισθέντων : εισπρακτέα υπόλοιπα Π.Ο.Ε., έσοδα από επιχορηγήσεις (τακτικές), επιχορηγήσεις για επενδύσεις, πρόσοδοι από κινητή περιουσία, εισπράξεις υπέρ δημόσιου και τρίτων, έκτακτα έσοδα Π.Ο.Ε., ανταποδοτικά τέλη - δικαιώ-

ματα. Βεβαιώνεται δηλαδή το σύνολο σχεδόν ή ένα σημαντικό τμήμα των προϋπολογισθέντων.

- Στην δεύτερη η σχέση βεβαιωθέντων / προϋπολογισθέντων κυμαίνεται μεταξύ του 56% - 76% (**μέσα επίπεδα**) : λοιπά τακτικά έσοδα, επιστροφές χρημάτων, λοιπά έκτακτα έσοδα, έκτακτες επιχορηγήσεις για κάλυψη λειτουργικών δαπανών, έσοδα από δάνεια και έσοδα από λοιπά τέλη – δικαιώματα. Σε κάποιες τα ποσοστά αυτά δικαιολογούνται ως ένα βαθμό, σε άλλες όχι.

Στην τρίτη η σχέση βεβαιωθέντων / προϋπολογισθέντων κυμαίνεται σε **χαμηλά επίπεδα** κάτω από 50% : εκποίηση κινητής - ακίνητης περιουσίας, προσαυξήσεις - πρόστιμα - παράβολα, φόροι - εισφορές, πρόσδοδοι από ακίνητη περιουσία και τακτικά έσοδα Π.Ο.Ε. Είτε επικρατούν «υπεραισιόδοξες» εκτιμήσεις που δεν επαληθεύονται κατά τη διάρκεια του έτους είτε δεν έχουν καταβληθεί οι απαραίτητες προσπάθειες για την καταγραφή της φορολογητέας ύλης.

Η ταξινόμηση αυτή καταλήγει σε σχέσεις με **συστηματικό χαρακτήρα**, όσον αφορά τις **επιλογές κατάρτισης** του προϋπολογισμού και τις **διαχειριστικές προσπάθειες** για την υλοποίησή του. Τα προβλήματα που παρατηρούνται στη σχέση **βεβαιωθέντων εσόδων προς προϋπολογισθέντα** συνήθως οφείλονται :

- 1) Σε **αστάθμητους παράγοντες** που επηρεάζουν το ύψος των εσόδων π.χ. κατανομές επιχορηγήσεων από τα Υπουργεία και από τα Ε.Π. του Γ' Κ.Π.Σ., νομοθετικές ρυθμίσεις κ.α.
- 2) Σε **λάθη εκτιμήσεων** για το ύψος συγκεκριμένων επιχορηγήσεων, τα οποία πολλές φορές προέρχονται από τα ασαφή κριτήρια κατανομής τους.
- 3) Στην εφαρμογή διατάξεων του Κ.Δ.Κ. που αφορούν **διαγραφές** χρεών, προστίμων, προσαυξήσεων ή και νομοθετικών ρυθμίσεων με τα ίδια αποτελέσματα.
- 4) Σε **καθυστερήσεις** έργων, οπότε δεν είναι δυνατόν να ζητηθούν οι αντίστοιχες εκταμιεύσεις (συμβαίνει σε επιχορηγήσεις και δάνεια) και σε **αδυναμίες** τήρησης των γραφειοκρατικών διαδικασιών που απαιτούνται για την παρακολούθηση των έργων ή δράσεων που έχουν ενταχθεί για χρηματοδότηση.
- 5) Στο πλαίσιο του «διεκδικητικού» προϋπολογισμού που συντάσσεται από όλους σχεδόν τους Ο.Τ.Α., ορισμένες **υποκατηγορίες εσόδων μεγεθύνονται** ώστε να υπάρξει ισοσκελίση του και να φανεί ότι επαρκούν τα έσοδα για να καλυφθούν τα αυξημένα έξοδα στις

επενδύσεις και την παροχή υπηρεσιών. Όπως είναι λογικό, οι αισιόδοξες προβλέψεις δεν επαληθεύονται π.χ. έκτακτες επιχορηγήσεις, ίδια έσοδα κ.α.

- 6) Η νομοθεσία που διέπει την οικονομική διαχείριση των Ο.Τ.Α. επιβάλλει την **καταχώρηση** αφενός μεν όλων των καθυστερούμενων εσόδων, μαζί με τα σχετικά πρόστιμα και προσυζητήσεις, είτε αυτά πρόκειται να εισπραχθούν είτε όχι, αφετέρου δε όλων των απαιτήσεων για τις οποίες υπάρχει δικαστική ή διοικητική διεκδίκηση.
- 7) Σε **αδυναμίες σύλληψης** της φορολογητέας ύλης, σε ανεπάρκειες των ελεγκτικών μηχανισμών του Δήμου, σε αντιδράσεις των φορολογουμένων.

Συμπέρασμα : Η μεθοδολογία κατάρτισης και οι διαδικασίες υλοποίησης του προϋπολογισμού εσόδων πρέπει να βελτιωθούν, κυρίως σε ότι αφορά τα ίδια έσοδα

Τοπικά έσοδα

Οι πόροι των πρωτοβάθμιων Ο.Τ.Α., από οικονομική άποψη, ταξινομούνται σε τέσσερις κατηγορίες :

Ίδια έσοδα από φόρους, τέλη, δικαιώματα, εισφορές (τοπική φορολογία)

Ίδια έσοδα από αξιοποίηση τοπικών πόρων

Επιχορηγήσεις από την κεντρική, την περιφερειακή διοίκηση και την Ε.Ε.

Δάνεια από πιστωτικά ιδρύματα, αξιοποίηση χρηματοοικονομικών εργαλείων

Τα έσοδα από τις δύο πρώτες κατηγορίες συμβάλλουν αποφασιστικά στην οικονομική τους αυτοδυναμία, επειδή η απόδοση τους εξαρτάται από την αποφασιστικότητα των αιρετών οργάνων να τα επιβάλουν και από την ικανότητα των δημοτικών υπηρεσιών να τα βεβαιώσουν και να τα εισπράξουν. Σε όσους δήμους τα έσοδα αυτά υπερβαίνουν το 40% των συνολικών τους εσόδων, παρατηρείται υψηλό ποσοστό αυτοχρηματοδότησης κυρίως των λειτουργικών δαπανών, αλλά και υπολογίσιμου τμήματος των επενδύσεων τους. Στο Δήμο Καματερού το σύνολο των ιδίων εσόδων φθάνει στο **28%** των συνολικών (*μ.ο. εισπραχθέντων τριετίας*).

Τα **τοπικά φορολογικά έσοδα**, τα έσοδα δηλαδή που επιβάλλει, βεβαιώνει και εισπράττει ο ίδιος ο Δήμος, είναι τα ακόλουθα : *Έσοδα από ανταποδοτικά τέλη και δικαιώματα, έσοδα από λοιπά τέλη - δικαιώματα, φόροι, λοιπά έκτακτα έσοδα, έσοδα Π.Ο.Ε. τακτικά που βεβαιώνονται - εισπράττονται για πρώτη φορά, εισπρακτέα υπόλοιπα τακτικών εσόδων Π.Ο.Ε.*

Φυσικά υπάρχουν και άλλα **ίδια έσοδα** χωρίς φορολογικό χαρακτήρα ή που συνδέονται έμμεσα με τα προηγούμενα, το ύψος των οποίων εξαρτάται επίσης από την αποτελεσματική δια-

χείριση των οικονομικών υπηρεσιών : Πρόσοδοι από ακίνητη (κυρίως μισθώματα) και κινητή (τόκοι) περιουσία, εισφορές, λοιπά τακτικά έσοδα (παράβολα αδειών), εκποίηση κινητής - ακίνητης περιουσίας, προσαυξήσεις - πρόστιμα - παράβολα, έσοδα Π.Ο.Ε. έκτακτα που βεβαιώνονται - εισπράττονται για πρώτη φορά χωρίς τις επιχορηγήσεις, εισπρακτέα υπόλοιπα εκτάκτων εσόδων Π.Ο.Ε.

Στον πίνακα που ακολουθεί, τα ίδια έσοδα του Δήμου έχουν ταξινομηθεί σε δύο κατηγορίες, τα **τοπικά φορολογικά** και τα **λοιπά ίδια έσοδα** (εισπραχθέντα), με βάση τα κριτήρια των προηγούμενων παραγράφων.

Έχουν υπολογιστεί επίσης ο **μέσος όρος** και η **ποσοστιαία αναλογία** τους μέσα στην τριετία για να εξομαλυνθούν ετήσιες ιδιαιτερότητες. Τα έσοδα Π.Ο.Ε. έχουν διαχωριστεί ανά έσοδο και για εποπτικούς λόγους έχουν ενοποιηθεί όλα τα έσοδα από διαφήμιση. Παρατηρούνται τα εξής :

Τοπική φορολογία	2005	2006	2007	Μέσος όρος	%
Τέλος καθαριότητας και φωτισμού	1.120.614	1.249.458	1.369.090	1.246.387	44,6%
Τέλος Λαϊκών Αγορών	232.612	5.511	7.168	81.764	2,9%
Δικαιώματα αποχέτευσης, έσοδα για κάλυψη δαπανών αποχέτευσης	369.247	408.402	360.803	379.484	13,6%
Έσοδα νεκροταφείου	1.938	2.232	1.878	2.016	0,1%
Τέλος ακίνητης περιουσίας	179.784	187.615	250.677	206.025	7,4%
Τέλος στα ακαθάριστα έσοδα επιτηδευματιών	58.424	42.226	57.404	52.685	1,9%
Τέλος χρήσης κοινόχρηστων χώρων	18.421	12.777	14.803	15.334	0,5%
Διαφήμιση (τέλη, μισθώματα κοινοχρήστων χώρων)	70.869	39.493	41.408	50.590	1,8%
Τέλος αδειών οικοδομών	34.512	11.653	1.012	15.726	0,6%
Φ.Η.Χ.	87.044	86.215	120.924	98.061	3,5%
Φόρος ζύθου	24.007	27.817	26.583	26.136	0,9%
Αδιανέμητα	3960	-	-	3.960	0,1%
Σύνολο τοπικής φορολογίας	2.201.432	2.073.399	2.251.750	2.175.527	77,9%
Λοιπά ίδια έσοδα					
Μισθώματα ακινήτων, δημ. αγοράς	34.611	29.300	37.578	33.830	1,2%
Τόκοι καταθέσεων	10.991	26.207	30.298	22.499	0,8%
Εισφορές σε χρήμα, προσκυρώσεις δημοτικών εκτάσεων	485.140	504.812	431.315	473.756	17,0%
Προσαυξήσεις χρεών, πρόστιμα κ.α.	19.373	53.419	52.989	41.927	1,5%

Παράβολα αλλοδαπών, καταστημάτων	23.556	67.959	41.289	44.268	1,6%
Σύνολο λοιπών ιδίων εσόδων	573.671	681.697	593.468	616.279	22,1%
Γενικό σύνολο	2.775.102	2.755.096	2.845.218	2.791.806	100%
Αναλογία στα συνολικά έσοδα	29,5%	25,4%	28,9%	27,9%	-

Το **ανταποδοτικό τέλος καθαριότητας και φωτισμού**, μαζί με το **τέλος ακίνητης περιουσίας** και το **φόρο ηλεκτροδοτούμενων χώρων**, συγκροτούν τη μεγαλύτερη πηγή εσόδων. Συγκεκριμένα αποτελούν το **55,5%** του συνόλου (τοπική φορολογία και λοιπά ίδια έσοδα).

Το κοινό χαρακτηριστικό αυτών των τριών τοπικών εσόδων είναι ότι εισπράττονται μέσω των λογαριασμών της Δ.Ε.Η. Η εξεύρεση και ο υπολογισμός της φορολογικής βάσης (τετραγωνικά μέτρα ακινήτων), μαζί με το ύψος του συντελεστή αποτελούν αρμοδιότητα των Δήμων. Η απόδοσή τους εξαρτάται σημαντικά από την πλήρη και συστηματική **καταγραφή του εμβαδού** των ακινήτων.

2. Τα συστήματα κατανομής του **φόρου ζύθου** και του **τέλους αδειών οικοδομών** γίνονται από το ΥΠ.ΕΣ. Αν προστεθούν τα ποσοστά τους στα προηγούμενα, τότε στο **57%** των τοπικών εσόδων δεν υπάρχουν εισπρακτικά προβλήματα.
3. Ακολουθούν τα έσοδα που σχετίζονται με την εφαρμογή του σχεδίου πόλης (**εισφορές σε χρήμα, προσκυρώσεις δημοτικών εκτάσεων**) και φθάνουν το **17%** των συνολικών ιδίων εσόδων.
4. Τα έσοδα **αποχέτευσης** έρχονται τρίτα σε σπουδαιότητα (**13,6%**).
5. Η φορολογική επιβάρυνση των **επαγγελματικών δραστηριοτήτων** κυμαίνεται σε χαμηλά ποσοστά π.χ. τέλος στα ακαθάριστα έσοδα επιτηδευματιών, (εστιατόρια κ.λπ.), διαφήμιση, κοινόχρηστοι χώροι, λαϊκές αγορές, μισθώματα κ.α.

Τα λοιπά ίδια έσοδα αποτελούν το **28,3%** των τοπικών φορολογικών μέσα στην τριετία. Είναι σαφές λοιπόν ότι, αν ο Δήμος δώσει **ιδιαίτερο βάρος** στα τοπικά φορολογικά έσοδα, θα βελτιώσει αισθητά τα έσοδά του. Επιπλέον ένα τμήμα των λοιπών ιδίων εσόδων αποτελείται από πρόστιμα που αφορούν την τοπική φορολογία, συνεπώς η καλύτερη διαχείριση της τελευταίας θα βελτιώσει αυτόματα την απόδοσή τους.

Τόσο η φορολογική προσπάθεια που καταβάλουν οι υπηρεσίες του Δήμου όσο και η απόδοση όλων των ιδίων εσόδων, εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από τον ορθό υπολογισμό των φορολογικών βάσεων. Το ακριβές **εμβαδόν των ακινήτων** (κατοικίες και επαγγελματικοί χώροι),

η **εξακρίβωση** του κύκλου εργασιών των επιτηδευματιών, η **οριοθέτηση** των **κοινοχρήστων χώρων**, η **εξεύρεση** των **φυσικών προσώπων** που οφείλουν πρόστιμα Κ.Ο.Κ. προσδιορίζουν αποφασιστικά την απόδοση των αντίστοιχων εσόδων. Μόνο έτσι θα προσεγγιστεί η πραγματική **δημοσιονομική δυνατότητα** και των δύο κατηγοριών. Τα πολύ μικρά ποσά που αποδίδουν πολλά τοπικά έσοδα υποδεικνύουν ότι υπάρχουν σημαντικά περιθώρια για την αύξηση τους.

Στα πλαίσιο του επιχειρησιακού προγράμματος προτείνεται να προβλεφθούν συγκεκριμένες δράσεις για την αντιμετώπιση των παραπάνω προβλημάτων.

Αξιολόγηση εσόδων

Με βάση την ανάλυση των προηγούμενων κεφαλαίων, καταλήγουμε στις παρακάτω επισημάνσεις και συμπεράσματα για τα έσοδα του Δήμου Καματερού :

- Ο Δήμος ελέγχει **σε ικανοποιητικό βαθμό** το ύψος των εσόδων του και έχει τη **δυνατότητα να προγραμματίσει** ανάλογα έξοδα. (63,5% αναλογία τακτικών εσόδων στα συνολικά, μ.ο. τριετίας).
- Οι **επιχορηγήσεις** αποτελούν την πλέον **σημαντική πηγή εσόδων** και συμβάλουν αποφασιστικά στη χρηματοδότηση των δραστηριοτήτων και της λειτουργίας του (50,5% αναλογία επιχορηγήσεων στα συνολικά έσοδα, μ.ο. τριετίας).
- Ο Δήμος χρηματοδότησε μέσα στη τριετία **πάνω από το 50%** των δραστηριοτήτων του (έργα, υπηρεσίες) με εξωτερικούς πόρους (επιχορηγήσεις και δάνεια).
- Η **οικονομική αυτοδυναμία** του Δήμου κινείται σε **μέτρια επίπεδα**. Τα **ίδια έσοδα** αποτελούν το **28%** των συνολικών (αναλογία δημοτικών φόρων, τελών, δικαιωμάτων, εισφορών, κ.λπ. στα συνολικά, μ.ο. τριετίας).

Ο Δήμος Καματερού έχει αξιοποιήσει ικανοποιητικά τα εθνικά και ευρωπαϊκά προγράμματα και παρέχει ένα ευρύ φάσμα υπηρεσιών στους κατοίκους. Η εξάρτηση του όμως από εξωτερικές πηγές χρηματοδότησης είναι μεγάλη.

Οι δημοτικοί προϋπολογισμοί, στο σκέλος των εσόδων, υλοποιούνται σε 3 συνεχόμενα στάδια : α) **σχεδιασμός – κατάρτιση**, β) **υλοποίηση - βεβαίωση** και γ) **υλοποίηση – είσπραξη**. Τα σημαντικότερα προβλήματα παρατηρούνται στο δεύτερο στάδιο και επηρεάζουν αρνητικά το τρίτο. Αναλυτικά :

Ο Δήμος οφείλει να συντάσσει **βεβαιωτικούς καταλόγους** για τα έσοδα της τρέχουσας χρήσης και για τα έσοδα Π.Ο.Ε. που βεβαιώνονται για πρώτη φορά και να επιδιώκει την **είσπραξη** τους, σύμφωνα με τις διαδικασίες που προβλέπει ο Κ.Δ.Κ.

Η **μεθοδολογία κατάρτισης** και οι διαδικασίες υλοποίησης του προϋπολογισμού εσόδων πρέπει να βελτιωθούν, κυρίως σε ότι αφορά τα **έσοδα για επενδύσεις**.

Πίνακας Ι : ΕΙΣΠΡΑΧΘΕΝΤΑ ΕΣΟΔΑ		2005	%	2006	%	2007	%	Μεταβολή	
								06 / 05	07 / 06
0	Τακτικά έσοδα	5.300.176	56,3%	6.086.655	56,2%	6.253.412	63,5%	14,8%	2,7%
1	Πρόσοδοι από ακίνητη περιουσία	263.801	2,8%	30.491	0,3%	44.106	0,4%	-88,4%	44,6%
2	Πρόσοδοι από κινητή περιουσία	10.991	0,1%	26.207	0,2%	30.298	0,3%	138,5%	15,6%
3	Έσοδα από ανταποδοτικά τέλη και δικαιώματα	1.208.552	12,8%	1.388.039	12,8%	1.480.613	15%	14,9%	6,7%
4	Έσοδα από λοιπά τέλη – δικαιώματα, παροχή υπηρεσιών	366.278	3,9%	300.316	2,8%	367.519	3,7%	-18%	22,4%
5	Φόροι και εισφορές	575.464	6,1%	664.585	6,1%	600.095	6,1%	15,5%	-9,7%
6	Έσοδα από επιχορηγήσεις	2.851.534	30,3%	3.609.057	33,3%	3.689.493	37,5%	26,6%	2,2%
7	Λοιπά τακτικά έσοδα	23.556	0,3%	67.959	0,6%	41.289	0,4%	188,5%	-39,2%
1	Έκτακτα έσοδα	1.631.621	17,3%	2.141.469	19,8%	1.741.143	17,7%	31,2%	-18,7%
11	Έσοδα από την εκποίηση κινητής - ακίνητης περιουσίας	58.292	0,6%	20.226	0,2%	29.148	0,3%	-65,3%	44,1%
12	Επιχορηγήσεις για κάλυψη λειτουργικών δαπανών	141.813	1,5%	143.556	1,3%	28.657	0,3%	1,2%	-80%
13	Επιχορηγήσεις για επενδυτικές δαπάνες	1.146.351	12,2%	1.659.239	15,3%	1.391.419	14,1%	44,7%	-16,1%
14	Δωρεές - κληρονομίες - κληροδοσίες	0	0%	0	0%	0	0%	-	-
15	Προσαυξήσεις - πρόστιμα - παράβολα	19.373	0,2%	53.419	0,5%	52.989	0,5%	175,7%	-0,8%
16	Λοιπά έκτακτα έσοδα	265.792	2,8%	265.029	2,4%	238.930	2,4%	-0,3%	-9,8%
2	Έσοδα παρελθόντων οικονομικών ετών	127.332	1,4%	200.540	1,9%	217.563	2,2%	57,5%	8,5%
21	Τακτικά έσοδα	3.960	0%	0	0%	6.856	0,1%	-100%	-
22	Έκτακτα έσοδα	123.372	1,3%	200.540	1,9%	210.707	2,1%	62,5%	5,1%
3	Εισπράξεις από δάνεια και απαιτήσεις από Π.Ο.Ε.	860.828	9,1%	166.156	1,5%	34.804	0,4%	-80,7%	-79,1%
31	Εισπράξεις από δάνεια	805.711	8,6%	124.876	1,2%	0	0%	-84,5%	-100,0%
32	Εισπρακτέα υπόλοιπα προηγούμενων οικονομικών ετών	55.117	0,6%	41.280	0,4%	34.804	0,4%	-25,1%	-15,7%

Πίνακας Ι : ΕΙΣΠΡΑΧΘΕΝΤΑ ΕΣΟΔΑ		2005	%	2006	%	2007	%	Μεταβολή	
								06 / 05	07 / 06
4	Εισπράξεις υπέρ του δημόσιου και τρίτων	604.774	6,4%	658.971	6,1%	684.241	7,0%	9,0%	3,8%
41	Εισπράξεις υπέρ του δημόσιου και τρίτων	599.745	6,4%	654.971	6%	665.791	6,8%	9,2%	1,7%
42	Επιστροφές χρημάτων	5.028	0,1%	4.000	0%	18.450	0,2%	-20,4%	361,3%
5	Χρηματικό υπόλοιπο	890.496	9,5%	1.573.142	14,5%	910.251	9,2%	76,7%	-42,1%
511	Χρηματικό υπόλοιπο από τακτικά έσοδα	342.321	3,6%	594.194	5,5%	406.517	4,1%	73,6%	-31,6%
512	Χρηματικό υπόλοιπο από έκτακτα έσοδα	548.174	5,8%	978.948	9%	503.733	5,1%	78,6%	-48,5%
	Σύνολα	9.415.226	100%	10.826.932	100%	9.841.414	100%	15%	-9,1%

Πίνακας II : ΕΣΟΔΑ 2005		Προϋπολογισθέντα	Αναμορφώσεις	Διαμορφωθέντα	Βεβαιωθέντα	Εισπραχθέντα	Εισπρ. Υπόλ.	Προϋπ./ Διαμορ.	Βεβ./ Διαμορ.
0	Τακτικά έσοδα	7.675.083	463.341	8.138.424	5.300.176	5.300.176	0	94,3%	65,1%
1	Πρόσοδοι από ακίνητη περιουσία	1.692.836	10.000	1.702.836	263.801	263.801	0	99,4%	15,5%
2	Πρόσοδοι από κινητή περιουσία	12.000	0	12.000	10.991	10.991	0	100,0%	91,6%
3	Έσοδα από ανταποδοτικά τέλη και δικαιώματα	1.502.500	0	1.502.500	1.208.552	1.208.552	0	100%	80,4%
4	Έσοδα από λοιπά τέλη – δικαιώματα, παροχή υπηρεσιών	317.300	182.106	499.406	366.278	366.278	0	63,5%	73,3%
5	Φόροι και εισφορές	1.471.000	10.000	1.481.000	575.464	575.464	0	99,3%	38,9%
6	Έσοδα από επιχορηγήσεις	2.662.447	251.664	2.914.111	2.851.534	2.851.534	0	91,4%	97,9%
7	Λοιπά τακτικά έσοδα	17.000	9.571	26.571	23.556	23.556	0	64,0%	88,7%
1	Έκτακτα έσοδα	1.649.667	525.093	2.174.760	1.631.621	1.631.621	0	75,9%	75%
11	Έσοδα από την εκποίηση κινητής, ακίνητης περιουσίας	40.000	19.000	59.000	58.292	58.292	0	67,8%	98,8%
12	Επιχορηγήσεις για κάλυψη λειτουργικών δαπανών	166.109	35.349	201.459	141.813	141.813	0	82,5%	70,4%
13	Επιχορηγήσεις για επενδυτικές δαπάνες	861.791	467.324	1.329.114	1.146.351	1.146.351	0	64,8%	86,2%
14	Δωρεές - κληρονομίες - κληροδοσίες	0	420	420	0	0	0	0%	0%
15	Προσαυξήσεις - πρόστιμα - παράβολα	43.452	3.000	46.452	19.373	19.373	0	93,5%	41,7%
16	Λοιπά έκτακτα έσοδα	538.315	0	538.315	265.792	265.792	0	100%	49,4%
2	Έσοδα παρελθόντων οικονομικών ετών	303.372	3.960	307.332	127.332	127.332	0	98,7%	41,4%
21	Τακτικά έσοδα	160.000	3.960	163.960	3.960	3.960	0	97,6%	2,4%
22	Έκτακτα έσοδα	143.372	0	143.372	123.372	123.372	0	100%	86,1%
3	Εισπράξεις από δάνεια και απαιτήσεις από Π.Ο.Ε.	824.568	515.949	1.340.517	1.171.352	860.828	310.524	61,5%	87,4%
31	Εισπράξεις από δάνεια	550.000	424.876	974.876	805.711	805.711	0	56,4%	82,6%
32	Εισπρακτέα υπόλοιπα προηγούμενων οικονομικών ετών	274.568	91.073	365.641	365.641	55.117	310.524	75,1%	100%

Πίνακας II : ΕΣΟΔΑ 2005		Προϋπολογισθέντα	Αναμορφώσεις	Διαμορφωθέντα	Βεβαιωθέντα	Εισπραχθέντα	Εισπρ. Υπόλ.	Προϋπ./ Διαμορ.	Βεβ./ Διαμορ.
4	Εισπράξεις υπέρ του δημόσιου και τρίτων	559.500	121.585	681.085	604.774	604.774	0	82,1%	88,8%
41	Εισπράξεις υπέρ του δημόσιου και τρίτων	554.500	121.555	676.055	599.745	599.745	0	82%	88,7%
42	Επιστροφές χρημάτων	5.000	30	5.030	5.028	5.028	0	99,4%	100%
5	Χρηματικό υπόλοιπο	890.496	0	890.496	890.496	890.496	0	100%	100%
511	Χρηματικό υπόλοιπο από τακτικά έσοδα	342.321	0	342.321	342.321	342.321	0	100%	100%
512	Χρηματικό υπόλοιπο από έκτακτα έσοδα	548.174	0	548.174	548.174	548.174	0	100%	100%
Σύνολα		11.902.686	1.629.928	13.532.614	9.725.750	9.415.226	310.524	88%	71,9%

Πίνακας III : ΕΣΟΔΑ 2006		Προϋπολογισθέντα	Αναμορφώσεις	Διαμορφωθέντα	Βεβαιωθέντα	Εισπραχθέντα	Εισπρ. Υπόλ.	Προϋπ / Διαμ.	Βεβ./ Διαμ.
0	Τακτικά έσοδα	7.136.039	1.782.441,91	8.918.481	6.086.655	6.086.655	0	80%	68,2%
1	Πρόσοδοι από ακίνητη περιουσία	375.000	0	375.000	30.491	30.491	0	100%	8,1%
2	Πρόσοδοι από κινητή περιουσία	20.000	6.207	26.207	26.207	26.207	0	76,3%	100%
3	Έσοδα από ανταποδοτικά τέλη και δικαιώματα	1.602.700	38.582	1.641.282	1.388.039	1.388.039	0	97,6%	84,6%
4	Έσοδα από λοιπά τέλη – δικαιώματα, παροχή υπηρεσιών	721.503	0	721.503	300.316	300.316	0	100%	41,6%
5	Φόροι και εισφορές	1.500.300	967.617	2.467.917	664.585	664.585	0	60,8%	26,9%
6	Έσοδα από επιχορηγήσεις	2.851.536	764.523	3.616.059	3.609.057	3.609.057	0	78,9%	99,8%
7	Λοιπά τακτικά έσοδα	65.000	5.513	70.513	67.959	67.959	0	92,2%	96,4%
1	Έκτακτα έσοδα	2.245.048	404.702	2.649.750	2.141.469	2.141.469	0	84,7%	80,8%
11	Έσοδα από την εκποίηση κινητής - ακίνητης περιουσίας	100.000	0	100.000	20.226	20.226	0	100%	20,2%
12	Επιχορηγήσεις για κάλυψη λειτουργικών δαπανών	145.411	29.955	175.366	143.556	143.556	0	82,9%	81,9%

Πίνακας III : ΕΣΟΔΑ 2006		Προϋπολο- γισθέντα	Αναμορ- φώσεις	Διαμορ- φωθέντα	Βεβαιω- θέντα	Εισπρα- χθέντα	Εισπρ. Υπόλ.	Προϋπ / Διαμ.	Βεβ./ Διαμ.
13	Επιχορηγήσεις για επενδυτικές δαπάνες	1.479.256	353.758	1.833.014	1.659.239	1.659.239	0	80,7%	90,5%
14	Δωρεές - κληρονομίες - κληροδοσίες	0	0	0	0	0	0	-	-
15	Προσαυξήσεις - πρόστιμα - παράβολα	100.000	18.258	118.258	53.419	53.419	0	84,6%	45,2%
16	Λοιπά έκτακτα έσοδα	420.380	2.731	423.111	265.029	265.029	0	99,4%	62,6%
2	Έσοδα παρελθόντων οικονομικών ετών	450.540	59.196	509.736	200.540	200.540	0	88,4%	39,3%
21	Τακτικά έσοδα	200.000	59.196	259.196	0	0	0	77,2%	0%
22	Έκτακτα έσοδα	250.540	0	250.540	200.540	200.540	0	100%	80%
3	Εισπράξεις από δάνεια και απαιτήσεις από Π.Ο.Ε.	435.400	0	435.400	435.400	166.156	269.244	100%	100%
31	Εισπράξεις από δάνεια	124.876	0	124.876	124.876	124.876	0	100%	100%
32	Εισπρακτέα υπόλοιπα Π.Ο.Ε.	310.524	0	310.524	310.524	41.280	269.244	100%	100%
4	Εισπράξεις υπέρ δημόσιου και τρίτων	651.900	91.354	743.254	658.971	658.971	0	87,7%	88,7%
41	Εισπράξεις υπέρ δημόσιου και τρίτων	645.900	91.354	737.254	654.971	654.971	0	87,6%	88,8%
42	Επιστροφές χρημάτων	6.000	0	6.000	4.000	4.000	0	100%	66,7%
5	Χρηματικό υπόλοιπο	1.573.133	0	1.573.133	1.573.142	1.573.142	0	100%	100%
511	Χρηματικό υπόλοιπο από τακτικά έσοδα	594.186	0	594.186	594.194	594.194	0	100%	100%
512	Χρηματικό υπόλοιπο από έκτακτα έσοδα	978.948	0	978.948	978.948	978.948	0	100%	100%
Σύνολα		12.492.060	2.337.695	14.829.754	11.096.177	10.826.932	269.244	84,2%	74,8%

Πίνακας IV : ΕΣΟΔΑ 2007		Προϋπολογισθέντα	Αναμορφώσεις	Διαμορφωθέντα	Βεβαιωθέντα	Εισπραχθέντα	Εισπρ. Υπόλ.	Προϋπ / Διαμ.	Βεβ./ Προϋπ.
0	Τακτικά έσοδα	7.544.088	258.165	7.802.253	6.326.417	6.253.412	73.004	96,7%	81,1%
1	Πρόσοδοι από ακίνητη περιουσία	156.031	3.190	159.222	93.158	44.106	49.053	98%	58,5%
2	Πρόσοδοι από κινητή περιουσία	45.000	0	45.000	30.298	30.298	0	100%	67,3%
3	Έσοδα από ανταποδοτικά τέλη και δικαιώματα	1.902.377	2.993	1.905.370	1.480.613	1.480.613	0	99,8%	77,7%
4	Έσοδα από λοιπά τέλη – δικαιώματα, παροχή υπηρεσιών	691.000	0	691.000	367.519	367.519	0	100%	53,2%
5	Φόροι και εισφορές	988.623	0	988.623	624.046	600.095	23.951	100%	63,1%
6	Έσοδα από επιχορηγήσεις	3.665.057	251.982	3.917.039	3.689.493	3.689.493	0	93,6%	94,2%
7	Λοιπά τακτικά έσοδα	96.000	0	96.000	41.289	41.289	0	100,0%	43%
1	Έκτακτα έσοδα	1.279.895	893.538	2.173.432	1.845.781	1.741.143	104.638	58,9%	84,9%
11	Έσοδα από την εκποίηση κινητής - ακίνητης περιουσίας	96.964	0	96.964	29.148	29.148	0	100%	30,1%
12	Επιχορηγήσεις για κάλυψη λειτουργικών δαπανών	71.537	11.483	83.019	28.657	28.657	0	86,2%	34,5%
13	Επιχορηγήσεις για επενδυτικές δαπάνες	706.394	840.167	1.546.561	1.391.419	1.391.419	0	45,7%	90%
14	Δωρεές - κληρονομίες - κληροδοσίες	0	0	0	0	0	0	-	-
15	Προσαυξήσεις - πρόστιμα - παράβολα	105.000	0	105.000	54.669	52.989	1.680	100%	52,1%
16	Λοιπά έκτακτα έσοδα	300.000	41.888	341.888	341.888	238.930	102.958	87,7%	100%
2	Έσοδα παρελθόντων οικονομικών ετών	408.855	702	409.557	217.563	217.563	0	99,8%	53,1%
21	Τακτικά έσοδα	140.000	702	140.702	6.856	6.856	0	99,5%	4,9%
22	Έκτακτα έσοδα	268.855	0	268.855	210.707	210.707	0	100%	78,4%
3	Εισπράξεις από δάνεια και απαιτήσεις από Π.Ο.Ε.	1.069.244	0	1.069.244	269.244	34.804	231.239	100%	25,2%
31	Εισπράξεις από δάνεια	800.000	0	800.000	0	0	0	100%	0%
32	Εισπρακτέα υπόλοιπα Π.Ο.Ε.	269.244	0	269.244	269.244	34.804	231.239	100%	100%

Πίνακας IV : ΕΣΟΔΑ 2007		Προϋπολογισθέντα	Αναμορφώσεις	Διαμορφωθέντα	Βεβαιωθέντα	Εισπραχθέντα	Εισπρ. Υπόλ.	Προϋπ / Διαμ.	Βεβ./ Προϋπ.
4	Εισπράξεις υπέρ δημόσιου και τρίτων	881.200	51.370	932.570	684.241	684.241	0	94,5%	73,4%
41	Εισπράξεις υπέρ δημόσιου και τρίτων	845.200	51.370	896.570	665.791	665.791	0	94,3%	74,3%
42	Επιστροφές χρημάτων	36.000	0	36.000	18.450	18.450	0	100%	51,3%
5	Χρηματικό υπόλοιπο	910.251	0	910.251	910.251	910.251	0	100%	100%
511	Χρηματικό υπόλοιπο από τακτικά έσοδα	406.517	0	406.517	406.517	406.517	0	100%	100%
512	Χρηματικό υπόλοιπο από έκτακτα έσοδα	503.733	0	503.733	503.733	503.733	0	100%	100%
Σύνολα		12.093.533	1.203.774	13.297.307	10.253.497	9.841.414	408.881	90,9%	77,1%

Σημειώσεις που αφορούν όλους τους πίνακες εσόδων :

Προϋπολογισθέντα = Τα αρχικά προϋπολογισθέντα όπως ψηφίστηκαν από το Δημοτικό Συμβούλιο

Διαμορφωθέντα = Τα αρχικά προϋπολογισθέντα με τις προσθαφαιρέσεις των αναμορφώσεων που μεσολαβούν κατά τη διάρκεια του έτους

Βεβαιωθέντα / Διαμορφωθέντα = σύγκριση τελικών προϋπολογισθέντων εσόδων προς βεβαιωθέντα. Η διαφορά από το 100% αφορά τα μη βεβαιωθέντα, δηλαδή τα προϋπολογισθέντα έσοδα που δεν κατέστη δυνατό να βεβαιωθούν

Εισπραχθέντα + εισπρακτέα υπόλοιπα = Βεβαιωθέντα Στο Δήμο Καματερού υπάρχουν ελάχιστα εισπρακτέα υπόλοιπα, επειδή ακολουθείται σε πολλές περιπτώσεις η μεθοδολογία της «οίκοθεν βεβαίωσης».

Ανάλυση εξόδων

Οι δραστηριότητες του Δήμου : πληρωθέντα έξοδα

Τα ποσοστά συμμετοχής κάθε κατηγορίας και υποκατηγορίας πληρωθέντων εξόδων στα συνολικά έξοδα του Δήμου αποτελούν αφενός μεν δείκτη των **προτεραιοτήτων** του, αφετέρου δε περιγράφουν το πλαίσιο μέσα στο οποίο κινείται ο **οικονομικός** του **προγραμματισμός**. Με βάση λοιπόν τα στοιχεία του Πίνακα V «Πληρωθέντα έξοδα», προκύπτουν τα εξής :

- Τα **έξοδα χρήσης** (λειτουργικές δαπάνες) φθάνουν το **66,9%** (2005), το **63,4%** (2006) και το **70,8%** (2007) των πληρωθέντων εξόδων, οι **επενδύσεις** το **14,7%**, το **24,6%** και το **15,2%** και οι **πληρωμές Π.Ο.Ε.- αποδόσεις - προβλέψεις** το **18,5%**, το **11,9%** και το **14,1%** αντίστοιχα.
- Τα συνολικά έξοδα **μεταβλήθηκαν** κατά **+26,5%** (06/05) και **-13,7%** (06/07). Τα έξοδα χρήσης κατά **+20%** και **-3,7%**, οι επενδύσεις κατά **+112,6%** και **-46,8%**, ενώ οι πληρωμές Π.Ο.Ε. κ.λπ. κατά **-18,5%** και **+1,8%**.

Ο μέσος όρος των συνολικών εξόδων μέσα στην τριετία έφθασε τα 8.780.000 €, ενώ αυξήθηκαν κατά 9,2% (2007/2005)

Οι κυριότερες υποκατηγορίες εξόδων είναι : οι **μεταβιβαστικές πληρωμές** 31,4% (2005), 29,4% (2006) και 31,3% (2007), οι **αμοιβές προσωπικού** 21,6%, 19% και 22,7%, τα **έργα** 9,3%, 11,3% και 8,4%, οι **πληρωμές Π.Ο.Ε.** 11,9%, 6,2% και 6,3%, οι **αγορές κτιρίων και προμήθειες παγίων** 5,2%, 12,7% και 6,4%, οι **αποδόσεις** 6,6%, 5,7% και 7,7% αντίστοιχα. Ακολουθούν οι **παροχές τρίτων** 4,9%, 5,3% και 5,4%, οι **πληρωμές τοκοχρεολυσίων** 3,8%, 5% και 5,6% και οι **αμοιβές αιρετών και τρίτων** 4%, 3,4% και 3,9% αντίστοιχα. Οι υπόλοιπες κινούνται κάτω από 1,5%. Οι πέντε πρώτες απορρόφησαν το **79,4%** (2005), το **78,7%** (2006) και το **75,1%** (2007) των πληρωθέντων εξόδων, δηλαδή οι δραστηριότητες και η λειτουργία του Δήμου υλοποιήθηκαν κυρίως μέσω των παραπάνω υποκατηγοριών.

Η ταξινόμηση όλων των υποκατηγοριών, με βάση τη διάκριση **λειτουργικά έξοδα / επενδύσεις**, οδηγεί στο παρακάτω συμπέρασμα : την τριετία 2005-2007, το **72,5%** των πληρωθέντων εξόδων του Δήμου αφορούσε τα **έξοδα χρήσης** και οι **επενδύσεις** απορρόφησαν το **20,9%** (οι **πληρωμές Π.Ο.Ε. κατανεμήθηκαν με βάση τον προορισμό τους, τα τοκοχρεολύσια με βάση την προέλευση των δανείων, ενώ στις αποδόσεις αναλογεί το υπόλοιπο 6,7%**).

Αν και το 20,9% των πληρωθέντων εξόδων που καταλήγει σε επενδύσεις **δεν θεωρείται χαμηλό**, ένας Δήμος που διευρύνεται συνεχώς οικιστικά και πολεοδομικά θα πρέπει να αυξήσει το ποσοστό αυτό είτε με επιχορηγήσεις είτε με ίδιους πόρους είτε σε συνεργασία με τον ιδιω-

τικό τομέα, ώστε να μπορέσει να ανταποκριθεί στις αυξανόμενες ανάγκες για τοπικές υποδομές.

Οι επενδύσεις απορρόφησαν το ένα πέμπτο των πληρωθέντων εξόδων και οι λειτουργικές δαπάνες σχεδόν τα τρία τέταρτα. Είναι σαφές ότι ο Δήμος είναι προσανατολισμένος περισσότερο στην παροχή υπηρεσιών και στην άσκηση των αρμοδιοτήτων που συνδέονται με τις τελευταίες και λιγότερο στις κατασκευές και τα έργα.

Ανάλυση ανά υπηρεσία

Τα έξοδα χρήσης και οι επενδύσεις προκύπτουν ως το άθροισμα των υποκατηγοριών και ομάδων εξόδων που καταχωρούνται σε 11 υπηρεσίες. Η διαδικασία αυτή επιβάλλεται για να επιτευχθεί η παρακολούθηση των εξόδων, όχι μόνο με βάση τον προορισμό τους π.χ. αποδοχές, επενδύσεις, προμήθειες κλπ, αλλά και με βάση την αρμοδιότητα των Ο.Τ.Α. για λογαριασμό της οποίας πραγματοποιούνται. Με αυτό τον τρόπο είναι δυνατή η προσέγγιση του **κόστους άσκησης** των αρμοδιοτήτων που αντιστοιχούν σε συγκεκριμένες υπηρεσίες και επιπλέον είναι απαραίτητη, νομικά και λογιστικά, στις ανταποδοτικές υπηρεσίες – καθαριότητα, αποχέτευση, νεκροταφεία - για να καθοριστεί το **ύψος** των αντίστοιχων **τελών**. Στον Πίνακα V «Πληρωθέντα έξοδα ανά υπηρεσία» καταγράφονται οι σχετικές δαπάνες και η ποσοστιαία κατανομή τους :

- 1) Οι **γενικές** υπηρεσίες απορρόφησαν το **49,9%** (2005), το **44,5%** (2006) και το **49,7%** (2007) των αντίστοιχων εξόδων.
- 2) Η υπηρεσία **τεχνικών έργων** απορρόφησε το **16%**, το **25,4%** και το **19,6%**.
- 3) Η ανταποδοτική υπηρεσία **καθαριότητας - ηλεκτροφωτισμού** απορρόφησε το **14,6%**, το **15%** και το **13,9%** αντίστοιχα.
- 4) Οι **οικονομικές-διοικητικές** υπηρεσίες έφθασαν το **11,2%** το **8,4%** και το **9,3%**
- 5) Οι ανταποδοτικές υπηρεσίες **ύδρευσης – αποχέτευσης** απορρόφησαν το **4%**, το **3,9%** και το **2,1%** αντίστοιχα.
- 6) Η υπηρεσία **πρασίνου** απορρόφησε το **1,9%** (2005), το **2,3%** (2006) και το **3,1%** (2007) και οι υπηρεσίες **πολιτισμού - αθλητισμού - κοινωνικής πολιτικής** το **2,4%**, το **0,4%** και το **2,2%** αντίστοιχα.

Αν ομαδοποιηθούν τα έξοδα χρήσης και οι επενδύσεις κάθε υπηρεσίας μέσα στην τριετία, εντάσσοντας τα τοκοχρεολύσια με βάση την προέλευση των δανείων, παρατηρούμε τα εξής :

ΠΛΗΡΩΘΕΝΤΑ ΕΞΟΔΑ ΑΝΑ ΥΠΗΡΕΣΙΑ		2005 + 2006 + 2007			
		Έξοδα χρήσης		Επενδύσεις	
0	Γενικές υπηρεσίες	11.695.783	63%	318.759	6,1%
10	Οικονομικές διοικητικές υπηρεσίες	2.037.049	11%	91.899	1,8%
15	Υπηρεσίες πολιτισμού, αθλητισμού, κοινωνικής πολιτικής	236.851	1,3%	109.582	2,1%
20	Υπηρεσίες καθαριότητας και ηλεκτροφωτισμού	3.011.807	16,2%	259.404	5,0%
25	Υπηρεσίες αποχέτευσης	133.868	0,7%	621.963	12,0%
30	Υπηρεσία τεχνικών έργων	916.616	4,9%	3.773.685	72,6%
35	Υπηρεσίες πράσινου	531.046	2,9%	22.552	0,4%
	Σύνολο	18.563.020	100%	5.197.844	100%

- Η υπηρεσία **τεχνικών έργων** υλοποίησε το 72,6% των επενδύσεων, οι δύο ανταποδοτικές το 17%, (**καθαριότητα – ηλεκτροφωτισμός και αποχέτευση**), οι **γενικές (τοκοχρεολύσια για επενδύσεις)** 6,1%, οι υπηρεσίες **πολιτισμού - αθλητισμού - κοινωνικής πολιτικής** το 2,1%, οι **οικονομικές - διοικητικές** το 1,8%, και το **πράσινο** το 0,4%. Μέσω των τριών πρώτων υλοποιήθηκε το **95,7%** των δημοτικών επενδύσεων.
- Οι **γενικές** υπηρεσίες απορρόφησαν το 63% των εξόδων χρήσης, η **καθαριότητα – ηλεκτροφωτισμός** το 16,2%, οι **οικονομικές - διοικητικές** το 11%, οι **τεχνικές** το 4,9%, το **πράσινο** το 2,9% και οι υπηρεσίες **πολιτισμού - αθλητισμού - κοινωνικής πολιτικής** το 1,3% και η **αποχέτευση** το 0,7%. Μέσω των τριών πρώτων δαπανήθηκε το **90,2%** των λειτουργικών εξόδων.

Η κατανομή των εξόδων ανά υπηρεσία αντανακλά τα προβλήματα και τις ανάγκες των κατοίκων, τις προτεραιότητες και δεσμεύσεις της Δημοτικής Αρχής

Σταθερότητα και αστάθεια οικονομικών μεγεθών : αρχικά προς τελικά προϋπολογισθέντα (διαμορφωθέντα) έξοδα

Ο αρχικός προϋπολογισμός και οι αναμορφώσεις (συνήθως θετικές αλλά ορισμένες φορές αρνητικές) που μεσολαβούν στα έξοδα (αναπληρωματικές, έκτακτες, ειδικές πιστώσεις) καταλήγουν στον προϋπολογισμό που διαμορφώνεται τελικά. Με βάση τα στοιχεία των πινάκων VI, VII, VIII «Έξοδα 2005, 2006, 2007» προκύπτουν τα εξής :

- 1) Τα αρχικά **προϋπολογισθέντα έξοδα** αποτελούν το **88%** (2005), το **84,2%** (2006) και το **90,9%** (2006 και 2007) των τελικών, δηλαδή οι αναμορφώσεις που μεσολάβησαν, αύξησαν κατά τα υπόλοιπα ποσοστά τον τελικό προϋπολογισμό. Με δεδομένες τις αλλαγές

που μεσολαβούν κατά τη διάρκεια του έτους (νομοθετικές ρυθμίσεις, συμβάσεις εργασίας, τιμολόγια ΔΕΚΟ, κατανομές κρατικών επιχορηγήσεων, διαδικασίες παραγωγής έργων), τα ποσοστά αυτά κρίνονται **πολύ ικανοποιητικά**. Στα **έξοδα χρήσης**, τα αρχικά απετέλεσαν το **87,4%** (2005), το **84%** (2006) και το **86,9%** (2007) των τελικών, στις **επενδύσεις** το **97,9%**, το **81%** και το **106,2%** (αρνητική αναμόρφωση) και στις **πληρωμές Π.Ο.Ε., αποδόσεις** κ.λπ. το **83%**, το **97,1%** και το **95,8%** αντίστοιχα. Στις επενδύσεις παρατηρείται μία σχετική αστάθεια, ενώ τα έξοδα χρήσης και οι πληρωμές Π.Ο.Ε. είναι πιο σταθερά.

- 2) Στις **υποκατηγορίες εξόδων** μεγάλες διαφορές μεταξύ αρχικών και τελικών προϋπολογισθέντων δεν επαναλαμβάνονται μέσα στην τριετία. Ορισμένες συνδέονται με τη ροή των επιχορηγήσεων για επενδύσεις, άλλες με έκτακτα γεγονότα, ενώ κάποιες υποδεικνύουν **αδυναμίες** στις προβλέψεις.

Συμπέρασμα : Οι παραδοχές κατάρτισης του προϋπολογισμού επιβεβαιώνονται σε μεγάλο βαθμό είτε επαναπροσδιορίζονται από εξωτερικούς παράγοντες.

Βαθμός υλοποίησης προϋπολογισμού : πληρωθέντα προς τελικά προϋπολογισθέντα έξοδα

Οι σχέσεις που διαμορφώνονται απολογιστικά μεταξύ πληρωθέντων / προϋπολογισθέντων εξόδων αποτελούν δείκτες της **ακρίβειας** με την οποία συντάσσεται ο προϋπολογισμός, της **διαχειριστικής προσπάθειας** που αναλαμβάνει ο Δήμος και οι υπηρεσίες του για την υλοποίηση του και της **ύπαρξης ρευστότητας**, όσον αφορά την πληρωμή των υποχρεώσεών του. Με βάση λοιπόν τα στοιχεία των πινάκων VI, VII, VIII «Έξοδα 2005, 2006, 2007», προκύπτουν τα εξής :

Το άθροισμα των πληρωθέντων και των αδιάθετων πιστώσεων ισούται με το σύνολο των προϋπολογισθέντων εξόδων. Στα **συνολικά έξοδα**, τα πληρωθέντα αποτελούν το **57,9%** (2005), το **66,9%** (2006) και το **64,4%** (2007) των προϋπολογισθέντων. Στα **έξοδα χρήσης** το **79,8%**, το **85%**, το **77,8%**, στις **επενδύσεις** το **29,2%**, το **48,9%**, το **42,3%** και στις **πληρωμές Π.Ο.Ε.** κ.λπ. το **83%**, το **56,3%**, το **61%** αντίστοιχα.

Ουσιαστικά μέσα στην τριετία ο προϋπολογισμός υλοποιήθηκε κατά **63,2%** (μ.ο.), ένα **μέσο** ποσοστό. Στα **έξοδα χρήσης** πληρώθηκε το **80,9%** των προϋπολογισθέντων και στις **πληρωμές Π.Ο.Ε. - αποδόσεις** το **58,6%**. Σημαντικό πρόβλημα παρατηρείται στις **επενδύσεις**, όπου υλοποιήθηκε μόνο το **40,7%** των προϋπολογισθέντων της τριετίας.

Όσον αφορά τις **υποκατηγορίες εξόδων** διακρίνονται τρεις ομάδες, με βάση την αναλογία πληρωθέντων προς προϋπολογισθέντα (δεν αναφέρονται οι υποκατηγορίες με πολύ μικρά ποσά) :

- 1) Στην πρώτη τα πληρωθέντα κινούνται σε **υψηλά επίπεδα** (μέσοι όροι), με **μικρές διακυμάνσεις** του ποσοστού τους (> 0,16%) μέσα στην τριετία : **τοκοχρεολύσια** 101,1% (2005), 98,1% (2006) και 97,6% (2007), **μεταβιβαστικές πληρωμές** 84,8%, 89,9% και 81,3%, **αμοιβές αιρετών και τρίτων** 80,3%, 79,3% και 82,7%, **αμοιβές προσωπικού** 81,1%, 84,5% και 74,7% αντίστοιχα. Στις υποκατηγορίες αυτές οι παραδοχές κατάρτισης του προϋπολογισμού αποδείχθηκαν ακριβείς και τα πληρωθέντα κυμαίνονται μεταξύ του 80% - 99% των προϋπολογισθέντων.
- 2) Στην δεύτερη τα πληρωθέντα κινούνται σε **μεσαία** επίπεδα με **μικρές διακυμάνσεις** του ποσοστού τους (> 0,23%) μέσα στην τριετία : **αποδόσεις** 74,8% (2005), 79,6% (2006) και 70,9% (2007), **παροχές τρίτων** 60,2%, 70,9% και 69,4% και **πληρωμές Π.Ο.Ε.** 58,1%, 54,3% και 57,6% αντίστοιχα. Στις υποκατηγορίες αυτές οι παραδοχές κατάρτισης του προϋπολογισμού αποδείχθηκαν λιγότερο ακριβείς και τα πληρωθέντα κυμαίνονται μεταξύ του 57% - 75% των προϋπολογισθέντων.
- 3) Στην τρίτη τα πληρωθέντα κινούνται σε **χαμηλά** επίπεδα : **λοιπά γενικά έξοδα** 43,2% (2005), 59,4% (2006) και 40,5% (2007), **δαπάνες αναλωσίμων** 41,1%, 49,2% και 48,8%, **έργα** 32,4%, 41,7% και 54,4%, **αγορές κτιρίων - προμήθειες παγίων** 30,4%, 62,9% και 36,4%, **φόροι – τέλη** 11%, 61,3% και 55,1% και **μελέτες** 2,1%, 21,7% και 12,8% αντίστοιχα (**πολύ χαμηλά**). Στις υποκατηγορίες αυτές οι παραδοχές κατάρτισης του προϋπολογισμού με συστηματικό τρόπο αποκλίνουν από την πραγματικότητα. και τα πληρωθέντα κυμαίνονται μεταξύ του 42% - 48% των προϋπολογισθέντων (εκτός των μελετών με 12%). Η **διακύμανση** του ποσοστού τους στις τρεις πρώτες και τις μελέτες είναι **μικρή** (> 0,8%), ενώ στις υπόλοιπες κινείται σε **μεσαία** επίπεδα (>2% και <5%).

Ανάλυση ανά υπηρεσία

Τα **πληρωθέντα έξοδα** ως ποσοστό των προϋπολογισθέντων ανά υπηρεσία κινήθηκαν ως εξής :

- Στο σύνολο των υπηρεσιών τα πληρωθέντα έφθασαν το **60,8%** (2005), το **70,5%** (2006) και το **67,8%** (2007), ενώ στα συνολικά έξοδα έφθασαν το **57,9%**, το **66,9%**, και το **64,4%** αντίστοιχα, κινήθηκαν δηλαδή στην ίδια κατεύθυνση, αλλά λίγο ψηλότερα.

- Σε δύο υπηρεσίες οι απορροφήσεις κυμαίνονται σε **υψηλά επίπεδα** που παραμένουν **σταθερά** μέσα στην τριετία : **γενικές** 83,8% (2005), 89,6% (2006) και 83,4% (2007) και **οικονομικές – διοικητικές** 79,5%, 73,7%, 71,9% αντίστοιχα.
- Σε άλλες δύο οι απορροφήσεις κυμαίνονται σε **μέσα επίπεδα** που παραμένουν **σχετικά σταθερά** την τριετία : **πράσινο** 61% (2005), 71,4% (2006), 70,4% (2007) και **καθαριότητα - ηλεκτροφωτισμός** 56,7%, 77,9%, 56,7% αντίστοιχα.
- Στις υπόλοιπες τρεις κυμαίνονται σε **χαμηλά επίπεδα** με **αισθητές διακυμάνσεις** μέσα στην τριετία : **αποχέτευση** 35,7% (2005), 66,6%(2006) και 35,9% (2007), **τεχνικά έργα** 34,4%, 57,6%, 52,4% και **πολιτισμός - αθλητισμός** κ.λπ. 65,5%, 4,6%, 83,9% αντίστοιχα.

Συμπέρασμα : Οι διαφορές αυτές οφείλονται σε υστερήσεις εσόδων (βλέπε προηγούμενο κεφάλαιο), στη μεθοδολογία κατάρτισης του προϋπολογισμού και σε αδυναμίες των δημοτικών υπηρεσιών να υλοποιήσουν το τεχνικό πρόγραμμα και τον προϋπολογισμό του Δήμου

Αξιολόγηση εξόδων

Με βάση την ανάλυση των προηγούμενων κεφαλαίων, καταλήγουμε στις παρακάτω επισημάνσεις και συμπεράσματα για τα έξοδα του Δήμου Καματερού :

- Οι **λειτουργικές δαπάνες** απορροφούν σχεδόν τα **τρία τέταρτα** των πληρωθέντων εξόδων και οι **επενδύσεις** το **ένα πέμπτο**. Ο Δήμος είναι προσανατολισμένος **περισσότερο** στην **παροχή υπηρεσιών** και στην άσκηση των αρμοδιοτήτων που συνδέονται με τις τελευταίες και λιγότερο στα έργα.
- Παρατηρούνται διαφορές στην υλοποίηση του προϋπολογισμού που οφείλονται σε **υστερήσεις εσόδων**, στη **μεθοδολογία κατάρτισης** του προϋπολογισμού και σε **συλλογικές αδυναμίες** να υλοποιηθεί το τεχνικό πρόγραμμα του Δήμου.
- Προτείνεται η επανεξέταση της **μεθοδολογίας κατάρτισης** του **προϋπολογισμού** και οι σχετικές προβλέψεις να βασίζονται στις **πραγματικές** του **δυνατότητες** να υλοποιεί έργα και να παρέχει υπηρεσίες.

Πίνακας V : ΠΛΗΡΩΘΕΝΤΑ ΕΞΟΔΑ		2005	2006	2007	Ποσοστιαία σύνθεση			Ποσοστιαία μεταβολή	
					%	%	%	2006 / 2005	2007 / 2006
6.	Έξοδα χρήσης	5.243.255	6.291.255	6.059.884	66,9%	63,4%	70,8%	20%	-3,7%
60	Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	1.693.929	1.884.915	1.945.542	21,6%	19,0%	22,7%	11,3%	3,2%
61	Αμοιβές αιρετών και τρίτων	316.416	335.103	336.168	4%	3,4%	3,9%	5,9%	0,3%
62	Παροχές τρίτων	385.462	527.188	466.526	4,9%	5,3%	5,4%	36,8%	-11,5%
63	Φόροι - τέλη	5.667	7.911	7.014	0,1%	0,1%	0,1%	39,6%	-11,3%
64	Λοιπά γενικά έξοδα	11.081	13.620	15.385	0,1%	0,1%	0,2%	22,9%	13,0%
65	Πληρωμές για την εξυπηρέτηση δημοσίας πίστης	298.911	494.103	481.400	3,8%	5,0%	5,6%	65,3%	-2,6%
66	Δαπάνες προμήθειας αναλωσίμων	68.456	107.217	128.397	0,9%	1,1%	1,5%	56,6%	19,8%
67	Πληρωμές - μεταβιβάσεις σε τρίτους	2.463.334	2.919.121	2.679.042	31,4%	29,4%	31,3%	18,5%	-8,2%
68	Λοιπά έξοδα	0	2.079	408	0%	0%	0%	-	-80,4%
7.	Επενδύσεις	1.149.298	2.443.432	1.299.327	14,7%	24,6%	15,2%	112,6%	-46,8%
71	Αγορές κτιρίων, τεχνικών έργων, προμήθειες παγίων	404.583	1.257.134	551.112	5,2%	12,7%	6,4%	210,7%	-56,2%
73	Έργα	732.663	1.125.232	718.558	9,3%	11,3%	8,4%	53,6%	-36,1%
74	Μελέτες, έρευνες και ειδικές δαπάνες	7.051	61.067	28.756	0,1%	0,6%	0,3%	766%	-52,9%
75	Τίτλοι πάγιας επένδυσης (συμμετοχές σε επιχειρήσεις)	5.000	0	900	0,1%	0%	0%	-100%	-
8.	Πληρωμές Π.Ο.Ε., αποδόσεις, προβλέψεις	1.449.531	1.181.994	1.203.372	18,5%	11,9%	14,1%	-18,5%	1,8%
81.	Πληρωμές Π.Ο.Ε.	929.835	614.170	540.396	11,9%	6,2%	6,3%	-33,9%	-12%
82.	Αποδόσεις	519.696	567.824	662.976	6,6%	5,7%	7,7%	9,3%	16,8%
85.	Προβλέψεις μη είσπραξης	0	0	0	0%	0%	0%	-	-
	Σύνολα	7.842.084	9.916.681	8.562.582	100%	100%	100%	26,5%	-13,7%

ΠΛΗΡΩΘΕΝΤΑ ΕΞΟΔΑ ΑΝΑ ΥΠΗΡΕΣΙΑ		2005	2006	2007	Ποσοστιαία σύνθεση			Ποσοστιαία μεταβολή	
					%	%	%	06 / 05	07 / 06
0	Γενικές υπηρεσίες	3.188.101	3.891.085	3.660.942	49,9%	44,5%	49,7%	22,1%	-5,9%
10	Οικονομικές - διοικητικές υπηρεσίες	712.825	731.187	684.935	11,2%	8,4%	9,3%	2,6%	-6,3%
15	Υπηρεσίες πολιτισμού, αθλητισμού, κοινωνικής πολιτικής	153.001	33.111	160.321	2,4%	0,4%	2,2%	-78,4%	384,2%
20	Υπηρεσίες καθαριότητας και ηλεκτροφωτισμού	935.060	1.312.621	1.023.531	14,6%	15,0%	13,9%	40,4%	-22%
25	Υπηρεσίες ύδρευσης - άρδευσης - αποχέτευσης	258.625	341.462	155.743	4,0%	3,9%	2,1%	32,0%	-54,4%
30	Υπηρεσία τεχνικών έργων	1.025.459	2.221.208	1.443.634	16,0%	25,4%	19,6%	116,6%	-35%
35	Υπηρεσίες πράσινου	119.482	204.014	230.103	1,9%	2,3%	3,1%	70,7%	12,8%
	Σύνολα	6.392.553	8.734.687	7.359.210	100%	100%	100%	36,6%	-15,7%

Πίνακας VI : ΕΞΟΔΑ 2005		Προϋπολο- γισθέντα	Αναμορ- φώσεις	Διαμορ- φωθέντα	Ενταλ- θέντα	Πληρω- θέντα	Αδιάθετες πιστώσεις	Προϋπ. / Διαμ.	Πληρ./ Διαμ.	Αδ. πιστ. / Διαμ.
6.	Έξοδα χρήσης	5.740.652	827.486	6.568.138	5.243.255	5.243.255	1.324.883	87,4%	79,8%	20,2%
60	Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	1.915.268	174.287	2.089.555	1.693.929	1.693.929	395.627	91,7%	81,1%	18,9%
61	Αμοιβές αιρετών και τρίτων	354.427	39.500	393.927	316.416	316.416	77.511	90%	80,3%	19,7%
62	Παροχές τρίτων	571.757	68.708	640.465	385.462	385.462	255.003	89,3%	60,2%	39,8%
63	Φόροι - τέλη	51.440	0	51.440	5.667	5.667	45.773	100%	11%	89%
64	Λοιπά γενικά έξοδα	20.700	4.940	25.640	11.081	11.081	14.560	80,7%	43,2%	56,8%
65	Πληρωμές για τοκοχρεολύσια	291.795	3.954	295.749	298.911	298.911	-3.162	98,7%	101,1%	-1,1%
66	Δαπάνες προμήθειας αναλωσίμων	116.000	50.446	166.446	68.456	68.456	97.990	69,7%	41,1%	58,9%
67	Πληρωμές - μεταβιβάσεις σε τρίτους	2.419.265	485.650	2.904.915	2.463.334	2.463.334	441.582	83,3%	84,8%	15,2%
68	Λοιπά έξοδα	0	0	0	0	0	0	-	-	-
7.	Επενδύσεις	3.860.001	81.620	3.941.621	1.149.298	1.149.298	2.792.323	97,9%	29,2%	70,8%
71	Αγορές κτιρίων, προμήθειες παγίων	1.184.873	144.876	1.329.749	404.583	404.583	925.165	89,1%	30,4%	69,6%
73	Έργα	2.374.784	-116.121	2.258.663	732.663	732.663	1.526.000	105,1%	32,4%	67,6%
74	Μελέτες, έρευνες, ειδικές δαπάνες	300.344	38.191	338.535	7.051	7.051	331.484	88,7%	2,1%	97,9%
75	Τίτλοι πάγιας επένδυσης	0	14.674	14.674	5.000	5.000	9.674	0%	34,1%	65,9%
8.	Πληρωμές Π.Ο.Ε., αποδόσεις, προβλέψεις	2.057.911	420.194	2.478.106	1.449.531	1.449.531	1.028.574	83%	58,5%	41,5%
81.	Πληρωμές Π.Ο.Ε.	1.599.411	0	1.599.411	929.835	929.835	669.577	100%	58,1%	41,9%
82.	Αποδόσεις	458.500	236.451	694.951	519.696	519.696	175.255	66%	74,8%	25,2%
85.	Προβλέψεις μη είσπραξης	0	183.743	183.743	0	0	183.743	0%	0%	100%
9	Αποθεματικό	244.121	300.628	544.749	0	0	544.749	44,8%	0%	100,0%
	Σύνολα	11.902.686	1.629.928	13.532.614	7.842.084	7.842.084	5.690.530	88%	57,9%	42,1%

ΕΞΟΔΑ ΑΝΑ ΥΠΗΡΕΣΙΑ 2005		Προϋπολογισθέντα	Αναμορφώσεις	Διαμορφωθέντα	Ενταλθέντα	Πληρωθέντα	Αδιάθετες πιστώσεις	Προϋπ. / Διαμ.	Πληρ./ Διαμ.	Αδ. πιστ./ Διαμ.
0	Γενικές υπηρεσίες	3.275.382	530.475	3.805.857	3.188.101	3.188.101	617.756	86,1%	83,8%	16,2%
10	Οικονομικές - διοικητικές υπηρεσίες	728.593	167.868	896.461	712.825	712.825	183.636	81,3%	79,5%	20,5%
15	Υπηρεσίες πολιτισμού, αθλητισμού, κοινωνικής πολιτικής	231.779	1.983	233.762	153.001	153.001	80.761	99,2%	65,5%	34,5%
20	Υπηρεσίες καθαριότητας και ηλεκτροφωτισμού	1.502.500	147.518	1.650.018	935.060	935.060	714.959	91,1%	56,7%	43,3%
25	Υπηρεσίες ύδρευσης - άρδευσης - αποχέτευσης	638.315	86.718	725.033	258.625	258.625	466.408	88,0%	35,7%	64,3%
30	Υπηρεσία τεχνικών έργων	3.023.680	-44.300	2.979.380	1.025.459	1.025.459	1.953.921	101,5%	34,4%	65,6%
35	Υπηρεσίες πράσινου	176.982	18.844	195.825	119.482	119.482	76.343	90,4%	61%	39%
45	Υπηρεσία νεκροταφείου	23.423	0	23.423	0	0	23.423	100%	0%	100%
	Σύνολα	9.600.654	909.106	10.509.759	6.392.553	6.392.553	4.117.206	91,3%	60,8%	39,2%

Πίνακας VII : ΕΞΟΔΑ 2006		Προϋπολο- γισθέντα	Αναμορ- φώσεις	Διαμορ- φωθέντα	Ενταλ- θέντα	Πληρω- θέντα	Αδιάθετες πιστώσεις	Προϋπ. / Διαμ.	Πληρ./ Διαμ.	Αδ. πιστ. / Διαμ.
6.	Έξοδα χρήσης	6.220.844	1.182.087	7.402.931	6.291.255	6.291.255	1.111.676	84%	85%	15%
60	Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	2.066.948	164.734	2.231.682	1.884.915	1.884.915	346.767	92,6%	84,5%	15,5%
61	Αμοιβές αιρετών και τρίτων	409.987	12.524	422.511	335.103	335.103	87.408	97%	79,3%	20,7%
62	Παροχές τρίτων	551.432	191.729	743.161	527.188	527.188	215.973	74,2%	70,9%	29,1%
63	Φόροι - τέλη	9.500	3.400	12.900	7.911	7.911	4.989	73,6%	61,3%	38,7%
64	Λοιπά γενικά έξοδα	19.500	3.420	22.920	13.620	13.620	9.300	85,1%	59,4%	40,6%
65	Πληρωμές για τοκοχρεολύσια	484.026	19.720	503.746	494.103	494.103	9.644	96,1%	98,1%	1,9%
66	Δαπάνες προμήθειας αναλωσίμων	213.946	4.050	217.996	107.217	107.217	110.779	98,1%	49,2%	50,8%
67	Πληρωμές - μεταβιβάσεις σε τρίτους	2.465.005	780.431	3.245.437	2.919.121	2.919.121	326.316	76%	89,9%	10,1%
68	Λοιπά έξοδα	500	2.079	2.579	2.079	2.079	500	19,4%	80,6%	19,4%
7.	Επενδύσεις	4.046.460	947.142	4.993.603	2.443.432	2.443.432	2.550.171	81,0%	48,9%	51,1%
71	Αγορές κτιρίων, προμήθειες παγίων	1.556.341	443.735	2.000.076	1.257.134	1.257.134	742.942	77,8%	62,9%	37,1%
73	Έργα	2.118.222	578.601	2.696.823	1.125.232	1.125.232	1.571.591	78,5%	41,7%	58,3%
74	Μελέτες, έρευνες και ειδικές δαπάνες	356.897	-75.793	281.104	61.067	61.067	220.037	127,0%	21,7%	78,3%
75	Τίτλοι πάγιας επένδυσης	15.000	600	15.600	0	0	15.600	96,2%	0%	100%
8.	Πληρωμές Π.Ο.Ε., αποδόσεις, προβλέψεις	2.037.055	61.437	2.098.492	1.181.994	1.181.994	916.498	97,1%	56,3%	43,7%
81.	Πληρωμές Π.Ο.Ε.	1.127.155	2.937	1.130.092	614.170	614.170	515.921	99,7%	54,3%	45,7%
82.	Αποδόσεις	654.900	58.500	713.400	567.824	567.824	145.576	91,8%	79,6%	20,4%
85.	Προβλέψεις μη είσπραξης	255.000	0	255.000	0	0	255.000	100%	0%	100%
9	Αποθεματικό	187.700	147.028	334.728	0	0	334.728	56,1%	0%	100%
	Σύνολα	12.492.060	2.337.695	14.829.754	9.916.681	9.916.681	4.913.073	84,2%	66,9%	33,1%

ΕΞΟΔΑ ΑΝΑ ΥΠΗΡΕΣΙΑ 2006		Προϋπολογισθέντα	Αναμορφώσεις	Διαμορφωθέντα	Ενταλθέντα	Πληρωθέντα	Αδιάθετες πιστώσεις	Προϋπ. / Διαμ.	Πληρ./ Διαμ.	Αδ. πιστ./ Διαμ.
0	Γενικές υπηρεσίες	3.485.003	857.984	4.342.988	3.891.085	3.891.085	451.903	80,2%	89,6%	10,4%
10	Οικονομικές - διοικητικές υπηρεσίες	922.251	69.644	991.895	731.187	731.187	260.707	93,0%	73,7%	26,3%
15	Υπηρεσίες πολιτισμού, αθλητισμού, κοινωνικής πολιτικής	56.003	667.386	723.389	33.111	33.111	690.278	7,7%	4,6%	95,4%
20	Υπηρεσίες καθαριότητας και ηλεκτροφωτισμού	1.439.006	245.616	1.684.622	1.312.621	1.312.621	372.002	85,4%	77,9%	22,1%
25	Υπηρεσίες ύδρευσης - άρδευσης – αποχέτευσης	517.580	-4.872	512.708	341.462	341.462	171.246	101,0%	66,6%	33,4%
30	Υπηρεσία τεχνικών έργων	3.571.481	283.598	3.855.079	2.221.208	2.221.208	1.633.872	92,6%	57,6%	42,4%
35	Υπηρεσίες πράσινου	275.980	9.872	285.852	204.014	204.014	81.839	96,5%	71,4%	28,6%
	Σύνολα	10.267.305	2.129.229	12.396.534	8.734.687	8.734.687	3.661.847	82,8%	70,5%	29,5%

Πίνακας VIII : ΕΞΟΔΑ 2007		Προϋπολογισθέντα	Αναμορφώσεις	Διαμορφωθέντα	Ενταλθέντα	Πληρωθέντα	Αδιάθετες πιστώσεις	Προϋπ. / Διαμ.	Πληρ./ Διαμ.	Αδ. πιστ./ Διαμ.
6.	Έξοδα χρήσης	6.766.947	1.020.259	7.787.206	6.059.884	6.059.884	1.727.322	86,9%	77,8%	22,2%
60	Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	2.614.940	-11.382	2.603.558	1.945.542	1.945.542	658.016	100,4%	74,7%	25,3%
61	Αμοιβές αιρετών και τρίτων	399.225	7.475	406.700	336.168	336.168	70.532	98,2%	82,7%	17,3%
62	Παροχές τρίτων	540.500	131.708	672.208	466.526	466.526	205.682	80,4%	69,4%	30,6%
63	Φόροι - τέλη	12.200	530	12.730	7.014	7.014	5.716	95,8%	55,1%	44,9%
64	Λοιπά γενικά έξοδα	26.500	11.500	38.000	15.385	15.385	22.615	69,7%	40,5%	59,5%
65	Πληρωμές τοκοχρεολυσίων	492.100	1.370	493.470	481.400	481.400	12.070	99,7%	97,6%	2,4%
66	Δαπάνες προμήθειας αναλωσίμων	226.200	37.148	263.348	128.397	128.397	134.951	85,9%	48,8%	51,2%
67	Πληρωμές - μεταβιβάσεις σε τρίτους	2.452.282	841.909	3.294.191	2.679.042	2.679.042	615.149	74,4%	81,3%	18,7%
68	Λοιπά έξοδα	3.000	0	3.000	408	408	2.592	100%	13,6%	86,4%
7.	Επενδύσεις	3.265.103	-190.426	3.074.677	1.299.327	1.299.327	1.775.351	106,2%	42,3%	57,7%
71	Αγορές κτιρίων και προμήθειες παγίων	1.120.464	393.213	1.513.677	551.112	551.112	962.565	74%	36,4%	63,6%
73	Έργα	1.270.636	49.856	1.320.492	718.558	718.558	601.934	96,2%	54,4%	45,6%
74	Μελέτες, έρευνες και ειδικές δαπάνες	258.403	-33.795	224.608	28.756	28.756	195.852	115%	12,8%	87,2%
75	Τίτλοι πάγιας επένδυσης	615.600	-599.700	15.900	900	900	15.000	3871,7%	5,7%	94,3%
8.	Πληρωμές Π.Ο.Ε., αποδόσεις, προβλέψεις	1.889.072	83.000	1.972.072	1.203.372	1.203.372	768.700	95,8%	61%	39%
81.	Πληρωμές Π.Ο.Ε.	938.872	0	938.872	540.396	540.396	398.476	100%	57,6%	42,4%
82.	Αποδόσεις	852.200	83.000	935.200	662.976	662.976	272.224	91,1%	70,9%	29,1%
85.	Προβλέψεις μη είσπραξης	98.000	0	98.000	0	0	98.000	100%	0%	100%
9	Αποθεματικό	172.411	290.941	463.352	0	0	463.352	37,2%	0%	100%
	Σύνολα	12.093.533	1.203.774	13.297.307	8.562.582	8.562.582	4.734.725	90,9%	64,4%	35,6%

ΕΞΟΔΑ ΑΝΑ ΥΠΗΡΕΣΙΑ 2007		Προϋπολογισθέντα	Αναμορφώσεις	Διαμορφωθέντα	Ενταλθέντα	Πληρωθέντα	Αδιάθετες πιστώσεις	Προϋπ. / Διαμ.	Πληρ./ Διαμ.	Αδ. πιστ./ Διαμ.
0	Γενικές υπηρεσίες	4.098.408	290.998	4.389.406	3.660.942	3.660.942	728.463	93,4%	83,4%	16,6%
10	Οικονομικές - διοικητικές υπηρεσίες	902.812	49.757	952.568	684.935	684.935	267.633	94,8%	71,9%	28,1%
15	Υπηρεσίες πολιτισμού, αθλητισμού, κοινωνικής πολιτικής	120.001	71.024	191.025	160.321	160.321	30.704	62,8%	83,9%	16,1%
20	Υπηρεσίες καθαριότητας και ηλεκτροφωτισμού	1.712.529	93.558	1.806.087	1.023.531	1.023.531	782.556	94,8%	56,7%	43,3%
25	Υπηρεσίες ύδρευσης - αποχέτευσης	526.400	-92.097	434.303	155.743	155.743	278.560	121,2%	35,9%	64,1%
30	Υπηρεσία τεχνικών έργων	2.363.652	392.777	2.756.428	1.443.634	1.443.634	1.312.794	85,8%	52,4%	47,6%
35	Υπηρεσίες πράσινου	303.249	23.817	327.065	230.103	230.103	96.963	92,7%	70,4%	29,6%
40	Υπηρεσία νεκροταφείου	5.000	0	5.000	0	0	5.000	100%	0%	100%
	Σύνολα	10.032.050	829.833	10.861.883	7.359.210	7.359.210	3.502.673	92,4%	67,8%	32,2%

Σημειώσεις που αφορούν όλους τους πίνακες εξόδων:

Προϋπολογισθέντα = Τα αρχικά προϋπολογισθέντα όπως ψηφίστηκαν από το Δημοτικό Συμβούλιο

Διαμορφωθέντα = Τα προϋπολογισθέντα με τις προσθαφαιρέσεις των αναμορφώσεων που μεσολαβούν κατά τη διάρκεια του έτους

Πληρωθέντα = ενταλθέντα

Πληρωθέντα + αδιάθετες πιστώσεις = διαμορφωθέντα ή ενταλθέντα + αδιάθετες πιστώσεις = διαμορφωθέντα

Οι υποκατηγορίες / υπηρεσίες με μηδενικές καταχωρήσεις ποσών δεν εμφανίζονται στους πίνακες

Θυγατρικά νομικά πρόσωπα

Σε άλλα τμήματα του επιχειρησιακού προγράμματος αναλύονται οι δραστηριότητες και η λειτουργία των θυγατρικών νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου του Δήμου. Στο κεφάλαιο αυτό θα παρουσιαστεί η οικονομική τους κατάσταση με βάση τους ταμιακούς απολογιστικούς πίνακες του 2005, 2006, 2007 και οι οικονομικές τους σχέσεις με το Δήμο. Αυτά τα Ν.Π.Δ.Δ. είναι τα εξής :

- 1) Πνευματικό - Πολιτιστικό Κέντρο
- 2) Δημοτικό Στάδιο
- 3) Δημοτικό Γυμναστήριο
- 4) ΚΑΠΗ
- 5) Παιδικοί Σταθμοί

Πνευματικό - Πολιτιστικό Κέντρο

Οι **δημοτικές επιχορηγήσεις** καλύπτουν το **89%** (2005), το **76%** (2006) και το **87%** (2007) των εσόδων, ενώ τα **ίδια έσοδα** αποτελούν το **1%**, το **5%** και το **2,3%** αντίστοιχα. Οι **αμοιβές προσωπικού** και **τρίτων** (18,3%, 24,5%, 17,6%) και οι **λειτουργικές δαπάνες** που συνδέονται με τις δραστηριότητες του (32,3%, 44,8%, 27%) αποτελούν τις σημαντικότερες κατηγορίες εξόδων. Το **94,4%** (2005), το **77,5%** (2006) και το **93,2%** (2006) των εξόδων καλύπτονται από δημοτικές επιχορηγήσεις.

Το Π.Π.Κ., ο Δήμος και οι δύο δημοτικές επιχειρήσεις συνάπτουν προγραμματικές συμβάσεις για υλοποίηση πολιτιστικών προγραμμάτων και δράσεων ύψους 136.100 € (2005), 492.000 € (2006) και 590.000 € (2007). Τα σχετικά ποσά καταβαλλονται από τον Δήμο, (1.525.584 € για πολιτιστικές δραστηριότητες μέσα στην τριετία, 5,8% των πληρωθέντων εξόδων).

Με την προσαρμογή των δημοτικών επιχειρήσεων που επιβάλλει ο νέος Κώδικας, πρέπει να αποσαφηνιστούν οι αρμοδιότητες, οι δραστηριότητες και οι οικονομικές σχέσεις του Δήμου, του Π.Π.Κ. και των δύο επιχειρήσεων του. Ο Δήμος θα μπορούσε να καταρτίξει και δημοσιεύει **πολιτιστικό ισολογισμό**, στον οποίο να έχουν ενοποιηθεί οι δαπάνες του ίδιου και των θυγατρικών νομικών του προσώπων.

ΕΣΟΔΑ	2005	2006	2007	ΕΞΟΔΑ	2005	2006	2007
Τόκοι καταθέσεων	6	8,19	46	Αμοιβές προσωπικού	5.619	5.775	5.964
Έσοδα από παροχή υπηρεσιών	1.338	4.668	3.180	Αμοιβές τρίτων	16.640	17.347	16.683
Επιχορήγηση Δήμου	114.484	73.000	120.000	Παροχές τρίτων, αναλώσιμα, λοιπά έξοδα	39.189	42.202	34.779
Εισπράξεις υπέρ δημόσιου, τρίτων	12.194	10.918	12.984	Προμήθειες παγίων - έργα	45.758	2.671	2.932
Χρηματικό υπόλοιπο	810	7.517	1.913	Πληρωμές Π.Ο.Ε.	3.720	17.015	56.857
Σύνολα	128.831	96.111	138.123	Αποδόσεις	10.389	9.187	11.493
Προγραμ. σύμβαση ΔΕΚΕΠΑΚ, ΔΕΠΑΚΑΜ	136.100	492.000	590.000	Σύνολα	121.314	94.198	128.708

Δημοτικό Στάδιο

Οι δημοτικές επιχορηγήσεις αποτελούν το **98,3%** (2005), το **84,8%** (2006) και το **82%** (2007) των εσόδων. Δεν υπάρχουν **ίδια έσοδα**. Οι αμοιβές προσωπικού και τρίτων και οι λειτουργικές δαπάνες που συνδέονται με τις δραστηριότητες του (96%, 84%, 38,5%), αποτελούν τις σημαντικότερες κατηγορίες εξόδων. Το **103%** (2005), το **89%** (2006), το **88%** (2006) των εξόδων καλύπτονται από δημοτικές επιχορηγήσεις.

ΕΣΟΔΑ	2005	2006	2007	ΕΞΟΔΑ	2005	2006	2007
Τόκοι καταθέσεων	4	2	41	Αμοιβές προσωπικού	24.623	24.935	25.212
Επιχορήγηση Δήμου	102.200	93.236	63.000	Προγραμματικές συμβάσεις	0	0	3.000
Εισπράξεις υπέρ δημόσιου, τρίτων	1.401	11.761	8.750	Παροχές τρίτων, αναλώσιμα, λοιπά έξοδα	70.516	63.518	2.333
Χρηματικό υπόλοιπο	370	4.945	4.916	Προμήθειες παγίων	756	650	382
Σύνολα	103.975	109.944	76.707	Πληρωμές Π.Ο.Ε.	3.136	7.363	32.689
				Αποδόσεις	0	8.561	7.956
				Σύνολα	99.031	105.028	71.573
				Πάγια από Δήμο	0	0	4.992

Το Δημοτικό Στάδιο, ο Δήμος και οι δύο δημοτικές επιχειρήσεις συνάπτουν προγραμματικές συμβάσεις για υλοποίηση αθλητικών προγραμμάτων και δράσεων ύψους 740.000 € (2005), 520.000 € (2006) και 520.000 € (2007).

Δημοτικό Γυμναστήριο

Οι **επιχορηγήσεις** (Κ.Α.Π.) καλύπτουν το **47,8%** (2005), το **63%** (2006) και το **81,3%** (2007) των εσόδων. Δεν υπάρχουν **ίδια έσοδα**. Οι αμοιβές προσωπικού και τρίτων και οι λειτουργικές δαπάνες, αποτελούν το 66%, το 60,4% και 81,5% των εξόδων αντίστοιχα. Το **77,6%** των εξόδων (μ.ο. τριετίας) καλύπτονται από τη δημοτική επιχορήγηση. Το 2005 ο Δήμος κατέβαλε 111.641 € για έργα και μελέτες.

ΕΣΟΔΑ	2005	2006	2007	ΕΞΟΔΑ	2005	2006	2007
Τόκοι καταθέσεων	32	109	67	Αμοιβές προσωπικού	29.628,8	20.586	27.984
Επιχορήγηση ΚΑΠ	45.101	45.101	51.415	Παροχές τρίτων, λοιπά έξοδα, αναλώσιμα	20.601,2	16.898	8.169
Εισπράξεις υπέρ δημόσιου, τρίτων	11.942	8.000	2.210	Προμήθειες παγίων	10.357,0	15.925	5.052
Χρηματικό υπόλοιπο	37.329	18.427	9.534	Πληρωμές Π.Ο.Ε.	4.866,4	1.420	1.182
Σύνολα	94.403	71.637	63.226	Αποδόσεις	10.522,9	7.274	1.984
				Σύνολα	75.976	62.103	44.370
				Έργα Δήμος	104.590	0	0
				Μελέτες Δήμος	7.051	0	0

Ο Δήμος μέσα στην τριετία κατέβαλε στα δύο αθλητικά Ν.Π.Δ.Δ. 2.155.069 € (το 8,2% των συνολικών εξόδων), μέσω προγραμματικών συμβάσεων, επιχορηγήσεων και κατασκευών έργων.

ΚΑΠΗ

Η **δημοτική επιχορήγηση** καλύπτει το **81,7%** περίπου των εξόδων (μ.ο. τριετίας), ενώ προκύπτουν ελάχιστα έσοδα από εισφορές. Οι **αμοιβές** του **προσωπικού** (**41,5%** το 2005, **38,5%** το 2006 και **44,9%** το 2007) και οι δαπάνες που συνδέονται με τις δραστηριότητες του, αποτελούν τις πιο σημαντικές κατηγορίες εξόδων.

Η διεύρυνση των δραστηριοτήτων του ΚΑΠΗ και η αυξημένη συμμετοχή δημοτών τρίτης ηλικίας είναι βέβαιο ότι συνεπάγεται αύξηση των εξόδων του, το μεγαλύτερο τμήμα των οποίων θα καλυφθεί από το Δήμο. Θα πρέπει να εξεταστεί η δυνατότητα λειτουργίας κυλικείων σε αντα-

ποδοτική βάση ή η ενοικίαση τους, η οργάνωση εκδηλώσεων που θα αποφέρουν μικρά έστω έσοδα κ.α. Προτείνεται να τεθεί ο στόχος της κάλυψης του **5%** των εξόδων από ίδια έσοδα.

ΕΣΟΔΑ	2005	2006	2007	ΕΞΟΔΑ	2005	2006	2007
Τόκοι καταθέσεων	20	78	136	Αμοιβές προσωπικού	61.948	69.055	69.414
Επιχορήγηση Δήμου	132.000	135.000	120.000	Αμοιβές τρίτων	21.600	23.550	10.100
Λοιπές επιχορηγήσεις	2.706	2.702	0	Παροχές τρίτων, λοιπά έξοδα, αναλώσιμα	32.766	32.991	37.901
Εισπράξεις υπέρ δημόσιου, τρίτων	30.152	32.853	32.884	Προμήθειες παγίων	0	0	1.399
Χρηματικό υπόλοιπο	2.878	12.290	22.956	Πληρωμές Π.Ο.Ε.	12.929	5.052	3.534
Σύνολα	167.755	182.923	175.975	Αποδόσεις	26.221	29.319	28.686
				Σύνολα	155.464	159.967	151.034

Παιδικοί Σταθμοί

Οι **δημοτικές επιχορηγήσεις**, μέσω των Κ.Α.Π., καλύπτουν το **51%** (2005), το **56,3%** (2006) και το **58,4%** (2007) των εσόδων. Το 2006 ο Δήμος κατέβαλε επιχορήγηση από ίδιους πόρους, προφανώς γιατί η επιχορήγηση των Κ.Α.Π. δεν κάλυπτε το κόστος. Τα ίδια έσοδα, **τροφεία**, αποτελούν το **10%**, το **24,3%** και το **9,8%** αντίστοιχα. Επισημαίνεται το σχετικά υψηλό **χρηματικό υπόλοιπο** (12%, 5%, 16,2%).

Οι αμοιβές **προσωπικού** (64% το 2005, 65,4% το 2006 και 65,1% το 2007) και οι λειτουργικές δαπάνες που συνδέονται με τις δραστηριότητες τους αποτελούν τις σημαντικότερες κατηγορίες εξόδων. Το **54,4%**, το **66,8%** και το **68%** των εξόδων των αντίστοιχων ετών καλύπτονται από επιχορηγήσεις.

Αποτελεί το **μεγαλύτερο** Ν.Π.Δ.Δ. του Δήμου και απασχολεί τα περισσότερα άτομα. Στο βαθμό που η επιχορήγηση μέσω των Κ.Α.Π. παραμένει στάσιμη, η καταβολή τροφείων θα μπορούσε να φθάσει το 15% των συνολικών εσόδων.

ΕΣΟΔΑ	2005	2006	2007	ΕΞΟΔΑ	2005	2006	2007
Τόκοι καταθέσεων	324	3.030	8.334	Αμοιβές προσωπικού	358.992	357.186	314.132
Τροφεία	74.737	61.369	99.253	Αμοιβές τρίτων	0	600	0
Επιχορήγηση ΚΑΠ	371.063	764.731	436.844	Παροχές τρίτων, λοιπά έξοδα, αναλώσιμα	79.925	104.649	144.911
Επιχορήγηση Δήμου	20.000	0	0,00	Προμήθειες παγίων	2.655	7.637	22.872
Εισπράξεις υπέρ δημόσιου, τρίτων	78.360	80.446	80.137	Πληρωμές Π.Ο.Ε.	25.996	26.712	9.615
Χρηματικό υπόλοιπο	15.901	25.295	367.255	Αποδόσεις	68.394	70.830	72.060
Σύνολο	560.385	934.871	991.823	Σύνολο	535.963	567.615	563.590

Αξιολόγηση - Προτάσεις

Ο Δήμος μέσω των Ν.Π.Δ.Δ. έχει αναπτύξει αξιόλογες δραστηριότητες και παρέχει ένα **ευρύ φάσμα υπηρεσιών** σε σημαντική μερίδα του πληθυσμού. Το κόστος τους καλύπτεται ουσιαστικά από δημοτικές και κεντρικές επιχορηγήσεις.

Το **2005** οι επιχορηγήσεις του προς τα νομικά πρόσωπα έφθασαν το **66,3%** των πληρωθέντων εξόδων τους, το **2006** το **67%** και το **2007** το **70,3%**, ενώ τα ίδια έσοδα απετέλεσαν το 14,7%, το 22,1% και το 17,4% αντίστοιχα.

Προτείνεται να μελετηθεί η **αναδιοργάνωση** των θυγατρικών νομικών προσώπων δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου στη κατεύθυνση των συγχωνεύσεων και της εξειδίκευσης ανά τομέα. Θα πρέπει επίσης να εξεταστούν, ειδικά στον αθλητικό και πολιτιστικό τομέα, πρώτον η **αξιοποίηση** των χώρων και εγκαταστάσεων (διαφημίσεις, χορηγίες) και δεύτερον η **μερική ανταποδοτικότητα** των παρεχόμενων υπηρεσιών.

ΔΕΙΚΤΕΣ

Δείκτες εσόδων

ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΥΤΟΝΟΜΙΑΣ : Τακτικά προς συνολικά έσοδα (εισπραχθέντα). Όσο πιο υψηλή είναι η τιμή του δείκτη, τόσο μεγαλύτερη αυτονομία σε θέματα προϋπολογισμού και οικονομικής διαχείρισης διαθέτει ένας Ο.Τ.Α.

56,3% (2005), **56,2%** (2006), **63,5%** (2007)

Αν προστεθούν τα τακτικά Π.Ο.Ε., οι εισπρακτέες απαιτήσεις τακτικών Π.Ο.Ε. και το χρηματικό υπόλοιπο από τακτικά έσοδα, τότε ο δείκτης φθάνει το **60,4%**, το **62%** και το **68,1%** αντίστοιχα. Ο Δήμος **ελέγχει σε ικανοποιητικό βαθμό** το ύψος των πραγματικών του εσόδων και έχει τη δυνατότητα να προγραμματίσει ανάλογα έξοδα.

ΔΕΙΚΤΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗΣ ΑΥΤΟΝΟΜΙΑΣ : Ίδια τακτικά προς συνολικά τακτικά έσοδα (εισπραχθέντα). Στα ίδια τακτικά περιλαμβάνονται : *πρόσοδοι από ακίνητη και κινητή περιουσία, ανταποδοτικά τέλη και δικαιώματα, λοιπά τέλη - δικαιώματα, φόροι - εισφορές, λοιπά τακτικά έσοδα*. Όσο μεγαλύτερη είναι η τιμή του δείκτη, τόσο μικρότερη είναι η εξάρτηση του Ο.Τ.Α. από τις τακτικές επιχορηγήσεις της Κεντρικής Διοίκησης.

46,2% (2005), **40,7%** (2006), **41%** (2007)

Ο Δήμος *στηρίζεται κυρίως στις τακτικές επιχορηγήσεις του ΥΠ.ΕΣ. για να λειτουργήσει και δευτερευόντως στα ίδια τακτικά του έσοδα*.

ΔΕΙΚΤΗΣ ΕΞΑΡΤΗΣΗΣ : Σύνολο επιχορηγήσεων της κεντρικής - περιφερειακής διοίκησης και της Ευρωπαϊκής Ένωσης προς συνολικά έσοδα (εισπραχθέντα). Όσο μεγαλύτερη είναι η τιμή του δείκτη, τόσο περισσότερο εξαρτάται ένας Ο.Τ.Α. από μη ελεγχόμενες πηγές εσόδων. Στον αριθμητή εντάσσονται οι τακτικές και οι έκτακτες επιχορηγήσεις για λειτουργικές δαπάνες και οι επιχορηγήσεις για επενδύσεις.

45,3% (2005), **51,8%** (2006), **54%** (2007)

Αν προστεθούν οι τακτικές επιχορηγήσεις Π.Ο.Ε. και το χρηματικό υπόλοιπο από ειδικευμένα έσοδα, τότε ο δείκτης φθάνει το **51,1%**, το **60,9%** και το **59,1%**.

Ο δείκτης αυτός έχει δύο όψεις. Η πρώτη αφορά την **εξάρτηση** των Ο.Τ.Α. από επιχορηγήσεις μη ελεγχόμενες, ως προς τα κριτήρια κατανομής ή και την περιοδικότητά τους. Η δεύτερη αφορά τους **δραστήριους** Ο.Τ.Α. που επιτυγχάνουν την ένταξή τους σε κοινοτικά και εθνικά προγράμματα.

Οι **επιχορηγήσεις** ταξινομούνται, λειτουργικά και λογιστικά, σε τακτικές και έκτακτες. Οι **τακτικές** χρηματοδοτούν όλους τους Ο.Τ.Α., είναι νομοθετικά κατοχυρωμένες και τα κριτήρια κατανομής τους είναι, σε μεγάλο βαθμό, γνωστά και μετρήσιμα. Οι **έκτακτες** επιχορηγήσεις αφορούν δημόσιες πολιτικές που χρηματοδοτούνται από Υπουργεία συνήθως με προγραμματικές συμβάσεις, εθνικά προγράμματα στα οποία εντάσσονται οι Ο.Τ.Α. με ειδικές διαδικασίες (ΘΗΣΕΑΣ) και τα Ε.Π. του Γ' Κ.Π.Σ.

Στο Δήμο Καματερού, το **2005** οι τακτικές επιχορηγήσεις αποτελούσαν το 67% των συνολικών και οι έκτακτες το 33%, το **2006** οι τακτικές έφθασαν το 64,3% και οι έκτακτες το 35,7% και το **2007** το 69,5% και το 30,5% αντίστοιχα. Τη συγκεκριμένη τριετία ο Δήμος **εξαρτιότανε κυρίως** από τις **τακτικές επιχορηγήσεις**, για να ασκήσει τις αρμοδιότητες του.

Ο Δήμος έχει αξιοποιήσει με επιτυχία τις τακτικές και τις έκτακτες επιχορηγήσεις για λειτουργικές δαπάνες από νομοθετημένα έσοδα, καθώς και τις επιχορηγήσεις για επενδύσεις από δημόσιους φορείς και τα Ε.Π. του Γ' Κ.Π.Σ.

Η **εξάρτηση** του από **εξωτερικές πηγές χρηματοδότησης** είναι **σημαντική**, δεδομένου ότι ο μέσος όρος του δείκτη στην τριετία έφθασε το **57,2%** (*σύνολο επιχορηγήσεων συν το χρηματικό υπόλοιπο από ειδικευμένα έσοδα προς συνολικά έσοδα*).

ΔΕΙΚΤΗΣ ΔΑΝΕΙΑΚΗΣ ΕΠΙΒΑΡΥΝΣΗΣ : Ετήσια τοκοχρεολύσια προς σύνολο τακτικών εσόδων (εισπραχθέντα). Με τον δείκτη αυτό υπολογίζεται το ποσοστό των τακτικών εσόδων που δεσμεύεται για την εξυπηρέτηση των δανείων που έχει συνάψει ο Δήμος με το Τ.Π.Δ. ή και με άλλες τράπεζες. Η τιμή του δείκτη εκτιμά τόσο την ικανότητα του Δήμου να αντεπεξέρχεται στις δανειακές του υποχρεώσεις όσο και την δανειοληπτική του ικανότητα και χρησιμοποιείται ως κριτήριο αξιολόγησης από όλα τα πιστωτικά ιδρύματα. Όσο μεγαλύτερη είναι η τιμή του δείκτη, τόσο μικρότερο τμήμα των τακτικών εσόδων απομένει για την κάλυψη των λειτουργικών δαπανών.

5,6% (2005), **8,1%** (2006), **7,7%** (2007)

Η τιμή του δείκτη κυμαίνεται σε **μεσαία επίπεδα** και υπάρχουν **μικρά περιθώρια να αυξηθούν οι δανειακές υποχρεώσεις** του Δήμου και να καταβάλλονται τα ετήσια τοκοχρεολύσια χωρίς δυσκολίες. Αν μάλιστα **βελτιωθεί η απόδοση των ιδίων εσόδων**, τότε η τιμή του δείκτη θα μειωθεί και άλλο.

Το πρόβλημα για το Δήμο δεν αφορά μόνο την τιμή του δείκτη, αλλά και τη **σύνθεση** του. Το **76%** των τοκοχρεολυσίων αφορά δάνεια για λειτουργικές δαπάνες, ενώ μόνο το **24%** αφορά

δάνεια για επενδύσεις. Ο Δήμος έχει δεσμεύσει μελλοντικά του έσοδα για να καλύψει λειτουργικά έξοδα του παρελθόντος, αν και γενικά στον δημόσιο τομέα πρέπει να αποφεύγονται αυτού του είδους οι πρακτικές.

Πληρωμές τοκοχρεολυσίων	2005	2006	2007	Αθροιστικό ποσοστό
Δάνεια για λειτουργικές δαπάνες	204.957	392.821	370.849	76%
Δάνεια για επενδύσεις	93.954	101.282	110.551	24%
Σύνολο	298.911	494.103	481.400	100%

Επισημαίνεται ότι το μεγαλύτερο ποσοστό των δανείων για λειτουργικές δαπάνες αφορά ρύθμιση χρεών για οφειλές πριν το 1997 οι οποίες σχεδόν στο σύνολο τους αφορούσαν επενδυτικές δράσεις όπως οδοποιία, αποχέτευση

Στη κατεύθυνση αυτή ο Δήμος και τα θυγατρικά νομικά του πρόσωπα, κυρίως οι επιχειρήσεις, θα μπορούσαν να αξιοποιήσουν και άλλα χρηματοοικονομικά εργαλεία όπως τη **χρηματοδοτική μίσθωση (leasing)** και τις **βραχυχρόνιες πιστώσεις ανοικτών αλληλόχρεων λογαριασμών**.

- Η αξιοποίηση της χρηματοδοτικής μίσθωσης⁵ για αγορά εξοπλισμών (οχήματα, μηχανήματα, υπολογιστές κ.α.) συνεπάγεται μεν μεγαλύτερο κόστος (1,5-2% υψηλότερο επιτόκιο), αλλά **αυξάνει** την πιστοληπτική ικανότητα του Δήμου (λιγότερα δάνεια) και **επιμερίζει** σε βάθος χρόνου το κόστος αγοράς τους
- Οι βραχυχρόνιες πιστώσεις ανοικτών αλληλόχρεων λογαριασμών⁶ επιτρέπουν, με το ανάλογο κόστος βέβαια, να αντιμετωπιστούν άμεσες ανάγκες πληρωμών μεσαίου ύψους (4% του κυκλοφορούντος ενεργητικού).

⁵ Άρθρο 193 Κ.Δ.Κ. : Χρηματοδοτική μίσθωση

1. Δήμοι, Κοινότητες, σύνδεσμοι και Ν.Π.Δ.Δ. αυτών μπορούν να συμβάλλονται στο πλαίσιο συμβάσεων χρηματοδοτικής μίσθωσης που έχουν ως αντικείμενο πράγματα κινητά ή ακίνητα, σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις.

2. Όταν αντικείμενο της χρηματοδοτικής μίσθωσης είναι ακίνητο τρίτου, τότε η μεν επιλογή του κατάλληλου ακινήτου γίνεται με την ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων περί αγοράς ακινήτων, η δε σύναψη της σύμβασης χρηματοδοτικής μίσθωσης γίνεται με την ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων περί δανείων.

3. Όταν αντικείμενο της χρηματοδοτικής μίσθωσης είναι κινητά πράγματα, τότε εφαρμόζονται οι διατάξεις περί προμηθειών.

4. Η δυνατότητα σύναψης χρηματοδοτικής μίσθωσης κατά την έννοια της παρ. 2 του άρθρου 1 του ν.1665/86 (ΦΕΚ 194 Α'), όπως κάθε φορά ισχύει, δεν καταλαμβάνει τους φορείς της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου. 5. Με απόφαση του ΥΠΕΣΔΔΑ, μπορεί να καθορίζονται πρόσθετες ειδικές προϋποθέσεις, καθώς και θέματα τεχνικού χαρακτήρα για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος άρθρου.

⁶ Άρθρο 176 Κ.Δ.Κ.: Οι Δήμοι και οι Κοινότητες, με σκοπό την κάλυψη των βραχυπρόθεσμων αναγκών ρευστότητας τους και αποκλειστικά για τη χρηματοδότηση των λειτουργικών τους δαπανών, μπορούν να συννομολογούν με αναγνωρισμένα πιστωτικά ιδρύματα ή χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς της Ελλάδας ή του εξωτερικού και με κάθε είδους δημόσιους οργανισμούς και Ν.Π.Δ.Δ.:

Δείκτες ανθρώπινων πόρων

ΔΕΙΚΤΗΣ ΚΟΣΤΟΥΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ : Συνολικό κόστος απασχόλησης προς συνολικά έξοδα (πληρωθέντα). Το κόστος αυτό περιλαμβάνει αμοιβές και έξοδα προσωπικού, αμοιβές αιρετών και ορισμένων τρίτων, έξοδα μετακίνησης κ.α. Με τον δείκτη αυτό συσχετίζεται το συνολικό κόστος απασχόλησης με το σύνολο των εξόδων.

25,3% (2005), **21,9%** (2006), **25%** (2007)

Μέσα στην τριετία λιγότερο από το **ένα τέταρτο** των συνολικών εξόδων του Δήμου, αφορούσαν δαπάνες για το ανθρώπινο δυναμικό που παρείχε τις υπηρεσίες του ως πολιτικό προσωπικό και ως εργαζόμενοι με ποικίλες συμβάσεις εργασίας. Ο δείκτης κινείται σε **χαμηλά** επίπεδα και δεν θα πρέπει να ξεπερνά το ένα τρίτο των εξόδων, ώστε οι υπόλοιποι πόροι να κατευθύνονται σε υποδομές και στην παροχή υπηρεσιών.

ΔΕΙΚΤΗΣ ΚΑΛΥΨΗΣ ΚΟΣΤΟΥΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ : Συνολικό κόστος απασχόλησης (πληρωθέντα) προς σύνολο τακτικών εσόδων (εισπραχθέντα). Με τον δείκτη αυτόν υπολογίζεται η αναλογία των τακτικών εσόδων του Δήμου που κατευθύνεται στην κάλυψη του κόστους του προσωπικού. Πρόκειται για δείκτη με ιδιαίτερη πρακτική σημασία, επειδή οι δαπάνες προσωπικού αποτελούν σημαντικό στοιχείο του λειτουργικού κόστους, είναι συνήθως ανελαστικές και παρουσιάζουν συστηματική ταμειακή ροή. Είναι προφανές ότι όσο υψηλότερη είναι η τιμή του δείκτη, τόσο περισσότερα χρήματα από τα τακτικά έσοδα του Δήμου δεσμεύονται για την κάλυψη του κόστους του προσωπικού. Αντίθετα όσο μικρότερο είναι το σχετικό ποσοστό, τόσο αυξάνονται οι δυνατότητες του Δήμου για επενδύσεις, για παροχές υπηρεσιών κ.α., ενώ ταυτόχρονα επιτυγχάνεται καλύτερη αξιοποίηση του προσωπικού. Η ανώτερη τιμή που μπορεί να εμφανίσει ο δείκτης είναι το 0,5 (50%), σύμφωνα με το άρθρο 8 του Ν. 2307/95.

32% (2005), **31%** (2006), **31%** (2007)

Η τιμή του δείκτη κινείται σε χαμηλά επίπεδα και θα μπορούσε να ήταν μικρότερη, αν το ύψος των ιδίων τακτικών εσόδων ήταν μεγαλύτερο.

Δείκτες επενδύσεων

ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΥΤΟΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ : Συνολικές επιχορηγήσεις για επενδύσεις + αντίστοιχες εισπράξεις από επενδυτικά δάνεια (εισπραχθέντα) προς σύνολο ε-

α) Βραχυπρόθεσμες πιστώσεις Ανοιχτών Αλληλόχρεων Λογαριασμών με όριο έως τέσσερα τοις εκατό (4%) του Κυκλοφορούντος Ενεργητικού του τελευταίου Ισολογισμού Χρήσης τους .

πενδύσεων + πληρωμές τοκοχρεολυσίων επενδύτικών δανείων (πληρωθέντα). Ο δείκτης αυτός παρέχει χρήσιμες πληροφορίες για τις προσπάθειες αυτοχρηματοδότησης των Ο.Τ.Α. Όσο μικρότερη είναι η τιμή του, τόσο λιγότερο εξαρτάται η επενδυτική πολιτική ενός Δήμου από εξωτερικές πηγές χρηματοδότησης.

92,2% (2005), **70,1%** (2006), **98,7%** (2007)

Το **2005** οι επιχορηγήσεις για επενδύσεις που έλαβε ο Δήμος, κάλυψαν πάνω από το 90% των επενδύσεων που υλοποίησε και των τοκοχρεολυσίων που πλήρωσε. Το υπόλοιπο καλύφθηκε από ίδιους πόρους π.χ. ανταποδοτικά τέλη.

Το **2006** οι επιχορηγήσεις και τα δάνεια για επενδύσεις που έλαβε ο Δήμος, κάλυψαν το 70% των επενδύσεων και των τοκοχρεολυσίων που πλήρωσε. Η διαφορά καλύφθηκε από ίδιους πόρους.

Το **2007** οι επιχορηγήσεις για επενδύσεις που έλαβε ο Δήμος, κάλυψαν το σύνολο σχεδόν των επενδύσεων και των τοκοχρεολυσίων που πλήρωσε. Η μικρή διαφορά καλύφθηκε από ίδιους πόρους.

Μέσα σε τρία χρόνια ο Δήμος Καματερού χρηματοδότησε τις επενδύσεις και τα τοκοχρεολύσια που πλήρωσε κατά **87%** (μέσος όρος) από τις αντίστοιχες επιχορηγήσεις και τα δάνεια που εισέπραξε. Το υπόλοιπο καλύφθηκε από ίδιους πόρους, αλλά η εξάρτησή του από εξωτερικές πηγές χρηματοδότησης είναι μεγάλη.

Οικονομική διοίκηση και διαχείριση

Με βάση τα ερωτηματολόγια που συμπλήρωσαν οι δημοτικές υπηρεσίες και τα συμπεράσματα στα οποία κατέληξε η ομάδα μελέτης, προκύπτουν οι παρακάτω διαπιστώσεις και επισημάνσεις για την οικονομική διοίκηση και διαχείριση του Δήμου :

Η **μεθοδολογία κατάρτισης** του προϋπολογισμού ακολουθεί την πρακτική της ποσοτικής προσέγγισης με βάση τα μεγέθη του προηγούμενου έτους. Δεν εφαρμόζονται **προϋπολογισμοί – προγραμμάτων** ούτε τίθενται **στόχοι** αύξησης των εσόδων ή βελτίωσης της αποδοτικότητας των εξόδων. Οι αδυναμίες που παρατηρούνται στις προβλέψεις και εκτιμήσεις ορισμένων μεγεθών του προϋπολογισμού, οφείλονται μερικά στις παραπάνω πρακτικές.

Ο νέου τύπου **προϋπολογισμός** τηρείται γενικά **σωστά**.

Το **διπλογραφικό λογιστικό σύστημα** (Γενική Λογιστική) εφαρμόζεται από το 2005 και αξιοποιείται κυρίως απολογιστικά μετά το κλείσιμο των οικονομικών καταστάσεων.

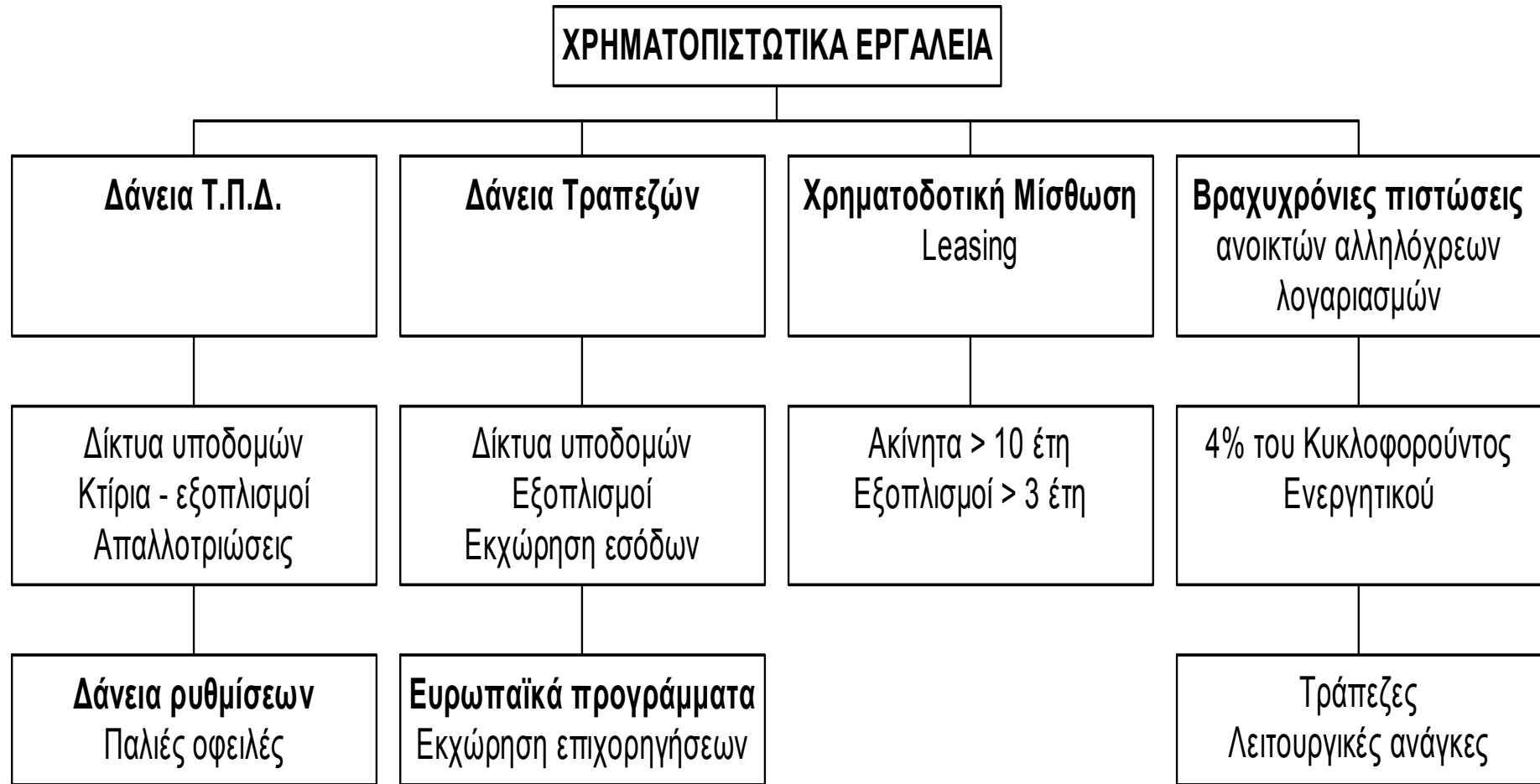
Ο Δήμος οφείλει να συντάσσει **βεβαιωτικούς καταλόγους** για τα έσοδα της τρέχουσας χρήσης και για τα έσοδα Π.Ο.Ε. που βεβαιώνονται για πρώτη φορά και να επιδιώκει την **είσπραξη** τους, σύμφωνα με τις διαδικασίες που προβλέπει ο Κώδικας Δήμων και Κοινοτήτων.

Στο Δήμο δεν εφαρμόζεται **σύστημα κοστολόγησης** ούτε λειτουργεί **μηχανογραφημένη αποθήκη** και δεν τηρείται η αναλυτική λογιστική, με αποτέλεσμα να μην είναι δυνατό να προσδιοριστεί το κόστος των παραγόμενων υπηρεσιών παρά μόνο έμμεσα, μέσα από το σύστημα του προϋπολογισμού - απολογισμού και να μην υπάρχουν οι απαραίτητες πληροφορίες για την λήψη αποφάσεων π.χ. ανταποδοτικά τέλη, έργα και υπηρεσίες ανά κέντρα κόστους κ.α.

Κρίνεται απαραίτητη η εκπόνηση ενός **προγράμματος βελτίωσης της βεβαίωσης και είσπραξης των ιδίων εσόδων** του Δήμου που θα υλοποιηθεί από τη Διεύθυνση, τα αρμόδια Τμήματα και όποια άλλη υπηρεσία εμπλέκεται στις παραπάνω διαδικασίες.

Η μέθοδος των **προγραμματικών συμβάσεων** και της μεταφοράς χρηματοδοτήσεων στις δημοτικές επιχειρήσεις από το Δήμο και τα Ν.Π.Δ.Δ., αν και έχει βοηθήσει σημαντικά στην υλοποίηση συγκεκριμένων εκδηλώσεων και προγραμμάτων, δεν επιτρέπει την **ολοκληρωμένη παρουσίαση και αξιολόγηση** των δημοτικών πολιτικών στους τομείς του πολιτισμού, του αθλητισμού και της κοινωνικής πολιτικής. Με την προσαρμογή τους σε κοινωφελείς επιχειρήσεις και την υποχρεωτική εκπόνηση προγραμμάτων δράσης, εκτιμάται ότι θα αποσαφηνιστεί η **κατανομή αρμοδιοτήτων** μεταξύ Δήμου και θυγατρικών νομικών προσώπων και θα υπάρχουν δυνατότητες να εφαρμοστούν **αναλύσεις κόστους – οφέλους** των δράσεων που εφαρμόζονται.

Προτεινόμενη δανειακή πολιτική Δήμου Καματερού

Συμπεράσματα

Οι αναλύσεις που προηγήθηκαν, καταλήγουν στα παρακάτω κωδικοποιημένα συμπεράσματα για την οικονομική κατάσταση του Δήμου Καματερού. Περιληπτικά η εικόνα διαμορφώνεται ως εξής :

- Ο Δήμος ελέγχει σε ικανοποιητικό βαθμό το ύψος των εσόδων του και έχει τη δυνατότητα να προγραμματίσει ανάλογα έξοδα
- Ο Δήμος έχει αξιοποιήσει ικανοποιητικά τα εθνικά και ευρωπαϊκά προγράμματα και παρέχει ένα ευρύ φάσμα υπηρεσιών στους κατοίκους. Οι επιχορηγήσεις αποτελούν την πλέον σημαντική πηγή εσόδων και συμβάλουν αποφασιστικά στη χρηματοδότηση των δραστηριοτήτων και της λειτουργίας του
- Η οικονομική του αυτοδυναμία κινείται σε μέτρια επίπεδα. Τα ίδια έσοδα αποτελούν το 28% των συνολικών. Η εξάρτησή του από εξωτερικές πηγές χρηματοδότησης είναι μεγάλη
- Οι λειτουργικές δαπάνες απορροφούν σχεδόν τα τρία τέταρτα των πληρωθέντων εσόδων και οι επενδύσεις το ένα πέμπτο. Είναι σαφές ότι ο Δήμος είναι προσανατολισμένος περισσότερο στην παροχή υπηρεσιών
- Προτείνεται η επανεξέταση της μεθοδολογίας κατάρτισης του προϋπολογισμού και οι σχετικές προβλέψεις να βασίζονται στις πραγματικές του δυνατότητες να υλοποιεί έργα και να παρέχει υπηρεσίες
- Οι δανειακές του υποχρεώσεις είναι μέτριες, ενώ μπορεί παράλληλα να αξιοποιήσει τις νέες δυνατότητες του Κ.Δ.Κ. : χρηματοδοτική μίσθωση, πιστωτικές διευκολύνσεις

Κρίσιμα ζητήματα

Θεματική Ενότητα : ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ	
Θέμα Εσωτερικής Ανάπτυξης : Έσοδα	
ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ	ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ
Ο Δήμος εξαρτάται σημαντικά από εξωτερικές πηγές χρηματοδότησης	Ο Δήμος ελέγχει σε ικανοποιητικό βαθμό το ύψος των εσόδων του και έχει τη δυνατότητα να προγραμματίσει ανάλογα έξοδα
Τα ίδια έσοδα αποτελούν μόνο το 28% των συνολικών	Έχουν αξιοποιηθεί ικανοποιητικά τα εθνικά και ευρωπαϊκά προγράμματα
	Ο Δήμος, εφόσον βεβαιώσει ένα έσοδο της τρέχουσας χρήσης, το εισπράττει
Υψηλό χρηματικό υπόλοιπο	Χαμηλές δανειακές υποχρεώσεις - ικανοποιητική πιστοληπτική ικανότητα
	Αξιοποίηση τελών διαφήμισης
ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ	ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ
Οι τακτικές επιχορηγήσεις παραμένουν στάσιμες	Χρηματοδότηση από τα επιχειρησιακά προγράμματα του Ε.Σ.Π.Α.
Η χρηματοδότηση των αρμοδιοτήτων που έχουν μεταφερθεί στους Ο.Τ.Α. είναι ελλειμματική	Σύναψη δανείων, αξιοποίηση χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing)
	Επιστροφή παρακρατηθέντων, αύξηση εσόδων από τέλη κυκλοφορίας
Θέμα Εσωτερικής Ανάπτυξης : Έξοδα	
ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ	ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ
Αδυναμίες στις παραδοχές κατάρτισης και δυσκολίες στις διαδικασίες υλοποίησης του προϋπολογισμού εξόδων	Δεν προκύπτουν προβλήματα από τον προληπτικό και προσυμβατικό έλεγχο του Ε.Σ.
	Εφαρμογή συστήματος κοστολόγησης
ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ	ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ
Μονομερείς αποφάσεις της κεντρικής διοίκησης που αυξάνουν αρκετές κατηγορίες δαπανών	Νέες διαδικασίες υλοποίησης προμηθειών και υπηρεσιών
Τάσεις ανόδου του πληθωρισμού που επηρεάζουν το ύψος των δαπανών	Νέα νομοθεσία για τα δημοτικά έργα και τις μελέτες
Θέμα Εσωτερικής Ανάπτυξης : Οικονομική διοίκηση και διαχείριση	
ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ	ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ
Δεν έχει αξιοποιηθεί πλήρως το διπλογραφικό λογιστικό σύστημα (Γενική Λογιστική)	Οι οικονομικές υπηρεσίες έχουν εφαρμόσει πολύ καλά τον νέου τύπου προϋπολογισμό και το Δ.Λ.Σ.

Δεν λειτουργεί μηχανογραφημένη αποθήκη	Εφαρμογή Αναλυτικής Λογιστικής
ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ	ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ
Το υπό έκδοση νέο Π.Δ. για την οικονομική διοίκηση και διαχείριση	Εφαρμογή συστήματος στρατηγικής διοίκησης με στόχους (Ν.3230/04)
Θέμα Εσωτερικής Ανάπτυξης : Δημοτική περιουσία	
ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ	ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ
Δεν αξιοποιούνται οι δυνατότητες πολλών δημοτικών εγκαταστάσεων (διαφημίσεις). Δωρεάν παραχώρηση δημοτικών ακινήτων σε τοπικούς φορείς	Η υλοποίηση του εθνικού κτηματολογίου συμβάλει στην ολοκλήρωση των διαδικασιών καταγραφής και μεταγραφής της δημοτικής ακίνητης περιουσίας
Δυσκολίες στην είσπραξη μισθωμάτων δημοτικών ακινήτων	Τήρηση και παρακολούθηση μητρώου παγίων
Ανεπαρκές Δημαρχείο και κατακερματισμός των υπηρεσιών	Δυνατότητα σύστασης μονομετοχικής Α.Ε. για την αξιοποίηση της δημοτικής περιουσίας (άρθρο 266 Δ.Κ.Κ.)
ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ	ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ
Η αύξηση του κόστους απόκτησης γης και του κατασκευαστικού	Αξιοποίηση θεσμικού πλαισίου που αφορά τις Σ.Δ.Ι.Τ. (Ν. 3389/05)
Θέμα Εσωτερικής Ανάπτυξης : Θυγατρικά Ν.Π.Δ.Δ.	
ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ	ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ
Τα Ν.Π.Δ.Δ. στηρίζονται στις δημοτικές επιχορηγήσεις για να λειτουργήσουν	Ένα σημαντικό τμήμα των αρμοδιοτήτων του Δήμου ασκείται από τα Ν.Π.Δ.Δ.
Τα ίδια έσοδα τους είναι περιορισμένα έως ελάχιστα	Ο νέος Δ.Κ.Κ. βελτιώνει το πλαίσιο λειτουργίας των Ν.Π.Δ.Δ.
Κρίσιμα ζητήματα	
Αύξηση των ιδίων εσόδων	
Προγραμματισμός και υλοποίηση επενδύσεων	
Βελτίωση οικονομικής διαχείρισης (Μεθοδολογία κατάρτισης και υλοποίησης προϋπολογισμού)	
Αναδιοργάνωση των Ν.Π.Δ.Δ. και ανακατανομή των αρμοδιοτήτων τους	

3.5. ΚΡΙΣΙΜΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

- Απλούστευση του οργανογράμματος ώστε να ανταποκρίνεται στο μέγεθος του δήμου (σύμφωνα με το υφιστάμενο οργανόγραμμα κάθε Διεύθυνση περιλαμβάνει πληθώρα Τμημάτων και Γραφείων, γεγονός που δεν δικαιολογείται από τον αριθμό των εργαζομένων)
- Ορθολογικός και σαφής επιμερισμός αρμοδιοτήτων και κάλυψη βασικών θέσεων οργανογράμματος των υπηρεσιών του Δήμου.
- Καθιέρωση σταθερών δομών και λειτουργιών προγραμματισμού (για την παρακολούθηση του Ε.Π.)
- Ολοκληρωμένο πλαίσιο μηχανοργάνωσης και εκσυγχρονισμού των υπηρεσιών και των ΝΠ. Ηλεκτρονικές υπηρεσίες προς τον πολίτη μέσω του διαδικτύου.
- Σύσταση Επιτελικής Υπηρεσίας που θα συνδυάζει τις λειτουργίες του Προγραμματισμού, της Μηχανοργάνωσης και των Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων.
- Στελέχωση Νομικής Υπηρεσίας. Γενική στελέχωση υπηρεσιών. Κατάρτιση προσωπικού.
- Οργανωτική μελέτη. Αναθεώρηση ΟΕΥ. Σχεδιασμός Κατάρτισης Προσωπικού.
- Ρύθμιση καθεστώτος Νομικών Προσώπων (προσαρμογή στο ΔΚΚ, εξορθολογισμός και εξάλειψη αλληλεπικαλύψεων στις δραστηριότητες μεταξύ ΝΠ).
- Απόκτηση διαχειριστικής επάρκειας για τα Ευρωπαϊκά Προγράμματα (μεταβατικό και τελικό στάδιο), Σύστημα Ποιότητας ISO.
- Κτίριο δημοτικών υπηρεσιών (βελτιώσεις στους υφιστάμενους χώρους, μεταστέγαση σε νέο Κτίριο).
- Γενικός μηχανογραφικός και λοιπός εξοπλισμός γραφείου (Η/Υ, εκτυπωτές, fax). Ειδικός εξοπλισμός για την Τεχνική Υπηρεσία.
- Βελτίωση κοινωνικών και αθλητικών υποδομών (κτίρια, αίθουσες, χώροι, εξοπλισμός).

4. ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ

4.1. Ο ΕΘΝΙΚΟΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2007-2013

Ο στρατηγικός και επιχειρησιακός προγραμματισμός του Δήμου Καματερού δεν μπορεί παρά να λαμβάνει υπόψη τις ευρύτερες αναπτυξιακές επιλογές και προγραμματισμό του εθνικού και περιφερειακού επιπέδου, όπως αυτές αναπτύσσονται στα προγράμματα του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς (Ε.Σ.Π.Α.). Λαμβάνει υπόψη επίσης, τη στρατηγική ανάπτυξης και το σύνολο των στόχων για τη Δυτική Αθήνα που περιλαμβάνονται στο «Ειδικό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα Δυτικής Αθήνας» (ΕΑΠΔΑ). Το ΕΑΠΔΑ αποτελεί εξειδίκευση του Τοπικού Αναπτυξιακού Προγράμματος Δυτικής Αθήνας 1988-1990 και εκπονήθηκε με σκοπό την επικαιροποίηση των στοιχείων του παλαιότερου προγράμματος, αλλά και την εξασφάλιση της ουσιαστικής συμμετοχής της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και άλλων φορέων της Δυτικής Αθήνας στο ΚΠΣ της προηγούμενης περιόδου.

Για το λόγο αυτό παρουσιάζονται στη συνέχεια, συνοπτικά, οι στρατηγικές επιλογές και στόχοι του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος (ΠΕΠ) Αττικής 2007-2013 και οι στρατηγικές επιλογές για τη Δυτική Αθήνα του επικαιροποιημένου ΕΑΠΔΑ.

Τέλος, λαμβάνονται υπόψη οι κατευθύνσεις του Ν.1515/85 «Ρυθμιστικό Σχέδιο και Πρόγραμμα προστασίας περιβάλλοντος της ευρύτερης περιοχής της Αθήνας», στο βαθμό που εξακολουθούν να διατηρούν την επικαιρότητά τους και έχουν ληφθεί υπόψη και από τα δύο προηγούμενα προγραμματικά κείμενα

4.1.1. Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αττικής 2007-2013

Το ΠΕΠ Αττικής, καθώς και τα άλλα τέσσερα Περιφερειακά Επιχειρησιακά, θα συμβάλλουν στην υλοποίηση του αναπτυξιακού σχεδιασμού της χώρας κατά την προγραμματική περίοδο 2007 – 2013, συμπληρωματικά με τα τομεακά προγράμματα, με έμφαση στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και τις ανάγκες κάθε χωρικής ενότητας / Περιφέρειας.

Με βάση την ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης της Περιφέρειας Αττικής και τη στοχοθεσία του ΕΣΠΑ 2007 – 2013, ο **Στρατηγικός Στόχος** για την Περιφέρεια Αττικής στη νέα προγραμματική περίοδο είναι:

« Η ενίσχυση του διεθνούς ρόλου της Περιφέρειας Αττικής ως ευρωπαϊκής μητρόπολης στο χώρο της Νοτιοανατολικής Ευρώπης και της Μεσογείου».

Ο στόχος αυτός υπερβαίνει τα χρονικά περιθώρια της Προγραμματικής Περιόδου και ουσιαστικά δε διαφοροποιείται από το στόχο της τρέχουσας περιόδου. Η αλλαγή σε σχέση με την τρέχουσα περίοδο εστιάζεται στο είδος των δράσεων μέσω των οποίων θα υλοποιηθεί η στρατηγική, δίνοντας έμφαση αποκλειστικά και μόνο σε μεγάλο μεγέθους παρεμβάσεις, οι οποίες δημιουργούν ευδιάκριτα αποτελέσματα.

Η εξυπηρέτηση του στόχου αυτού απαιτεί, παράλληλα με την υλοποίηση του ΠΕΠ, τη λήψη μιας σειράς μέτρων θεσμικού, κυρίως, χαρακτήρα που σχετίζονται με το Χωροταξικό και Πολεοδομικό Σχεδιασμό, ο οποίος θα αποτυπωθεί στο νέο Ρυθμιστικό Σχέδιο, θεμάτων που σχετίζονται με την αστική διακυβέρνηση και τη Μητροπολιτική Διοίκηση καθώς και το σύνολο των παρεμβάσεων που περιλαμβάνονται στο Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων.

Οι Άξονες Προτεραιότητας του Ε. Π. Αττικής 2007-2013 είναι:

A/A	ΑΞΟΝΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ
1.	Ενίσχυση των υποδομών προσπελασιμότητας	1.1 Πολυτροπικές Μεταφορές
		1.2 Βελτίωση των Συγκοινωνιακών Υποδομών και του Συστήματος Αστικών Μεταφορών
		1.3 Αναβάθμιση και Επέκταση Ενεργειακού Συστήματος
2.	Αειφόρος Ανάπτυξη και Βελτίωση της Ποιότητας Ζωής στην Περιφέρεια Αττικής	2.1 Περιβαλλοντική Προστασία και πρόληψη κινδύνων
		2.2 Ψηφιακή Σύγκλιση για την εξυπηρέτηση του πολίτη
		2.3. Πολιτισμός – Τουρισμός
		2.4 Ενίσχυση των κοινωνικών υποδομών
3.	Ενίσχυση της Ανταγωνιστικότητας, της Καινοτομίας και της	3.1 Δραστηριότητες ETA και Ερευνητικά Κέντρα
		3.2 Υποδομές ETA

	Ψηφιακής Σύγκλισης	3.3	Μεταφορά τεχνολογίας και βελτίωση των δικτύων συνεργασίας μεταξύ ΜΜΕ
		3.4	Προηγμένες υπηρεσίες υποστήριξης για επιχειρήσεις και ομίλους
		3.5	Ενίσχυση Μ μεταποιητικών Ε για την προώθηση προϊόντων φιλικών προς το περιβάλλον
		3.6	Επενδύσεις σε επιχειρήσεις που συνδέονται άμεσα με την έρευνα και την καινοτομία
		3.7	Υπηρεσίες και εφαρμογές ΤΠΕ για τις ΜΜΕ
		3.8	Ανάπτυξη Βιώσιμων Ενεργειακών Πόρων – Ενίσχυση της Αειφορίας
4.	Αναζωογόνηση (regeneration) αστικών περιοχών και περιοχών με φυσικά μειονεκτήματα	4.1	Αναβάθμιση του αστικού περιβάλλοντος
		4.2	Αναζωογόνηση του αστικού χώρου μέσω Πιλοτικών Καινοτόμων Σχεδίων Ανάπτυξης (global grants)
5.	Τεχνική Στήριξη	5.1	Προετοιμασία, εφαρμογή, παρακολούθηση και επιθεώρηση
		5.2	Αξιολόγηση και Μελέτες, πληροφορίες και επικοινωνία

Κλείνοντας τη συνοπτική αυτή παρουσίαση του ΠΕΠ Αττικής, σημειώνονται ορισμένα κρίσιμα στοιχεία που λαμβάνονται υπόψη, άλλοτε ως περιορισμοί και άλλοτε ως ευκαιρίες για την αντιμετώπιση των κρίσιμων ζητημάτων που εντοπίστηκαν στο προηγούμενο κεφάλαιο. Συγκεκριμένα:

Από το κεφάλαιο 2.2.7 «**Παρεμβάσεις στην Περιφέρεια Αττικής χρηματοδοτούμενες από άλλα Ε.Π. μέσω του Ταμείου Συνοχής και του Ε.Κ.Τ.**», προκύπτουν τα εξής:

- Οι παρεμβάσεις του Ε.Π. «Ενίσχυση της Προσπελασιμότητας» σε οδικά έργα στην Αττική είναι περιορισμένες και αφορούν βελτιώσεις του κλάδου του ΠΑΘΕ προς Λαύριο. Λόγω των Κανονισμών επιλεξιμότητας έργων στο ΕΤΠΑ και το Ταμείο Συνοχής, οι σοβαρές ανάγκες στην Αττική, που εντοπίζονται σε μεγάλα έργα, θα καλυφθούν από το ΠΕΠ (βλ. σελ. 127).

- Οι παρεμβάσεις του Ε.Π. «Περιβάλλον – Αειφόρος Ανάπτυξη» στην Αττική αφορούν τις διευθετήσεις μεγάλων ρεμάτων, τη διαχείριση των στερεών απορριμμάτων και την κάλυψη αναγκών σε έργα αποχέτευσης – επεξεργασίας και διάθεσης λυμάτων στους οικισμούς Γ΄ Προτεραιότητας της Οδηγίας 91/271 (αφορά μικρούς πληθυσμιακά οικισμούς που έπρεπε να είχαν ανταποκριθεί στην Οδηγία μέχρι 31/12/2005). Η Αττική, επειδή δεν είναι πλέον Περιφέρεια του Στόχου 1, εξαιρείται από σημαντικούς Άξονες Προτεραιότητας με χρηματοδότηση από το ΕΤΠΑ.
- Οι παρεμβάσεις των Ε.Π. που συγχρηματοδοτούνται από το Ε.Κ.Τ. αφορούν την «Ανάπτυξη του Ανθρώπινου Δυναμικού», την «Εκπαίδευση και Δια βίου Μάθηση» (όχι υποδομές) και τη «Διοικητική Μεταρρύθμιση 2007-2013».

Από το κεφάλαιο 2.8.3 **«Σύνοψη βασικών πορισμάτων της εκ των προτέρων αξιολόγησης»**, προκύπτουν τα εξής:

- όσον αφορά την «Εξέταση των προτεινόμενων συστημάτων / διαδικασιών εφαρμογής», περιλαμβάνεται η επισήμανση ότι «... από την ανάγνωση των μηχανισμών εφαρμογής του Προγράμματος, δεν είναι άμεσα ορατός ο εμφανής και διακριτός ρόλος των φορέων της Αυτοδιοίκησης και ο βαθμός εμπλοκής τους στην υλοποίηση και παρακολούθηση των δράσεων αστικής ανάπτυξης...»
- όσον αφορά την «Αποτίμηση της χωρικής διάστασης του Ε.Π.», περιλαμβάνεται η επισήμανση ότι «Η μη ύπαρξη κριτηρίων για την επιλογή των υποπεριοχών του Πολεοδομικού Συγκροτήματος, όπου θα εφαρμοσθούν παρεμβάσεις αστικής αναζωογόνησης, αποτελεί αδυναμία του Προγράμματος, που εν μέρει μπορεί να εξηγηθεί από την επιλογή της ανοικτής ανταγωνιστικής διαδικασίας που υιοθετήθηκε από το ΥΠΟΙΟ για την επιλογή εφαρμογής των Πρότυπων Καινοτόμων Σχεδίων Ανάπτυξης (ΠΚΣΑ)». Επίσης, ότι «Σε ό,τι αφορά τους ορεινούς όγκους της Αττικής, τα προβλήματα που αυτοί αντιμετωπίζουν χρήζουν παρεμβάσεων από το ΕΓΤΑΑ (αναδασώσεις)»
- όσον αφορά την «Αποτίμηση της συμβολής του Ε.Π. στην Κοινωνική Προστιθέμενη Αξία», αναφέρεται, μεταξύ άλλων, και η ποσοστιαία κατανομή των πόρων του Προγράμματος ανά Γενικό Στόχο του Ε.Π. :
 - οι παρεμβάσεις για τη βελτίωση της ελκυστικότητας της Περιφέρειας μέσω της αναβάθμισης των υποδομών (μεταφορές, ενέργεια, περιβάλλον), καλύπτουν το 49% των πόρων,

οι παρεμβάσεις για τη βελτίωση των γνώσεων και της καινοτομίας μέσω της ενίσχυσης της έρευνας και της τεχνολογίας, την προώθηση της επιχειρηματικότητας και της κοινωνίας της πληροφορίας για όλους, καλύπτουν το 33,6% των πόρων, συνυπολογίζοντας και τις παρεμβάσεις για την προώθηση του πολιτισμού, οι παρεμβάσεις για περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας μέσω της επένδυσης σε κοινωνικές υποδομές (υγεία, κοινωνική πρόνοια) και εκπαίδευση, καλύπτουν το 11% των πόρων, οι παρεμβάσεις Αστικής Αναζωογόνησης (ΠΚΣΑ) απορροφούν το 5,8% των πόρων.

4.1.2. Ειδικό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα Δυτικής Αθήνας

Παρουσιάστηκαν στο κεφάλαιο 1.3. «Η Δυτική Αθήνα και ο ρόλος του Δήμου Καματερού» ορισμένα βασικά συμπεράσματα σε σχέση με τα κοινωνικά, οικονομικά και περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά της Δυτικής Αθήνας όπως αυτά αναλύονται στο ΕΑΠΔΑ. Τα συμπεράσματα αυτά λαμβάνονται υπόψη για τη διατύπωση της στρατηγικής και των στόχων για τη Δυτική Αθήνα. Έτσι, στο πλαίσιο του ΕΑΠΔΑ προβλέπονται τα ακόλουθα:

Βασική στρατηγική χωρικής ανάπτυξης της Δυτικής Αθήνας στο πλαίσιο και σε σχέση με το σύνολο της μητροπολιτικής Αττικής θα πρέπει να είναι η δημιουργία αυτοτελούς και διακεκριμένου αναπτυξιακού προτύπου, όχι ως ενδοχώρα του μητροπολιτικού κέντρου, αλλά ως ισχυροποιούμενη χωροταξική υποενότητα της Αττικής στο πλαίσιο μιας γενικότερης πολυκεντρικής οργάνωσης της μητροπολιτικής περιφέρειας. Έτσι, η Δυτική Αθήνα θα μπορούσε να αποκτήσει σταδιακά αυτοδύναμη παραγωγική εξειδίκευση σε σχέση με τον καταμερισμό εργασίας στο Λεκανοπέδιο και την Αττική, συμπληρωματική μεν στο ενιαίο πολύπλεγμο του ΠΣΠ, αλλά διακεκριμένη με βάση τα ενδογενή χαρακτηριστικά της περιοχής και τις εξειδικεύσεις και τους ρόλους που μπορεί να αποκτήσει σε μια δυναμική πορεία.

Ο προσδιορισμός της νέας κοινωνικο-οικονομικής και χωρικής ταυτότητας της Δυτικής Αθήνας δύναται να προκύψει μονοσήμαντα από την απόφαση συμμετοχής της στον διεκδικούμενο διεθνή ρόλο της μητροπολιτικής Αθήνας στο νέο γίγνεσθαι.

Ως **κεντρικός άξονας** – κεντρική ιδέα του πλαισίου στόχων του αναπτυξιακού προτύπου της Δυτικής Αθήνας θεωρείται η επιτάχυνση και διεύρυνση της διαδικασίας αναβάθμισης με ενεργ-

γό συμμετοχή της Δυτικής Αθήνας ως μια χωροταξική και κοινωνικο-οικονομική υπο-ενότητα στο ρόλο της σύγχρονης μητροπολιτικής Αθήνας, που στην παρούσα φάση ιδιαίτερη έμφαση δίδεται στον διεθνή της ρόλο, με άξονες:

- τις αρχές της βιώσιμης ανάπτυξης,
- την αξιοποίηση των τοπικών πόρων,
- την ανάδειξη της θετικής τοπικής ταυτότητας,
- την επίτευξη της χωρικής και κοινωνικο-οικονομικής συνοχής της.

Οι δυσκολίες για την υλοποίηση ενός τέτοιου στόχου είναι πολλές και σύνθετες. Η οικονομική ανάπτυξη με τα απαιτούμενα χαρακτηριστικά απαιτεί πόρους και πρωτοβουλίες, η κοινωνική ανάπτυξη ενεργοποίηση των πολιτών σε συνδυασμό με κοινωνικές παροχές και το περιβάλλον απαιτεί πρωτεύουσα θέση σ' όλες τις πολιτικές, τις παρεμβάσεις και τα έργα.

Στην περίπτωση της Δυτικής Αθήνας, η ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής διάστασης στις σχεδιαζόμενες και ακολουθούμενες πολιτικές για την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξή της, αποτελεί αυτονόητη και αναντίρρητη ανάγκη, καθώς η περιβαλλοντική υποβάθμιση αποτελεί ένα από τα κύρια χαρακτηριστικά της περιοχής. Η περιβαλλοντική αναβάθμιση πρέπει να αποτελεί βασική συνιστώσα στο πλαίσιο του σχεδιασμού τόσο της Τ.Α. όσο και της Κεντρικής Διοίκησης για τους Δήμους της Δυτικής Αθήνας. Πολιτικές που αφορούν τις μεταφορές, την ενέργεια, τον πολεοδομικό και χωροταξικό σχεδιασμό, την μεταποίηση, τις υπηρεσίες, πρέπει να συνδέονται και να εξυπηρετούν τους στόχους περιορισμού της ρύπανσης, της προστασίας της υγείας του πληθυσμού, της οικολογικής ισορροπίας, της ορθολογικής διαχείρισης φυσικών πόρων, της πρόληψης-περιορισμού των φυσικών καταστροφών.

Βιώσιμη ανάπτυξη σημαίνει γενναίες αποφάσεις για τις πολιτικές ανάπτυξης και του χώρου. Ειδικά για τη Δυτική Αθήνα, σημαίνει ένα ευρύ πρόγραμμα δομικών παρεμβάσεων με στόχο την άμβλυνση των χωρικών ανισοτήτων, την εξάλειψη των γειτονιών της φτώχειας, τη συγκρότηση ενός διαρθρωτικού αναπτυξιακού προτύπου δικτύωσης παραγωγικών ζωνών και κεντρικών λειτουργιών – «αναπτυξιακοί διάδρομοι» που ενώνουν «αναπτυξιακούς πόλους», δημιουργώντας ταυτόχρονα ένα αναζωογονημένο πολεοδομικό ιστό μέσα από εκτεταμένες αναπλάσεις – ολοκληρωμένες αστικές παρεμβάσεις.

Στην συνέχεια, παρατίθενται ανά θεματική ενότητα οι επιμέρους στόχοι, σε συνδυασμό με την αξιολόγηση των συνθηκών της υφιστάμενης κατάστασης.

Οικονομία

- η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της τοπικής οικονομίας
- η στήριξη και ενίσχυση της απασχόλησης σε συσχέτιση με την τοπική ανάπτυξη
- ενεργός συμμετοχή των τοπικών φορέων και της κοινωνίας των πολιτών στην αναπτυξιακή διαδικασία
- ενίσχυση της αποτελεσματικότητας της διοίκησης και αυτοδιοίκησης

Μέσω:

- Προσέλκυσης επενδύσεων
- Δημιουργίας υποδομών για τη χωροθέτηση και λειτουργία τριτογενούς τομέα
- Δημιουργίας υπερτοπικών εξυπηρετήσεων του τριτογενούς τομέα
- Δημιουργίας υποδομών για την ορθολογική χωροθέτηση των βιοτεχνικών – βιομηχανικών μονάδων της περιοχής
- Δημιουργίας μηχανισμών υποστήριξης των ΜΜΕ της περιοχής για την εισαγωγή σύγχρονων μεθόδων οργάνωσης, διοίκησης και λειτουργίας με την αξιοποίηση των δυνατοτήτων της νέας τεχνολογίας
- Μεταφοράς τεχνολογίας και επιστημονικής γνώσης από τα πανεπιστημιακά ιδρύματα στην παραγωγική διαδικασία και στους χώρους εκπαίδευσης.

Χωροταξία- πολεοδομία – δομικές παρεμβάσεις

Ισόρροπη χωρική ανάπτυξη με άμβλυνση των ενδοχωρικών ανισοτήτων στο πλαίσιο της βιώσιμης ανάπτυξης και της απόδοσης ολοκληρωμένης χωρικής ταυτότητας, Ενσωμάτωση της Δυτικής Αθήνας στο μητροπολιτικό πολύπλεγμο του Πολεοδομικού Συγκροτήματος του Λεκανοπεδίου, ως εκτεταμένη περιοχή, Διακριτή ταυτότητα και χωρική εξειδίκευση παραγωγικών δραστηριοτήτων Η δημιουργία υποδομών για την ορθολογική χωροθέτηση και τη με περιβαλλοντικούς όρους λειτουργία των βιοτεχνικών –βιομηχανικών μονάδων της περιοχής. Η απομάκρυνση οχλουσών /ασυμβίβαστων με το περιβάλλον δράσεων. Ολοκληρωμένη χωροθέτηση - ανάπτυξη λειτουργιών και υπηρεσιών συμπεριλαμβανομένης της επιτελικής διοίκησης που να διασφαλίζουν ανταγωνιστικότητα, πολυκεντρικότητα, χωρική συνοχή και βιωσιμότητα οικιστικού περιβάλλοντος.

Οργάνωση και αναβάθμιση – ανάπλαση περιοχών σημαντικής χωρικής σημασίας και εντοποίηση του δικτύου κεντρικών λειτουργιών υπερτοπικού χαρακτήρα με λειτουργική διασύνδεση υπαρχόντων και νέων πολυδιάστατων υπερτοπικών πλεγμάτων δραστηριοτήτων χωρικής εξειδίκευσης, δικτύου πρασίνου και Κοινωνικών Χώρων. Επιθυμητή είναι η χωροθέτηση επιτελικής διοίκησης και η εγκατάσταση υψηλής εξειδίκευσης επιχειρήσεων. Δομικά στοιχεία δικτύωσης θα είναι τα κλασσικά κέντρα – τόποι, οι Μητροπολιτικές χωροθετήσεις, οι Μητροπολιτικοί κόμβοι, οι Υπερτοπικοί πόλοι πρασίνου, αναψυχής, οι Πράσινες διαδρομές, κ.λ.π., οι κοινωφελείς λειτουργίες, οι ζώνες πολιτιστικών λειτουργιών και παραγωγικών δραστηριοτήτων, και οι σταθμοί του δικτύου αστικών μεταφορών με τις Εισόδους – πύλες της πόλης προς το μητροπολιτικό δίκτυο μεταφορών και προς τον ορεινό όγκο.

Ο εντοπισμός και η επιλογή των περιοχών προς ανάπλαση, καθώς και η προώθηση των στρατηγικών παρεμβάσεων, θα πρέπει να γίνει με πολλαπλά κριτήρια, μεταξύ των οποίων και η χρήση ανταποδοτικών μορφών και εργαλείων με στόχο τη μεγέθυνση της ελκυστικότητας και της επιχειρηματικής χωρικής εξειδίκευσης της Δυτικής Αθήνας, την αξιοποίηση της υπάρχουσας δημόσιας γης και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής. Στην επερχόμενη προγραμματική περίοδο πρέπει να δοθεί έμφαση στις ζώνες πρασίνου οι οποίες πρέπει να συστήσουν ένα δίκτυο, με το περιεριστικό πράσινο, στο οποίο έχουν ήδη στρατευτεί σημαντικοί πόροι και έχει αποδώσει μια νέα εικόνα.

Ειδικός σχεδιασμός – Μελέτες Αναπλάσεων χωρικών ενοτήτων με έμφαση στις υποβαθμισμένες οικιστικές και βιομηχανικές ζώνες, αλλά και στις περιοχές που συγκεντρώνουν στοιχεία αναπτυξιακής δυναμικής (πύλες εισόδου, κόμβοι μεταφορών, κ.λ.π.).

Επικαιροποίηση του Γενικού και Ειδικού Πολεοδομικού Σχεδιασμού

Σχεδιασμός αρχιτεκτονικής και αισθητικής φυσιογνωμίας και αναβάθμιση δημόσιου χώρου με κριτήρια βιοκλιματικού σχεδιασμού.

Περιβάλλον

Πρόληψη και αντιμετώπιση της ρύπανσης και των φυσικών καταστροφών και αναβάθμιση του αστικού και περιεριστικού περιβάλλοντος.

Έλεγχος των πηγών ρύπανσης- προώθηση «καθαρών» τεχνολογιών και πρακτικών περιβαλλοντικής διαχείρισης

εξοικονόμηση ενέργειας και πριμοδότηση φιλικών ενεργειακών πηγών

εισαγωγή πράσινων τεχνολογιών και Συστημάτων Περιβαλλοντικής Διαχείρισης στο επιχειρηματικό και εργασιακό περιβάλλον.

έλεγχος των πηγών ρύπανσης

Ολοκλήρωση δικτύων περιβαλλοντικής αποκατάστασης (απορρίμματα, λύματα, αντι-πλημμυρική προστασία)

Δημιουργία μηχανισμών και υποδομών σχεδίων αντιμετώπισης φυσικών καταστροφών

Ενημέρωση, ευαισθητοποίηση, περιβαλλοντική εκπαίδευση πολιτών

Βελτίωση και αποκατάσταση του φυσικού και αστικού περιβάλλοντος

Αναβάθμιση Αστικού και Φυσικού Περιβάλλοντος- Ανάπτυξη και αύξηση του πρασίνου

Περιβαλλοντική εξυγίανση χώρων υποβάθμισης

Ολοκλήρωση της οικολογικής ανασυγκρότησης του Αιγάλεω Όρους και διαχείριση της προστατευόμενης περιοχής.

Ανάπτυξη και διαχείριση πρασίνου στον αστικό ιστό

Κοινωνικός τομέας

Η μείωση των κοινωνικών ανισοτήτων που καταγράφονται στην περιοχή

Η βελτίωση των συνθηκών ζωής στις υποβαθμισμένες περιοχές

Η βελτίωση των ευκαιριών εκπαίδευσης και εργασίας

Η μορφωτική και πολιτιστική ανάπτυξη του πληθυσμού

Ο προγραμματισμός κοινωνικής πολιτικής από πλευράς Δήμων

Η συγκράτηση του πληθυσμού και

Η υποστήριξη – ένταξη των μειονεκτουσών ατόμων και ομάδων

Ειδικότερα

- Επικέντρωση σε συγκεκριμένα έργα όπως, η λειτουργία του Αττικού Νοσοκομείου, η διαδημοτική δικτύωση των υπηρεσιών υγείας, πρόνοιας, το Πρότυπο Κέντρο Τεχνολογίας, Πολιτιστικό Πάρκο, κλπ
- Κάλυψη αναγκών κοινωνικών υποδομών, αντιμετώπιση προβλημάτων αιχμής (ναρκωτικά κλπ)
- Ενεργοποίηση του τοπικού δυναμικού και συμμετοχή του στην αναπτυξιακή διαδικασία
- Ανάπτυξη κοινωνικών παρεμβάσεων στο πλαίσιο ολοκληρωμένου χαρακτήρα αναπλάσεων
- Ενέργειες ομάδων που να συμβάλλουν στην ανάπτυξη του πολιτισμού της κοινότητας της Δυτικής Αθήνας, της ενεργοποίησης της κοινωνίας των πολιτών.

Συγκοινωνιακή υποδομή

Οργάνωση και ιεράρχηση του οδικού δικτύου της περιοχής, σε συσχέτιση με το υπό υλοποίηση πρόγραμμα κατασκευής περιφερειακών βασικών οδικών αξόνων, στα πλαίσια μετατροπής της μορφής του οδικού δικτύου της Αττικής σε δακτυλιοειδές ακτινικό.

Βελτίωση των συνθηκών κίνησης των μέσων μαζικής μεταφοράς, αύξηση της διαθεσιμότητας και διευκόλυνση της προσπέλασης στα μέσα αυτά, καθώς και προβολή-βελτίωση της εικόνας τους.

Διαμόρφωση Συνεκτικών Δικτύων συνδυασμένης λειτουργίας των διάφορων μέσων μεταφοράς, σύμφωνα με τις σύγχρονες παγκόσμιες τάσεις.

Διασύνδεση των μεταφορικών δικτύων και κόμβων με τα υπερτοπικά κέντρα, τους πόλους οικονομικής ανάπτυξης και τις πύλες εισόδου στην περιοχή.

Ειδικότερα,

- Ιεράρχηση και οργάνωση του οδικού δικτύου, με βάση τις ανάγκες των μετακινήσεων και τους υφιστάμενους και μελλοντικούς κυκλοφοριακούς φόρτους, ιδιαίτερα όπως θα προκύψουν μετά την ολοκλήρωση και παράδοση σε κυκλοφορία των μεγάλων αξόνων.
- Στο προτεινόμενο πλαίσιο χωρικής οργάνωσης του δικτύου κεντρικών λειτουργιών και χωροθέτησης πυρήνων παραγωγικών δραστηριοτήτων, με έμφαση στα υπερτοπικά κέντρα Αιγάλεω, Περιστερίου και Αγίων Αναργύρων, είναι αναγκαία η κατάλληλη κυκλοφοριακή οργάνωση, για την εξυπηρέτηση και ανάπτυξη των παραπάνω κέντρων.
- Για τη διασύνδεση των δυτικών επεκτάσεων των Γραμμών 2 και 3 του Μετρό, προτείνεται η ανάπτυξη μέσου σταθερής τροχιάς (τραμ), σε συνδυασμό με την επανεξέταση της οργάνωσης των δρομολογίων των λεωφορειακών γραμμών-κορμών και των διαδημοτικών λεωφορειακών γραμμών.
- Διερεύνηση δυνατότητας ανάπτυξης σταθμών μετεπιβίβασης στους νέους Σταθμούς Μετρό, οργάνωση κυκλοφορίας και στάθμευσης στις περιοχές επιρροής των Σταθμών, με παράλληλη ανάπτυξη πολικού συστήματος τροφοδοτικών λεωφορειακών γραμμών, που θα ενισχύσει τη χρήση μέσων μαζικής μεταφοράς σε σχέση με τη χρήση ιδιωτικών μέσων και ταξί, για την πρόσβαση και την ομαλή λειτουργία της πόλης στα σημεία όπου θα πραγματοποιούνται οι μετεπιβιβάσεις.
- Αναδιανομή του υπερβάλλοντος ποσοστού επιφάνειας του οδικού δικτύου και απόδοση του σε χρήσεις αστικού πρασίνου, δικτύων κίνησης πεζών, δικτύων πο-

δηλάτων και στάθμευσης, που θα συμβάλλει στην αντιμετώπιση των κυκλοφοριακών προβλημάτων και στην βελτίωση της ποιότητας του αστικού περιβάλλοντος, ενώ θα προσδώσουν και ιδιαίτερη ταυτότητα στις περιοχές όπου θα υλοποιηθούν τέτοιες παρεμβάσεις.

Ανάπτυξη χώρων στάθμευσης πλησίον των Σταθμών μετεπιβίβασης του Μετρό και του Προαστιακού Τρένου.

4.2. Η ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ

Στο κεφάλαιο «συνοπτική περιγραφή και αξιολόγηση της κατάστασης της περιοχής», εντοπίστηκαν τα κρίσιμα ζητήματα τοπικής ανάπτυξης, για κάθε θεματικό τομέα. Στη συνέχεια, η αξιολόγηση του Δήμου και των Νομικών Προσώπων ανέδειξε τα κρίσιμα ζητήματα εσωτερικής ανάπτυξης. Με βάση τα κρίσιμα ζητήματα διαμορφώνονται στη συνέχεια οι γενικοί στόχοι του Δήμου, τόσο για την ανάπτυξη της περιοχής, σε κάθε θεματικό τομέα, όσο και για τη βελτίωση της οργάνωσης και λειτουργίας του ίδιου του Δήμου και των Νομικών του προσώπων ή αλλιώς για τη βελτίωση της διοικητικής ικανότητας του Δήμου.

Το σύνολο αυτών των γενικών στόχων δεν είναι παρά η στρατηγική του Δήμου για την επόμενη περίοδο.

Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται οι γενικοί στόχοι τοπικής και εσωτερικής ανάπτυξης, όπως τελικώς διαμορφώθηκαν.

ΘΕΜΑΤΙΚΟΙ ΤΟΜΕΙΣ	ΓΕΝΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ
	Προστασία – Αναβάθμιση & Αξιοποίηση των φυσικών & πολιτιστικών πόρων - Αύξηση του αστικού και περιαστικού πρασίνου με αξιοποίηση των υδάτινων πόρων.

1. Περιβάλλον και ποιότητα ζωής	Επικαιροποίηση & Ολοκλήρωση του Πολεοδομικού Σχεδιασμού
	Αύξηση – Δημιουργία & Αναβάθμιση των Κοινόχρηστων Χώρων στον αστικό ιστό
	Ενίσχυση των κεντρικών λειτουργιών πόλης & Προώθηση Αναπλάσεων
	Βελτίωση της τοπικής κυκλοφορίας & ασφάλειας πεζών & οχημάτων
	Βελτίωση της κυκλοφορίας & ασφάλειας πεζών & οχημάτων στο δίκτυο υπερτοπικής εξυπηρέτησης
	Αντιπλημμυρική προστασία της πόλης
	Ολοκλήρωση και επέκταση των δικτύων ύδρευσης, ηλεκτροφωτισμού & αποχέτευσης λυμάτων
2. Κοινωνική πολιτική, παιδεία, πολιτισμός και αθλητισμός	Αναβάθμιση ενεργειακού συστήματος δημόσιας χρήσης – Ευαισθητοποίηση πολιτών
	Άρση της επικινδυνότητας & αισθητικής ρύπανσης του δικτύου Υ .Τ.
	Βελτίωση του επιπέδου καθαριότητας της πόλης – επέκταση προγραμμάτων ανακύκλωσης
	Βελτίωση και επέκταση των υπηρεσιών προς ευπαθή κοινωνικά άτομα και ομάδες
	Επέκταση των υπηρεσιών και των υποδομών φροντίδας βρεφών και εκπαίδευσης νηπίων και μαθητών

	Διεύρυνση και βελτίωση των παρεχόμενων πολιτιστικών δραστηριοτήτων και υποδομών
	Βελτίωση και επέκταση των αθλητικών δραστηριοτήτων και υποδομών
	Κατασκευή διαδημοτικού νεκροταφείου
3. Βελτίωση της διοικητικής ικανότητας του Δήμου	Εκσυγχρονισμός-βελτίωση οργανωτικής δομής υπηρεσιών.
	Αναδιοργάνωση Νομικών Προσώπων.
	Αναβάθμιση του επιπέδου μηχανοργάνωσης – Προώθηση ψηφιακού δήμου.
	Βελτίωση υφιστάμενων και προώθηση νέων συνεργασιών.
	Επαρκής στελέχωση των υπηρεσιών με μόνιμο προσωπικό. Κάλυψη κενών. Καθορισμός προτεραιοτήτων.
	Εκσυγχρονισμός και κάλυψη πρόσθετων αναγκών σε εξοπλισμό.
	Μεσοπρόθεσμη βελτίωση της χωροθέτησης των υπηρεσιών και των Νομικών Προσώπων.
	Δρομολόγηση διαδικασιών για την ανέγερση νέου δημαρχείου.
	Σχεδιασμός εσωτερικής κατάρτισης.
	Απόκτηση διαχειριστικής επάρκειας και σύστημα ποιότητας ISO.
	Αύξηση των ιδίων εσόδων
	Προγραμματισμός και υλοποίηση επενδύσεων
	Βελτίωση οικονομικής διαχείρισης (Μεθοδολογία κατάρτισης και υλοποίησης προϋπολογισμού)
Αναδιοργάνωση των Ν.Π.Δ.Δ. και ανακατανομή των αρμοδιοτήτων τους	

4.2.1. Συνοπτική περιγραφή των γενικών στόχων τοπικής ανάπτυξης

ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ: ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ

Γενικός στόχος: Προστασία – Αναβάθμιση και Αξιοποίηση των φυσικών και πολιτιστικών πόρων

Ο Δήμος Καματερού για την προστασία – αναβάθμιση και αξιοποίηση των φυσικών και πολιτιστικών πόρων που διαθέτει, θα αναλάβει μια σειρά δράσεων προς όφελος των κατοίκων του αλλά και των κατοίκων ευρύτερων περιοχών. Συγκεκριμένα:

α. Ποικίλο. Με τη θεσμοθέτηση ειδικού καθεστώτος προστασίας για τον Ορεινό Όγκο του Αιγάλεω, τμήμα του οποίου αποτελεί το Ποικίλο, οι πολίτες και αυτοδιοικητικοί οργανισμοί και φορείς της Δυτικής Αθήνας απέκτησαν μια ισχυρή βάση για την ευόδωση χρόνιων προσπαθειών και αγώνων για:

- Την προστασία μιας περιβαλλοντικά ευαίσθητης περιοχής, η οποία ταυτόχρονα προσφέρεται ως περιοχή διεξόδου των κατοίκων της Δυτικής Αθήνας και συνολικά του Π.Σ. της Πρωτεύουσας προς τη φύση.
- Τη δημιουργία ήπιων πόλων περιαστικής αναψυχής, πολιτισμού, αθλητισμού και πρασίνου.
- Την ενοποίηση της άμεσης περιαστικής ζώνης σε μια αδιάκοπη πορεία με τον αστικό ιστό, με τις κατάλληλες διαμορφώσεις και διασυνδέσεις.

Η συστράτευση των Δήμων και η συστηματική προσπάθεια του ΑΣΔΑ, με αναδασώσεις και αναπλάσεις υποβαθμισμένων και εγκαταλειμμένων χώρων σε χώρους άθλησης, αναψυχής, πολιτισμού, κλπ, έχουν ήδη διαμορφώσει μια νέα κατάσταση στο Ποικίλο: - άρδευση, πυροπροστασία, ειδική παρακολούθηση και φροντίδα των αναδασωμένων εκτάσεων που ξεπέρασαν τα 5000 στρέμματα από τα συνολικά 45000 του όρους Αιγάλεω, - διαμόρφωση 8 εισόδων με χώρους αναψυχής, άθλησης, περιπάτου, από τις οποίες δύο στο Καματερό.

Ο Δήμος Καματερού έχοντας πλήρη συνείδηση της αξίας του περιβαλλοντικού πόρου που διαθέτει η πόλη, όχι μόνο για την ίδια αλλά και για όλη την πρωτεύουσα, έχει εκφράσει την πολιτική βούλησή του για:

- την οριστική αντιμετώπιση των διεκδικήσεων και καταπατήσεων εκτάσεων του Ποικίλου,
- την εξασφάλιση και θεσμική κατοχύρωση του δημόσιου χαρακτήρα όλων των εκτάσεων στις παρυφές και στον κύριο όγκο του Ποικίλου,

- την απρόσκοπτη και έγκαιρη υλοποίηση παρεμβάσεων για την ενίσχυση του πράσινου και τη δημιουργία χώρων κοινόχρηστων δραστηριοτήτων και κοινωφελών λειτουργιών.

Στο πλαίσιο αυτό εντάσσονται:

- η πιο στενή συνεργασία και συντονισμός με τον ΑΣΔΑ για την υλοποίηση των σημαντικών παρεμβάσεων που έχει επεξεργαστεί ο Σύνδεσμος, όπως η Ενοποίηση του Δικτύου Πρασίνου & Κοινωφελών Χώρων στο Ποικίλο και τον αστικό ιστό,
- η εξασφάλιση και βελτίωση της συντήρησης των υφιστάμενων υποδομών αναψυχής και περιπάτου στο βουνό.

β. Οικολογικό Πάρκο Περιβαλλοντικής Ευαισθητοποίησης «Αντ. Τρίσης». Η ολοκλήρωση των έργων στο Πάρκο και η βιώσιμη λειτουργία του ως μητροπολιτικού πόλου, έχει κρίσιμη περιβαλλοντική σημασία για τη Δυτική Αθήνα και το ευρύτερο Πολεοδομικό Συγκρότημα Πρωτεύουσας, αλλά και εν δυνάμει αναπτυξιακό ρόλο για τους Δήμους Καματερού – Ιλίου και Αγίων Αναργύρων.

Στην κατεύθυνση αυτήν, ο Δήμος Καματερού εντάσσει:

- τη στήριξη και ενίσχυση της λειτουργίας του Διαδημοτικού σχήματος με τη συμμετοχή του ΑΣΔΑ και των τριών όμορων Δήμων για τη διαφύλαξη του δημόσιου χαρακτήρα του, ολοκλήρωση και βιωσιμότητα του Πάρκου,
- τη διεκδίκηση από την πολιτεία (Υ.ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ.) των απαραίτητων πόρων και μέτρων για τη συντήρηση και ανάπτυξή του,
- συνεργασία με το ΙΓΜΕ για εξεύρεση και άντληση νέων υδάτινων πόρων
- την εκμετάλλευση της γεωγραφικής του θέσης για τη διευκόλυνση της προσβασιμότητας των επισκεπτών με τη δημιουργία Σταθμού Μετρό
- τη δημιουργία ποδηλατοδρόμων και αθλητικών πεζοδρόμων
- τη Διάνοιξη εισόδου στο Πάρκο Αντ. Τρίσης από το Καματερό.

γ. Ρέματα Εσχατιάς – Πικροδαφνέζας & Ευπυριδών. Τα ρέματα έχουν χαρακτηριστεί «ως ιδιαίτερου περιβαλλοντικού ενδιαφέροντος» με την υπ' αριθμ. 9173/1642/3-3-1993 Απόφαση Υπ. ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ. (ΦΕΚ 281/Δ/23-3-1993). Η προστασία τους επιβάλλει την άμεση προώθηση της έγκρισης των μελετών οριοθέτησης και διευθέτησής τους. Επί πλέον ο Δήμος Καματερού:

- διεκδικεί από την ΕΥΔΑΠ την άμεση αντιμετώπιση του προβλήματος που δημιουργεί η καθημερινή διάθεση 4.500 μ³ νερού από τα απόβλητα των διυλιστηρίων της στο Δήμο Αχαρνών,

- θα συνεργαστεί με ιδρύματα, όπως η Γεωπονική σχολή ή αντίστοιχα τμήματα των ΤΕΙ, για την κατάρτιση προγράμματος φύτευσης των ελεύθερων παρόχθιων ζωνών με κατάλληλα φυτά.

δ. Αρχαιολογικός χώρος «Γεροβουνού». Η ανάδειξη και αξιοποίηση του αρχαιολογικού χώρου με τη δημιουργία αρχαιολογικού πάρκου, τις δενδροφυτεύσεις στην περιοχή ενδιαφέροντος, κλπ., περιλαμβάνεται στις πολιτικές τοπικής ανάπτυξης του Δήμου. Απαραίτητη προϋπόθεση για την απρόσκοπτη προώθηση του σχεδιασμού αποτελεί η εξέταση από το νέο ΓΠΣ όλων των δεδομένων εκτιμώντας τα νέα αρχαιολογικά ευρήματα και την ανάγκη για προστασία και ανάδειξη του αρχαιολογικού χώρου.

ε. Αύξηση του αστικού και περιαστικού πρασίνου. Η ανάπτυξη του πρασίνου και ιδιαίτερα του αστικού πρασίνου προβάλλει ως αναγκαιότητα στις αστικές περιοχές καθώς συμβάλλει αποφασιστικά στη μείωση της ρύπανσης και ιδιαίτερα από μικροσωματίδια λειτουργώντας ως ατμοσφαιρικό φίλτρο, στη μείωση της θερμοκρασίας με τη σκίαση των κτιρίων και την αύξηση της υγρασίας μέσω διαπνοής και λειτουργεί ηχομονωτικά περιορίζοντας την ένταση των αστικών θορύβων. Επιπλέον η ανάπτυξη δεντροστοιχιών και η διαμόρφωση φυλικής επιφάνειας συμβάλλουν στην βελτίωση της αισθητικής της πόλης και ιδιαίτερα των κορεσμένων κυκλοφοριακά λεωφόρων. Η διατήρηση και ανάπτυξη αστικού πρασίνου προϋποθέτει την ορθολογική αξιοποίηση του υδατικού δυναμικού της πόλης και συγκεκριμένα των πηγαδιών, γεωτρήσεων, χειμάρρων και άλλα με στόχο τη συντήρηση των υδατικών αποθεμάτων και ιδιαίτερα του υπόγειου υδατικού ορίζοντα και τον περιορισμό της σπατάλης και της υπεράβλησης.

Γενικός στόχος : Επικαιροποίηση και ολοκλήρωση του Πολεοδομικού σχεδιασμού

Ο Δήμος Καματερού είναι μια σχετικά «νέα» αστική, οικιστική συγκέντρωση, αφού σχεδόν το 90% της πόλης εντάχθηκε στο σχέδιο μετά το 1986.

Ο Δήμος Καματερού απέκτησε Γ.Π.Σ. το 1988 (Υ.Α. 30711/1494/1988, ΦΕΚ 542/Δ/1988), από τους πρώτους Δήμους της Δυτικής Αθήνας, αφού αντιμετώπιζε έντονο πρόβλημα επεκτάσεων σε περιοχές αυθαίρετης δόμησης.

Στο πλαίσιο της Ε.Π.Α. με εφαρμογή των διατάξεων του Ν. 1337/83, εκπονήθηκε μια σειρά Πολεοδομικών Μελετών Επέκτασης, οι οποίες κάλυψαν το σύνολο των Πολεοδομικών Ενότητων του Δήμου Καματερού. Σε εκκρεμότητα παραμένει η ΠΜΕ για τμήματα των Γειτονιών 2,3, & 4 λόγω μη οριοθέτησης των ρεμάτων.

Το εξαιρετικά σοβαρό πρόβλημα με τη διαδικασία των επεκτάσεων αφορά τη μη προώθηση των Πράξεων Εφαρμογής των τεσσάρων από τις πέντε Π.Μ.Ε., αφού κύρωση της Πράξης Εφαρμογής έγινε το 2002, μόνο για τα 130 Ha των Γειτονιών 5 & 6 .

Ο Δήμος Καματερού προκειμένου να εξασφαλίσει τη βιώσιμη ανάπτυξη της πόλης έχει ως στόχους

- την κατοχύρωση όλων των προβλεπόμενων από τις εγκεκριμένες ΠΜΕ εκτάσεων για κοινόχρηστους χώρους και κοινωφελείς λειτουργίες,
 - την ολοκλήρωση της διάνοιξης του οδικού δικτύου σε όλες τις Γειτονίες μέσω της τακτοποίησης των ιδιοκτησιών,
 - την άμεση εκτέλεση όλων των αναγκαίων έργων υποδομής .

Για την υλοποίηση αυτών των στόχων εντάσσει στο πρόγραμμά του ως δράσεις άμεσης προτεραιότητας:

- την ολοκλήρωση των απαιτούμενων ενεργειών και μελετών για την οριοθέτηση όλων των ρεμάτων που διασχίζουν περιοχές με εγκεκριμένη ΠΜΕ ή περιοχές υπό ένταξη,
- την Αναθεώρηση – Επανασύνταξη ορισμένων Π.Μ.Ε.,
- την ολοκλήρωση και κύρωση των Πράξεων Εφαρμογής για το σύνολο των περιοχών επέκτασης του σχεδίου,
- τη διεκδίκηση της πρακτικής αρωγής όλων των συναρμόδιων φορέων της Πολιτείας και της Ν.Α.

Στην κατεύθυνση της βιώσιμης ανάπτυξης της πόλης εντάσσεται και η Επικαιροποίηση - Αναθεώρηση του Γενικού Πολεοδομικού Σχεδίου του Δήμου, στο πλαίσιο του νέου οικιστικού Ν. 2508/1997, με σκοπό:

- την οργάνωση των χρήσεων και κεντρικών λειτουργιών, παίρνοντας υπόψη τις εξελίξεις που έχουν συντελεστεί τόσο στην πόλη όσο και στην ευρύτερη περιοχή της (ταχύτατοι ρυθμοί ανοικοδόμησης, προγραμματισμός σημαντικών μεταφορικών έργων που επηρεάζουν καθοριστικά την εγκατάσταση χρήσεων πλην κατοικίας),

- την προστασία χώρων περιβαλλοντικού και πολιτιστικού ενδιαφέροντος και του καθορισμού των ζωνών τους,
- την επαναοριοθέτηση του χώρου ΒΙΟΠΑ με βάση τις εξελίξεις στο κυκλοφοριακό δίκτυο της περιοχής, και τα νέα δεδομένα στο Θριάσιο Πεδίο
- τον εντοπισμό των περιοχών που χρήζουν ανάπλασης και την επιλογή των προσηρότερων μηχανισμών,
- την ιεράρχηση του τοπικού οδικού δικτύου, κ.ά.

Γενικός στόχος: Αύξηση –Δημιουργία και Αναβάθμιση των Κοινόχρηστων χώρων

Η αναβάθμιση του τρόπου ανάπτυξης και οργάνωσης του αστικού ιστού του Καματερού είναι στόχος στενά συνυφασμένος με την άμεση απόκτηση των χώρων για κοινόχρηστη και κοινωφελή χρήση. Η αύξηση των κοινόχρηστων χώρων αποτελεί το μεγαλύτερο, πιο δύσκολο και επείγον ζήτημα, λόγω και της συνεχούς ανοικοδόμησης στην περιοχή και της αύξησης των αξιών της γης, και ως τέτοιο αντιμετωπίζεται τόσο από τη Διοίκηση τόσο και από τους κατοίκους.

Παράλληλα με την απόκτηση και δημιουργία νέων Κ.Χ., σημαντικό ζήτημα αποτελεί και η συντήρηση - αναβάθμιση των ήδη υφιστάμενων κοινόχρηστων και χώρων πρασίνου.

Στο πλαίσιο αυτού του στόχου εντάσσονται:

- η άμεση απόκτηση, μέσω αγοράς των πιο αναγκαίων χώρων για κοινόχρηστη και κοινωφελή χρήση, ως το μεγαλύτερο και πιο δύσκολο ζήτημα, λόγω και της σημαντικής καθυστέρησης στην ολοκλήρωση των Πράξεων Εφαρμογής, και των αναγκαίων χρηματοδοτήσεων από ειδικό ταμείο απόκτησης κοινοχρήστων χώρων λόγω αρνητικού ισοζυγίου γης
- η εκτέλεση έργων διαμόρφωσης πρασίνου και κοινόχρηστων δραστηριοτήτων σε χώρους που έχουν εξασφαλιστεί,
- η άμεση προώθηση της εκπόνησης των τεχνικών μελετών για όλους τους χώρους που έχει εντάξει ο Δήμος στο πρόγραμμα απόκτησής τους, ώστε να διαθέτει ετοιμότητα για τη διεκδίκηση χρηματοδοτήσεων και την υλοποίηση έργων,
- η βελτίωση της κατάστασης στους κοινόχρηστους χώρους, η επαρκής συντήρηση του εξοπλισμού τους ή/και ο εκσυγχρονισμός τους όπου απαιτείται, π.χ. πύκνωση δικτύου ηλεκτροφωτισμού, εφαρμογή των νέων προδιαγραφών ασφάλειας στις παιδικές χαρές, κ.ά,

- η βελτίωση της ποιότητας του υψηλού και χαμηλού πράσινου με διαλογή φυτών φύτευσης, θρέψη εδάφους, συλλογή και παγίδευση βλαβερών εντόμων, κá
- η επιστροφή των δομημένων χώρων στο περιβάλλον με την θέσπιση κινήτρων και πρακτικής βοήθειας για την κατασκευή ταρατσόκηπων, αρχίζοντας από τα νέα κτίρια γραφείων και εμπορικών χώρων που θα πυκνώσουν την παρουσία τους στην περιοχή.

Γενικός στόχος : Ενίσχυση των κεντρικών λειτουργιών πόλης και προώθηση Αναπλάσεων

Προκειμένου το Κέντρο του Δήμου Καματερού να αναλάβει έναν πιο δυναμικό ρόλο σε σχέση με τα κέντρα άλλων Δήμων, όπως του Ιλίου ή των Αγίων Αναργύρων, χρειάζεται να αποκτήσει ένα συγκροτημένο πυρήνα κεντρικών λειτουργιών πόλης με κύριο στόχο την άμεση και εύκολη εξυπηρέτηση των αναγκών των κατοίκων, την τόνωση της τοπικής οικονομίας και της απασχόλησης στην περιοχή.

Στο πλαίσιο αυτό αποτελεί καθοριστικό μέτρο η ανέγερση Δημαρχιακού Καταστήματος. Εκτός από την προφανή αναβάθμιση της λειτουργίας των υπηρεσιών του Δήμου και την εξυπηρέτηση των πολιτών από ένα μόνο σημείο, η εμπειρία από άλλους Δήμους έχει αποδείξει ότι μια νέα εγκατάσταση κεντρικής λειτουργίας γίνεται πόλος έλξης και για άλλες δραστηριότητες είτε υπηρεσιών είτε εμπορικές. Η επιλογή θέσης για το νέο Δημαρχείο σε χώρο εσωτερικό ως προς τους κεντρικούς κυκλοφοριακούς άξονες της Φυλής και της Θηβών, θα συμβάλλει και στη μείωση των προβλημάτων από τη γραμμική ανάπτυξη των χρήσεων και στη δημιουργία των προϋποθέσεων για τη συγκρότηση ενός πιο λειτουργικού κέντρου, όπως είναι το «πυρηνικό».

Στο Καματερό καταγράφεται η παρουσία ζωνών που χρήσουν οικιστικής ανάπτυξης μέσα στον οικιστικό ιστό. Πρόκειται για περιοχές κατά μήκος των γραμμών του τρένου και παραρμάτιες περιοχές - λόγω της μη οριοθέτησης των ρεμάτων. Επίσης, στην οδό Φυλής, περιλαμβάνονται κατοικίες παρακείμενες σε σαφώς υποβαθμισμένες οικονομικές δραστηριότητες.

Παίρνοντας υπόψη τις μελέτες διευθέτησης των ρεμάτων, διάνοιξης της Φυλής και χάραξης της νέας σιδηροδρομικής γραμμής, ο Δήμος Καματερού μπορεί να προχωρήσει στην εκπόνηση ενός ολοκληρωμένου προγράμματος ανάπτυξης των περιοχών ώστε να αναβαθμιστεί η λειτουργία τους ως περιοχών κατοικίας, να αυξηθούν οι χώροι πρασίνου, κλπ.

Γενικός στόχος: Βελτίωση της τοπικής κυκλοφορίας και ασφάλειας πεζών και οχημάτων

Η βελτίωση της κυκλοφορίας και της ασφάλειας πεζών και οχημάτων στο εσωτερικό οδικό δίκτυο των Γειτονιών του Καματερού προϋποθέτει την ολοκλήρωση της διάνοιξης και κατασκευής του.

Άμεσα προωθούνται:

- η διάνοιξη των οδών Φυλής, Θηβών, Παπάγου, Δημοκρατίας, Μαβίλη,
- η διάνοιξη της οδού Αλεξάνδρας. Πρόκειται για ένα έργο δύσκολο και πολυδάπανο που συναντά προβλήματα σχεδίου πόλης, αποζημιώσεων, δικαστικών αποφάσεων καθώς και μετατόπισης – υποβίβασης των διαφόρων δικτύων κοινής ωφέλειας,
- η κατασκευή πεζοδρομίων σε πολλούς δρόμους της πόλης μέσω προγραμματικής σύμβασης με τον ΑΣΔΑ.
- Η αναθεώρηση της συγκοινωνιακής μελέτης

Επίσης, χρειάζεται να ενταχθούν σε προγραμματισμό ενεργειών:

- η λειτουργική ολοκλήρωση του άξονα Κ. Παλαμά – Γούναρη, που αποτελεί οδό του ιεραρχημένου ως βασικού δικτύου (33^α) και θα συνδέει τη Δημοκρατίας με τη Φυλής,
- η αναβάθμιση τοπικών συλλεκτήριων οδών, όπως η οδός Παπάγου (συνδέει την Αγίου Νικολάου με τη Φυλής) και η οδός Καματερού.

Γενικός στόχος: Βελτίωση της κυκλοφορίας και ασφάλειας πεζών και οχημάτων στο δίκτυο υπερτοπικής εξυπηρέτησης

Η προσπελασιμότητα του Δήμου Καματερού επηρεάζεται άμεσα από την ολοκλήρωση της **Αττικής Οδού**, που αποτελεί τη σημαντικότερη Περιφερειακή Λεωφόρο της ευρύτερης περιοχής της Αθήνας και βασικό κορμό διασύνδεσης των μεταφορικών υποδομών (Αεροδρόμιο, λιμάνια, σταθμούς Προαστιακού και τραίνου, ΗΣΑΠ, ΜΕΤΡΟ, κ.λ.π.).

Ο Δήμος Καματερού έχει πρόσβαση στην Αττική Οδό μέσω της οδού Φυλής, βασικού εγκάρσιου οδικού άξονα που ξεκινάει από το Δήμο Αγίων Αναργύρων και διασταυρώνει την Ε.Λ.Ε.Σ.Σ. στον Κόμβο Άνω Λιοσίων, όπου χωροθετείται ο Επιβατικός Σιδηροδρομικός Σταθμός Άνω Λιοσίων. Ο κυκλοφοριακός φόρτος σε αυτό το τμήμα του άξονα της οδού Φυλής έχει ήδη αυξηθεί σημαντικά δημιουργώντας σοβαρά προβλήματα κυκλοφοριακής συμφόρησης, στάθμευσης, ρύπανσης, αλλά και ασφαλούς μετακίνησης των πεζών λόγω και της έλλειψης πεζοδρομίων και σωστών διαβάσεων..

Εκτός από τον άξονα της οδού Φυλής, ιδιαίτερα σημαντικοί κυκλοφοριακοί άξονες για την προσπελασιμότητα του Καματερού και τη σύνδεσή του με το κέντρο της Αθήνας και τους υπόλοιπους Δήμους της Δυτικής Αθήνας είναι η Λεωφόρος Δημοκρατίας και η Λεωφόρος Θηβών, καθώς και η οδός Αγίου Νικολάου.

Η Λεωφόρος Δημοκρατίας στο βόρειο τμήμα της που αποτελεί το όριο μεταξύ των Δήμων Καματερού και Αγίων Αναργύρων και συνεχίζει εντός του Δήμου Αχαρνών δεν έχει διανοιχθεί πλήρως.

Οι άξονες Δημοκρατίας και Φυλής οριοθετούν, ανατολικά και δυτικά αντίστοιχα, το Πάρκο Περιβαλλοντικής Ευαισθητοποίησης «Αντ. Τρίτσης», και ως εκ τούτου έχουν επί πλέον βαρύτητα για το Καματερό, που προσδοκά οφέλη από την αξιοποίησή του Πάρκου, σε όλα τα επίπεδα ζωής των κατοίκων του.

Η Λεωφόρος Θηβών αποτελεί το βασικό μεγάλο άξονα επικοινωνίας μεταξύ των Δήμων της Δυτικής Αθήνας. Η Θηβών από την Ιδομενέως, εντός του Δήμου Ιλίου, μέχρι τη Φυλής, εντός του Δήμου Καματερού, δεν έχει διανοιχθεί, ενώ έχουν συντελεστεί οι απαλλοτριώσεις.

Η οδός Αγ. Νικολάου, αν και μικρό τμήμα της εισέρχεται στο νοτιοδυτικό άκρο του Δήμου Καματερού, αποτελεί σημαντικό άξονα προσπέλασης για την πόλη.

Η πλήρης αξιοποίηση, από την περιοχή του Δήμου Καματερού, των πλεονεκτημάτων που δημιουργεί η προσπελασιμότητά του προς την Αττική Οδό με παράλληλη εξασφάλιση της ποιότητας ζωής των κατοίκων και η βελτίωση της σύνδεσής του με το κέντρο της Αθήνας και την υπόλοιπη περιοχή του Δυτικού Λεκανοπεδίου απαιτεί:

- τη ριζική βελτίωση των κυκλοφοριακών συνθηκών στην οδό Φυλής, τη Λεωφ. Δημοκρατίας και τη Λεωφ. Θηβών. Ειδικότερα, και για τους τρεις άξονες, απαιτείται η άμεση εκτέλεση των έργων διάνοιξης και κατασκευής τους.
- Επειδή, η προώθηση αυτών των σημαντικών έργων αποτελεί μείζον θέμα για όλους τους Δήμους της Δυτικής Αθήνας, με συντονισμό του ΑΣΔΑ θα προωθηθεί η ένταξή τους σε χρηματοδοτικό πρόγραμμα του ΕΣΠΑ ή του ΠΔΕ.

Γενικός στόχος: Αντιπλημμυρική προστασία της πόλης

Στο Καματερό βρίσκονται τρία από τα σημαντικότερα ρέματα στην περιοχή της Δυτικής Αθήνας, που χρειάζονται άμεσα διευθέτηση. Πρόκειται για το μεγάλο ρέμα Εσχατιάς και τα μικρότερα Πικροδάφνης ή Πικροδαφνέζας και Ευτυρίδων.

Μέχρι σήμερα, η ΕΥΔΑΠ έχει προχωρήσει στην κατασκευή του αγωγού ομβρίων Ευφυρίδων στο Ζέφυρι και τμήματος στο Καματερό. Από το Δήμο Καματερού προωθείται η έγκριση της μελέτης οριοθέτησης και διευθέτησης του ρέματος και στο τμήμα του εντός του Καματερού.

Με βάση το Ε.Π. «Περιβάλλον – Αειφόρος Ανάπτυξη», στα μεγάλα έργα του Προγράμματος για την Αττική περιλαμβάνεται και η «Διευθέτηση ρέματος Εσχατιάς –από την πλατεία Ιλίου έως και την Λεωφόρο Καραμανλή και έργων συμβολής Πικροδαφνέζας». Από το Δήμο Καματερού χρειάζεται η συστηματική παρακολούθηση του ζητήματος ώστε ο προγραμματισμός να υλοποιηθεί.

Σε συνεργασία με τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση θα προωθηθεί η μελέτη και κατασκευή αγωγών ομβρίων και σε άλλες περιοχές, στις οποίες το πρόβλημα πλημμυρών μετά από έντονες βροχοπτώσεις είναι ιδιαίτερα έντονο και χρειάζεται να αντιμετωπιστεί κατά προτεραιότητα, όπως:

- οι οδοί Καματερού, Γούναρη και Κ. Παλαμά
- η οδός Αγίου Νικολάου
- η περιοχή «Γεροβουνό»
- η περιοχή «Θεοτόκος».

Γενικός στόχος: Ολοκλήρωση και επέκταση των δικτύων ύδρευσης, ηλεκτροφωτισμού και αποχέτευσης λυμάτων

Το δίκτυο ύδρευσης έχει ολοκληρωθεί κατά 90% στο Δήμο Καματερού.

Ο Δήμος σε συνεργασία με την ΕΥΔΑΠ προωθεί την ολοκλήρωση από την επιχείρηση της επέκτασης του δικτύου διανομής σε όλες τις περιοχές ώστε οι συνδέσεις να μη γίνονται μακριά από τις κατοικίες.

Το δίκτυο ακαθάρτων έχει ολοκληρωθεί κατά 90% στην περιοχή του Δήμου.

Η ΕΥΔΑΠ ολοκλήρωσε και παρέδωσε στο Δήμο τη μελέτη για το δίκτυο στην Αγία Τριάδα, με βάση την οποία ο Δήμος προχώρησε στη δημοπράτηση τμήματος του έργου, μέσω των ανταποδοτικών πόρων.

Θα προωθηθεί:

- η κατασκευή του συνολικού δικτύου στην Αγία Τριάδα,

- αντίστοιχη αντιμετώπιση και για το δίκτυο στην περιοχή «Θεοτόκος».

Ο Δήμος σε συνεργασία με τη ΔΕΗ προωθεί την ολοκλήρωση από την Επιχείρηση και Επέκταση του Δικτύου Ηλεκτροφωτισμού σε όλες τις περιοχές του Δήμου μας.

Γενικός στόχος: Αναβάθμιση ενεργειακού συστήματος δημόσιας χρήσης – Ευαισθητοποίηση πολιτών

Για την εξοικονόμηση πόρων – φυσικών και οικονομικών-, για την προστασία του περιβάλλοντος με τη μείωση των εκπομπών ρύπων από όλες τις πηγές, αλλά και για την αισθητική αναβάθμιση του οικιστικού ιστού, είναι δυνατό να παρθούν μια σειρά πρωτοβουλίες από τους ΟΤΑ στον τομέα της ενεργειακής υποδομής.

Είναι χαρακτηριστικό ότι κάθε κιλοβατώρα ηλεκτρισμού από το δίκτυο της ΔΕΗ που παράγεται από ορυκτά καύσιμα επιβαρύνει την ατμόσφαιρα με ένα τουλάχιστον κιλό διοξειδίου του άνθρακα.

Στη βάση αυτή η εφαρμογή εναλλακτικών μορφών και συστημάτων ενέργειας σε δημόσιους χώρους και κτίρια έχει πρακτικές ωφέλειες στην αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, αλλά και οικονομικές για το φορέα που τις εφαρμόζει και κοινωνικές ως προς την ευαισθητοποίηση των πολιτών και την αλλαγή λαθεμένων αντιλήψεων και νοοτροπίας ως προς τους φυσικούς πόρους.

Για την εξοικονόμηση πόρων – φυσικών και οικονομικών, για την προστασία του περιβάλλοντος με τη μείωση των εκπομπών ρύπων από όλες τις πηγές, αλλά και για την αισθητική αναβάθμιση του οικιστικού ιστού, είναι δυνατό να παρθούν μια σειρά πρωτοβουλίες από τους ΟΤΑ στον τομέα της ενεργειακής υποδομής.

Με δεδομένο τον προσανατολισμό σημαντικών πόρων της 4^{ης} Προγραμματικής Περιόδου στην εφαρμογή εναλλακτικών μορφών και συστημάτων ενέργειας, ο Δήμος Καματερού χρειάζεται να προσανατολιστεί σε ζητήματα, όπως:

- Η υιοθέτηση της υπογειοποίησης του δικτύου ΔΕΗ εντός του αστικού ιστού και της χρήσης φωτοβολταϊκών για φωτισμό, σε όλα τα υπό κατασκευή και μελέτη έργα διαμόρφωσης κοινόχρηστων χώρων.
- Η αντικατάσταση των συστημάτων κεντρικής θέρμανσης στα δημόσια και δημοτικά κτίρια ώστε να γίνεται χρήση φυσικού αερίου. Η δράση είναι υποχρεωτική με βάση την ΚΥΑ των

ΥΠ. Ανάπτυξης, Εσωτερικών και Οικονομίας, που εκδόθηκε στις 24/6/2008 και πρέπει να έχει ολοκληρωθεί μέχρι το τέλος του 2008 .

Επίσης, μπορεί να μελετήσει και να αξιοποιήσει την εμπειρία άλλων Δήμων σε σχέση με ζητήματα όπως η κατασκευή φωτοβολταϊκών πάρκων σε συνδυασμό με τη δημιουργία χαμηλού και ψηλού πράσινου ώστε το αποτέλεσμα να είναι και πιο φιλικό στο περιβάλλον.

Γενικός στόχος: Άρση της επικινδυνότητας και αισθητικής ρύπανσης του δικτύου Υψηλής Τάσης – Απομάκρυνση κεραιών κινητής τηλεφωνίας

Από το Δήμο Καματερού διέρχονται Δίκτυα Υψηλής Τάσης (150.000 Volt), τα οποία μέσω πυλώνων κατευθύνονται στο μεγάλο υποσταθμό μετασχηματισμού στο Ρουφ.

Ο Δήμος Καματερού είχε συμπεριληφθεί σε πρόταση του ΑΣΔΑ, στο πλαίσιο του Γ΄ ΚΠΣ, για την υπογειοποίηση του δικτύου της ΔΕΗ, σε μήκος 117 χλμ., ώστε να προστατευθεί η υγεία των κατοίκων από τις δυσμενείς επιδράσεις των μαγνητικών πεδίων που δημιουργούνται, να αποφεύγονται τυχόν ατυχήματα και να αναβαθμιστεί το αστικό περιβάλλον. Η πρόταση δεν υλοποιήθηκε, αλλά παραμένει σε ισχύ, με αιχμή το δίκτυο Υ.Τ.

Διαρκής αγώνας για την απομάκρυνση κεραιών κινητής τηλεφωνίας. Στοχεύουμε στην αλλαγή του θεσμικού πλαισίου που διέπει την τοποθέτηση κεραιών κινητής τηλεφωνίας ώστε σε συνεργασία με τη ΚΕΔΚΕ ο κάθε Δήμος να έχει τον πρώτο λόγο.

Γενικός στόχος: Βελτίωση του επιπέδου καθαριότητας της πόλης και του ηλεκτροφωτισμού – Επέκταση των προγραμμάτων ανακύκλωσης

Η διαχείριση των απορριμμάτων και η καθαριότητα αποτελούν ζητήματα τα οποία οι πολίτες ιεραρχούν υψηλά στην κλίμακα ενδιαφέροντός τους. Η απομάκρυνση της χωματερής Άνω Λιουσίων αποτελεί κορυφαίο ζήτημα για την υγεία των πολιτών μιας και η λειτουργία της αποτελώντας σοβαρή αιτία υποβάθμισης. Στόχος είναι η αλλαγή του περιφερειακού σχεδιασμού, η απομάκρυνση της χωματερής των Άνω Λιουσίων καθώς και η απομάκρυνση νέου κυττάρου – χωματερή στη Φυλή. Ο Δήμος έχει την αποκλειστική αρμοδιότητα συλλογής και μεταφοράς των απορριμμάτων, όπως και την ευθύνη της υλοποίησης προγραμμάτων ανακύκλωσης των συσκευασιών που περιέχονται στα απορρίμματα.

Παρότι η ανταπόκριση του Δήμου στις δραστηριότητες αποκομιδής των απορριμμάτων θεωρείται γενικά ικανοποιητική, εκτιμάται ότι υπάρχουν περιθώρια βελτίωσης στις δραστηριότητες αποκομιδής ογκωδών και καθαρισμού κοινοχρήστων χώρων.

Όσον αφορά στο θέμα της ανακύκλωσης διαπιστώνεται ότι υπάρχουν περιθώρια επέκτασης του συστήματος και αύξησης των ποσοστών ανακύκλωσης, καθώς και της αύξησης της ευαισθητοποίησης των πολιτών.

ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ: ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΠΑΙΔΕΙΑ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ

Γενικός στόχος 2.1.1: Βελτίωση, επέκταση των υπηρεσιών και υποδομών προς ευπαθή κοινωνικά άτομα και ομάδες

Στον τομέα της Κοινωνικής Πολιτικής πρέπει να δοθεί μεγαλύτερη βαρύτητα και να σχεδιαστεί καλύτερος συντονισμός των υπηρεσιών.

Οι παρεχόμενες υπηρεσίες από τα προγράμματα Κοινωνική Μέριμνα και Βοήθεια στο Σπίτι, καθώς και από τα Κ.Α.Π.Η., αφορούν στα άτομα τρίτης ηλικίας καθώς και αναξιοπαθούντες.

Όμως, η ιστορική συγκρότηση του πληθυσμού - που προήλθε σε μεγάλο ποσοστό από εσωτερική και εξωτερική μετανάστευση, το γενικά χαμηλό εκπαιδευτικό του επίπεδο και τα σποραδικά φαινόμενα χρήσης εξαρτησιογόνων ουσιών, αποτελούν κάποιους βασικούς δείκτες που υπαινίσσονται σαφέστατα την ύπαρξη και άλλων κοινωνικών αναγκών, οι οποίες δεν καλύπτονται ικανοποιητικά.

Αν δεν ληφθεί η κατάλληλη μέριμνα, τα φαινόμενα αυτά μπορεί να αποτελέσουν πρόβλημα για την κοινωνική συνοχή του δήμου.

Ακόμα όμως και για τα άτομα 3ης ηλικίας, διαφαίνεται η ανάγκη επέκτασης των προσφερόμενων υπηρεσιών. Τα στατιστικά στοιχεία – 2.300 άτομα άνω των 65 ετών (το 2001) – αλλά και ο διαρκώς αυξανόμενος αριθμός μελών στα 3 Κ.Α.Π.Η., καθιστούν επιβεβλημένη τη διερεύνηση της δυνατότητας επέκτασης των υπηρεσιών του.

Η δραστηριότητα του Κ.Α.Π.Η. και των δύο προαναφερθέντων προγραμμάτων της Δ.Ε.Π.Α.ΚΑΜ., αποτελούν μια βάση, η οποία όμως θα πρέπει να οργανωθεί και να διευρυνθεί κατάλληλα, προκειμένου να επιτευχθεί ο γενικός στόχος.

Στην κατεύθυνση αυτή θα πρέπει:

- Να οργανωθεί και στελεχωθεί κατάλληλα ένα γραφείο ή τμήμα Κοινωνικής Πολιτικής (εντός του Δήμου ή εντός της μελλοντικής Κοινωφελούς Επιχείρησης στην οποία θα προ-

σαρμοστεί η Δ.Ε.Π.Α.ΚΑΜ.), το οποίο, αφενός θα συντονίζει τις υπάρχουσες δράσεις, αφετέρου, θα οργανώσει τη διερεύνηση, ανάδειξη, καταγραφή και ιεράρχηση των σύγχρονων κοινωνικών αναγκών και προβλημάτων των πολιτών του δήμου

- Να αναπτύξει το ανωτέρω γραφείο ή τμήμα, δικτυώσεις – συνεργασίες εσωτερικά (με τις υπηρεσίες και τα Ν.Π. του Δήμου) και εξωτερικά (με γειτονικούς Δήμους και με τον Α.Σ.Δ.Α.), με στόχο: διεύρυνση των υπηρεσιών του και σε άλλα άτομα & ομάδες, απόκτηση τεχνογνωσίας, προβολή του έργου του, περαιτέρω αξιοποίηση οικονομικών και ανθρώπινων πόρων, βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών
- Να διερευνηθεί η αναγκαιότητα και η δυνατότητα επέκτασης των δραστηριοτήτων του Ν.Π. Κ.Α.Π.Η. (π.χ. δυνατότητα μεταφοράς των χρηστών, δυνατότητα προσλήψεων κ.λπ.)

Γενικός στόχος 2.2.1: Επέκταση των υπηρεσιών φροντίδας και υποδομών βρεφών και εκπαίδευσης νηπίων και μαθητών

Στον ευαίσθητο από τη φύση του αυτό χώρο, με τη μεταβίβαση στην Τ.Α. των αντίστοιχων αρμοδιοτήτων και με την αύξηση του πληθυσμού του δήμου, ήταν αναμενόμενο να έχουν αυξηθεί κατά πολύ οι ανάγκες των χρηστών.

Στη βρεφική και νηπιακή ηλικία, όπου δραστηριοποιείται το Ν.Π. Δημοτικοί Παιδικοί Σταθμοί, διαπιστώνουμε ότι υπάρχει έλλειψη στις προσφερόμενες υπηρεσίες, καθώς το 1/3 περίπου των αιτήσεων για φιλοξενία βρεφών-νηπίων, αναγκαστικά απορρίπτεται.

Οι ανάγκες των πολιτών εκτιμάται ότι θα καλύπτονταν με τη δημιουργία και στελέχωση δύο νέων παιδικών σταθμών.

Στην τυπική εκπαίδευση (πρωτοβάθμια, δευτεροβάθμια), προβλήματα εντοπίζονται στη συντήρηση των σχολικών κτιρίων λόγω ανεπαρκούς χρηματοδότησης.

Διαχωρίζοντας ανά βαθμίδα εκπαίδευσης και ξεκινώντας από τα νηπιαγωγεία, παρατηρούμε ότι περισσότερα από τα μισά συστεγάζονται και έχουν πρόβλημα χώρων, ενώ για να καλυφθούν επαρκώς οι ανάγκες τους – που βαίνουν αυξανόμενες, με την υποχρεωτικότητα πλέον φοίτησης σε αυτά - χρειάζονται 2 έως 3 νηπιαγωγεία ακόμα.

Αντίστοιχα, τα 9 υπάρχοντα δημοτικά δεν καλύπτουν επαρκώς τους μαθητές και θα χρειάζονταν 2 επιπλέον, ενώ η υλοποιούμενη κατασκευή ενός γυμνασίου, καλύπτει τις ανάγκες σ' αυτή τη βαθμίδα. Η κατασκευή κτιρίου στέγασης του ΕΠΑΛ είναι άμεσης προτεραιότητας για να καλύψει τις υπάρχουσες και μελλοντικές ανάγκες.

Επιπλέον, όπως προκύπτει και από το ερωτηματολόγιο που διανεμήθηκε στους πολίτες, το ζήτημα της Σχολικής στέγης καταλαμβάνει την 9η θέση σε σειρά προτεραιότητας.

Όλα τα ανωτέρω συντείνουν στην επιτακτικότητα του γενικού στόχου της Επέκτασης των υπηρεσιών φροντίδας βρεφών και εκπαίδευσης νηπίων και μαθητών.

Η επίτευξή του εξαρτάται κυρίως από τη μικρή - όπως έχει ήδη αποτυπωθεί - δυνατότητα από πλευράς του Δήμου, απόκτησης των απαιτούμενων κοινωφελών χώρων και εκτιμάται ότι θα χρειαστεί αρκετό χρόνο.

Στην κατεύθυνση όμως αυτή, θα πρέπει:

- Να προωθηθούν και να ολοκληρωθούν όλες οι σχετικές με την απόκτηση των απαραίτητων χώρων ενέργειες
- Να προωθηθούν στη συνέχεια οι απαραίτητες ενέργειες για την αντίστοιχη στελέχωση με το απαιτούμενο προσωπικό

Γενικός στόχος 2.3.1: Διεύρυνση, βελτίωση των παρεχόμενων πολιτιστικών δραστηριοτήτων και υποδομών

Όπως και στα θέματα της Κοινωνικής Πολιτικής, έτσι και στο χώρο του πολιτισμού, δεν υπάρχουν καταγεγραμμένες ανάγκες, αλλά αυτές προκύπτουν και αυξάνονται όσο πληθαίνουν και οι παρεχόμενες υπηρεσίες.

Η δραστηριοποίηση του Δήμου, μέσω της Δ.Ε.Π.Α.ΚΑΜ. και του Ν.Π. Πνευματικό Πολιτιστικό Κέντρο, κρίνεται ως αξιόλογη για τα μέγεθος και το προφίλ του.

Το μέγεθος της συμμετοχής των πολιτών στις διάφορες δραστηριότητες – 170 μαθητές στο Ωδείο, 317 σε διάφορα πολιτιστικά (σκάκι, εικαστικά, αγιογραφία), 270 παιδιά και 100 ενήλικες στους παραδοσιακούς χορούς και 30 μέλη στη φιλαρμονική – παρόλο που πολλές από αυτές υλοποιούνται στους χώρους των σχολείων, καταδεικνύουν την ουσιαστική ανάγκη συμμετοχής τους στα πολιτιστικά δρώμενα.

Η συμμετοχικότητα των πολιτών, τα παράπονά τους για τους χώρους, σε συνδυασμό και με τις δυνατότητες του Δήμου για αξιοποίηση και άλλων χώρων και δραστηριοτήτων, προκρίνει ως αναγκαίο το γενικό στόχο της διεύρυνσης και βελτίωσης των πολιτιστικών δραστηριοτήτων.

Συνεπώς, στην κατεύθυνση αυτή θα πρέπει:

- Να καταγραφούν νέα αιτήματα των πολιτών για πολιτιστικές δραστηριότητες

- Να διερευνηθεί ποιο είναι το καταλληλότερο οργανωτικό σχήμα, προκειμένου να μην υπάρχουν αλληλεπικαλύψεις στις πολιτιστικές δραστηριότητες, από τους εμπλεκόμενους φορείς
- Να διερευνηθεί η δυνατότητα βελτίωσης των χώρων του Ωδείου καθώς και της Φιλαρμονικής
- Να διερευνηθούν όλες οι πιθανές δυνατότητες αξιοποίησης ή περαιτέρω αξιοποίησης των υπαρχόντων χώρων (κινηματογράφος Μελίνα, θέατρο Ορφέας, Πάρκο Ειρήνης κ.α)
- Να αναπτύξουν οι εμπλεκόμενοι με τον πολιτισμό φορείς, δικτυώσεις – συνεργασίες εσωτερικά (με τις υπηρεσίες και τα Ν.Π. του Δήμου), προκειμένου να επιτευχθεί συνέργια και πολλαπλασιαστικότητα των δράσεών τους
- Αναγκαιότητα απαλλοτρίωσης και κατασκευής χώρου Πολιτιστικού Πολύκεντρου
- Να ενισχυθεί η τοπική πολιτιστική δημιουργία – Ενίσχυση συλλόγων

Γενικός στόχος 2.4.1: Βελτίωση και επέκταση των αθλητικών δραστηριοτήτων και υποδομών

Μετά την ολοκλήρωση κατασκευής του Δημοτικού Γυμναστηρίου (επίστρωση χλοοτάπητα, εγκατάσταση προβολέων, ανακατασκευή αποδυτηρίων αυξήθηκε ο αριθμός των αθλουμένων κατοίκων του Δήμου και όμορων Δήμων)

Οι προσφερόμενες αθλητικές δραστηριότητες καλύπτουν μια πολύ ευρεία γκάμα αθλημάτων, από γυμναστική (αεροβική, ρυθμική και ενόργανη) και ποδόσφαιρο, μέχρι στίβο, κολύμβηση μπάσκετ, τένις κ.λπ.

Το μέγεθος της συμμετοχής των πολιτών στις διάφορες αυτές αθλητικές δραστηριότητες κυμαίνεται γύρω στα 2.000 άτομα ετησίως.

Επίσης, παρόλο που σχεδόν οι μισές από αυτές υλοποιούνται στους χώρους των σχολείων, οι πολίτες συνεχίζουν να συμμετέχουν, θέτοντας το ζήτημα της ανάπτυξης των αθλητικών δομών, στη μέση περίπου της ιεραρχικής τους σπουδαιότητας – όπως αποτυπώνεται στο σχετικό ερωτηματολόγιο.

Τα προβλήματα που καταγράφηκαν – όπως αποτυπώθηκαν από τα παράπονα των χρηστών και από τους εργαζόμενους στους σχετικούς φορείς – αφορούν στη συντήρηση, καθαριότητα και φύλαξη των υποδομών, στην έλλειψη επαρκών αθλητικών χώρων και στον ουσιαστικό αποκλεισμό μερίδας πολιτών Α.Μ.Ε.Α. από τις σχετικές δραστηριότητες.

Έντονες δε παρατηρούνται και οι επικαλύψεις στη δραστηριοποίηση των εμπλεκόμενων φορέων (Ν.Π. Δημοτικό Στάδιο, Ν.Π. Δημοτικό Γυμναστήριο και Δ.Ε.Π.Α.ΚΑΜ.).

Όλα τα παραπάνω προκρίνουν τελικά ως αναγκαίο το γενικό στόχο της βελτίωσης και επέκτασης των αθλητικών δραστηριοτήτων και συνεπώς θα πρέπει:

- Να γίνει απαλλοτρίωση των αθλητικών πυρήνων.
- Να γίνει ανάπτυξη και επέκταση νέων αθλητικών εγκαταστάσεων ανά γειτονιά (κλειστό γυμναστήριο στο 3^ο δημοτικό σχολείο, διαμόρφωση στίβου στο δημοτικό γυμναστήριο)
- Να γίνει διερεύνηση της βέλτιστης οργανωτικής λειτουργίας των αθλητικών δραστηριοτήτων του δήμου, με στόχο την καλύτερη εξυπηρέτηση των πολιτών, την αποφυγή επικαλύψεων και τη σπατάλη οικονομικών και ανθρώπινων πόρων
- Να ολοκληρωθούν οι δράσεις που έχουν ήδη ξεκινήσει (κατασκευή κλειστού γυμναστηρίου)
- Να βελτιωθούν οι υπηρεσίες καθαριότητας, συντήρησης και φύλαξης των αθλητικών χώρων

4.2.2. Συνοπτική περιγραφή των γενικών στόχων εσωτερικής ανάπτυξης

Γενικός Στόχος: Εκσυγχρονισμός-βελτίωση οργανωτικής δομής υπηρεσιών

Βελτίωση και εκσυγχρονισμός οργανωτικής δομής των δημοτικών υπηρεσιών. Προσαρμογή οργανογράμματος στο μέγεθος και στις πραγματικές ανάγκες του Δήμου.

Προτεινόμενες δράσεις:

- «Μελέτη οργάνωσης, στελέχωσης και χωροταξικής διάρθρωσης του Δημοτικών Υπηρεσιών και των Νομικών Προσώπων του Δήμου Καματερού»
- Οργανωτική υλοποίηση του νέου ΟΕΥ.

Βασικά στοιχεία πρότασης για τον νέο ΟΕΥ (υπό επανεξέταση από την προτεινόμενη οργανωτική μελέτη) ...

- Σύσταση της Νομικής Υπηρεσίας
- Ενίσχυση των δομών και λειτουργιών προγραμματισμού
- Ενίσχυση και αναβάθμιση των δομών και λειτουργιών μηχανοργάνωσης του δήμου
- Σύσταση εντός της διοικητικής δομής του Δήμου ξεχωριστής Υπηρεσίας επιτελικού χαρακτήρα με αρμοδιότητα στους τομείς της Κοινωνικής πολιτικής, του Πολιτισμού και της Εκπαίδευσης

Γενικός Στόχος: Αναδιοργάνωση Νομικών Προσώπων

Αναδιοργάνωση-προσαρμογή Νομικών Προσώπων (προσαρμογή στο ΔΚΚ, εξορθολογισμός και εξάλειψη αλληλεπικαλύψεων στις δραστηριότητες μεταξύ ΝΠ).

Κατά τη διάρκεια της διαβούλευσης θα πρέπει εξεταστούν διάφορες εναλλακτικές δυνατότητες αξιολογώντας τα υπέρ και τα κατά που παρουσιάζει η Νομική Μορφή και ο τρόπος λειτουργίας της ΔΕΠΑΚΑΜ και των λοιπών Νομικών Προσώπων (Πνευματικού Πολιτιστικού Κέντρου, ΔΑΟ, Δημοτικού Γυμναστηρίου, ΚΑΠΗ, Παιδικό Σταθμό).

Για το σύνολο της άσκησης των αρμοδιοτήτων του Δήμου στους τομείς της Κοινωνικής πολιτικής, του Αθλητισμού, του Πολιτισμού και της Εκπαίδευσης θα πρέπει να ληφθεί υπ' όψη και η σύσταση, όπως προαναφέρθηκε, εντός της διοικητικής δομής του Δήμου ξεχωριστής Υπηρεσίας επιτελικού χαρακτήρα με αρμοδιότητα στους τομείς αυτούς.

Γενικός Στόχος: Αναβάθμιση του επιπέδου μηχανοργάνωσης – Προώθηση ψηφιακού δήμου

Προώθηση ολοκληρωμένου συστήματος μηχανοργάνωσης του Δήμου και των Νομικών Προσώπων του: (α) πλήρης και κοινή δικτύωση όλων των υπηρεσιών και των Νομικών Προσώπων, (β) βελτίωση και εκσυγχρονισμός των ήδη μηχανογραφημένων υπηρεσιών, (γ) μηχανογράφηση και άλλων βασικών λειτουργιών και διαδικασιών του Δήμου (π.χ. ειδικές εφαρμογές Τεχνικής Υπηρεσίας, κ.ά.), (δ) εισαγωγή ενιαίου μηχανογραφημένου πρωτοκόλλου, (ε) εισαγωγή πληροφοριακών και διοικητικών μηχανογραφικών συστημάτων και διαδικασιών (MIS, συστήματα προγραμματισμού και παρακολούθησης σχεδίων δράσης, συστήματα αξιολόγησης και ποιότητας κλπ).

Παροχή επίκαιρων και χρηστικών πληροφοριών με διαρκή ενημέρωση της ιστοσελίδας του Δήμου. Αυτοματοποίηση βασικών διαδικασιών του δήμου και παροχή τους μέσω του διαδικτύου (υποβολή αιτήσεων, πληρωμές, έκδοση πιστοποιητικών και βεβαιώσεων κλπ). Σύστα-

ση σε κάθε επιμέρους Υπηρεσία του δήμου ειδικής ομάδας ή ορισμός αρμόδιων στελεχών με αντικείμενο την ενημέρωση της ιστοσελίδας.

Παράλληλη ενίσχυση των λειτουργιών Μηχανοργάνωσης και Μηχανογράφησης που εκτελούνται άτυπα και ανεξάρτητα από το κατ' ουσίαν ανενεργό «Γραφείο Μηχανοργάνωσης και Ηλεκτρονικών Υπολογιστικών Συστημάτων». Σε δεύτερη φάση οργανωτικός επανασχεδιασμός της δομής που έχει την κεντρική ευθύνη της μηχανοργάνωσης.

Γενικός Στόχος: Βελτίωση υφιστάμενων και προώθηση νέων συνεργασιών

Ενίσχυση-αναβάθμιση της συνεργασίας με ΑΣΔΑ κυρίως στο επίπεδο των υπηρεσιών. Επαφές, καλύτερη γνώση σχεδιασμού, παρακολούθηση υλοποίησης προγραμμάτων (ιδιαίτερα για υπερτοπικές ενέργειες σχεδιασμού και δράσεις Πολιτικής Προστασίας).

Ενίσχυση τοπικών συνεργασιών στους τομείς της κοινωνικής πολιτικής, του πολιτισμού και του αθλητισμού.

Γενικός Στόχος: Επαρκής στελέχωση των υπηρεσιών με μόνιμο προσωπικό. Κάλυψη κενών. Καθορισμός προτεραιοτήτων

Επαρκής στελέχωση των υφιστάμενων σήμερα δημοτικών υπηρεσιών με το απαραίτητο μόνιμο προσωπικό, που να ανταποκρίνεται τόσο στις προβλεπόμενες από τον ΟΕΥ θέσεις όσο και στις πραγματικές ανάγκες.

Στόχος της τρέχουσας περιόδου 2008-2010 είναι να καλυφθούν υφιστάμενα κενά ώστε οι υπηρεσίες να ανταποκρίνονται στο σύνολο των αρμοδιοτήτων τους με πληρότητα

Άμεσες οργανωτικές προτεραιότητες

- Προτεραιότητα στη στελέχωση της Νομικής Υπηρεσίας (κυρίως με στόχο την υποστήριξη της Τεχνικής Υπηρεσίας στην εφαρμογή του ΓΠΣ κ.ά.).
- Άμεση ενίσχυση των δομών και λειτουργιών προγραμματισμού (με έμφαση στην επαρκή παρακολούθηση του Ε.Π.).
- Άμεση ενίσχυση και αναβάθμιση των δομών και λειτουργιών μηχανοργάνωσης του δήμου.
- Στελέχωση Υπηρεσίας επιτελικού χαρακτήρα με αρμοδιότητα στους τομείς της Κοινωνικής πολιτικής, του Πολιτισμού και της Εκπαίδευσης (κυρίως με μεταφορά στελεχών από ΔΕΠΑΚΑΜ).

Γενικός Στόχος: Εκσυγχρονισμός και κάλυψη πρόσθετων αναγκών σε εξοπλισμό

Βλ. σχετικά αιτήματα. Αξιολόγηση αναγκών. Καθορισμός προτεραιοτήτων.

Γενικός Στόχος: Μεσοπρόθεσμη βελτίωση της χωροθέτησης των υπηρεσιών και των Νομικών Προσώπων

Γενικός Στόχος: Δρομολόγηση διαδικασιών για την ανέγερση νέου δημαρχείου

Γενικός Στόχος: Δρομολόγηση διαδικασιών απαλλοτρίωσης και κατασκευής Πολιτιστικού Πολύκεντρου

Γενικός Στόχος: Σχεδιασμός εσωτερικής κατάρτισης

Ανασχεδιασμός του συστήματος εκπαίδευσης, σε συνδυασμό με τη διερεύνηση των υφιστάμενων επιμορφωτικών προγραμμάτων (φυσική παρουσία, e-learning, πολυμέσα κ.ά.). Για τον σκοπό αυτό κάθε Υπηρεσία θα πρέπει να διαμορφώσει το δικό της πρόγραμμα κατάρτισης.

Γενικός Στόχος: Απόκτηση διαχειριστικής επάρκειας και σύστημα ποιότητας ISO

Απόκτηση διαχειριστικής επάρκειας για την υλοποίηση ευρωπαϊκών προγραμμάτων. Σταδιακή προσέγγιση: (α) Μεταβατική επάρκεια εντός του 2008. (β) Οριστική επάρκεια εντός του 2009.

Καθιέρωση συστήματος Διοίκησης με στόχους και δείκτες μετρήσεων σύμφωνα με το Ν. 3230/2004 και τις συναφείς εγκυκλίους.

Αξιολόγηση εσόδων

Με βάση την ανάλυση των προηγούμενων κεφαλαίων, καταλήγουμε στις παρακάτω επισημάνσεις και συμπεράσματα για τα έσοδα του Δήμου Καματερού :

- Ο Δήμος ελέγχει σε ικανοποιητικό βαθμό το ύψος των εσόδων του και έχει τη δυνατότητα να προγραμματίσει ανάλογα έξοδα. (63,5% αναλογία τακτικών εσόδων στα συνολικά, μ.ο. τριετίας).
- Οι επιχορηγήσεις αποτελούν την πλέον σημαντική πηγή εσόδων και συμβάλουν αποφασιστικά στη χρηματοδότηση των δραστηριοτήτων και της λειτουργίας του (50,5% αναλογία επιχορηγήσεων στα συνολικά έσοδα, μ.ο. τριετίας).
- Ο Δήμος χρηματοδότησε μέσα στη τριετία πάνω από το 50% των δραστηριοτήτων του (έργα, υπηρεσίες) με εξωτερικούς πόρους (επιχορηγήσεις και δάνεια).
- Η οικονομική αυτοδυναμία του Δήμου κινείται σε μέτρια επίπεδα. Τα ίδια έσοδα αποτελούν το 28% των συνολικών (αναλογία δημοτικών φόρων, τελών, δικαιωμάτων, εισφορών, κ.λπ. στα συνολικά, μ.ο. τριετίας).

Ο Δήμος Καματερού έχει αξιοποιήσει ικανοποιητικά τα εθνικά και ευρωπαϊκά προγράμματα και παρέχει ένα ευρύ φάσμα υπηρεσιών στους κατοίκους. Η εξάρτηση του όμως από εξωτερικές πηγές χρηματοδότησης είναι μεγάλη.

Οι δημοτικοί προϋπολογισμοί, στο σκέλος των εσόδων, υλοποιούνται σε 3 συνεχόμενα στάδια : α) σχεδιασμός – κατάρτιση, β) υλοποίηση - βεβαίωση και γ) υλοποίηση – είσπραξη. Τα σημαντικότερα προβλήματα παρατηρούνται στο δεύτερο στάδιο και επηρεάζουν αρνητικά το τρίτο. Αναλυτικά :

Ο Δήμος οφείλει να συντάσσει βεβαιωτικούς καταλόγους για τα έσοδα της τρέχουσας χρήσης και για τα έσοδα Π.Ο.Ε. που βεβαιώνονται για πρώτη φορά και να επιδιώκει την είσπραξη τους, σύμφωνα με τις διαδικασίες που προβλέπει ο Κώδικας Δήμων και Κοινοτήτων.

Η μεθοδολογία κατάρτισης και οι διαδικασίες υλοποίησης του προϋπολογισμού εσόδων πρέπει να βελτιωθούν, κυρίως σε ότι αφορά τα έσοδα για επενδύσεις.

Ο Δήμος Καματερού διεκδικεί τα ποσά που συνεχίζουν παρανόμως να παρακρατούνται από την Κεντρική Διοίκηση αγωνίζεται για τη φορολογική μεταρρύθμιση και την αλλαγή του τρόπου κατανομής της κρατικής επιχορήγησης ώστε να κλείσει η ψαλίδα των ανισοτήτων ανάμεσα σε Δήμους.

Αξιολόγηση εξόδων

Με βάση την ανάλυση των προηγούμενων κεφαλαίων, καταλήγουμε στις παρακάτω επισημάνσεις και συμπεράσματα για τα έξοδα του Δήμου Καματερού :

- Οι λειτουργικές δαπάνες απορροφούν σχεδόν τα τρία τέταρτα των πληρωθέντων εξόδων και οι επενδύσεις το ένα πέμπτο. Ο Δήμος είναι προσανατολισμένος περισσότερο στην παροχή υπηρεσιών και στην άσκηση των αρμοδιοτήτων που συνδέονται με τις τελευταίες και λιγότερο στα έργα.
- Παρατηρούνται διαφορές στην υλοποίηση του προϋπολογισμού που οφείλονται σε υστερήσεις εσόδων, στη μεθοδολογία κατάρτισης του προϋπολογισμού και σε συλλογικές αδυναμίες να υλοποιηθεί το τεχνικό πρόγραμμα του Δήμου.
- Προτείνεται η επανεξέταση της μεθοδολογίας κατάρτισης του προϋπολογισμού και οι σχετικές προβλέψεις να βασίζονται στις πραγματικές του δυνατότητες να υλοποιεί έργα και να παρέχει υπηρεσίες.

Συμπεράσματα

Ο Δήμος ελέγχει σε ικανοποιητικό βαθμό το ύψος των εσόδων του και έχει τη δυνατότητα να προγραμματίσει ανάλογα έξοδα

Ο Δήμος έχει αξιοποιήσει ικανοποιητικά τα εθνικά και ευρωπαϊκά προγράμματα και παρέχει ένα ευρύ φάσμα υπηρεσιών στους κατοίκους. Οι επιχορηγήσεις αποτελούν την πλέον σημαντική πηγή εσόδων και συμβάλουν αποφασιστικά στη χρηματοδότηση των δραστηριοτήτων και της λειτουργίας του

Η οικονομική του αυτοδυναμία κινείται σε μέτρια επίπεδα. Τα ίδια έσοδα αποτελούν το 28% των συνολικών. Η εξάρτησή του από εξωτερικές πηγές χρηματοδότησης είναι μεγάλη

Οι λειτουργικές δαπάνες απορροφούν σχεδόν τα τρία τέταρτα των πληρωθέντων εξόδων και οι επενδύσεις το ένα πέμπτο. Είναι σαφές ότι ο Δήμος είναι προσανατολισμένος περισσότερο στην παροχή υπηρεσιών

Προτείνεται η επανεξέταση της μεθοδολογίας κατάρτισης του προϋπολογισμού και οι σχετικές προβλέψεις να βασίζονται στις πραγματικές του δυνατότητες να υλοποιεί έργα και να παρέχει υπηρεσίες

Οι δανειακές του υποχρεώσεις είναι μέτριες, ενώ μπορεί παράλληλα να αξιοποιήσει τις νέες δυνατότητες του Κ.Δ.Κ. : χρηματοδοτική μίσθωση, πιστωτικές διευκολύνσεις

Κρίσιμα ζητήματα
Αύξηση των ιδίων εσόδων
Προγραμματισμός και υλοποίηση επενδύσεων
Βελτίωση οικονομικής διαχείρισης (Μεθοδολογία κατάρτισης και υλοποίησης προϋπολογισμού)
Αναδιοργάνωση των Ν.Π.Δ.Δ. και ανακατανομή των αρμοδιοτήτων τους

4.3. ΤΟ ΟΡΑΜΑ ΚΑΙ ΟΙ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΑΜΑΤΕΡΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΟΜΕΝΗ ΠΕΡΙΟΔΟ

Ο Δήμος αποτυπώνει το όραμά του για την τετραετία και οι προτεραιότητές του, τόσο σε σχέση με την ανάπτυξη της περιοχής, όσο και σε σχέση με την εσωτερική ανάπτυξη και λειτουργία του Δήμου.

ΟΡΑΜΑ ΜΑΣ είναι μια τοπική αυτοδιοίκηση, πραγματικό βάθρο της δημοκρατίας με την άμεση εκλογή του Περιφερειάρχη. Μια τοπική αυτοδιοίκηση με ουσιαστικές αρμοδιότητες, με άμεση απόδοση σ' αυτήν των παρανόμως παρακρατηθέντων πόρων, με συμμετοχή της στα κέντρα λήψης των αποφάσεων, με οικονομική αυτοτέλεια τέτοιας μορφής ώστε να είναι σε θέση να σχεδιάζει και να προγραμματίζει την ανάπτυξη της, με γνώμονα τα τοπικά προβλήματα και τις ανάγκες των δημοτών της.

ΟΡΑΜΑ ΜΑΣ είναι η συνέχιση της προσπάθειας ολοκλήρωσης του Σχεδίου Πόλης, της Εξασφάλισης των κοινοχρήστων χώρων, της Οριοθέτησης και Διευθέτησης των Ρεμάτων, της Ανέγερσης του Διοικητικού Κέντρου, της Αντιπλημμυρικής Προστασίας της Πόλης μας, της διάνοιξης των Οδικών Αξόνων, της ανέγερσης των Κλειστών Γυμναστηρίων, της πρόσβασης στον Προαστιακό, της επέκτασης του ΜΕΤΡΟ στο Δήμο μας,

ΟΡΑΜΑ ΜΑΣ είναι η δημιουργία ενός Δήμου «στρατηγείο», δομικά αναδιαρθρωμένου κατά τέτοιο τρόπο που να είναι προσιτός από όλους χωρίς αποκλεισμούς και διακρίσεις. Ένα Δήμο σε διαρκή αγώνα κατά της φτώχειας, της εγκληματικότητας, της ανεργίας, των ναρκωτικών, της ανασφάλειας και της αβεβαιότητας. Ένα Δήμο που να μπορεί να αντεπεξέλθει επιτυχώς στις νέες προκλήσεις και ευκαιρίες που παρουσιάζονται στην Τοπική Αυτοδιοίκηση στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

ΟΡΑΜΑ ΜΑΣ είναι η διαμόρφωση μιας τοπικής αυτοδιοίκησης ικανής να δραστηριοποιεί τους πολίτες της και να αντλεί δυνάμεις από τους τοπικούς, οικονομικούς, παραγωγικούς, πολιτικούς, πολιτιστικούς και κοινωνικούς φορείς και να τους αξιοποιεί στην προοπτική της δημιουργικής ανάπτυξης της πόλης μας.

Στόχοι μας είναι:

Άμεση καταβολή στην Τοπική Αυτοδιοίκηση του συνόλου των παράνομων παρακρατηθέντων πόρων από την Πολιτεία.

Να καταβληθούν οι αντίστοιχοι πόροι από την Πολιτεία για τη μονιμοποίηση των συμβασιούχων των Δημοτικών Επιχ. οι οποίοι καλύπτουν πάγιες και διαρκείς ανάγκες.

Άσκηση πίεσης προς τους κρατικούς φορείς για τη δημιουργία δύο νέων χωματερών στην Ανατολική και Νότια Αττική και την απομάκρυνση της χωματερής Άνω Λιοσίων.

Ολοκλήρωση του έργου διάνοιξης της Λ. Φυλής, Λ. Θηβών και των οδών Αλεξάνδρας, Λ. Παπάγου και Δημοκρατίας.

Ολοκλήρωση διαδικασιών για την απαλλοτρίωση χώρου προς ανέγερση κτιρίου πολλαπλών χρήσεων.

Σύνταξη πράξεων αναλογισμού για τους κοινόχρηστους χώρους (Κέντρο-Αγ.Νικολάου)

Κατασκευή Διοικητικού Κέντρου.

Κατασκευή κλειστού γυμναστηρίου στο 3^ο Δημ. Σχ. (Αγ. Νικολάου).

Διαμόρφωση κατασκευής στίβου στο Δημοτικό Γυμναστήριο Καματερού.

Να ολοκληρωθούν οι μελέτες οριοθέτησης ρεμάτων.

Άμεση διευθέτηση ρέματος Εσχατέας και εκπόνηση μελετών ομβρίων Δυτικού Καματερού.

Κατασκευή πεζογέφυρας στην Ελαιών.

Ολοκλήρωση αντιπλημμυρικών έργων Γεροβουνού.

Αντιπλημμυρικά έργα στην Αγίου Νικολάου

Να ολοκληρωθούν οι πράξεις εφαρμογής για τις γειτονιές που υπολείπονται και οι μελέτες των νέων εντάξεων

Διεκδίκηση των ευρωπαϊκών προγραμμάτων.

Κατασκευή διδακτηρίων ΕΠΑΛ

Κατασκευή διαδημοτικού Νεκροταφείου.

Υπογειοποίηση καλωδίων για την απομάκρυνση πυλώνων υψηλής τάσης.

Να κατασκευασθούν νέα διδακτήρια των νηπιαγωγείων 7^ο, 8^ο 10^ο και 11^ο καθώς και του 9^ο, 10^ο Δημοτικού Σχολείου.

Κατασκευή νέων βρεφονηπιακών σταθμών Γεροβουνού, Αττάλου, Κέντρου, Ωραιούπολης
Απομάκρυνση κεραιών κινητής τηλεφωνίας συνολικά από το Δήμο Καματερού.

Επέκταση μετρό στα όρια του Δήμου.

Πύκνωση συγκοινωνίας, και επέκταση τρόλεϊ – σύνδεση με προαστιακό και μετρό.

Να απαλλοτριωθούν δύο αθλητικοί πυρήνες.

Να ολοκληρωθεί το δίκτυο ύδρευσης από την ΕΥΔΑΠ χωρίς την συμμετοχή του Δήμου.

Ανάπλαση Ποικίλου Όρους βάσει της μελέτης που έχει συνταχθεί και εγκριθεί από τον ΑΣΔΑ

Ολοκλήρωση των έργων του πάρκου περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης με χρηματοδότηση του φορέα από την πολιτεία και διαμόρφωση εισόδου από Καματερό.

Ολοκλήρωση διαδικασιών για την απόκτηση του χώρου Κέντρου Υγείας.

Εκπόνηση πολεοδομικής μελέτης για τη δυνατότητα κατασκευής ΒΙΟΠΑ ως Τεχνολογικού Πάρκου

Την **εξειδίκευση του οράματος** του Δήμου ανά θεματικό αντικείμενο δίνουν οι **άξονες προτεραιότητας** που ακολουθούν και η διάκριση αυτών των αξόνων σε μέτρα.

Τέλος, οι γενικοί στόχοι στους οποίους εξειδικεύεται η στρατηγική του Δήμου Καματερού, συντίθενται ανά μέτρο και άξονα προτεραιότητας, οπότε και διαμορφώνεται το στρατηγικό σχέδιο του Δήμου Καματερού.

ΑΞΟΝΕΣ	ΜΕΤΡΑ	ΓΕΝΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ
<p>ΑΞΟΝΑΣ 1 : Προστασία του Περιβάλλοντος & Βελτίωση της Ποιότητας Ζωής</p>	<p>1.1. Φυσικό & Πολιτιστικό περιβάλλον</p>	<p>1.1.1: Προστασία – Αναβάθμιση & Αξιοποίηση των φυσικών & πολιτιστικών πόρων</p>
		<p>1.1.2 Επέκταση – Βελτίωση περιαστικού πρασίνου</p>
	<p>1.2: Οικιστικό – Δομημένο Περιβάλλον</p>	<p>1.2.1 : Επικαιροποίηση & Ολοκλήρωση του Πολεοδομικού Σχεδιασμού</p>
	<p>1.3 : Υποδομή Μεταφορών & Κυκλοφορίας</p>	<p>1.3.1 : Βελτίωση της τοπικής κυκλοφορίας & ασφάλειας πεζών & οχημάτων</p> <p>1.3.2: Βελτίωση της κυκλοφορίας & ασφάλειας πεζών & οχημάτων στο δίκτυο υπερτοπικής εξυπηρέτησης</p>
	<p>1.4 : Διευθέτηση Ρεμάτων – Δίκτυο Ομβρίων</p>	<p>1.4.1 : Αντιπλημμυρική προστασία της πόλης</p>

	1.5 : Λοιπά Δίκτυα	<p>1.5.1 : Ολοκλήρωση και επέκταση των δικτύων ύδρευσης & αποχέτευσης λυμάτων</p> <p>1.5.2 : Αναβάθμιση ενεργειακού συστήματος δημόσιας χρήσης – Ευαισθητοποίηση πολιτών</p> <p>1.5.3: Άρση της επικινδυνότητας & αισθητικής ρύπανσης του δικτύου Υ .Τ.</p>
	1.6 : Διαχείριση Στερεών Αποβλήτων - Καθαριότητα	1.6.1 : Βελτίωση του επιπέδου καθαριότητας – επέκταση των προγραμμάτων ανακύκλωσης
ΑΞΟΝΑΣ 2: Κοινωνική πολιτική, παιδεία, πολιτισμός και αθλητισμός	2.1.: Κοινωνική πολιτική	2.1.1.: Βελτίωση και επέκταση των υπηρεσιών και των υποδομών προς ευπαθή κοινωνικά άτομα και ομάδες
		2.1.2 Κατασκευή διαδημοτικού νεκροταφείου
	2.2.: Παιδεία	2.2.1.: Επέκταση των υπηρεσιών και των υποδομών φροντίδας βρεφών και εκπαίδευσης νηπίων και μαθητών
	2.3.: Πολιτισμός	2.3.1.: Διεύρυνση και βελτίωση των παρεχομένων πολιτιστικών δραστηριοτήτων και υποδομών
	2.4.: Αθλητισμός	2.4.1.: Βελτίωση, επέκταση των αθλητικών δραστηριοτήτων και υποδομών. (απαλλοτρίωση αθλητικών πυρήνων)

ΑΞΟΝΑΣ 3: Βελτίωση της διοικητικής ικανότητας του Δήμου	3.1. Οργάνωση-αναβάθμιση Υπηρεσιών, Νομικών Προσώπων και Συνεργασιών	3.1.1. Εκσυγχρονισμός-βελτίωση οργανωτικής δομής υπηρεσιών.
		3.1.2. Αναδιοργάνωση Νομικών Προσώπων.
		3.1.3. Αναβάθμιση του επιπέδου μηχανοργάνωσης – Προώθηση ψηφιακού δήμου.
		3.1.4. Βελτίωση υφιστάμενων και προώθηση νέων συνεργασιών.
	3.2. Στελέχωση, υποδομές και εξοπλισμός	3.2.1. Επαρκής στελέχωση των υπηρεσιών με μόνιμο προσωπικό. Κάλυψη κενών. Καθορισμός προτεραιοτήτων.
		3.2.2. Εκσυγχρονισμός και κάλυψη πρόσθετων αναγκών σε εξοπλισμό.
		3.2.3. Μεσοπρόθεσμη βελτίωση της χωροθέτησης των υπηρεσιών και των Νομικών Προσώπων.
		3.2.4. Δρομολόγηση διαδικασιών για την ανέγερση νέου δημαρχείου.
	3.3. Συστήματα κατάρτισης και διαχειριστικής επάρκειας	3.3.1. Σχεδιασμός εσωτερικής κατάρτισης.
		3.3.2. Απόκτηση διαχειριστικής επάρκειας και σύστημα ποιότητας ISO.
	3.4. Οικονομική διοίκηση και διαχείριση του Δήμου και	Αύξηση των ιδίων εσόδων
		Προγραμματισμός και υλοποίηση επενδύσεων

	των Νομικών του Προσώπων	Βελτίωση οικονομικής διαχείρισης (Μεθοδολογία κατάρτισης και υλοποίησης προϋπολογισμού)
		Αναδιοργάνωση των Ν.Π.Δ.Δ. και ανακατανομή των αρμοδιοτήτων τους